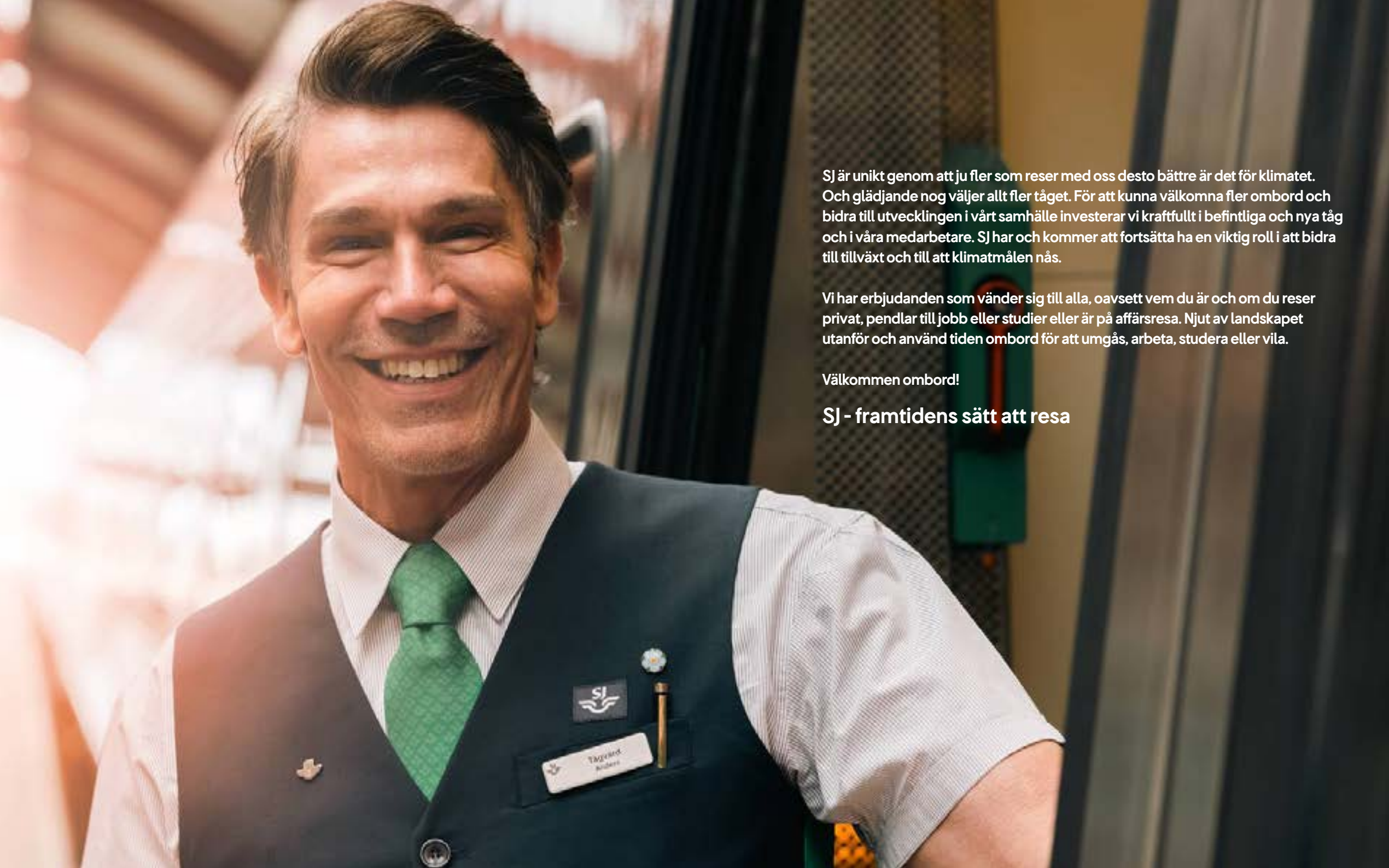

Framtidens sätt att resa

SJs års- och hållbarhetsredovisning 2023

A man in his late 30s or early 40s with short brown hair, smiling warmly at the camera. He is wearing a dark blue SJ train conductor uniform vest over a light-colored short-sleeved shirt and a green patterned tie. On his vest, there is a small SJ logo pin, a name tag that reads "Tagerud Anders", and a small white flower pin. He is standing in front of a train, with the blurred interior of a train car visible in the background.

SJ är unikt genom att ju fler som reser med oss desto bättre är det för klimatet. Och glädjande nog väljer allt fler tåget. För att kunna välkomna fler ombord och bidra till utvecklingen i vårt samhälle investerar vi kraftfullt i befintliga och nya tåg och i våra medarbetare. SJ har och kommer att fortsätta ha en viktig roll i att bidra till tillväxt och till att klimatmålen nås.

Vi har erbjudanden som vänder sig till alla, oavsett vem du är och om du reser privat, pendlar till jobb eller studier eller är på affärsresa. Njut av landskapet utanför och använd tiden ombord för att umgås, arbeta, studera eller vila.

Välkommen ombord!

SJ - framtidens sätt att resa

Innehåll

Viktiga händelser	4
Vd har ordet	5
Om SJ	7
Omtag Svensk Järnväg	13
Ordförande har ordet	20
Årsredovisning	
Förvaltningsberättelse	22
Vinstdisposition	23
Risker och riskhantering	24
Bolagsstyrningsrapport	27
Styrelse	32
Koncernledning	33
Intern kontroll av finansiell rapportering	34
Hållbarhetsrapport: Hållbart värdeskapande	35
Hållbar styrning av SJ	36
De globala hållbarhetsmålen	38
Bidrag till tillväxt- och klimatmål	39
SJ som arbetsgivare	41
Kundupplevelse	43
Lönsam och motståndskraftig verksamhet	46
Redovisning enligt EU-taxonomin	48
Finansiell information	50
Finansiella rapporter – koncernen	51
Noter – koncernen	55
Finansiella rapporter – moderbolaget	73
Noter – moderbolaget	77
Styrelsens försäkran	86
Revisionsberättelse	87
Övrig hållbarhetsinformation	
Granskningsrapport	89
Intressentdialog och väsentlighetsanalys	90
Noter - hållbarhet	91
GRI-index	96
Index över hållbarhetsrapport	99
Taxonomi-tabeller	100
Flerårsöversikt	104
Definitioner och ordlista	105

Om års- och hållbarhetsredovisningen

Styrelsen och vd för SJ AB, organisationsnummer 556196-1599, avger härmed års- och hållbarhetsredovisning för räkenskapsåret 2023. Den formella årsredovisningen inklusive förvaltningsberättelsen och finansiell information för koncernen och moderbolaget omfattas av sidorna 22–34, 50–86 samt 104.

Hållbarhetsredovisningen är upprättad i enlighet med Global Reporting Initiatives riktlinjer GRI Standards 2021 och omfattar sidorna 35–49 samt 90–103. Informationen är externt granskad av en tredje part.

- > Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
- Övrig hållbarhetsinformation
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Viktiga händelser

Resandet med SJ ökade

Resandet med SJ ökade med 6 procent jämfört med året innan. SJ kunde släppa biljetter med bättre framförhållning i takt med att Trafikverkets planeringsprocess förbättrades.

Inställda avgångar i slutet av året

Avgångar ställdes in under december till följd av fordonsbrist. Orsaker var dels snö och kyla, dels att delar av X 2000-flottan behövde genomgå en besiktning som en extra säkerhetsåtgärd efter att ett X 2000-tåg fått en allvarlig hjulskada. För att vara bättre rustade kommande vintrar har SJ flera kort- och långsiktiga åtgärder på gång. Viktigast är att utöka underhållskapaciteten.

Skadad banvall ledde till urspårning

Ett SJ-tåg spårade ur på sträckan Iggesund-Hudiksvall efter att banvallen skadats kraftigt till följd av stora regnmängder under ovädret Hans. Vid urspårningen uppstod skador på infrastruktur och fordon, ett fåtal resenärer skadades lindrigt.

SJ tog över pendeltågstrafiken i Stockholmsområdet i mars 2024

Trafikförvaltningen i Stockholm tecknade i november 2023 avtal med SJ AB om att ta över pendeltågstrafiken i Stockholmsområdet den 3 mars 2024. Under slutet av året pågick intensivt arbete hos SJ med förberedelser inför övertagandet.

Flera nya avtal inom upphandlad trafik

SJ Götalandståg och Västtrafik kom överens om ytterligare ett optionsår, vilket innebär att SJ ansvarar för att köra Västtågen till december 2027. SJ AB tecknade avtal avseende Krösatågen, vilket innebär att SJ ansvarar för trafiken fram till och med december 2033. SJ har sedan december 2021 kört Krösatågen på interimsavtal.

Finansiering av de nya snabbtågen

SJ AB tecknade avtal med Europeiska Investeringsbanken (EIB) om en låneram på 1,75 miljarder kronor för finansiering av de snabbtåg som SJ AB sedan tidigare avtalat om.

Långsiktiga, strategiska mål för SJ

SJ beslutade under 2023 om fyra långsiktiga, strategiska mål för hållbart värdeskapande som ska nås till 2030. Målen syftar till att erbjuda marknadens mest kundnära resor med minst klimatpåverkan för att bidra till en långsiktigt hållbar transportförsörjning.

Finansiell översikt

SJ-koncernen	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK	10 549	10 403
Rörelseresultat, MSEK	534	449
Rörelsemarginal, %	5,0	4,2
Årets resultat, MSEK	422	314

Viktiga händelser

> Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Vd har ordet

Vi måste erbjuda en järnväg som går att lita på

SJ är en viktig del i många liv och när vi summerar 2023 är det glädjande att resandet fortsatte att öka. Vår omfattande trafik driver tillväxt bland annat genom att företag kan rekrytera från ett större område och bidrar positivt till klimatomställningen.

Men att vintern 2023/2024 blev den sämsta på över tio år för den svenska järnvägen, det kan inte ha undgått någon. Orsakerna är många och alla våra kunder och svenska folket förtjänar något bättre, helt enkelt en järnväg som går att lita på. Att välja tåget för sin resa är ett klokt val. Tåget har låg klimatpåverkan och restiden kan användas till att jobba, vila, läsa eller umgås. Förutsatt att tåget går när och som det ska. Det har vi tyvärr inte lyckats med fullt ut.

Årets ovanligt tuffa vinter med extrema snömängder i kombination med stark, ihållande kyla över hela landet har fått stor påverkan på all tågtrafik. SJs problem accelererade i december 2023 och har sedan fortsatt efter årsskiftet in i 2024. Fler och svårare skador uppstår på tågen vintertid och dessutom måste de stora islager som byggs upp under tågen tinas innan vi kan genomföra underhåll.

Tiden som våra tåg tillbringar på verkstad under vintern blir längre än normalt och antalet tåg i trafik därför färre. Kapaciteten i vår egen underhållsverksamhet och hos våra leverantörer har utnyttjats maximalt, men räckte ändå inte. Vi drog ned trafikutbudet inför vintern, det gör vi alltid, men inte tillräckligt för att kunna köra det vi planerat. Det har gjort att vi har tvingats ställa in vissa tågavgångar med kort varsel, vilket vi naturligtvis vill undvika.

SJ har ett stort ansvar för den uppkomna situationen. Trots att vi flyttat fram positionerna inom flera områden möter vi inte alltid kundernas förväntningar. Vi har därför tagit ytterligare krafttag för att göra vårt yttersta för att tågen ska gå enligt plan.

Vi började tidigt att dra lärdomar för att vara bättre rustade kommande vintrar och har flera kort- och långsiktiga åtgärder på gång. Viktigast är att utöka underhållskapaciteten. SJ investerar bland annat i en helt ny anläggning där vi kan underhålla och reparera tågens hjul, i nya verkstäder och utbildar underhållspersonal i en egen depåskola för att säkerställa rätt kompetens. Eftersom det tar tid att bygga nya verkstäder och utbilda personal, har SJ intensifierat

Trots att vi flyttat fram positionerna inom flera områden möter vi inte alltid kundernas förväntningar. Vi har därför tagit ytterligare krafttag för att göra vårt yttersta för att tågen ska gå enligt plan.

PDF för utskrift >>

Monica Lingegård
Koncernchef och verkställande direktör

Viktiga händelser

> Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

rat samarbetet med externa leverantörer för att säkra mer reparationskapacitet redan under första kvartalet 2024. Vi gör även våra största investeringar någonsin i vår tågflotta.

Kundomhändertagandet är helt vårt ansvar och ett område vi fortsätter att förstärka. Vi har initierat ett arbete för att förbättra all vår trafik- och kundkommunikation, både när allt går enligt plan och när det uppstår störningar som påverkar våra kunder. Initiativet ska leverera tydliga förbättringar under 2024.

Under jul- och nyårshelgen blev vi tvungna att göra många förändringar av trafiken för att resenärer skulle komma fram till sina firanden. På de stora stationerna fanns SJs medarbetare på plats för att vara behjälpliga.

Merparten av trafikstörningarna som uppstår ligger däremot utanför SJs kontroll. Dessa blir allt fler och vi upplever att det saknas ett enat grepp för att åtgärda grundproblemen på svensk järnväg. Järnvägsbranschens gemensamma utmaning är att skapa ett mer robust system som gör att vi kan leverera det som förväntas av oss, tillsammans.

Därför lanserade jag initiativet Omtag Svensk Järnväg i samband med SJs årsstämma 2023. Inom initiativet har vi bjudit in till paneldebatter och rundabordssamtal för att tillsammans med representanter från andra tågoperatörer och aktörer i järnvägsbranschen, branschorganisationer, politiker och svenska industriföretag diskutera och lämna konkreta förslag till hur svensk järnväg kan få ökad tillförlitlighet och kapacitet, på kortare och längre sikt.

Effektiva och pålitliga järnvägsförbindelser är en viktig del av näringslivets omställning för att minska sina klimatavtryck. I den nya industrialiseringsvåg som pågår i Sverige väljer företag etableringsorter bland annat utifrån var järnvägen finns och förutsätter pålitlig tågtrafik. Ett NATO-medlemskap innebär också ökat behov av snabba transporter och där har tåget många fördelar.

Omtag Svensk Järnväg har mottagits mycket väl bland alla som vill och behöver använda järnvägen. Under 2023 har det varit ovanligt mycket fokus på järnvägen och dess betydelse för Sverige, vi vill gärna tro att vi bidragit till det.

SJs strategiska horisont är mycket långsiktig. De investeringar vi gör idag skapar värde under lång tid framåt och våra nya tåg kommer att användas under minst 30 år. Vi har en osedvanligt fördelaktig position genom att vår verksamhet sedan länge bidrar till minskad klimatpåverkan. Att vi bedriver en miljömässigt hållbar verksamhet bekräftas av SJs taxonomiredovisning där vi är mycket stolta över vårt fina utfall.

Under 2023 ökade resandet med 6 procent och rörelseresultatet uppgick till 534 MSEK (449).

När vi under året arbetat fram våra nya långsiktiga strategiska mål för hållbart värdeskapande fram till 2030 har vi tagit avstamp i att vår kärnverksamhet bidrar till minskad klimatpåverkan.

Vår trafik har en viktig roll för att nå tillväxt- och klimatomål inom Skandinavien, vilket vårt första mål knyter an till. Järnvägen är en viktig del av Sveriges transportsystem och som landets största persontågsoperatör har SJ stor möjlighet att göra skillnad i människors vardag. Vår omfattande trafik till nästan 400 stationer i framför allt Sverige och Norge möjliggör för näringslivet att rekrytera medarbetare från ett större geografiskt område.

SJ har en unik ställning genom att ju fler som väljer att resa med oss, desto bättre för klimatet. Samtidigt påverkas vi av klimatförändringarna vilket tydliggjorts under 2023 när bland annat ovädret Hans slog till med full kraft med betydande samhällspåverkan.

För att fortsätta vara relevanta i Sveriges fortsatta tillväxtresa gör vi historiska satsningar på våra tåg. Moderniseringen av X 2000 pågår och inom kort inleder vi även upprustningen av våra dubbeläckare och de nattågsvagnar som vi använder i Sverige för att de ska leva upp till förväntningarna. Parallellt arbetar vi tillsammans med leverantörer för att få två helt nya tågflottor på plats. Vi har avtalat om minst 25 nya snabbtåg och minst lika många regionaltåg och dessa tåg kommer vi att ta i trafik om några år.

SJ har påbörjat resan mot vårt mål att bli branschens mest attraktiva arbetsgivare. Vi måste kunna behålla våra fantastiska medarbetare och samtidigt rekrytera ännu fler så att vi på allra bästa sätt kan ta hand om våra resenärer och köra den utökade trafik vi planerat för. Vi avser att nyanställa 500 medarbetare årligen under de kommande fem åren.

SJs Medarbetarpuls mäter hur nöjda våra medarbetare är inom viktiga områden. Under året har det sammanlagda utfallet Nöjd medarbetarindex, NMI, stadigt ökat. Vi ser det som ett kvitto på att vårt förbättringsarbete under 2023 med fokus på att få bättre framförhållning i schemaläggningen varit rätt. Vi fortsätter självklart med ytterligare förbättringar.

SJs egen lokförarskola startade hösten 2022 för att råda bot på den lokförarbrist som uppstått efter pandemin. Under 2023 examinerades 41 mycket kompetenta lokförare och tillsammans med nyanställningar kan vi nu bemanna alla avgångar vi planerat att köra. SJs lokförarskola fortsätter under 2024 för att ytterligare stärka tillgången på förare för oss själva och andra tågoperatörer.

Vi jobbar också för målet att erbjuda den bästa reseupplevelsen.

Det innebär självklart förbättrad punktlighet och att tågen går som planerat. För att förbättra kundomhändertagandet fick våra medarbetare under våren extra utbildning och utökat mandat för att vara väl rustade att hantera situationer som uppstår. Vi har också förtydligat mallar och riktlinjer, utökat bemanningen hos SJ Kundservice för att resenärer snabbare ska få hjälp och vi har vid behov fler personer ute på plattformarna.

SJ måste också ha en lönsam och motståndskraftig verksamhet. I en snabbt föränderlig omvärld måste vi anpassa våra erbjudanden så att de motsvarar behov och förväntningar, ett bra exempel är att vi efter pandemin lanserade mängdrabatt för 20 resor för dem som reser ofta men inte tillräckligt ofta för att köpa ett månadskort.

Våra leveranser och kostnader påverkas av brist på vissa komponenter till tågen, svårigheter med transporter, inflation och svag krona. Så långt möjligt vill vi inte höja biljettpiserna och det kräver att vi på ett ansvarsfullt sätt minimerar kostnadsökningarna genom att agera klokt och proaktivt.

Pandemin grävde djupa hål i SJs eget kapital som var öronmärkt till de historiskt stora investeringar som vi nu genomför. Tack vare vår hållbara verksamhet kunde vi i slutet av 2023 avtala om ett mycket fördelaktigt låneavtal om 1,75 miljarder kronor. Lånet ska användas som en del i finansieringen av våra nya snabbtåg. SJ AB:s styrelse föreslår även att ingen utdelning ska lämnas för 2023.

Förutsättningar för en lönsam och motståndskraftig verksamhet behöver även finnas inom den upphandlade trafiken. Efter initiativ från SJ har branschorganisationen Tågforetagen påbörjat arbetet med att ta fram förslag till hållbara avtal inom upphandlad trafik där beställare och tågoperatör gemensamt ska leverera robust trafik och där den ekonomiska risken delas. Syftet är att få tågtrafik som medborgare kan lita på och använder och som ger medarbetare framförhållning och trygghet.

Med lika delar stolthet och ödmjukhet avtalade vi med Region Stockholm om att ta över pendeltågstrafiken i Stockholms län från mars 2024. Vi tog oss an ansvaret utifrån att vi kände stort förtroende från beställaren och för att avtalet gav oss rimlig ekonomisk ersättning. SJ ansvarade framgångsrikt för pendeltågen till slutet av 2016 så vi hade en god bild av vad som skulle krävas av oss.

I nära samverkan med beställaren ska vi under det tvååriga så kallade nödavtalet skapa långsiktigt bättre förutsättningar för att pendeltågstrafiken återigen blir en pålitlig del av vardagen för alla resenärer. Trafiken togs över i befintligt skick, vi ber både medarbetare och resenärer att ha tålamod då förbättringar tar tid.

Sammanfattningsvis har det återigen varit ett händelserikt år hos SJ. Jag och ledningen riktar ett varmt tack till SJs medarbetare som varje dag gör strålande insatser för alla som väljer att resa med oss.

Varmt välkommen ombord - vi är framtidens sätt att resa.

Stockholm i mars 2024

Monica Lingegård
Koncernchef och verkställande direktör

Viktiga händelser

Vd har ordet

> Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Om SJ

SJ bidrar till hållbar tillväxt

Vision

Ett SJ att lita på och längta till

Värdeord

Pålitligt, Enkelt, Mänskligt och Härligt

Syfte

Vi för människor närmare varandra, varje dag

Affärsidé

SJ ska erbjuda marknadens mest kundnära och klimatsmarta resor för att bidra till en långsiktigt hållbar transportförsörjning

Strategiska mål

Bidra till att uppnå Skandinavien
tillväxt- och klimatmål

Branschens mest attraktiva
arbetsgivare

Skandinavien bästa kund-
upplevelse av resor

Leverera en lönsam och mot-
ståndskraftig verksamhet

11% av all el
återmatas på
SJs egna tåg

393 trafike-
rade stationer

21,2 miljoner
resor¹

1,6 miljoner
medlemmar i
SJ Prio

964 MSEK
investerade i
SJs tåg

4 959
medarbetare

PDF för utskrift >>

¹⁾ Resor som SJ prissätter, säljer och som startar och/eller slutar i Sverige.

A man and a woman in SJ uniforms are smiling and talking in front of a train. The man is on the left, wearing a dark blue jacket with a green scarf, and the woman is on the right, also in a dark blue jacket with a green scarf. They are both looking at each other and smiling. The background shows the side of a train with the SJ logo.

Viktiga händelser

Vd har ordet

[> Om SJ](#)

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Medarbetare

Med målet att bli branschens mest attraktiva arbetsgivare

PDF för utskrift >>

Välkommen ombord på en framtidsresa!

SJ förenar stolt historia och spännande framtid på ett unikt sätt. De närmaste åren gör vi kraftfulla satsningar på kundomhändertagande och nya moderna fordon som ska ge ännu fler möjlighet att resa med låg klimatpåverkan och attraktivt med oss. Vi behöver därför bli fler för att ta hand om våra kunder på bästa sätt. Vårt mål är att vi ska vara branschens mest attraktiva arbetsgivare.

Utvecklande arbete

SJ erbjuder ett stimulerande och utvecklande arbete inom många olika yrkesområden och vi bidrar till hållbar tillväxt av samhället. Vi genomför ett stort antal utvecklingsaktiviteter och lärande sker genom utbildning, arbetsplatsutbyte, arbetsplatsmöten, teamaktiviteter och individuella möten med närmaste chef.

Vi förbättrar kontinuerligt våra metoder för lärande och är först i branschen med att satsa på utveckling av en ny modern simulator i vår egen utbildning av lokförare. De första lokförarna från SJs egen skola examinerades hösten 2023.

Attraktiva villkor och förmåner

Tillsammans med våra medarbetare har vi under 2023 fortsatt att sträva efter att hitta balans mellan arbete och fritid genom flexibilitet och bra schemaläggning. För flertalet administrativa medarbetare tillämpar vi hybridarbete, där arbetstiden delas mellan arbete hos SJ och från annan plats.

Vi erbjuder SJs medarbetare förmånliga tågresor i hela landet och rabatterat Eurorail-kort. Vår innehållsrika förmånsportal bidrar till en rolig fritid, god hälsa, enklare vardag och trygghet i livets olika skeenden.

Viktiga händelser
Vd har ordet
> Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Kunder

Viktiga steg mot Skandinavians bästa kundupplevelse

Stärkt kundomhändertagande

Under 2023 har vi gjort omfattande åtgärder för att ytterligare förstärka vårt kundomhändertagande. Vi vill på bästa sätt ta hand om våra kunder under hela resan, även när den avviker från det planerade och förväntade.

Utökad bemanning hos SJ Kundservice

För att våra kunder snabbare ska få hjälp ökade vi bemanningen hos SJ Kundservice. Det medförde att den genomsnittliga väntetiden minskade väsentligt, till under SJs målnivå.

Tydligare mandat för våra medarbetare

Under våren fick våra medarbetare extra utbildning och utökad mandat för att på bästa sätt kunna hantera situationer som uppstår. Vi har också förtydligat våra riktlinjer och mallar.

Fler kundvårdar på stationerna

Våra kundvårdar var i behov av utökad stöd under banarbeten och vid trafikstörningar. Under året har därför våra tågvärdar i högre utsträckning än vanligt befunnit sig på stationerna. Veteranpoolen anlätades för att stärka upp ytterligare.

Fokus på nöjda kunder

SJ AB:s Nöjd kundindex (NKI) var under andra och tredje kvartalet 2023 högre än under motsvarande kvartal föregående år. Under fjärde kvartalet minskade NKI och helårsutfallet landade på samma nivå som helåret innan.

Viktiga händelser

Vd har ordet

[» Om SJ](#)

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Fordonsinvesteringar

Historiska satsningar för att fler ska kunna välja tåget och SJ

Vi ser fram emot att välkomna fler ombord! Därför investerar SJ upp till 19 miljarder kronor i tåg, medarbetare och system. Sammantaget bedömer vi att vår kapacitet inom kommersiell trafik successivt kommer att öka med närmare 50 procent. Så bidrar SJ till att nå tillväxt- och klimatmål inom Skandinavien.

[PDF för utskrift »](#)

Se filmen om SJs
nya snabbtåg

Se filmen om SJs
nya X 2000

Viktiga händelser

Vd har ordet

> Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Fordonsinvesteringar

SJ rustar upp

Tåget ska vara det självklara valet för en resa. Det förutsätter att vi möter förväntningarna från våra kunder och medarbetare som arbetar ombord. Våra tåg har en förväntad ekonomisk livslängd på cirka 30 år och vi tar väl hand om dem och genomför omfattande upprustningar.

Nya X 2000

Många resenärer har rest med X 2000 sedan vi tog dem i trafik med början hösten 1990. Nu genomgår hela flottan en omfattande modernisering där vi byter ut allt utom boggier och vagnskorgar som vi sparar stora mängder rostfritt stål genom att återanvända. Fortsatt fungerande komponenter används som reservdelar till de fordon som ännu inte upprustats.

Nya X 2000 är ett helt nytt tåg byggt inuti ett befintligt och reseupplevelsen blir bättre än någonsin. Vi kan också välkomna fler ombord utan att det känns trängre. Moderniserade X 2000 tas löpande i trafik.

SJs dubbeldäckare

Vi har beslutat att göra en omfattande upprustning av våra dubbeldäckare. Dessa regionaltåg används av många som arbets- och studieplats och tågen kommer bland annat att få renoverade stolar och annan sittning än idag.

SJs nattågsvagnar

Våra sov- och liggvagnar som rullar på svensk järnväg ska förbättras med ny värme, ventilation samt nya toalettutrymmen och ytskikt.

Till SJ EuroNight, vår nattågstrafik mellan Stockholm och Berlin, har vi köpt in tre bistrovagnar som tas i trafik så snart de har moderniserats.

Viktiga händelser
Vd har ordet
> Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Fordonsinvesteringar

Med framtiden i sikte

Vi investerar också i två helt nya tågflottor för att fler ska kunna resa med oss. Tillsammans med våra leverantörer pågår intensivt arbete med att ta fram Sveriges snabbaste snabbtåg och nyaste regionaltåg.

Båda tågflottorna kommer att erbjuda överlägsen komfort ombord och med allra senaste teknik skapas förutsättningar för hög driftsäkerhet. Samtidigt utvecklas även en helt ny depå där regionaltågen ska underhållas och vi rekryterar brett för att kunna ta hand om fler resenärer på allra bästa sätt.

Under 2022 avtalade vi om minst 25 nya snabbtåg och minst lika många regionaltåg. Tågen håller nu på att designas och olika funktioner testas av resenärer, medarbetare och experter. Vi vill erbjuda överlägsen komfort åt resenärer och samtidigt ha en funktionell och trivsamt arbetsmiljö för våra lokförare och tågvärdar.

När vi är nöjda byggs de första tågen som testkörs i minst 2 500 mil. Efter ytterligare modifieringar inleds därefter serieproduktion.

PDF för utskrift >>

Nya snabbtåg

Minst 25 nya snabbtåg, med option på fler, har avtalats till ett värde om cirka 7 miljarder kronor. De nya tågen blir de snabbaste någonsin i Sverige och är konstruerade för 250 km/h. Snabbtågen ska användas för fjärrtågtrafik mellan storstäder i Sverige men även för gränsöverskridande trafik till Danmark och Norge.

Nya regionaltåg

Minst 25 nya regionaltåg, med option på fler, har avtalats till ett värde om cirka 3 miljarder kronor. De nya tågen ska ersätta dagens loktåg på ett antal regionaltågslinjer i Sverige.

[Viktiga händelser](#)[Vd har ordet](#)[Om SJ](#)[> Omtag Svensk Järnväg](#)[Ordförande har ordet](#)[Årsredovisning](#)[Förvaltningsberättelse](#)[Hållbarhetsrapport](#)[Finansiell information](#)[Övrig hållbarhetsinformation](#)[Flerårsöversikt](#)[Definitioner och ordlista](#)

SJ har tagit initiativ till Omtag Svensk Järnväg

Järnvägen är en del av ekonomins blodomlopp, en grundläggande struktur som bär vårt moderna samhälle. Tågets kapacitet är avgörande för fortsatt tillväxt men det krävs kraftigt förbättrade förutsättningar för att öka tillförlitligheten och utöka trafiken. SJ har därför under 2023 tagit initiativ till Omtag Svensk Järnväg.

Välfungerande transporter är avgörande för att alla delar av vårt avlånga land ska kunna bidra till tillväxt. Företag måste våga etablera sig i hela Sverige och ha tillgång till kompetens även utanför den närmaste kommunen. Här är tågets kapacitet avgörande för att flytta människor och gods på ett tidseffektivt sätt och med låg klimatpåverkan.

Men vårt viktiga järnvägssystem fungerar inte tillräckligt bra och SJ har därför tagit initiativ till Omtag Svensk Järnväg. Vi vill samverka för att få ett bättre fungerande järnvägssystem som bidrar till Sveriges tillväxt, till att stärka näringslivets konkurrenskraft och till förbättrad kompetensförsörjning.

Vi har under 2023 bjudit in till paneldebatter och rundabordsamtal för att tillsammans med representanter från andra tågoperatörer, aktörer i järnvägsbranschen, branschorganisationer och svenska industriföretag diskutera kring:

- Hur bidrar järnvägssystemet till ekonomisk tillväxt och Sveriges internationella konkurrenskraft?
- Hur ser en gemensam vision ut för det svenska järnvägs-systemet?
- Hur ser en struktur ut som underlättar samverkan i det svenska järnvägssystemet?
- Hur maximeras nyttan av de resurser som staten årligen satsar på järnvägssystemet?

På de följande sidorna kommer vi att visa på några av den svenska järnvägens möjligheter, utmaningar och första tankar kring lösningar som förbättrar på både kortare och längre sikt.

Läs mer om
Omtag Svensk Järnväg

Omtag Svensk Järnväg

Under 2023 har SJ genomfört rundabordsamtal med representanter från andra tågoperatörer, aktörer i järnvägsbranschen, branschorganisationer och svenska industriföretag.

Rapporter tas fram som underlag för samtal och under året har

fyra rapporter initierats. Rapporten "Järnvägslyftet" publicerades under 2023. I januari 2024 publicerades rapporten "Regionlyftet".

I början av 2024 övertog branschorganisationen Tågforetagen ansvaret för Omtag Svensk Järnväg.

Mer om initiativet och material finns på omtagsvenskjarnvag.se
Kontakta oss gärna på kontakt@omtagsvenskjarnvag.se

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

> Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Välfungerande transporter behövs för ett land i Europas utkant

Som avlångt land beläget i Europas utkant har ett väl fungerande transportsystem varit avgörande för Sveriges utveckling till ett framstående industriland. Gods behöver transporteras inom Sverige och till och från kontinenten. Människor vill och behöver resa till arbete, studier, familj och vänner.

Ett effektivt och energisnålt transportsystem, där olika trafikslag kompletterar varandra, har i framtiden en ännu viktigare roll i takt med ökad befolkning, ökad elanvändning och hård internationell konkurrens. Järnvägen har en självklar roll i ett sådant transportsystem genom att vara just effektiv, energisnål och dessutom snabb och trafiksäker.

Det är inte en tillfällighet att de nya industrierna i norra Sverige placerats intill järnvägen. Företrädare för näringslivet har i samtal med SJ beskrivit att närhet till järnvägen varit en förutsättning för var de valt att etablera sig. Järnvägen spelar en nyckelroll för industrins utveckling och för att binda samman våra storstadsområden genom att erbjuda snabba resor mellan bostadsort och arbetsplats för medarbetare och för transporter av råvaror och färdigt gods.

Välfungerande transporter är även en grundläggande förutsättning för besöksnäringen. Om Sverige ska utvecklas till ett mer attraktivt land att resa i behövs tillförlitlig infrastruktur. Allt fler ser resan som en del av semestern och väljer tåget. Återkommande trafikstörningar och sena biljettsläpp riskerar att hämma den utvecklingen.

Europa behöver svensk export

Europa är i hög utsträckning beroende av Sverige som producent och exportör av viktiga industriella basvaror. Sverige står för 93 procent av all järnmalm som produceras i EU. Sverige är världens fjärde största exportör av skogsindustriprodukter och merparten exporteras till andra länder i Europa.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

→ Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Behovet av järnväg ökar...

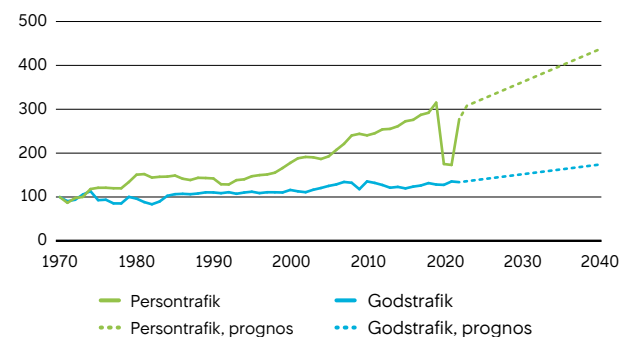
Resandet och mängden transporterat gods på svenska järnvägar har ökat kraftigt under de senaste tre decennierna, och ökningen förväntas fortsätta.

Järnvägen har enorm betydelse för näringslivets gods-transporter, för arbetspendling, affärsutbyte och allt övrigt resande. Lägg därtill dess nyckelroll i Sveriges omställning till en klimateffektiv ekonomi och att järnvägen, till följd av kraftigt försämrat omvärldsläge, på nytt blivit en kritisk tillgång för totalförsvaret.

Sedan 1990 har resandet, mätt i personkilometer, ökat kraftigt främst drivet av regionaltrafik. Även godstransporterna på tåg, mätt i tonkilometer, har ökat. Prognoser pekar på fortsatta ökningar.

Transportarbetet på den svenska järnvägen 1970-2022 samt prognos för perioden 2023-2040

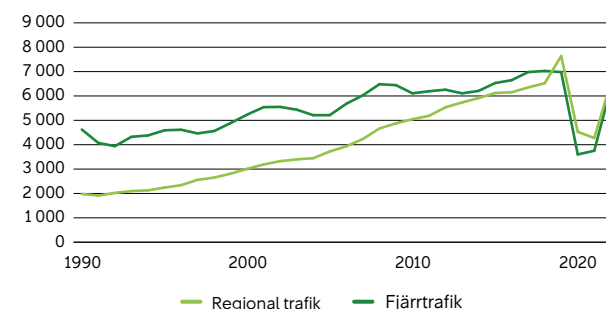
miljoner personkm (persontrafik), tonkm (gods), 1970=index 100

Källa: Rapporten "Järnvägslyftet" baserat på data från Trafikverket och Trafikanalys

Transportarbetet på den svenska järnvägen 1990-2022, uppdelat på regionaltrafik och fjärrtrafik

miljoner personkm

Källa: Trafikanalys

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

> Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

...men infrastrukturen räcker inte till...

**Trots kraftig trafikökning på svensk järnväg har inte kapaciteten utökats.
I delar av järnvägen finns det därför under vissa tider inte längre plats för fler
avgångar och även små störningar kan spridas över stora områden.**

Tågen ligger så tätt det går på spåren och det saknas ofta alternativa spår för att leda om trafiken om något händer. Tågtrafiken är därför extremt störningskänslig och förseningar kan snabbt sprida sig över stora delar av landet. För resenärer och godstransportköpare innebär det osäkerhet kring tillförlitligheten.

Under perioden 1990 till 2022 har trafiken på den svenska järnvägen, mätt i tågkilometer, ökat med 65 procent. Enligt Trafikverkets prognoser förväntas trafiken fram till 2040 att fortsätta växa i ungefär samma takt som under de senaste tre decennierna. För att möta denna prognosticerade tillväxt krävs omfattande åtgärder.

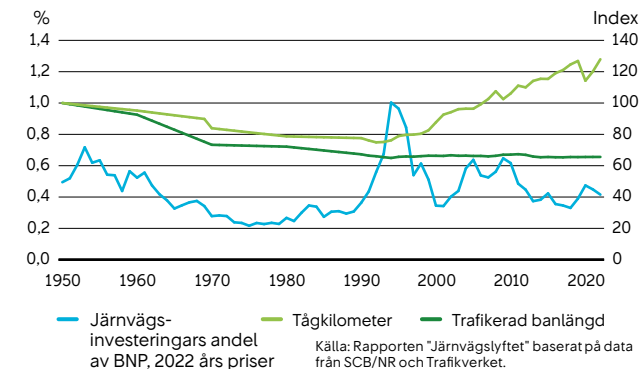
Några sträckor i det svenska järnvägsnätet har fått utökad kapacitet de senaste 30 åren. Viktiga exempel är Citybanan i Stockholm, Citytunneln i Malmö och den pågående dubbelspårsutbyggnaden på Västkustbanan.

Fehmarn Bält-förbindelsen, se nedan, beräknas vara färdigställd 2029. Då kommer kapacitetsbristen i Sverige att bli ännu mer påtaglig. Enligt Trafikverkets bedömning kommer tågtrafiken till och från kontinenten att öka med 35-40 procent (TRV rapport 2021:254).

Fehmarn Bält-förbindelsen

Fehmarn Bält-förbindelsen mellan danska Rødby och tyska Puttgarden beräknas vara färdigställd 2029. När den öppnas blir den världens längsta sänktunnel för både väg- och järnvägstrafik och restiden genom Danmark halveras.

Andel av BNP som lagts på investeringar och reinvesteringar i svensk järnvägsinfrastruktur (vänsteraxel) och trafik på den svenska järnvägen och trafikerad banlängd 1950-2022 (högeraxel)

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

» Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

...och underhållsskulden växer

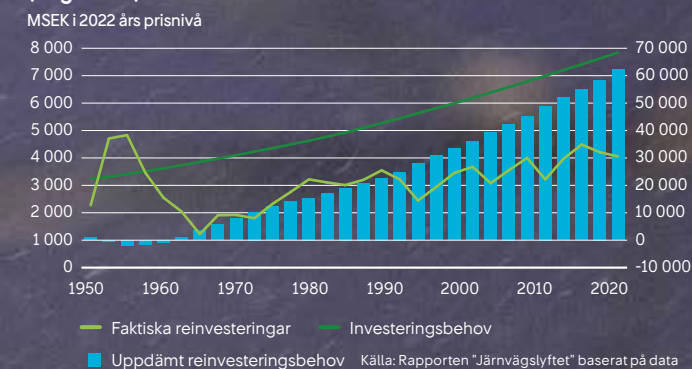
Underhållet av svensk järnväg har länge varit nedprioriterat. Konsekvensen har blivit en underhållsskuld som växer sig större för varje år med bland annat signalfel, växelfel och kontaktledningsfel som leder till förseningar och inställda tåg.

Infrastrukturen är sliten efter decennier av otillräckliga resurser för reinvesteringar och underhåll. Det uppdämda behovet av reinvesteringar, den så kallade underhållsskulden, har uppskattats till omkring 60 miljarder kronor av FB Strategi/WSP vilket är i linje med Trafikverkets beräkningar.

I den av regeringen beslutade nationella planen för infrastruktur för åren 2022 – 2033 finns bland annat fortsatta satsningar för att minska det eftersatta underhållet på vissa sträckor. Det är viktigt att dessa banarbeten planeras och genomförs så att påverkan på trafiken blir minimal.

På övriga sträckor försämras banornas status vilket medför att den samlade underhållsskulden kommer att vara betydligt större vid planperiodens slut än vid dess början. Underhållsskulden beräknas uppgå till cirka 100 miljarder kronor till 2033.

Faktiska respektive tekniskt motiverade reinvesteringar (vänsteraxel). Uppdämt (ackumulerat) reinvesteringsbehov 1993-2022 (högeraxel)

Andra viktiga händelser
Vad har ordet
Om SJ
[> Omtag Svensk Järnväg](#)
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhets-
information
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Så kan järnvägsunderhållet förbättras

Ett antal övergripande åtgärder skulle kunna öka järnvägens kapacitet och tillförlitlighet redan på kortare sikt. Samtidigt behövs mer långsiktiga investeringar genomföras för att kunna möta den fortsatta ökningen av efterfrågan på resor och transporter på järnväg. Dessa slutsatser redovisas i den första rapporten "Järnvägslyftet" från initiativet Omtag Svensk Järnväg.

Rapportens förslag i sammandrag:

Genomför ett omfattande program för trimningsåtgärder med syfte att öka den svenska järnvägens effektivitet, säkerhet och hållbarhet.

Koncentrera i högre utsträckning underhåll och reinvesteringar till de järnvägsstråk som har störst trafikflöden.

Åtgärda den låga nyttjandegraden av servicefönstren, det vill säga bättre nyttja den spårtid som Trafikverket reserverar för genomförande av basunderhåll.

Effektivisera underhållet genom att använda effektiv utrustning och prioritera snabbt genomförande vid upphandling av underhåll.

Låt näringslivets behov få större genomslag i arbetet med att öka järnvägens kapacitet och tillförlitlighet.

Läs rapporten
"järnvägslyftet"
om kostnads-
effektiva åtgärder
med effekt inom
tio år

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

> Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Vi behöver bättre styrning och samverkan

Förändringar behövs av svensk järnvägs organisation och reglering. Det skulle redan på kortare sikt kunna förbättra järnvägens kapacitet och tillförlitlighet.

För drygt 30 år sedan påbörjades avregleringen av den svenska järnvägen. Avregleringen har positivt bidragit till effektivisering och ökat kundfokus och är en viktig delförklaring till ökat resande. Men förmågan till samverkan påverkas negativt av att ansvar och funktioner idag är uppdelade på många olika bolag, myndigheter och departement som verkar utan gemensamma mål.

I samtal som SJ genomfört framkommer även att det saknas uppdaterad kunskap om status på järnvägens delar och helhet. Likaså saknas information om hur järnvägen används vilket gör det svårare att planera och genomföra underhåll och reinvesteringar för bästa effekt och med minsta möjliga påverkan på trafiken.

Förslag till förbättringar

Några förslag till förbättringar som lyfts fram i Omtag Svensk Järnvägs första rapport "Järnvägslyftet" är att större projekt bör genomföras med egen organisation och budget för att underlätta effektivare planering och genomförande än när projekten delas i mindre delar. Likaså föreslås att stora reinvesteringsbehov bör upphandlas som paket för att ge utförarna tillräckligt underlag för att investera i specialmaskiner som gör arbetet snabbare. Rapporten framhåller även att förenklad byråkrati kan få positiva effekter både på kortare och längre sikt.

Järnvägsbranschens samverkansforum (JBS) har tagit fram en vision för en välfungerande järnväg. Visionen presenterades i mars 2024. Inom Omtag Svensk Järnväg fortsätter diskussionen kring hur styrning och samverkan kan förbättras.

Samtrafik
Resrobot.seTåg-
underhållareLokala
företagInfrastruktur-
underhållareInfrastruktur-
förvaltareFastighets-
ägareTåg-
operatörerJärnvägs-
branschens sam-
verkansforum
JBSBransch-
specifika
utbildningar

Många aktörer samsas på järnvägen, alla med sina unika kompetenser. Men förmågan till samverkan påverkas negativt av att ansvar och funktioner idag är uppdelade på många olika bolag, myndigheter och departement som verkar utan gemensamma mål.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

> Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

SJ spelar en stor roll för många

Under mitt första år som styrelseordförande hos SJ har jag fått det bekräftat om och om igen – SJ spelar en stor roll för många. Såväl individer, organisationer som företag ställer med rätta höga krav på oss. Anspråken handlar givetvis om mycket mer än en smidig resa, SJ förväntas ta ansvar för verksamhetens sammantagna påverkan på människor och miljö. SJ har en fantastisk position genom vår hållbara produkt och med de nya långsiktiga strategiska målen för hållbart värdeskapande som styrelsen beslutat under året tydliggörs inom vilka områden SJ kan stärka sig ytterligare.

I likhet med de flesta kände jag väl till SJ, men visste lite om det komplexa pussel som läggs varje dag för att tågen ska gå. Inom SJ finns en gedigen erfarenhet och kompetens kring hur det görs på bästa sätt, det är ingen tillfällighet att just SJ tillfrågades när pendeltågstrafiken i Stockholm behövde en omstart. Här finns också en stark företagskultur och mycket stolthet för vad SJ bidrar med.

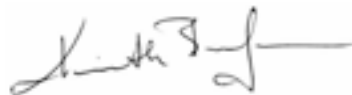
Många av de aktiviteter som pågår inom SJ syftar till att få nöjdare kunder. För mig som styrelseordförande är kundnöjdhet centralt: Den som reser med SJ ska vilja komma tillbaka och gärna ta med en vän också. Som resenär ska du känna dig sedd och välkommen på våra tåg, kaffet ska smaka gott och du ska komma fram i tid.

Mycket av detta är SJs ansvar men den viktiga punktligheten är i hög utsträckning beroende av sådant som händer utanför företagets kontroll.

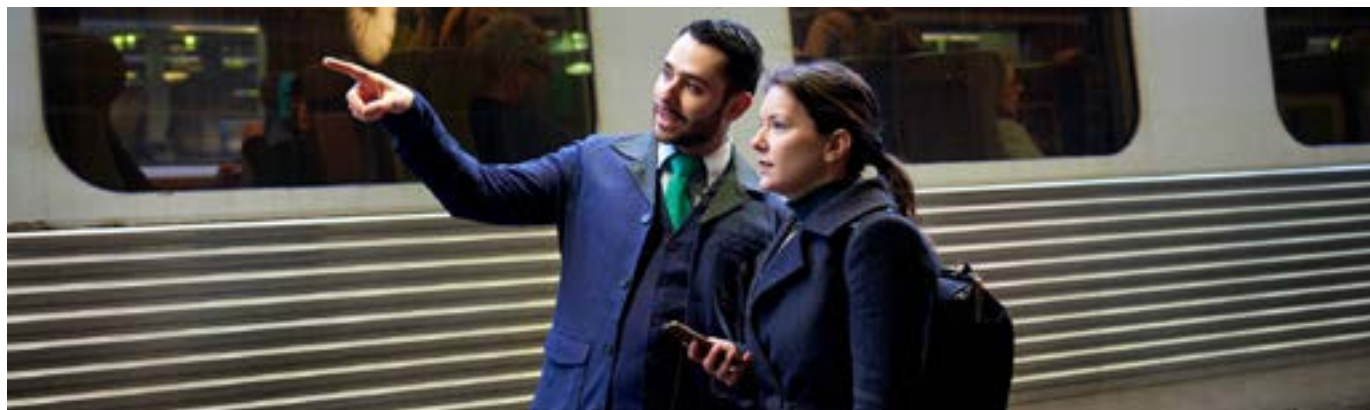
Därför är Omtag Svensk Järnväg som lanserades av SJs vd Monica Lingegård under 2023 så väsentligt för SJs – och för tågets – framtid. Den svenska järnvägen dras både med en stor och ökande underhållsskuld och en alldeles för låg kapacitet i förhållande till dagens trafik. För att kunna hantera den prognosticerade ökningen av både person- och godstransporter utan att punktligheten försämrats ytterligare måste tillförlitligheten stärkas genom innovation och nytänk.

SJ är ett företag som berör och engagerar och som har en självklar plats i lösningen på framtidens hållbara resande. Vi i styrelsen vill rikta ett varmt tack till alla inom SJ som varje dag bidrar till att föra människor närmare varandra.

Stockholm i mars 2024

Kenneth Bengtsson
Styrelseordförande

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhetsinformation

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

> **Förvaltningsberättelse**

Vinstdisposition

Risker och riskhantering

Bolagsstyrningsrapport

Styrelse

Koncernledning

Intern kontroll avseende
finansiell rapportering

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för SJ AB (organisationsnummer 556196-1599) avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret som slutade den 31 december 2023.

Moderbolaget är ett svenskt aktiebolag med säte i Stockholm, Sverige. Huvudkontoret finns på Vasagatan 10, 105 50 Stockholm. SJ AB ägs till 100 procent av svenska staten.

Viktiga händelser 2023

- Rörelseresultatet för helåret uppgick till 534 MSEK (449), resandet ökade med 6 procent jämfört med föregående år.
- SJ AB erhöll nytt trafikillstånd för persontrafik i Sverige, Norge och Danmark för en femårsperiod.
- Initiativet Omtag Svensk Järnväg lanserades av SJ för att tillsammans med berörda intressenter söka kunskap och lösningar till hur ett modernt och effektivt järnvägssystem bör se ut.
- SJ har utsetts till Sveriges grönaste varumärke inom kategorin Transport, det är femtonde gången SJ erhåller utmärkelsen i konsultföretaget Differs undersökning. SJ blev även branschvinnare igen i Sustainable Brand Index.
- Nöjd medarbetarindex (NMI) ökade vid varje mätning under året och nådde den högsta nivån sedan mätningarna inleddes.
- Kenneth Bengtsson valdes till ny ordförande för SJ AB:s styrelse.
- Styrelsen för SJ AB föreslår att ingen (–) utdelning lämnas avseende räkenskapsåret 2023. Detta då negativa resultat under coronapandemin påverkade eget kapital kraftigt negativt. Samtidigt har SJ ingått omfattande investeringsåtaganden i nya och befintliga fordon som behöver finansieras.

Verksamheten

- I takt med att Trafikverket förbättrade sin planeringsprocess kunde SJ släppa biljetter med bättre framförhållning.
- Avgångar ställdes in i slutet av året till följd av fordonsbrist. Orsaker var främst snö och kyla, men även att delar av X 2000-flottan behövde genomgå en besiktning som en extra säkerhetsåtgärd efter att ett X 2000-tåg fått en allvarlig hjulskada.
- Ovädret Hans fick stor påverkan på tågtrafiken i slutet av sommaren. Extremt högt vattenstånd medförde att tågtrafiken i stora delar av Sverige och Norge stoppades och att infrastrukturen fick omfattande skador.

- SJ Norge och Jernbanedirektoratet överenskom om ersättning för stora delar av de ekonomiska konsekvenserna då en bro rasade i samband med ovädret Hans, fram till dess att bron åter går att trafikera.
- Ett SJ-tåg spårade ur på sträckan Iggesund – Hudiksvall efter att banvallen skadats kraftigt till följd av stora regnmängder under ovädret Hans. Vid urspårningen uppstod skador på infrastruktur och fordon, ett fåtal resenärer skadades lindrigt. Olyckan utreds av Statens Haverikommission.

Avtal upphandlad trafik

- SJ AB avtalade med SL om att ta över drift och underhåll av pendeltågstrafiken i Stockholms län. Trafiken togs över den 3 mars 2024 i befintligt skick i ett tvåårigt så kallat nödavtal, med möjlighet till 1+1 års förlängning.
- SJ AB tecknade avtal avseende Krösatågen, vilket innebär att SJ ansvarar för trafiken fram till och med december 2033. SJ har sedan december 2021 kört Krösatågen på interimsavtal då upphandlingen varit föremål för överprövning.
- SJ Götalandståg och Västtrafik kom överens om ytterligare ett optionsår för Västtågen-avtalen, vilket innebär att SJ kör Västtågen till december 2027.
- Trafikverket avropade ett optionsår för nattågstrafiken Stockholm-Östersund-Duved vilket innebär att SJ AB kör till december 2025.
- SJ AB tecknade avtal med norska Jernbanedirektoratet med innebörden att linjen Oslo–Stockholm nu är upphandlad på den norska sidan.
- SJ AB lämnade över drift och underhåll av Tåg i Bergslagen (TiB) den 9 december 2023.

Övriga avtal

- SJ AB tecknade avtal med Europeiska Investeringsbanken (EIB) om en låneram på 1,75 miljarder kronor för del av finansieringen av de snabbtåg som SJ AB sedan tidigare upphandlat.
- Avtal tecknades med leverantörer avseende dels upprustning av serveringsvagnar, dels modernisering av SJs dubbeldäckare.
- SJ AB tecknade tre förnyade depåavtal, avtalen löper på åtta år.

SJs verksamhet och marknad

SJ ska erbjuda marknadens mest kundnära och klimatsmarta resor för att bidra till en långsiktigt hållbar transportförsörjning. SJ är ett reseföretag där kärnverksamheten är persontrafik på järnväg. Under 2023 trafikerade SJ stora delar av Sverige och Norge samt körde till Oslo, Köpenhamn, Hamburg och Berlin.

Järnvägen bidrar till tillväxt genom effektiva transporter av gods och människor. Tåget är dessutom ett mycket energieffektivt transportslag med låg miljöbelastning. Tåget och SJ har därför en viktig roll för att nå tillväxt- och klimatmål inom Skandinavien.

Fram till början av 2020, när coronapandemin bröt ut, hade tåg-resandet i Sverige och Norge haft en positiv utveckling under flera decennier. Viktiga drivkrafter till ökad efterfrågan var befolknings-tillväxt och urbanisering, avreglering och internationalisering samt ökad klimatmedvetenhet. I Sverige bidrog även ökat utbud och SJs prismodell till att efterfrågan på tågresande steg.

Efter att de coronarelaterade reserestriktionerna togs bort i Sverige och Norge har resandet med SJ återigen ökat. Intresset för så kallad hemester är större än före pandemin och SJ möter upp med bland annat SJ Tågluffarkort och delvis säsongsanpassat utbud. SJ EuroNight, nattågstrafik på linjen Stockholm-Köpenhamn-Hamburg-Berlin har blivit ett populärt sätt att ta tåget till kontinenten eller till Skandinavien.

Pandemin medförde också större vana och acceptans för distansarbete. SJ har anpassat sitt erbjudande med klippkort för den som reser ofta men inte längre behöver ett månadskort. De nya och moderniserade tåg som SJ avtalat om kommer att vara väl anpassade för den som har längre väg till kontoret och vill använda restiden för arbete.

Stort intresse för att välja tåget innebär att betydande åtgärder behövs för att förbättra järnvägssystemet och för att järnvägsinfrastrukturen ska bli mer robust och få den kapacitet som är nödvändig för att möta fortsatt ökad efterfrågan. Under 2023 lanserade SJ därför initiativet Omtag Svensk Järnväg för att skapa tillfällen till dialog och samverkan kring hur järnvägens tillförlitlighet kan förbättras.

I den av regeringen beslutade nationella planen för infrastruktur för åren 2022 – 2033 finns bland annat fortsatta satsningar för att minska det eftersatta underhållet på de fyra särskilt utpekade transportstråken – Västra stambanan, Södra stambanan, Norra godsstråket (Hallsberg–Luleå) samt Malmбанan (Luleå–Riksgränsen). Till följd av otillräckligt underhåll på övriga sträckor försämrats

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

> Vinstdisposition

Risker och riskhantering

Bolagsstyrningsrapport

Styrelse

Koncernledning

Intern kontroll avseende finansiell rapportering

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhetsinformation

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

banornas status vilket medför att den samlade underhållsskulden kommer att vara betydligt större vid planperiodens slut än vid dess början.

Mängden banarbeten kommer att öka de närmaste åren. Det är därför angeläget att dessa planeras och genomförs så att påverkan på tågtrafiken minimeras.

Flera av de mycket angelägna och redan beslutade investeringarna i ny kapacitet har fördröjts ytterligare. När investeringar i ny kapacitet planeras är det avgörande att de görs utifrån ett stråkperspektiv för att säkerställa full systemnytta, i motsats till att endast ”flytta flaskhalsar”.

Den svenska järnvägen är öppen för konkurrens. Det bidrar till ökat utbud och ställer krav på alla operatörer att vara konkurrenskraftiga, vilket stärker tåget gentemot andra transportmedel. SJ konkurrerar främst med andra tågoperatörer, regional kollektivtrafik samt bil och buss. På vissa sträckor är även inrikesflyg en stark konkurrent. SJ är en av få svenskägda persontågsoperatörer, medan merparten av de operatörer som agerar på svensk järnväg ägs av utländska stater.

I Norge hade tre geografiskt avgränsade tågpaket upphandlats när den norska regeringen 2021 meddelade att samtliga påbörjade eller planerade upphandlingar avbryts. Även i Danmark har konkurrensutsättningen skjutits på framtiden och ersatts av en process för att återigen direkttilldela statligt ägda DSB ett långt kontrakt för stora delar av den nationella trafiken.

För gränsöverskridande tågtrafik i Europa finns flera hinder. EU:s Fjärde järnvägspaket syftar till att minska de tekniska hindren och minska nationella särregler samt att skapa en gemensam avreglerad järnvägsmarknad. Sverige har i viss utsträckning setts som modell för hur det ska gå till. Sedan slutet av 2020 är det möjligt att ansöka om tåglägen och kapacitet för kommersiell persontrafik inom hela EU, men i flera länder sker först en prövning av om sådan trafik kan påverka den samhällsköpta trafiken. Samhällsköpt trafik ska normalt upphandlas i konkurrens och efter 2023 blir det betydligt svårare att i stället tillämpa direkttilldelning av nya avtal.

Förväntad framtida utveckling

SJs viktigaste bidrag till att nå tillväxt- och klimatmål är att få fler att välja tåget framför andra transportmedel genom ett omfattande utbud av avgångar och anslutningar och en bred palett av erbjudanden. Under 2023 lanserade SJ initiativet Omtag Svensk Järnväg för att skapa tillfällen till dialog och samverkan kring hur järnvägens tillförlitlighet kan förbättras så att den positiva utvecklingen för resor och godstransporter kan vidmakthållas.

SJs bedömning är att resandet med SJ kommer att öka, bland annat till följd av att en ökad andel resor sker med tåg istället för med andra transportsätt. Allt fler företag förespråkar i sina resepolicyer tåg i syfte att nå sina egna hållbarhets- eller klimatmål och hemester med tåg blir ett attraktivt alternativ för fler.

SJ investerar under de närmaste åren upp till 19 miljarder kronor i fler och modernare tåg, medarbetare och system. SJ har tecknat avtal avseende minst 25 snabbtåg och minst lika många regionaltåg. Moderniseringen av hela X 2000-flottan pågår och upprustning av SJs nattågsvagnar och dubbeldäckare befinner sig i design- och konstruktionsfasen. SJ satsar även på utökad verkstadskapacitet, bland annat en ny anläggning för underhåll och reparation av tågens hjul samt nya verkstäder.

SJ utvärderar kontinuerligt hur verksamheten kan växa lönsamt genom att analysera befintliga och nya linjer samt upphandlade affärer, såväl nationellt som internationellt. Utvecklingen av avtalen för upphandlad tågtrafik i Sverige har de senaste åren generellt utvecklats i en riktning där trafikföretagen belastas med risker som endast marginellt kan påverkas. Väl fungerande regional kollektivtrafik är en viktig pusselbit för hållbar tillväxt och därför har SJ haft konstruktiva dialoger med flera beställare av upphandlad trafik. SJ har även initierat en diskussion i branschen kring hur avtal bör utformas för en rimlig fördelning av ekonomisk risk mellan beställare och tågoperatör.

För övriga risker och osäkerhetsfaktorer, se avsnittet Risker och riskhantering.

Hållbarhetsrapport

Den lagstadgade hållbarhetsrapporten enligt ÅRL omfattar sidorna 22–26, 35–49 samt 90–103.

Händelser efter balansdagen

Inga händelser har inträffat efter den 31 december 2023 som bedöms få en väsentlig påverkan på koncernens eller moderbolagets räkenskaper.

Årsstämma 2024

Årsstämma för SJ AB kommer att äga rum den 24 april 2024.

Vinstdisposition

Styrelsen för SJ AB föreslår att ingen (–) utdelning lämnas avseende räkenskapsåret 2023. Detta då negativa resultat under coronapandemin påverkade eget kapital kraftigt negativt. Samtidigt har SJ ingått omfattande investeringsåtaganden i nya och befintliga fordon som behöver finansieras.

Vinstmedlen föreslås disponeras enligt följande:

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel:	
Balanserad vinst och säkringsreserv	2 083 114 707 kronor
Årets resultat	415 181 956 kronor
Totalt	2 498 296 662 kronor
Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:	
I ny räkning överföres	2 498 296 662 kronor
Totalt	2 498 296 662 kronor

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Vinstdisposition
- > **Risker och riskhantering**
- Bolagsstyrningsrapport
- Styrelse
- Koncernledning
- Intern kontroll avseende finansiell rapportering
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
- Övrig hållbarhetsinformation
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Risker och riskhantering

Risk är ett naturligt inslag i all affärsverksamhet. Genom ett proaktivt arbetssätt ökar vi möjligheten att hindra risker från att uppstå, alternativt minimera negativa konsekvenser när de väl uppstår.

SJ definierar risk som en händelse eller osäkerhet som kan påverka vår möjlighet att nå de mål som är fastställda i SJs strategi- och affärsplan. Riskarbetet är integrerat i verksamhetsplaneringen för att utarbeta tydliga åtgärder för att minska de risker som SJ kan påverka. Arbetet med att utveckla metod och samordna riskhanteringen sker centralt.

Roller i riskrapporteringen

Urval av väsentliga risker för SJ

Verksamhetsrisker

Trafikverkets sena leveranser

Kortare framförhållning från Trafikverket än vad regelverket anger avseende information kring banarbeten medför sena biljettsläpp från SJ och trafikstörningar. Problemen eskalerade i samband med att Trafikverkets nya planeringssystem Marknadsanpassad Planering av Kapacitet (MPK) introducerades i slutet av 2022 och orsakar fortsatt problem. Sena biljettsläpp och trafikstörningar riskerar att leda till minskat förtroende för tåget och SJ och på längre sikt till förändrade beteenden och att tåget konsekvent väljs bort till förmån för andra transportmedel. Alltför kort framförhållning kring banarbeten riskerar även att leda till att SJs medarbetare får en arbetssituation med sena schemaändringar.

SJ satsar på stärkt kundomhändertagande för att ta hand om de kunder vars resa inte gått som planerat samt har en kontinuerlig dialog med Trafikverket.

Otillräcklig fordonstillgänglighet

Otillräcklig fordonstillgänglighet hos SJ kan medföra förseningar, inställda avgångar eller att andra fordon än planerat används. Brister i fordonstillgänglighet kan orsakas av resursbrist eller brist på reservdelar. Se även "inköpsrisker". Otillräcklig fordonstillgänglighet riskerar att leda till lägre utbud än planerat och därmed lägre intäkter, sämre kundupplevelse samt högre kostnader som följd.

SJ investerar i nya och moderniserade fordon, se även risk "Försenade investeringar", liksom i utökad underhållskapacitet. Därutöver har översyn skett för en annan fördelning av underhållsarbetet under året i samråd med underhållsleverantörer.

Bristande kompetensförsörjning

Även om lokförarbristen har minskat är det fortfarande utmanande att rekrytera till specialistkompetenser såsom fordonsingenjör. SJs verksamhet blir allt mer digitaliserad vilket innebär att delvis nya kompetenser behövs, såväl inom IT som bland andra funktioner. Otillräcklig kompetensförsörjning riskerar att leda till reducerad trafik och sämre kundupplevelse.

SJ har som mål att bli branschens mest attraktiva arbetsgivare och arbetar brett för att behålla duktiga medarbetare och rekrytera nya. De första lokförarna från SJs nystartade lokförarskola examinerades hösten 2023. SJ verkar också för att Yrkeshögskolorna ska utbilda fler lokförare och bidrar genom att öka antalet praktikplatser hos SJ för lokförarstudenter. SJ kommer också att utbilda underhållspersonal i en egen depåskola för att säkerställa rätt kompetens.

Säkerhetsrelaterade risker

Trafiksäkerhet och säkerhet har alltid högsta prioritet hos SJ.

Säkerhetsrisker

Hotnivån mot Sverige och svenska intressen har ökat, där kollektivtrafik kan vara ett möjligt mål. Förändrat samhällsklimat har också medfört att antalet fall av hot och våld från resenärer mot SJs medarbetare ökat, liksom antalet incidenter där stenar och andra föremål kastas mot passerande tåg.

SJs säkerhetsarbete omfattar centrala områden såsom trygghet och säkerhet för kunder och medarbetare ombord samt god beredskap för att hantera svåra och oförutsägbara händelser. SJs medarbetare informeras och utbildas regelbundet i frågor kring säkerhet. Se även avsnitten "Medarbetare" och "Samhälle".

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Vinstdisposition

> **Risker och riskhantering**

Bolagsstyrningsrapport

Styrelse

Koncernledning

Intern kontroll avseende finansiell rapportering

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhetsinformation

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Trafiksäkerhetsrisker

Allt frekventare extremväder påverkar järnvägsinfrastrukturen som bland annat riskerar att undermineras av omfattande nederbörd. Likaså kan kraftigt blåst få träd att falla över järnvägen, inte minst i kombination med stora mängder nederbörd. Obehöriga i spårområdet är fortsatt ett problem. Se även risk ”Eftersatt underhåll på svensk järnvägsinfrastruktur”. Om antalet olyckor med personskador som SJ är inblandat i ökar, skulle SJs affärsmöjligheter och varumärke kunna påverkas negativt.

SJ arbetar aktivt med trafiksäkerhet genom att vara proaktiva och genom att noggsamt följa upp och agera på inrapporterade tillbud och incidenter. Risker som avser infrastrukturen rapporteras skyndsamt till Trafikverket eller annan infrastrukturförvaltare. SJs medarbetare informeras och utbildas regelbundet i frågor kring trafiksäkerhet.

Informationssäkerhetsrisker

Digitaliseringen innebär stora möjligheter men ställer samtidigt ökade krav på en förmåga att skydda information och kunddata samt säkerställa en stabil drift av SJs IT-miljö. Avbrott eller driftstörningar i IT-miljöns kritiska system innebär risk för störningar i trafiken. SJ hanterar även stora mängder data. Dataläckage eller nedstängda system riskerar att påverka stora delar av SJs verksamhet och förtroendet för SJ.

Inom SJ bedrivs ett aktivt och proaktivt arbete för att säkra SJs data och verksamhet liksom för att skydda kunders och medarbetares personuppgifter. Rutiner finns för att återställa data ifall behov uppstår. SJs medarbetare informeras och utbildas regelbundet i frågor kring informationssäkerhet.

Miljöskadliga läckage

Under 2022 tog SJ över delar av fordonsunderhållet och bedriver nu verksamhet som klassas som miljöfarlig på två platser. Miljöskadliga läckage av främst transformatorolja och diesel kan även ske ute på spåren i samband med olyckor eller slitage. SJ äger utslutande eltag men kör på uppdrag även dieseltåg på sträckor där elektrifierad bana saknas. Läckage av potentiellt miljöskadliga ämnen riskerar att medföra negativ påverkan på miljön och på SJs varumärke.

SJs verksamhet styrs av föreskrifter och instruktioner med regelbundna internrevisioner. Inom underhållsverksamhet tillämpas försiktighetsprincipen vid val av kemikalier och alla tillbud följs noggsamt upp. Kommunen genomför inspektioner vid miljöfarliga verksamheter. Tankning av de dieselfordon som SJ kör utförs av specialiserade leverantörer.

Korruption

Korruption riskerar att leda till högre kostnader, lägre kvalitet samt skada SJs varumärke och förtroendet för SJ som en hållbar aktör.

SJs interna uppförandekod anger nolltolerans för alla typer av korruption och mutor. Se avsnittet ”Medarbetare”. SJs uppförandekod för leverantörer är en obligatorisk del i alla avtal, och för avtal över 0,5 MSEK tas en beslutshandling fram där flera roller liksom chefer signerar innan avtal ingås. SJs delegationsordning anger bland annat befogenhet och mandat för att ingå avtal och godkänna utbetalningar. Utbetalningar godkänns av två i förening och inbyggda kontroller finns som säkerställer att delegationsordningen följs.

SJs kommersiella del lyder även under Lagen om offentlig upphandling inom försörjningssektorerna (LUF), vilket innebär att ett lagstadgat upphandlingsförfarande ska tillämpas. För allvarliga oegentligheter inom koncernen har SJ en visselblåsningsfunktion.

Marknadsrisker

Brist på kapacitet på svensk järnväg

Kraftigt ökad tågtrafik under de senaste tre decennierna har medfört att kapacitetstaket på svensk järnvägsinfrastruktur överskridits på vissa platser och vid vissa tidpunkter. När marginalerna är små och systemet är slutet medför det att även små störningar snabbt kan sprida sig till stora områden och orsaka trafikstörningar. Frekventa trafikstörningar riskerar att leda till minskat förtroende för tåget och SJ och på längre sikt till förändrade beteenden och att tåget konsekvent väljs bort till förmån för andra transportmedel.

SJ har under 2023 lanserat initiativet Omtag Svensk Järnväg för att diskutera behovet av förändringar av hur järnvägen hanteras med syfte att klara utökad trafik och samtidigt öka tillförlitligheten. De nya tåg SJ investerar i kommer att ha högre kapacitet så att fler kan resa på samma avgång.

Eftersatt underhåll på svensk järnvägsinfrastruktur

Underhållet av järnvägsinfrastrukturen är inte tillräckligt. Den nationella planen innebär att den redan höga underhållsskulden kommer att öka markant under planperioden. Järnvägsinfrastrukturen är heller inte anpassad för att klara extremväderhändelser. Frekventa trafikstörningar orsakade av eftersatt underhåll riskerar att leda till minskat förtroende för tåget och SJ och på längre sikt till förändrade beteenden och att tåget konsekvent väljs bort till förmån för andra transportmedel.

SJ har under 2023 lanserat initiativet Omtag Svensk Järnväg för att diskutera behovet av förändringar av hur järnvägen hanteras med syfte att klara utökad trafik och samtidigt öka tillförlitligheten.

Påverkan på resandeutveckling

Resandet påverkar SJs biljetttäkter. En nedgång i resande kan i de fall SJ inte kan anpassa produktionen medföra lägre intäkter utan att kostnaderna minskar.

Minskat resande till följd av trafikstörningar eller att Sjs erbjudande inte uppfattas som tillräckligt attraktivt

Återkommande trafikstörningar och sena biljettsläpp kan komma att undergräva förtroendet för tåget som transportsätt med lägre resande som följd. Lågt förtroende för tåget och SJ, reserestriktioner eller att SJs erbjudande inte uppfattas som tillräckligt attraktivt riskerar att påverka resandet.

SJ utvecklar ständigt sitt erbjudande i nära samarbete med kunderna och ansvarar för att klimatanpassa sina tåg och säkerställa medarbetares och kunders komfort och säkerhet. Erbjudandet måste vara attraktivt och upplevas som prisvärt jämfört med andra resealternativ. Moderna och tillförlitliga fordon utgör grunden i vårt erbjudande och de tåg som SJ nu investerar i kommer att förbättra upplevelsen ombord och skapa förutsättningar för högre punktlighet internt och externt.

Minskat resande till följd av ineffektivt järnvägsunderhåll

Trafikverkets upphandlingar av järnvägsunderhåll och reinvesteringar är utformade på ett sådant sätt att det saknas incitament för entreprenörer att investera i moderna, effektivare maskiner (exempelvis vad gäller förutsättningar som tillgänglig tid och utvärderingskriterier som fokuserar på pris). Det innebär att järnvägsunderhåll ofta medför trafikreduceringar eller inställd trafik under längre tid och med större trafikpåverkan än vad som skulle vara möjligt om modern teknik användes. Frekventa trafikstörningar orsakade av ineffektivt underhåll riskerar att leda till lägre intäkter och minskat förtroende för tåget och SJ och på längre sikt till förändrade beteenden och att tåget konsekvent väljs bort till förmån för andra transportmedel.

SJ har under 2023 lanserat initiativet Omtag Svensk Järnväg för att diskutera behovet av förändringar av hur järnvägen hanteras med syfte att klara utökad trafik och samtidigt öka tillförlitligheten.

Ökat resande till följd av samhällets klimatomställning

För SJ finns klimatrelaterade möjligheter till positiv påverkan på resandet då tågresor ger mycket små utsläpp av växthusgaser. Ju större omställning av samhället för att nå Parisavtalets mål, desto mer kan tåget och SJ komma att gynnas genom ökat resande.

SJ investerar upp till 19 miljarder kronor i tåg, medarbetare och system för att kunna möta ökad efterfrågan.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Vinstdisposition

> Risker och riskhantering

Bolagsstyrningsrapport

Styrelse

Koncernledning

Intern kontroll avseende
finansiell rapportering

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Snedvriden konkurrens orsakad av LUF

SJs kommersiella trafik måste följa Lagen om offentlig upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) enligt dom i EU-domstolen. SJ riskerar att få sämre utgångsläge än sina konkurrenter, som inte behöver följa samma lagstiftning, då LUF medför att SJ inte har samma rådighet över sina inköpsprocesser som konkurrenterna har. Detta då inköpsprocesserna i enlighet med LUF blir mer utdragna och med återkommande risk för överprövning i förvaltningsdomstol.

SJ har ansökt till EU-kommissionen om att den kommersiella järnvägstrafiken ska undantas från LUF:s tillämpningsområde, då marknaden är fullt avreglerad och konkurrensutsatt. I avvaktan på beslut från Kommissionen fokuserar SJ på en effektiv upphandlingsprocess i enlighet med LUF.

Inköpsrisker

Inflationen har medfört att SJs leverantörer har höjt priset på varor och tjänster. Kriget i Ukraina har därtill skapat brist på vissa komponenter som behövs till SJs fordon, se även risk "Otillräcklig fordonstillgång". Högre inköpspriser riskerar att öka SJs kostnader medan komponentbrist kan medföra att SJs tåg inte kan vara i trafik som planerat.

Ökad elektrifiering av samhället för att nå klimatmålen kan leda till brist på el i allmänhet och brist på förnybar el i synnerhet. Brist på el riskerar att leda till tillfällig bortkoppling av abonnenter från elnätet samt till volatila och tidvis höga elpriser.

SJ för nära diskussioner med leverantörer kring priser och söker aktivt efter alternativa anskaffningssätt där störningar i leveranser uppstår. SJ tar del av den el som Trafikverket säkrar till självkostnadspris för tågoperatörerna vilket har en stabiliserande effekt på de elpriser SJ betalar för tågdrift. SJ har delvis ingått dieselderivat för att säkra prognosticerade framtida inköp för den dieseltrafik som utförs inom upphandlad trafik. Se även not 15.

Oönskad marknadsreglering från EU

EU:s regelutveckling eftersträvar marknadsöppning, teknisk harmonisering och ökade krav på branschen gentemot kunderna.

Ökad reglering

Även om EU eftersträvar en ökad roll för järnvägen, kan lagstiftning tas fram med detaljerade krav som riskerar att försämra SJs och andra tågoperatörers konkurrenskraft gentemot andra trafikslag.

SJ deltar aktivt i branschens diskussioner och påverkansarbete avseende både de nya lagstiftningsförslag som EU-kommissionen förbereder och de som är under behandling av EU:s övriga institutioner.

Fördröjd avreglering

Marknadsöppningen fortsätter att vara begränsad i flera EU-länder, med utnyttjande av undantag som senarelägger genomförandet. Norge stoppade 2021 samtliga pågående och planerade upphandlingar av tågtrafik. Fördröjd avreglering i flera länder gör att SJ riskerar att behöva vänta länge på att få tillgång till dessa konkurrenters hemmamarknader, medan SJ redan möter många konkurrerande operatörer på de avreglerade svenska spåren.

SJ fokuserar på att stärka sin konkurrenskraft på den svenska marknaden genom långsiktigt hållbar enhetskostnad och hög kvalitet i leverans.

Finansiella risker

Försenade investeringar

Investeringar i fordon och implementation av IT-system involverar stora delar av SJs verksamhet, leverantörer och samarbetspartners. Att initiativ kan vara beroende av samma kritiska kompetenser och resurser liksom ömsesidiga beroenden mellan initiativ och externa parter gör dem sårbara för förseningar. Försenade initiativ riskerar att påverka SJs verksamhet negativt med lägre utbud än planerat och därmed lägre intäkter, sämre kundupplevelse samt högre kostnader som följd.

SJ har en agil projektmodell, där kritiska resurser prioriteras löpande. SJ har nära samarbete med externa parter, med avtals-enliga viten vid sen leverans.

Bristande lönsamhet för avtal inom upphandlad trafik

Under coronapandemin tydliggjordes att vissa avtalskonstruktioner inom upphandlad trafik utsätter tågoperatören för ekonomisk risk om resandet inte utvecklas som prognosticerat och operatören enligt avtal saknar möjlighet att anpassa trafiken. Obalanserade avtal riskerar att leda till förlustavtal inom upphandlad trafik för SJ och andra tågoperatörer.

SJ arbetar ständigt med att tillsammans med beställaren vidta åtgärder som syftar till att öka resandet och effektivisera verksamheten. SJ har de senaste åren omförhandlat eller sagt upp avtal med flera beställare samt initierat diskussioner inom tågbranschen med syfte att nå mer balanserade avtal inom upphandlad trafik.

Valutarisker

SJ har pågående investeringsåtaganden avseende nya snabbtåg och regionaltåg i euro. SJ har per balansdagen inte säkrat valuta-risken avseende dessa investeringsåtaganden och därmed

riskerar investeringsbeloppet att bli högre än vid avtalstecknandet då svenska kronan tappat i värde mot euron.

SJ följer noga valutaförändringar samt efterlevnad av finanspolicy.

Påverkan av klimatförändringar och extremväder

Ökat slitage på SJs tåg till följd av klimatförändringar liksom ökat behov av ersättningstrafik på grund av avstängda banor till följd av extremväder riskerar att öka SJs kostnader. Klimatanpassning av järnvägsinfrastrukturen är infrastrukturförvaltarens ansvar medan fastighetsägare ansvarar för att anpassa underhållsdepåer och stationsbyggnader.

SJ arbetar med klimatanpassning av befintliga tåg och ställer höga krav på hur nya fordon ska vara beskaffade för att fungera i ett förändrat klimat. SJ har under 2023 lanserat initiativet Omtag Svensk Järnväg för att diskutera behovet av förändringar av hur järnvägen hanteras med syfte att klara utökad trafik och samtidigt öka tillförlitligheten.

Bristande regelefterlevnad

SJ följer all relevant lagstiftning. SJ finns på ett fåtal marknader där en stor del av relevanta lagar har sitt ursprung i EU-lagstiftning. Oförmåga att leva upp till lagstiftarens krav innebär att SJ riskerar viten, böter eller sanktionsavgifter.

Skatt

Som en ansvarsfull samhällsaktör strävar SJ efter att betala rätt skatt, i rätt land och vid rätt tidpunkt. SJs skattepolicy förtydligar vad som gäller och tydliga processer finns för hantering av skatt och moms.

Dataskyddsförordningen (GDPR)

SJ hanterar stora mängder personuppgifter för att kunna tillhandahålla sina tjänster. Arbete pågår för att ytterligare förbättra rutiner i enlighet med förordningen. SJ har ett dataskyddsombud som ger råd om personuppgiftshantering, övervakar efterlevnad och är kontaktperson till tillsynsmyndigheter i enlighet med GDPR.

NIS-direktivet

Enligt lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster och EU-direktiv (NIS/NIS2) är SJ leverantör av en samhällsviktig tjänst i Sverige. Arbete pågår med att utveckla informations- och cybersäkerhetsstyrningen för att säkerställa och upprätthålla efterlevnad av externa krav och lagar.

Finansiella risker redovisas även i not 15.

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Vinstdisposition
- Risker och riskhantering
- > **Bolagsstyrningsrapport**
- Styrelse
- Koncernledning
- Intern kontroll avseende finansiell rapportering
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
- Övrig hållbarhetsinformation
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Bolagsstyrningsrapport 2023

SJ AB ägs till 100 procent av svenska staten och ägandet förvaltas av Finansdepartementet. Bolagsordningen anger att SJ ska bedriva persontrafik och, inom ramen för affärsmässighet, bidra till att uppfylla de transportpolitiska målen och därmed en långsiktigt hållbar transportförsörjning i hela landet.

Ägarens övergripande mål är att SJs värdeutveckling blir den bästa möjliga, vilket medför krav på långsiktig lönsamhet, effektivitet, utvecklingsförmåga samt ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt ansvarstagande. Under 2023 fastställdes nya strategiska mål för hållbart värdeskapande, se avsnittet Hållbar styrning. SJ har inget samhällsuppdrag och verksamheten bedrivs helt på affärsmässiga villkor utan statliga bidrag eller subventioner.

Tillämpning av Koden

SJ tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning. Avsteg har skett från följande kodregler:

Kodregel 1.4
Publicering av information om aktieägares initiativrätt. Syftet med denna regel är att ge aktieägare möjlighet att i god tid förbereda sig inför årsstämma och få ärenden upptagna i kallelse till bolagsstämma. I statligt helägda bolag saknas skäl att följa denna kodregel.

Kodregel 2
Inrättandet av en valberedning inför val och arvodering av styrelse och revisorer. SJs styrelse har beslutat att ersätta kodreglerna om valberedning, under kodregel 2, med ägarens nomineringsprocess som närmare beskrivs i Statens ägarpolicy.

Kodregel 4.4–4.5
Styrelseledamots oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen samt gentemot större aktieägare. Syftet med denna regel är att skydda minoritetsägare. Eftersom SJ ägs fullt ut av svenska staten saknas detta behov.

Ägarstyrning

Ägaren utövar sina rättigheter som aktieägare på bolagsstämman och har bland annat fastställt SJs bolagsordning och ekonomiska

mål. Ägarens långsiktiga ekonomiska mål för SJ är avkastning på operativt kapital på minst 7 procent i genomsnitt samt en netto-skuldsättningsgrad på 0,5–1,0 gånger på sikt. Utdelning ska långsiktigt uppgå till mellan 30 och 50 procent av koncernens resultat. I tillägg till de ekonomiska målen följer ägaren även upp de av styrelsen fastställda strategiska målen för hållbart värdeskapande som svenska staten ålagt alla statligt ägda bolag att ha. Dessa mål ska fokusera på värdeskapande samt vara relevanta för bolagets affärsverksamhet och väsentliga hållbarhetsaspekter. Målen ska även vara långsiktiga, utmanande, uppföljningsbara, tydliga och jämförbara. För SJ är hållbart värdeskapande en integrerad del i verksamheten och hänsyn tas till såväl transportpolitiska, sociala som finansiella mål. Utfallet för målen har följts under 2023 inom ramen för ägardialogen.

Viktiga händelser 2023

- Kenneth Bengtsson, Cecilia Marlow och Azita Shariati valdes in i SJ AB:s styrelse. Kenneth Bengtsson valdes till styrelsens ordförande. Azita Shariati lämnade styrelsen på egen begäran 25 maj.

Principer för bolagsstyrning

SJ styrs utifrån såväl externa som interna regelverk.

Viktiga externa regelverk:

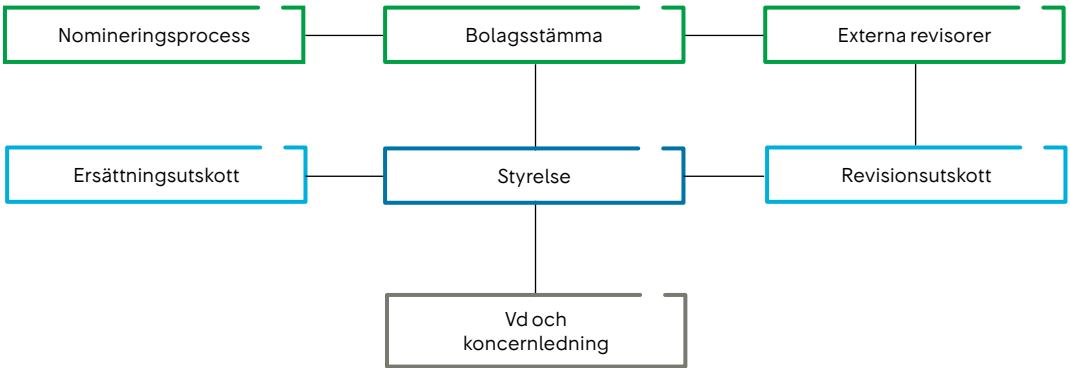
- Lagstiftning och internationella redovisningsregelverk
- Svenska statens ägarpolicy och principer för bolag med statligt ägande 2020
- Svensk kod för bolagsstyrning (Koden)

Viktiga interna regelverk:

- Bolagsordning för SJ AB
- Styrelsens arbetsordning, vd-instruktion samt instruktion för rapportering av hållbart värdeskapande inklusive den ekonomiska rapporteringen
- Interna riktlinjer och policyer för koncernens verksamhet och medarbetare
- SJs fastställda mål och tydliga uppföljningsrutiner

Bolagsordning, tidigare bolagsstyrningsrapporter, material från SJs senaste bolagsstämman med mera finns tillgängliga på [sj.se](https://www.sj.se) under "Bolagsstyrning".

SJ AB, ägarstyrning

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Vinstdisposition

Risker och riskhantering

> **Bolagsstyrningsrapport**

Styrelse

Koncernledning

Intern kontroll avseende finansiell rapportering

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhetsinformation

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Under 2023 har de möten som ägt rum mellan ägaren, SJs styrelse-ordförande och vd berört mål- och verksamhetsuppföljning samt pågående fordonsinvesteringar och upphandlad trafik. Situationen med inställda tåg och låg punktlighet har också varit ett återkommande ämne.

Bolagsstämma

Årsstämma hålls i Stockholm. SJ publicerar plats och tid för nästkommande årsstämma samt kallelser, protokoll och annat stämmorelaterat material på sj.se.

Årsstämma 2023

Årsstämma för SJ AB hölls den 25 april 2023 i Stockholm. Stämman beslöt att fastställa resultat- och balansräkning för koncernen och moderbolaget SJ AB samt att fastslå styrelsens förslag att inte lämna någon utdelning för räkenskapsåret 2022. Stämman beviljade ansvarsfrihet för styrelsen och vd. Stämman beslöt vidare att bolaget ska tillämpa de riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som styrelsen föreslagit.

I enlighet med ägarens förslag beslutade stämman om omval intill nästa årsstämma av Pär Ekeroth, Malin Frenning, Per Matses, Ulrik Svensson och Klas Wählberg. Kenneth Bengtsson, Cecilia Marlow och Azita Shariati valdes in som nya ledamöter. Till styrelsens ordförande valdes Kenneth Bengtsson. Stämman fastställde styrelsens arvoden och särskilda arvoden för arbetet i inrättade utskott.

Årsstämman valde revisionsbolaget Öhrlings PriceWaterhouse Coopers AB, företräd av den auktoriserade revisorn Martin Johansson som huvudansvarig, intill utgången av årsstämman 2024.

Årsstämma 2024

Årsstämma för SJ AB kommer att äga rum den 24 april 2024.

Styrelsen

Styrelsen har det övergripande ansvaret för bolagets förvaltning och skötsel. Enligt Statens ägarpolicy ansvarar styrelsen även för att bolaget sköts föredömligt inom de ramar som ges av lagstiftning, ägarpolicy, bolagsordning samt ägarens anvisningar.

Vidare ska styrelsen verka för att SJ agerar föredömligt inom hållbart värdeskapande avseende områden som miljö, etik, arbetsvillkor, mänskliga rättigheter, jämställdhet och mångfald, se avsnittet Hållbar styrning av SJ.

Styrelsen fastställer de strategiska mål för hållbart värdeskapande som ägaren kräver, se sidan innan.

Tillsättning av styrelse

Nomineringsprocessen avseende styrelseledamöter till statligt ägda bolag drivs och koordineras av Finansdepartementet. En arbetsgrupp inom Finansdepartementets enhet för statligt ägande analyserar kompetensbehovet utifrån SJs styrelses sammansättning samt bolagets verksamhet och situation. Förslaget till styrelse presenteras i kallelsen till årsstämman och på sj.se i god tid före årsstämma. Styrelseledamöter utses av årsstämman för ett år i taget.

Som bolag helägt av svenska staten är det staten som nominerar samtliga ledamöter i styrelsen och frågan om intressekonflikter hos styrelseledamöter är därmed något som hanteras i ägarens nomineringsprocess. Därutöver ska styrelseledamöterna enligt Statens ägarpolicy löpande informera styrelseordföranden om sina andra uppdrag.

SJ skickar även ut ett årligt formulär till samtliga styrelsemedlemmar med syfte att identifiera närstående parter och eventuella transaktioner med dessa, se not 22. Inga intressekonflikter eller väsentliga transaktioner med styrelsemedlemmar har identifierats utöver den ersättning som de erhåller till följd av styrelseuppdrag.

Styrelsens sammansättning

Statens ägarpolicy anger att styrelsens sammansättning ska vara ändamålsenlig, med hänsyn till verksamhet, utvecklingsskede och övriga förhållanden. Styrelsen ska även ha förmåga att arbeta strategiskt med hållbart företagande. Av ägarpolicyen, vilket är den mångfaldspolicy som SJ tillämpar, framgår även att mångfaldsaspekter såsom etnisk och kulturell bakgrund ska vägas in. Regeringen eftersträvar en jämn könsfördelning såväl i de enskilda bolagsstyrelserna som på portföljnivå.

SJs styrelse ska enligt bolagsordningen bestå av lägst tre och högst åtta ledamöter utan suppleanter. SJs styrelse bestod från årsstämman i april 2023 fram till och med 25 maj 2023 av åtta stämموvalda ledamöter, därefter bestod SJs styrelse av sju ledamöter. Ingen av ledamöterna ingår i koncernledningen. Av styrelsens ledamöter efter 25 maj 2023 är två kvinnor (29 procent) och fem män (71 procent). Arbetstagarorganisationerna har utsett tre arbetstagarrepresentanter med suppleanter till styrelsen.

Styrelse, styrelsefunktion och närvaro under 2023

		Styrelse	Revisions- utskott	Ersättnings- utskott	
Totalt antal möten (varav före årsstämman)		11 (3)	8 (3)	3 (1)	
Kenneth Bengtsson	Styrelsens ordförande	8	4	2	Invalid vid årsstämman 2023
Ordförande ersättningsutskott					
Siv Svensson	Styrelsens ordförande	3	3	1	Lämnade vid årsstämman 2023
Ordförande ersättningsutskott					
Ulrika Dellby	Ledamot	3	—	1	Lämnade vid årsstämman 2023
Pär Ekeroth	Ledamot	11	8	3	
Malin Frenning	Ledamot	10	—	2	
Per Matses	Ledamot	11	8	—	
Ordförande revisionsutskott					
Cecilia Marlow	Ledamot	6	—	—	Invalid vid årsstämman 2023
Ulrik Svensson	Ledamot	11	8	—	
Klas Wählberg	Ledamot	11	—	3	
Azita Shariati	Ledamot	1	—	—	Invalid vid årsstämman 2023 Lämnade på egen begäran 25 maj 2023
Stefan Zetterlund	Arbetstagarrepresentant	11	—	—	
Per Hammarqvist	Arbetstagarrepresentant	10	—	—	
Hans Pilgaard	Arbetstagarrepresentant	8	—	—	Lämnade på egen begäran 28 november 2023
Christer Forslund	Arbetstagarrepresentant	3	—	—	Invalid 28 november 2023, dessförinnan suppleant

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Vinstdisposition
Risker och riskhantering
> **Bolagsstyrningsrapport**
Styrelse
Koncernledning
Intern kontroll avseende
finansiell rapportering
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhets-
information
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Regeringskansliet anser att SJs styrelse har en med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning präglad av mångsidighet och bredd avseende ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund. Sammansättningen efter 25 maj 2023 uppnår inte regeringens målsättning om jämn könsfördelning i enlighet med vad som framgår av statens ägarpolicy. Detta då en kvinna valde att lämna på egen begäran per 25 maj 2023.

Styrelsens arvoden och arvoden för arbete i styrelsens utskott

Styrelsens arvoden och särskilda arvoden beslutas av årsstämman och ska i enlighet med Statens ägarpolicy vara konkurrenskraftiga men inte marknadsledande. Arvode utgår till ledamöterna i styrelsens utskott.

Ledamot anställd i Regeringskansliet liksom arbetstagarrepresentant erhåller inte arvode i enlighet med huvudregeln i Statens ägarpolicy och principer för bolag med statligt ägande 2020.

Fastställd ersättning till SJs styrelse

SEK	2023	2022	2021
Styrelsens ordförande	479 000	465 000	442 000
Styrelsens ledamöter	211 000	205 000	193 000
Revisionsutskottets ordförande	61 800	60 000	60 000
Revisionsutskottets ledamöter	48 400	47 000	47 000
Ersättningsutskottets ordförande	31 000	30 000	30 000
Ersättningsutskottets ledamöter	20 600	20 000	20 000

Styrelsens arbete

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning som anger hur arbetet ska fördelas mellan styrelse, styrelsens utskott och vd. Arbetsordningen innehåller obligatoriska punkter enligt Aktiebolagslagen, Statens ägarpolicy och principer för bolag med statligt ägande samt de ekonomiska mål som fastställts av bolagsstämman. Därutöver reglerar arbetsordningen bland annat ordförandens uppgifter, information till styrelsen, former för styrelsemöten samt utvärdering av vd och styrelsens arbete. Arbetsordningen anger bland annat att följande ärenden ska finnas på agendan varje år:

- Fastställande av affärsplan och budget för kommande verksamhetsår.
- Fastställande av externa finansiella rapporter, såsom års- och hållbarhetsredovisning och kvartalsrapporter.
- Strategiska frågor inklusive utvärdering och, i förekommande fall, fastställelse av strategiska mål för hållbart värdeskapande.
- Utvärdering av regelefterlevnad och riskhantering, särskilt resultaten av genomförda riskanalyser.
- Fastställande av policydokument.

Styrelsen beslutar även i frågor av principiell karaktär eller av stor finansiell betydelse.

Styrelsens ordförande leder styrelsens arbete och ansvarar för att övriga ledamöter får erforderlig information, att arbetet bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordförande har även ett så kallat samordningsansvar, vilket innebär att inför särskilt viktiga avgöranden samordna sin syn skriftligen med företrädare för ägaren.

Vd samt ekonomidirektören deltar vid styrelsemöten, övriga medlemmar av koncernledningen deltar vid behov. SJs chefsjurist är sekreterare i styrelsen.

Styrelsens arbete 2023

Under 2023 hölls elva styrelsemöten, varav två extramöten. Viktiga frågor för styrelsen har varit SJs arbete med att få den dagliga produktionen att fungera bättre samt pågående fordonsinvesteringar.

Styrelsen genomförde löpande sedvanliga uppföljningar av såväl finansiella som icke-finansiella utfall inklusive strategiska nyckeltal. Erhållen information gav styrelsen möjlighet att löpande bedöma SJs prestation inom hållbart värdeskapande.

I februari 2023 träffade styrelsen bolagets revisorer utan att någon från koncernledningen närvarade, i enlighet med Kodens krav. På styrelsemötet i juni deltog även delar av SJs koncernledning för att diskutera strategiskt viktiga frågor. Se även "På styrelsens agenda 2023" nedan.

På styrelsens agenda 2023

Februari	Mars	April	Juni	Juli
• Rapport för fjärde kvartalet och helåret 2022 • Genomgång av externa revisorer avseende bokslut 2022 • Resultatdisposition för räkenskapsår 2022 • Revisorerna träffade styrelsen utan koncernledningens närvaro • Fordonsinvesteringar	• Års- och hållbarhetsredovisning samt revisionsberättelse 2022 • Riskrapport • Informationssäkerhet • Fordonsinvesteringar	• Rapport för första kvartalet • Årsstämma • Konstituerande styrelsemöte • Fastställande av policydokument	• Strategisk plan • Affärsplan för 2024-2029 • Kommersiell trafik • Upphandlad trafik • Fordonsinvesteringar • Nytt biljettförsäljningssystem • Hållbarhet • Punktlighet • Kundomhändertagande	• Rapport för andra kvartalet
Augusti	September	Oktober	December	
• Upphandlad trafik	• SJs dagliga produktion • Trafiksäkerhet • Trafikverkets plan framåt • Omtag Svensk Järnväg	• Rapport för tredje kvartalet • Riskrapport • Uppdaterad affärsplan 2024-2029 • Nytt biljettförsäljningssystem • Upphandlad trafik	• EIB lån • Verksamhetsplan och budget för 2024 • SJs dagliga produktion	

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Vinstdisposition

Risker och riskhantering

> Bolagsstyrningsrapport

Styrelse

Koncernledning

Intern kontroll avseende
finansiell rapportering

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Styrelsens arbete i utskott

Styrelsen har inrättat ett revisions- och ett ersättningsutskott, vilka bereder frågor inför beslut av styrelsen. Styrelsen har fastställt arbetsordningen för respektive utskott och kan i enskilda frågor delegera beslutsrätten till dessa.

Revisionsutskottet

Syftet med revisionsutskottet är främst att utöva tillsyn över koncernens ekonomiska redovisning och rapportering samt över revisionen av bokslutet. I revisionsutskottets uppgifter ingår bland annat:

- Beredningen av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra koncernens finansiella rapportering genom att granska delårsrapporter, års- och hållbarhetsredovisning och koncernredovisning.
- Övervaka effektiviteten i Sjs interna kontroll och riskhantering kopplat till finansiell rapportering.
- Övervaka internrevision och externrevision. Utvärdera såväl interna som externa revisorers arbete, i förekommande fall hantera upphandlingen av revisionstjänster samt förbereda förslag till val av extern revisor.
- Granska och övervaka bolagets externa revisorers opartiskhet och självständighet.
- Övervaka utvecklingen av ESG (Environmental, Social and Governance) standarder och koncernens rapportering inom dessa områden.

Vid konstituerande styrelsemöte 2023 valdes Per Matses till ordförande i revisionsutskottet. Kenneth Bengtsson, Pär Ekeröth och Ulrik Svensson utsågs till ledamöter i utskottet. Föredragande i revisionsutskottet är Sjs ekonomidirektör. Sjs revisorer deltar på utskottets sammanträden.

Under året har åtta protokollförda möten hållits. Sjs revisorer har under året föredragit väsentliga redovisnings- och revisionsfrågor samt frågor avseende intern kontroll och processer. Utskottets ordförande informerade löpande styrelsen om utskottets arbete.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet är styrelsens beredande organ i frågor som rör ersättning och andra anställningsvillkor för vd och andra ledande befattningshavare i bolaget.

Ersättningsutskottets uppgifter är att:

- Övervaka och bereda styrelsens beslut i frågor om ersättningsprinciper, ersättningar och andra anställningsvillkor för vd.
- Besluta om ersättningsprinciper, ersättningar och andra anställningsvillkor för övriga bolagsledningen inom ramen för de riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor som beslutats av

bolagsstämman samt säkerställa att vd ser till att dessa riktlinjer följs för bolagets övriga medarbetare.

- Inför årsstämman ta fram förslag till riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i bolaget, i enlighet med regeringens riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i bolag med statligt ägande.
- Följa och utvärdera tillämpningen av de riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i bolaget som årsstämman beslutat om, inbegripet att bereda förslag till särskild ersättningsrapport som ska läggas fram på årsstämman.

Vid konstituerande styrelsemöte 2023 valdes Kenneth Bengtsson till ordförande i ersättningsutskottet. Pär Ekeröth, Malin Frenning och Klas Wåhlberg utsågs till ledamöter i utskottet. Föredragande i ersättningsutskottet är Sjs vd. Under året har tre protokollförda möten hållits. Utskottets ordförande informerade löpande styrelsen om utskottets arbete.

Utvärdering av styrelsens och vd:s arbete

Styrelsens ordförande ansvarar för att vd:s och styrelsens arbete utvärderas genom en systematisk och strukturerad process. I slutet av 2023 utvärderade styrelsen sitt eget och vd:s arbete med hjälp av ett digitalt verktyg. Utfallet redovisades och diskuterades vid styrelsens möte i februari 2024. Ett flertal frågor i utvärderingen avsåg styrelsens förmåga att övervaka Sjs påverkan på omvärlden. Utvärderingen visade att inga väsentliga förbättringsområden fanns.

Revisorer

Ansvaret för val av revisorer ligger hos ägaren och val av revisorer beslutas av årsstämman. Förslag till val av revisor och revisors arvode i bolag med statligt ägande ska lämnas av styrelsen och tas fram av bolaget med tillämpning av de regler om upphandling och val av revisor som gäller för bolag med aktier upptagna till handel på en reglerad marknad enligt EU:s revisorsförordning.

I kallelsen till årsstämman presenteras förslag till val av revisorer och information om förhållanden som kan vara av betydelse vid bedömning av föreslagna revisorers kompetens och oberoende. Föreslagna revisorer ska närvara på årsstämman.

Under 2022 genomförde SJ en upphandling av revisionstjänster från och med årsstämman 2023.

Revisorer 2023

På årsstämman den 25 april 2023 valdes revisionsbolaget Öhrlings PriceWaterhouse Coopers AB som bolagets externa revi-

sionsbolag, företrätt av auktoriserad revisor Martin Johansson som huvudansvarig, intill årsstämman 2024.

Revisorerna avrapporterade sin bokslutsgranskning för 2023 till hela styrelsen vid styrelsemötet den 13 februari 2024. Under räkenskapsåret 2023 har revisionsutskott och revisorer diskuterat bolagets bokslut, redovisning, förvaltning och riskhantering. I februari 2024 träffade revisorerna styrelsen utan närvaro av koncernledningen. Dessutom har revisorerna deltagit vid samtliga revisionsutskottsmöten.

Revisorerna genomför även, inom ramen för revisionen, årligen en granskning av den interna kontrollen avseende IT-miljön och den finansiella rapporteringen.

Arvode och kostnadsersättning till revisorerna utgår enligt löpande räkning och redovisas i not 6.

Koncernledning

Sjs koncernledning bestod av Sjs vd och koncernchef och sju direktörer för Sjs affärsområden, divisioner samt stödfunktioner. Medlemmar i koncernledningen utses av vd efter samråd med styrelsen.

Sjs vd ansvarar för Sjs löpande förvaltning och har i enlighet med aktiebolagslagen och styrelsens riktlinjer och anvisningar rätt att besluta i alla frågor som rör den löpande förvaltningen. Vd leder verksamheten och fattar beslut avseende SJ-koncernen i samråd med koncernledningen, vilken sammanträder regelbundet.

Koncernledningens uppgifter är att:

- Tillsammans med styrelsen utveckla och verkställa Sjs strategiska plan
- Säkerställa att SJ upprättar och följer affärsplan, verksamhetsplaner och budget genom regelbundna business reviews
- Besluta om och leda den operativa verksamheten inom ramen för fastställd affärsplan

Samtliga affärsområden, divisioner och dotterbolag leds av en direktör i samråd med en ledningsgrupp, som sammanträder regelbundet. Sjs stödfunktioner leds av en direktör eller chef och större funktioner har en ledningsgrupp.

Direktörerna/cheferna ansvarar för att planera, styra, följa upp och förbättra respektive divisions, dotterbolags eller stödfunktions verksamhet så att:

- Affärsområdet, divisionen, dotterbolaget eller stödfunktionen fullgör sin roll och drivs i enlighet med Sjs vision, affärsidé och affärsplan
- Verksamheten bedrivs enligt gällande lagstiftning och myndigheters föreskrifter samt i övrigt följer styrande dokument inom SJ

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet

Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Vinstdisposition
Risker och riskhantering

> **Bolagsstyrningsrapport**
Styrelse
Koncernledning
Intern kontroll avseende finansiell rapportering

Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

• Verksamhetsplaner inklusive budget upprättas utifrån SJ-koncernens övergripande affärsplan med tydliga aktiviteter för affärsområdet, divisionen, dotterbolaget eller stödfunktionen, samt att verksamhetsplanen kommuniceras internt, genomförs och följs upp

Många frågor inom koncernen behöver hanteras tvärfunktionellt. För att göra det på ett effektivt sätt har SJ ett antal råd. Ett råds mandat består av dess deltagares mandat. Råd leds av en ordförande och för att säkerställa ett effektivt arbetssätt har råden ett begränsat antal medlemmar.

En utförligare beskrivning av hur SJ styrs utifrån ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv finns i avsnittet Hållbar styrning av SJ.

Förändringar i SJs koncernledning 2023

Den 1 januari 2023 tillträdde Lena Källström som Direktör Trafik & Service och lämnade samtidigt sin tidigare roll som Direktör Upphandlad trafik.

Mats Almgren, Direktör Kommersiell trafik, var den 1 januari – 16 april 2023 även tillförordnad Direktör Upphandlad trafik. Sedan den 17 april 2023 är SJs vd och koncernchef Monica Lingegård även tillförordnad Direktör Upphandlad trafik.

Monica Höglind tillträdde som HR-direktör den 15 augusti 2023 med plats i koncernledningen. HR-direktör Mats Pettersson lämnade rollen och SJs koncernledning samma dag.

Större förändringar i dotterbolag

Helena Isaksson tillträdde den 1 januari 2023 som vd för SJ Götalandståg. Hon var den 1 april till 31 december 2022 tillförordnad vd för SJ Götalandståg.

Lars Lindberg tillträdde som vd för SJ Stockholmståg den 2 november 2023.

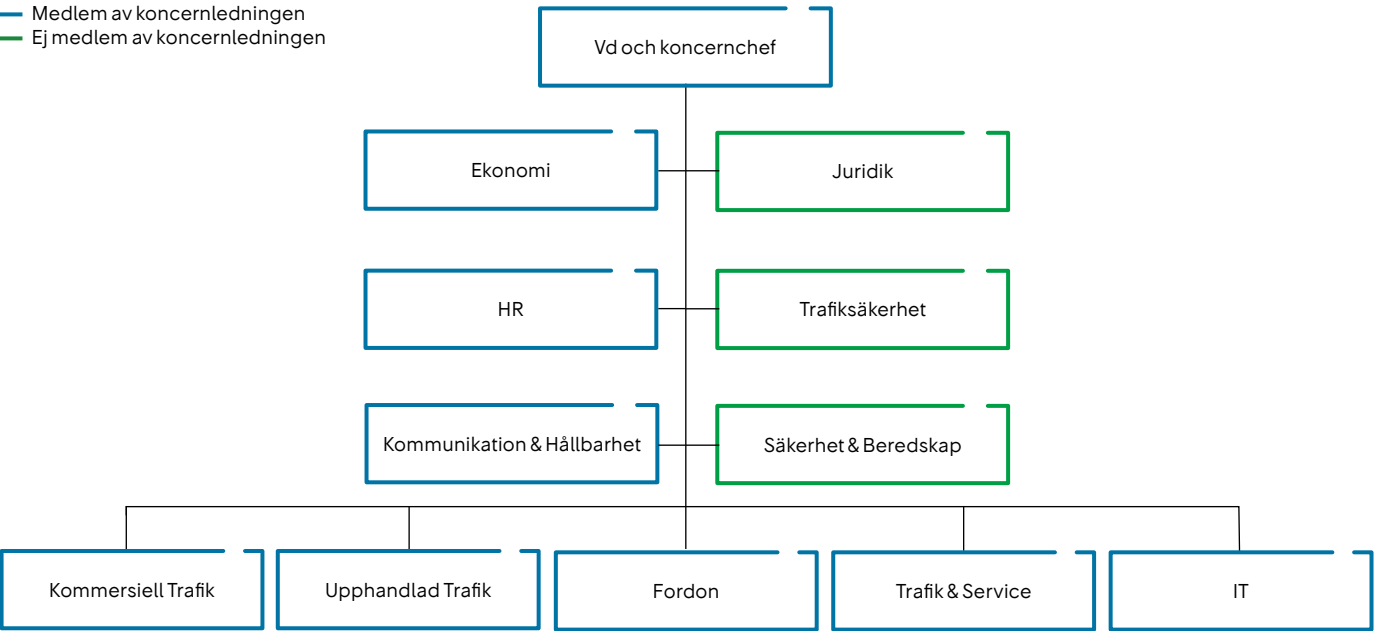
Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare

Beslut om anställningsvillkor för vd bereds av ersättningsutskottet och beslutas av SJs styrelse. Beslut om anställningsvillkor för övriga ledande befattningshavare fattas av vd efter sedvanlig avstämning med ersättningsutskottet. SJ följer de riktlinjer för ersättning som beslutas av bolagsstämman. SJs riktlinjer är i enlighet med regeringens principer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande utfärdade den 27 februari 2020.

Den totala ersättningen ska vara rimlig och väl avvägd. Den ska vara konkurrenskraftig, takbestämd och ändamålsenlig samt bidra till en god etik och företagskultur. Ersättningen ska inte vara marknadsledande i förhållande till jämförbara företag utan präglas av måttfullhet. Med ändamålsenlig avses att ersättningen ska

SJs organisation 2023

— Medlem av koncernledningen
— Ej medlem av koncernledningen

Verksamhetsdrivande dotterbolag i SJ-koncernen som ej är representerade i koncernledningen: SJ Götalandståg AB, SJ Norrlandståg AB och SJ Norge AS.

motsvara de krav som ställs vad gäller kompetens och erfarenhet. Ersättningen ska vara konkurrenskraftig på så sätt att den bidrar till SJs möjligheter att rekrytera kompetenta medarbetare med kvalifikationer som svarar mot SJs avkastningskrav och affärsmässighet. Rörlig lön eller rörliga lönedelar ska inte ges till ledande befattningshavare. Ledande befattningshavare kan erbjudas förmånsbil samt individuell sjukförsäkring. Vidare omfattas ledande befattningshavare av sådana förmåner som har sitt ursprung i kollektivavtal, eller är ensidigt beslutade av SJ och även tillkommer övriga medarbetare.

Pensionsförmåner ska vara avgiftsbestämda, och avgiften får inte överstiga 30 procent av den fasta lönen, såvida de inte följer tillämplig kollektiv pensionsplan. I de fall SJ avtalar om en förmånsbestämd pensionsförmån ska den således följa tillämplig kollektiv pensionsplan. Eventuella utökningar av den kollektiva pensionsplanen på lönedelar överstigande de inkomstnivåer som täcks av

planen ska vara avgiftsbestämda till 30 procent och bäras under den anställdes aktiva tid. Inga pensionspremier för ytterligare pensionskostnader ska betalas av SJ efter att medarbetaren har gått i pension. Pensionsåldern får inte understiga 65 år.

Vid uppsägning från SJs sida får uppsägningstiden inte överstiga sex månader och ett eventuellt avgångsvederlag får ej utgå för längre tid än motsvarande högst tolv månader. Avgångsvederlaget ska betalas månadsvis och utgöras av enbart fast månadslön, utan tillägg eller förmåner. Eventuell annan inkomst från tjänst, avlönat uppdrag eller näringsverksamhet ska avräknas från avgångsvederlaget. Vid uppsägning från medarbetarens sida utgår inget avgångsvederlag. Avgångsvederlag utbetalas som längst till avtalad pensionsålder och aldrig längre än 65 års ålder. I Ersättningsrapporten på sj.se samt i not 4 beskrivs ersättning till ledande befattningshavare mer utförligt.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Vinstdisposition

Risker och riskhantering

Bolagsstyrningsrapport

> Styrelse

Koncernledning

Intern kontroll avseende
finansiell rapportering

Hållbarhetsrapport

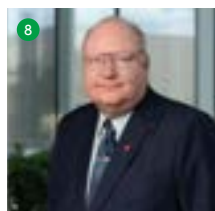
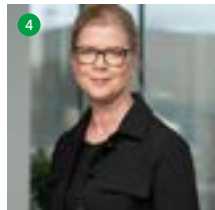
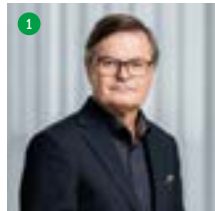
Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Styrelse

1. Kenneth Bengtsson

Styrelseordförande i SJ AB sedan 2023

Ordförande i ersättningsutskottet. Ledamot i revisionsutskottet

Född: 1961

Utbildning: Gymnasieekonom

Befattningar och styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Mio, Lyko, Jumpyard, Clas Ohlsson, Ersta Diakoni samt World Childhood Foundation. Styrelseledamot i Synsam.

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: Koncernchef och ledande befattningar inom ICA. Styrelseordförande för bland annat Svenskt Näringsliv, Svensk Handel, Ahlsell, Eurocommerce samt Systembolaget.

2. Per Matses

Styrelseledamot i SJ AB sedan 2018

Ordförande i revisionsutskottet

Född: 1958

Utbildning: Civilekonom

Befattningar och styrelseuppdrag: Egen verksamhet.

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: Vd respektive CFO och vice vd för Sveaskog, CFO, vice vd och administrativ direktör hos Apoteket AB. Ekonomidirektör hos Postgirot Bank AB. Ekonomidirektör hos Posten AB. Styrelseledamot i Praktikertjänst AB samt i Setra Group AB.

3. Klas Wåhlberg

Styrelseledamot i SJ AB sedan 2019

Ledamot i ersättningsutskottet

Född: 1958

Utbildning: Civilingenjör, MBA

Befattningar och styrelseuppdrag: Senior Advisor hos KREAB, Managementkonsult i IKW Management AB. Styrelseledamot i Blekinge Tekniska Högskola BTH.

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: Vd för Teknikföretagen. Ordförande och/eller ledamot i fastighetsbolag som tillhör Teknikföretagens fastighetportfölj. Ledamot i stiftelsen Trygghetsrådet TRR. Vd för Bombardier Transportation (BT) Sweden AB. Ordförande för BT Denmark & BT Norway. Vd för Upplands Lokaltrafik.

4. Malin Frenning

Styrelseledamot i SJ AB sedan 2022

Ledamot i ersättningsutskottet

Född: 1967

Utbildning: Civilingenjör

Befattningar och styrelseuppdrag: CEO RISE, Research Institutes of Sweden. Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: Divisionschef Infrastructure AFRY. Landstingsdirektör Stockholms Läns Landsting. Chefspositioner inom Telia, däribland vd för Telia Sverige och chef för bredbandsaffären i Norden och Baltikum.

5. Pär Ekeröth

Styrelseledamot i SJ AB sedan 2022

Ledamot i revisions- och ersättningsutskottet

Född: 1974

Utbildning: Civilekonom

Befattningar och styrelseuppdrag: Ämnesråd, avdelningen för bolag med statligt ägande på Finansdepartementet, styrelseledamot i Vattenfall AB.

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: Konsult hos PwC Corporate Finance.

6. Ulrik Svensson

Styrelseledamot i SJ AB sedan 2021

Ledamot i revisionsutskottet

Född: 1961

Utbildning: Civilekonom

Befattningar och styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Commercial Vehicle Charging Europe B.V.

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: CFO Lufthansa-koncernen. Vd för Melker Schörling AB. CFO Swiss International Air Lines AG. Styrelseledamot i Assa Abloy AB, Hexagon AB, AAK AB, Loomis AB, Hexpol AB och Flughafen Zurich AG.

7. Cecilia Marlow

Styrelseledamot i SJ AB sedan 2023

Född: 1961

Utbildning: Civilekonom

Befattningar och styrelseuppdrag: Styrelseordförande i WästbyggGruppen. Styrelseledamot i Fazer Group, Bokusgruppen, Alligo samt ABG Sundal Collier.

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: Vd för Kronans Droghandel. Vd för Polarn & Pyret. Vd för Ordning & Reda. Styrelseledamot i bland annat Kivra, AR Packaging, Nordea Fonder, Clas Ohlsson, Mathem samt Internationella Engelska Skolan.

8. Per Hammarqvist

Arbetsagarrepresentant i SJ AB sedan 2011

Född: 1958

Befattningar och styrelseuppdrag: Trafikplanerare. Ordförande i SACO-föreningen vid SJ och i TJ-föreningen vid SJ. Styrelseledamot i Trafik & Järnvägs inom SRAT.

9. Christer Forslund

Arbetsagarrepresentant i SJ AB sedan december 2023

Född: 1961

Befattningar och styrelseuppdrag: Tågvärd, tillförordnad Ordförande ST-spårtrafik vid SJ AB och ledamot i ST-spårtrafiks förhandlingsdelegation.

10. Stefan Zetterlund

Arbetsagarrepresentant i SJ AB sedan 2016

Född: 1963

Befattningar och styrelseuppdrag: Tågmästare. Ordförande och avtalsansvarig Seko Förhandlingsorganisation SJ. Ordförande i Seko-klubben i Hallsberg samt ordförande för Sekos förbundsrevisor.

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Vinstdisposition
- Risker och riskhantering
- Bolagsstyrningsrapport
- Styrelse
- > **Koncernledning**
- Intern kontroll avseende finansiell rapportering
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
- Övrig hållbarhetsinformation
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Koncernledning

1

2

3

4

5

6

7

8

1. Monica Lingegård
Vd SJ AB och koncernchef sedan 2020, tillförordnad Direktör Upphandlad trafik sedan 17 april 2023
Född: 1962
Utbildning: Civilekonom
Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Humana samt Almega AB.
Tidigare befattningar: Vd för Samhall AB. Vd för G4S i Sverige. Styrelseordförande i Svenska Rymdaktiebolaget (SSC). Ledande roller inom flertalet branscher såsom IT, telecom, strategikonsulting och finans.

2. Mats Almgren
Direktör Kommersiell trafik sedan 2021, tillförordnad Direktör Upphandlad trafik 1 januari - 16 april 2023, i koncernledningen sedan 2019
Född: 1964
Utbildning: Executive MBA
Tidigare befattningar: Direktör Kommunikation och Försäljning SJ, Affärsområdeschef Telenor, vd Canal Digital, vd NEC Scandinavia.

3. Arvid Fredman
Direktör Fordon sedan 2019
Född: 1977
Utbildning: Civilingenjör, Executive MBA
Tidigare befattningar: Chef trafikupphandlingar Division Fordon hos SJ AB. Teamchef X2000-flottan hos SJ AB. Konsultchef Underhåll & Kvalitet hos Interfleet Technology. Resursoptimering och planering hos Green Cargo AB.

4. Elisabeth Hansson
Direktör Ekonomi sedan 2021 (interim fram till och med mars 2022)
Född: 1975
Utbildning: Civilekonom
Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Surgical Science och Mentor International Foundation.
Tidigare befattningar: Affärsområdeschef Communication Services på PostNord, Partner på Boston Consulting Group samt Principal på McKinsey & Company.

Mats Pettersson lämnade den 15 augusti 2023 rollen som HR-direktör samt SJs koncernledning. För övriga förändringar i koncernledningen under 2023, se sidan 43.

5. Lena Källström
Direktör Trafik & Service sedan 1 januari 2023, i koncernledningen sedan 2016
Född: 1965
Utbildning: Civilekonom
Tidigare befattningar: Direktör Upphandlad trafik, Vd SJ Götalandståg, Chef service regional SJ AB, Distriktschef Sodexo.

6. Claes Lindholtz
Direktör Kommunikation & Hållbarhet sedan 2022
Född: 1972
Utbildning: Marknadsekonom
Tidigare befattningar: Chef Affärs- och Verksamhetsutveckling hos SJ AB. Chef Strategisk Produkt- och Serviceutveckling hos SJ AB. Chef Kundprogram och Kundanalys hos SJ AB. Vd Milagro Business Partner. Manager eOperations hos Vattenfall AB.

7. Johan Näsman
Direktör IT sedan 2020, i koncernledningen sedan 2021
Född: 1962
Utbildning: Civilingenjör
Tidigare befattningar: Divisionschef H&M IT. Driftschef H&M IT. Vd Jayway Stockholm.

8. Monica Höglind
Direktör HR sedan 15 augusti 2023
Född: 1962
Utbildning: Diplomerad personalvetare
Tidigare befattningar: HR direktör Samhall AB, HR direktör Apoteket AB, HR direktör Coop Sverige AB, HR direktör Coop Elektro AB, Personalchef B&W Stormarknader AB, Personalchef Svenska Pressbyrå AB.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Vinstdisposition

Risker och riskhantering

Bolagsstyrningsrapport

Styrelse

Koncernledning

> Intern kontroll avseende
finansiell rapportering

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Intern kontroll avseende finansiell rapportering

Styrelsen ansvarar enligt Aktiebolagslagen, Årsredovisningslagen och Svensk kod för bolagsstyrning för att ett effektivt system för intern kontroll är etablerat.

SJs internkontrollstruktur är uppbyggd utifrån COSO-modellen, vars ramverk har tillämpats på koncernens verksamhet och förutsättningar. Enligt COSO-modellen sker genomgång och bedömning inom områdena kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning. Ramverkets fem nyckelkomponenter säkerställer tillsammans att den finansiella rapporteringen är tillförlitlig.

Kontrollmiljö

Grunden för en god intern styrning och kontroll är ett ramverk av styrande dokument såsom policyer, och instruktioner som är väl förankrade. Koncernens uppförandekod utgår från SJs värdeord och ger vägledning för hur alla medarbetare inom koncernen, även styrelseledamöter och självständiga uppdragstagare, ska agera och bemöta varandra och SJs intressenter. Koncernens styrande dokument skapar stommen som definierar organisationsstrukturen, ansvar och behörigheter.

Styrelsen har delegerat ansvaret för att upprätthålla en effektiv kontrollmiljö liksom det löpande arbetet med riskhantering och intern kontroll av den finansiella rapporteringen till vd. Detta ansvar har sedan delegerats vidare till de direktörer som leder SJs affärsområden, divisioner, dotterbolag och stödfunktioner. Ansvar och befogenheter framgår bland annat i styrelsens instruktion till vd samt i av styrelsen fastställda policyer och instruktioner. SJs ekonomidirektör har det övergripande ansvaret för att SJs finansiella rapporter är framtagna i enlighet med gällande lagstiftning, redovisningsprinciper samt svenska statens ägarpolicy för bolag med statligt ägande. Ekonomidirektören ansvarar även för att ett lämpligt system finns på plats för uppföljning och kontroll av den finansiella rapporteringen.

Arbetet inom revisionsutskottet utgör en del av styrelsens kontroll av den finansiella rapporteringen samt bakomliggande processer och kontroller. Läs mer om revisionsutskottets uppgifter i avsnittet Bolagsstyrningsrapport/Revisionsutskottet.

Riskbedömning

SJ arbetar systematiskt med riskbedömningar avseende finansiell rapportering och uppdaterar kontinuerligt riskanalysen avseende bedömning av risker som kan leda till fel i den finansiella rapporteringen. Syftet med riskbedömningarna är att dels proaktivt kunna vidta åtgärder, dels att styra arbetet med intern kontroll till de områden där risker finns. Identifierade risker samt vidtagna åtgärder rapporteras till revisionsutskottet.

Kontrollaktiviteter

SJs kontrollaktiviteter utformas för att systematiskt hantera väsentliga risker avseende den finansiella rapporteringen, inklusive viktiga redovisningsfrågor som identifierats vid riskbedömningen.

Kontrollaktiviteterna syftar till att förebygga eller tidigt upptäcka fel i rapporteringen och därigenom minimera de negativa konsekvenserna. Kontrollaktiviteter inom dessa processer är exempelvis analytiska genomgångar, stickprov och avstämningar. Inför varje månadsboksut slut hålls avstämningsmöten för att gå igenom viktiga frågor och bokningar för att säkerställa ett korrekt finansiellt resultat, kassaflöde och balansomslutning. Därtill innebär månatlig uppföljning av finansiella nyckeltal att avvikelser från beslutade mål snabbt kan upptäckas och lämpliga åtgärder vidtas.

Information och kommunikation

Inom SJ finns dokumenterade beslutsvägar, befogenheter och ansvarsområden samlade i SJs dokumenthanteringssystem. Från denna länkas alla dokument till SJs intranät så att samtliga medarbetare har tillgång till dem.

Koncernens ekonomifunktion har ett direkt operativt ansvar för den löpande finansiella redovisningen och för enhetlig tillämpning av koncernens riktlinjer, principer och instruktioner för den finansiella rapporteringen.

Uppföljning

Stödfunktion Ekonomi ansvarar för analysen av det ekonomiska utfallet och sammanställningen av rapporteringen. Styrelsen och koncernledningen får löpande information om koncernens resultat och finansiella ställning och utveckling av verksamheten. Revisionsutskottet ansvarar för beredning av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra koncernens finansiella rapportering. Vidare har koncernen en central riskhanteringsfunktion. Vid återkommande så kallade business review-möten träffar medlemmar i koncernledningen och vd för trafikdrivande dotterbolag SJs vd och ekonomidirektör. Fokus vid business review är analys av utfall gentemot budget och prognos samt kopplade aktiviteter.

Styrelsen har bedömt att det inte föreligger behov av att ha en permanent internrevision. SJ anses ha byggt upp en bra intern styrning och kontroll med interna struktur- och temarevisioner som tillgodoser styrelsens behov. Styrelsen och revisionsutskottet anlitar vid behov externt konsultstöd för riktade punktsatser och genomlysning av specifika frågor inom SJs verksamhet löpande under året.

Allvarliga oegentligheter kan anmälas till SJs visselblåsarfunktion, se avsnittet Hållbar styrning.

Styrelsen anger årligen sina krav på vilken finansiell uppföljning de ska erhålla i en särskild instruktion. Denna instruktion styr

innehållet i den managementrapport som styrelsen får ta del av tio gånger varje år. Inför varje revisionsutskottsmöte sammanställer stödfunktion Ekonomi även en rapport över SJ-koncernens finansiella rapportering där bland annat större redovisningsposter och kommande förändringar till följd av nya standarder eller principer inom koncernen beskrivs. SJ redogör även för materiella bedömningar som reflekteras i den finansiella rapporteringen.

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- > **Hållbarhetsrapport**
- Hållbar styrning av SJ
- De globala hållbarhetsmålen
- Bidrag till tillväxt- och klimatmål
- SJ som arbetsgivare
- Kundupplevelse
- Lösam och motståndskraftig verksamhet
- Redovisning enligt EU-taxonomin
- Finansiell information
- Övrig hållbarhetsinformation
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Hållbarhetsrapport: Hållbart värdeskapande

Hållbart värdeskapande är integrerat i SJs affärsmodell. Med utgångspunkt i vår vision och affärsidé bedrivs verksamheten så att våra kunder erbjuds en resa som är socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar.

SJ rapporterar övergripande utfall på externa nyckeltal dels i fyra kvartalsrapporter årligen, dels i hållbarhetsredovisningen. De externa nyckeltalen syftar till att möjliggöra utvärdering av SJs prestation inom hållbart värdeskapande.

Långsiktiga strategiska mål för hållbart värdeskapande

- Som statligt ägt bolag ska SJ etablera långsiktiga strategiska mål för hållbart värdeskapande. Hösten 2023 fastställdes SJs nya mål:
- Bidra till att uppnå Skandinavien tillväxt- och klimatmål genom att leverera 30 miljoner resor under 2030, en ökning med 50 procent sedan 2022
 - Branschens mest attraktiva arbetsgivare
 - Skandinavien bästa kundupplevelse av resor
 - Genom innovation och operativ excellens leverera en lösam och motståndskraftig verksamhet
- Dessa mål kommer att brytas ned under våren 2024 för att möjliggöra uppföljning av utvecklingen. Internt kommer målen att brytas ned ytterligare.

Övergripande analys 2023

Under 2023 hade såväl antalet resor med SJ som resandeutvecklingen (mätt i personkilometer) en positiv utveckling. Nöjd medarbetarindex (NMI) ökade stadigt under året och nådde den högsta nivån sedan den nya mätningen inleddes fjärde kvartalet 2021.

Året har i hög utsträckning präglats av låg punktlighet på framför allt långdistanstågen liksom en hög andel sent inställda tåg till följd av fordonsbrist. Fordonsbristen accelererade under december främst till följd av snö och kyla. I början av året medförde kraftigt försenade besked från Trafikverket kring planerade banarbeten att vårens och påskens SJ-biljetter släpptes sent.

Omfattande åtgärder för att ytterligare förstärka kundomhändertagandet fick positiv effekt på Nöjd kundindex (NKI) under

andra och tredje kvartalet jämfört med föregående år, men NKI för helåret landade på samma nivå som året innan. SJ Norge nådde högst kundnöjdhet av de bolag som kör tåg på uppdrag av Jernbanedirektoratet tack vare ett omfattande arbete för att få nöjdare kunder.

Rörelseresultatet förbättrades jämfört med föregående år, exklusive större förklaringsposter under både 2023 och 2022 ökade rörelseresultatet med 47 MSEK. Läs mer på sidan 51.

Under året har delvis andra mål följts upp i kvartalsrapporterna än nedan. För definitioner av nyckeltalen, se avsnittet Definitioner och ordlista.

	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Bidra till att uppnå Skandinavien tillväxt- och klimatmål			
Antal resor ¹ , miljoner (basår 2022)	21,2	19,8	n/a
Resandeutveckling ¹ , index (basår 2022)	1,07	1	n/a
Utsläpp av växthusgaser, tågdrift inkl. köldmedieläckage, SJs egna tåg, gram koldioxidekvivalenter/personkm	0,40	0,42 ²	0,62 ²
Branschens mest attraktiva arbetsgivare			
Nöjd medarbetarindex, NMI	64	59	61
Skandinavien bästa kundupplevelse av resor			
Nöjd kundindex, NKI, SJ AB	71	71	77
Kundtilfredshetsindex, KTI, SJ Norge	83	81	— ³
Punktlighet, lång- och medeldistanståg ⁴ , Sverige, %	88	89 ⁵	91
Regularitet, lång- och medeldistanståg ^{1, 4} , Sverige, %	— ⁶	96	97
Leverera en lösam och motståndskraftig verksamhet			
Rörelseresultat, MSEK	534	449	-1 106
Störningstimmar som SJ direkt påverkat per tusen tågakilometer, antal	0,15 ⁷	0,12 ⁵	0,12

¹ Resor som SJ prissätter, säljer och som startar och/eller slutar i Sverige.

² SJ tillämpar sedan 2023 ISO-standard 14083:2023 vid beräkning av utsläpp från transporter. Utfallen för 2022 och 2021 har räknats om i enlighet med standarden för att möjliggöra jämförelse.

³ På grund av metodbyte är utfallet för 2021 inte jämförbart.

⁴ Se även sidan 94.

⁵ Avser perioden 1 januari - 11 december. Till följd av Trafikverkets införande av MPK sänkades användbar data för resterande dagar av året.

⁶ Till följd av Trafikverkets införande av MPK förlorades data kring datum för inställelser vilket krävs för kundkritisk regularitet. SJ arbetar på en lösning.

⁷ Definitionen har delvis ändrats till följd av att Trafikverket justerat koderna för störningsorsaker.

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport

> Hållbar styrning av SJ

De globala hållbarhetsmålen
Bidrag till tillväxt- och klimatmål
SJ som arbetsgivare
Kundupplevelse
Lönsam och motståndskraftig verksamhet
Redovisning enligt EU-taxonomin
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Hållbart värdeskapande:

Hållbar styrning av SJ

Hållbart värdeskapande är integrerat i SJs affärsmodell och en naturlig del av allt vi gör. För oss handlar hållbart värdeskapande om att långsiktigt, resurseffektivt och ansvarsfullt skapa värde för bolaget, våra intressenter och för samhället i stort.

De tre dimensionerna inom hållbarhet – miljömässig, social och ekonomisk omsorg – spelar och stödjer varandra i vårt beslutsfattande. Det lägger grunden för ett föredömligt agerande inom hållbart värdeskapande, vilket är ett krav som ställs i ägarpolicy för bolag med statligt ägande.

Vår ägare svenska staten har via bolagsstämman fastställt SJs långsiktiga ekonomiska mål. Därtill har SJ långsiktigt strategiska mål för hållbart värdeskapande som fastställs av styrelsen. Målen ska vara relevanta för bolagets affärsverksamhet och väsentliga hållbarhetsaspekter samt vara långsiktiga, utmanande, uppföljningsbara, tydliga och jämförbara. Under 2023 fastställdes nya mål som övergripande syftar till att resandet med SJ ska öka som ett led i att nå tillväxt- och klimatmål inom Skandinavien. Måluppfyllelsen följs upp som en del i ägardialogen.

Samspel med omvärlden

SJs verksamhet har en viktig roll i samhället. Vårt agerande och vår leverans påverkar andra, samtidigt som vi påverkas av det samhälle vi finns i och av våra intressenter. Vår intressentdialog beskrivs nedan och utöver den har vi att förhålla oss till lagar och regler.

SJ bidrar till FN:s globala hållbarhetsmål som världens ledare förbundit sig till. Fyra av målen anser vi vara särskilt relevanta för oss och där vi kan vara en del av lösningen, se avsnittet Vårt bidrag till hållbar utveckling.

Dialog med intressenter

SJs verksamhet påverkar många och vi har därför valt att ha en omfattande intressentdialog. Dialogerna ger oss värdefull kunskap och god förståelse för vad våra prioriterade intressenter anser vara de viktigaste frågorna för oss att adressera, se avsnittet Intressentdialog. Utifrån vad som framkommer i intressentdialo-

gerna utvecklar vi kontinuerligt våra erbjudanden och vår verksamhet.

Ansaret för dialog med intressenter och hantering av påverkan och synpunkter ryms inom vd:s ansvar för den löpande förvaltningen av bolagets angelägenheter. Styrelsen hålls löpande informerad om vad som framkommer i dialogen med viktiga intressenter och hur dessa inspel hanteras.

Väsentlighetsanalys

Med intressentanalysen som grund gör SJ årligen en väsentlighetsanalys, som i hög utsträckning bestämmer innehållet i hållbarhetsredovisningen. Väsentlighetsanalysen 2023 fastställdes av SJs styrelse. Se avsnittet Intressentdialog.

Ansvar för SJs hållbarhetsarbete

Ett hållbart SJ är styrelsens övergripande ansvar

Styrning är en viktig del i hållbarhetsarbetet. Statligt ägda bolag ska ha en styrelse med förmåga att arbeta strategiskt inom hållbart värdeskapande och SJs styrelse fördjupar sina kunskaper bland annat genom redogörelser av SJs medarbetare vid möten och vid studiebesök i verksamheten. Nomineringsprocessen avseende styrelseledamöter till bolag med statligt ägande drivs och koordineras av Finansdepartementet, se Bolagsstyrningsrapport.

SJs styrelse hanterar hållbarhet som en röd tråd genom alla diskussioner och beslut, och inte som en separat fråga. Styrelsen fastställer riktningen för SJ genom att fastställa vision, strategi, affärsplan, policyer och övergripande mål.

Revisionsutskottet ansvarar för att övervaka utvecklingen av ESG (Environmental, Social and Governance) och koncernens rapportering inom dessa områden. Vid revisionsutskottets möten föredras viktiga händelser vad gäller rapporteringskraven inom hållbarhet samt hur SJ avser att hantera dessa.

Ansaret för att SJ agerar föredömligt åligger vd

SJs styrelse har delegerat ansaret för att SJ agerar föredömligt inom hållbarhet till vd. Vd har tillsatt Direktör Kommunikation & Hållbarhet som övergripande ska säkerställa att hållbarhetsaspekter omhändertas på ett föredömligt sätt. Direktör Kommunikation & Hållbarhet ansvarar för att övergripande maximera SJs positiva påverkan på omvärlden och minimera den negativa. Respek-

tive verksamhetschef ansvarar för att inom sitt område prioritera, besluta och genomföra aktiviteter på ett långsiktigt hållbart sätt.

Stödfunktion Ekonomi ansvarar för intern uppföljning av nyckeltal till styrelsen samt för extern hållbarhetsrapportering.

Information om väsentliga risker och negativ påverkan till styrelsen
SJ definierar väsentliga hållbarhetsrisker (*critical concerns*) som de väsentliga risker som rapporteras till styrelsen i den återkommande riskrapporteringen samt anmälningar som inkommit till koncernens funktion för visslingsärenden, se nedan.

SJ använder en modell där risker utvärderas utifrån sannolikhet och finansiell konsekvens, se Riskavsnittet. Risker som bedöms vara röda, det vill säga har hög sannolikhet för att inträffa och med potentiellt hög finansiell påverkan, rapporteras till styrelsen tre gånger årligen. Allvarlig negativ påverkan är en potentiell risk som rapporteras till styrelsen om den klassificerats som röd. Under 2023 har 14 röda risker rapporterats.

Revisionsutskottet informeras årligen om antalet visslingsärenden som inkommit och hur dessa omhändertagits.

SJs planer

Grundläggande för SJs planer på lång och kort sikt är att maximera våra positiva effekter och minimera de negativa. Hållbarhet är välintegrerat i all vår verksamhet genom en hållbarhetspolicy, det finns ingen separat hållbarhetsstrategi eller hållbarhetsplan.

Strategisk plan

SJs strategiska plan beslutas av styrelsen och fastställer den långsiktiga planen för verksamheten. Koncernledningen och styrelsen gör tillsammans en årlig översyn av framdriften gentemot de strategiska målen.

Affärsplan och verksamhetsplan konkretiserar

Som komplement till den strategiska planen finns en femårig affärsplan där strategiska beslut operationaliseras. Affärsplanen arbetas fram av koncernledningen och beslutas av styrelsen.

En femårig trafik- och fordonsplan är en integrerad del av affärsplanen och beskriver hur SJ avser att utveckla utbudet på respektive tåglinje. Trafik- och fordonsplanen ligger till grund för att bedöma biljettintäkter samt beräkna produktionsrörliga kostnader för respektive år och linje.

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
> Hållbar styrning av SJ
De globala hållbarhetsmålen
Bidrag till tillväxt- och klimatmål
SJ som arbetsgivare
Kundupplevelse
Lönsam och motståndskraftig verksamhet
Redovisning enligt EU-taxonomin
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Varje affärsområde, division, dotterbolag och stödfunktion tar utifrån affärsplanen årligen fram en verksamhetsplan inklusive budget för det kommande året där affärsmålen översätts till konkreta aktiviteter och lokala miljömål. Framdriften gentemot verksamhetsplan och budget följs upp av vd och ekonomidirektör vid regelbundna business reviews med respektive enhet.

SJs ledningssystem

SJs koncerngemensamma ledningssystem är utformat för att säkerställa professionell styrning och ledning av verksamheten. Med ledningssystemet som grund kan vi nå våra långsiktiga mål och möta viktiga intressenters förväntningar. SJs ledningssystem säkerställer vidare att verksamheten bedrivs inom fastställda ramar för risktagande och med tillförlitlig intern kontroll så att gällande lagstiftning, tillståndskrav och Svensk kod för bolagsstyrning efterlevs. Ledningssystemet är certifierat enligt ISO 9001:2015 (kvalitet) och ISO 14001:2015 (miljö) för all verksamhet som bedrivs inom SJ-koncernen.

Policyer

SJs policyer är framtagna utifrån SJs vision, affärsidé och strategi. Policyerna fastställs årligen av styrelsen och är vägledande för beslut och styrning av verksamheten. SJs koncernchef och verkställande direktör ansvarar för att policyerna efterlevs och att verksamheten lever upp till ägarens krav. Policyerna finns tillgängliga på SJs intranät och alla verksamhetschefer är ansvariga för efterlevnad inom sina respektive ansvarsområden. I introduktionsutbildningen för nya medarbetare ingår material kring SJs policyer.

Hållbarhetspolicy

SJs hållbarhetspolicy är ett övergripande styrdokument som anger hur medarbetare, styrelseledamöter, självständiga uppdragstagare samt leverantörer och partners ska agera för att vara föredömliga inom området hållbart värdeskapande. SJ respekterar FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna samt stödjer de tio principerna i FN:s Global Compact, FN:s ramverk och vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, OECD:s riktlinjer för multinationella företag och ILO:s kärnkonventioner.

SJs hållbarhetspolicy finns tillgänglig på intranätet och lämnas ut vid förfrågan. Den finns inte på sj.se då översyn pågår.

Hållbarhetspolicyn innehåller värderingar och principer inom områdena mänskliga rättigheter, medarbetare (inklusive arbetsmiljö), intern styrning och kontroll, affärsetik, säkerhet, miljö (inklusive försiktighetsprincipen och substitution av kemikalier), kvalitet och dataskydd (GDPR).

Tron på alla människors lika värde är en av SJs grundläggande värderingar, det finns inget särskilt fokus på sårbara grupper.

Vid jäv, tvivel om opartiskhet, får en person inte på något sätt påverka ett ärendes utgång. SJ har nolltolerans mot alla former av mutor och efterlever kraven i Institutet mot mutors (IMM) Kod om

gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet. Se risk "Korruption" på sidan 25 för en beskrivning av riskminimerande åtgärder.

Intern uppförandekod

SJs interna uppförandekod utgår från SJs värdeord och ger vägledning för hur alla medarbetare inom koncernen ska agera och bemöta varandra och våra intressenter. Koden anger bland annat hur SJ ska garantera efterlevnad av mänskliga rättigheter, arbetsvillkor samt yttre miljö. Uppförandekoden anger nolltolerans mot alla former av mutor.

Koden bygger på internationellt överenskomna regler, främst de tio principerna i FN:s Global Compact, och ska vara känd, respekteras och tillämpas lika för alla medarbetare oavsett anställningsform. Alla medarbetare ska veta vart de ska vända sig vid kränkande särbehandling. SJ har tydliga processer för att utreda, åtgärda och ge stöd till den som utsatts. Överträdelser mot uppförandekoden kan anmälas till SJs visselblåsarfunktion.

Uppförandekod för leverantörer

SJ-koncernens uppförandekod för leverantörer är obligatorisk i alla avtal och finns på www.sj.se/sv/om/om-sj/hallbarhet.html. Uppförandekoden baseras på internationellt vedertagna initiativ och standarder och anger koncernens grundläggande principer inom mänskliga rättigheter och arbetsvillkor, miljö samt affärsetik.

Uppförandekoden möjliggör en djupare dialog mellan oss och våra leverantörer för att ömsesidigt öka kunskapen kring bland annat arbetsvillkor och mänskliga rättigheter. Uppförandekoden omfattar hela leverantörskedjan.

Uppföljning av uppförandekoden

Vid inköp eller upphandling över 0,5 MSEK, eller när det finns geografiska eller branschspecifika skäl enligt SJs riskklassning, ska en grundläggande bedömning av leverantören ur ett hållbarhetsperspektiv genomföras. SJ genomför även hållbarhetsrevisioner av utvalda leverantörer för att säkerställa att de uppfyller kraven i SJs uppförandekod för leverantörer.

Kvalitetsarbete

Kvalitet innebär för SJ att bedriva persontågstrafik som är säker, pålitlig och komfortabel utifrån kundernas behov och enligt lagkrav. SJs hållbarhetspolicy beskriver hur rätt kvalitet ska säkerställas genom att tillämpa fyra grundläggande principer: Ta ansvar för att leverera rätt kvalitet i varje steg. Tillämpa bästa, kända arbetssätt varje gång. Identifiera och reagera på avvikelser samt Utveckla och ständigt förbättra verksamhet och medarbetare mot tydliga mål.

En viktig del i SJs ständiga förbättringsarbete är processen för att samla in kvalitetsavvikelser och förbättringsförslag från medarbetare, hitta grundorsaker till problem och därefter sätta in lämpliga åtgärder för långsiktiga lösningar.

Minimera negativ påverkan

SJs negativa påverkan minimeras genom att vi identifierar, hanterar och vid behov avhjälpur negativ påverkan som uppkommer. Utöver insamling av kvalitetsavvikelser och förbättringsförslag från medarbetare har SJ ett system för kundärenden. I intressentdialoger kan befintliga och potentiella problem lyftas för att nå lösningar. Synpunkter och förbättringsförslag inkommer också till SJ via samtal, mejl eller sociala medier från engagerade intressenter. Allvarliga oegentligheter kan anmälas till SJs funktion för visselblåsning, se nedan.

Visselblåsningssystem

SJ har en funktion för visselblåsning dit medarbetare och andra som ansökt om, eller fått i uppdrag, att utföra arbete åt SJ kan rapportera in allvarliga oegentligheter, inklusive avsteg från den interna uppförandekoden. Funktionen garanterar anonymitet för uppgiftslämnaren och anmälningar hanteras av en grupp bestående av cheferna för Juridik, Säkerhet och Beredskap samt HR. Under 2023 har totalt fem anmälningar inkommit.

Uppföljning av hållbart företagande

Intern uppföljning

Alla enheter inom SJ följs upp med interna nyckeltal. Varje nyckeltal har en ägare inom koncernledningen och är nedbrutna i enhetens egen uppföljning. SJ följer de interna nyckeltalen varje månad, kvartal och/eller år för att snabbt kunna vidta åtgärder om utvecklingen inte går i önskvärd riktning eller hastighet.

Styrelsen får skriftlig information om utfall på interna finansiella nyckeltal varje månad och på samtliga interna nyckeltal varje kvartal. Varje kvartal informeras styrelsen även om SJs finansiella läge och efterlevnad av finanspolicyn.

Extern uppföljning

SJ rapporterar övergripande utfall på externa nyckeltal i fyra kvartalsrapporter årligen. De externa nyckeltalen syftar till att möjliggöra en utvärdering av SJs prestation inom hållbart värdeskapande. En mer omfattande rapportering och analys lämnas årligen i SJs års- och hållbarhetsredovisning som upprättas i enlighet med GRI Standards.

Handböcker för externa nyckeltal säkerställer kvalitet

För alla externt rapporterade icke-finansiella nyckeltal finns en handbok framtagen där definition, metod och kvalitetssäkring beskrivs. Fastställda handböcker har status som instruktioner. Handböckerna uppdateras minst årligen och är avgörande för att erhålla konsekventa och tillförlitliga beslutsunderlag. SJs hållbarhetsredovisning har sedan 2017 haft oberoende tredjepartsgranskning (revision och/eller översiktlig granskning).

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Hållbar styrning av SJ
> **De globala hållbarhetsmålen**
Bidrag till tillväxt- och klimatmål
SJ som arbetsgivare
Kundupplevelse
Lönsam och motståndskraftig verksamhet
Redovisning enligt EU-taxonomin
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Hållbart värdeskapande:

SJs bidrag till de globala hållbarhetsmålen

Världens ledare har förbundit sig att fram till 2030 utrota extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor samt att lösa klimatkrisen. För att nå detta har 17 globala hållbarhetsmål beslutats.

UNEP, FN:s utvecklingsprogram, har ett samordnande ansvar för att hjälpa länder med att integrera målen i sina nationella policyer och budgetar. Även företag förväntas analysera målen och identifiera hur deras verksamhet kan bidra till måluppfyllnaden.

Fyra av målen är särskilt relevanta för oss på SJ där kan vi vara en del av lösningen:

Mål 7: Hållbar energi för alla

Delmål 7.3 innebär att den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet ska fördubblas till 2030.

SJs bidrag: Tåg är ett mycket energieffektivt transportslag – både idag och i framtiden oaktat om övriga, mer miljöbelastande trafikslag lyckas minska sin klimatpåverkan. SJ arbetar sedan många år med att öka tågens energieffektivitet ytterligare. Det sker bland annat genom energieffektiv körning, tekniska modifieringar för effektivare parkering av tåg samt höga hållbarhetskrav vid inköp av nya tåg.

Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Delmål 8.8 innebär att skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter och människor i otrygga anställningar.

SJs bidrag: Våra medarbetare ska ha en trygg och säker arbetsplats, fri från diskriminering och trakasserier. SJs interna uppförandekod anger hur vi ska agera och bemöta varandra och våra intressenter. SJ-koncernens uppförandekod för leverantörer anger vilka rättigheter medarbetare i hela vår värdekedja ska ha och vi följer upp efterlevnaden genom hållbarhetsrevisioner.

Mål 10: Minskad ojämlikhet

Delmål 10.2 innebär att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsvariation, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk ställning, ska inkluderas i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

SJs bidrag: Vi ska vara ett SJ för alla, både när det gäller våra resenärer och i vår roll som arbetsgivare.

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Delmål 11.2 innebär att alla senast 2030 ska ha tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem. Delmål 11.a innebär att positiva ekonomiska, sociala och miljö-

mässiga kopplingar mellan områden ska främjas genom att stärka den nationella och regionala utvecklingsplaneringen.

SJs bidrag: SJ erbjuder ett mycket energieffektivt och säkert transportmedel som bidrar till att nå tillväxt- och klimatmål. Vi deltar i samtal och samarbeten på såväl nationell som regional och lokal nivå för att skapa ett hållbart transportsystem. Våra erbjudanden möjliggör för människor att bo på ett ställe och arbeta eller studera på ett annat.

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Hållbar styrning av SJ
De globala hållbarhetsmålen
> **Bidrag till tillväxt- och klimatmål**
SJ som arbetsgivare
Kundupplevelse
Lönsam och motståndskraftig verksamhet
Redovisning enligt EU-taxonomin
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Hållbart värdeskapande:

Bidra till att uppnå Skandinavienstillsväxt- och klimatmål

SJs tågtrafik är en viktig del av transportsystemet. Våra resor är energieffektiva med låga växthusgasutsläpp och tågen har stor resenärskapacitet.

Vår omfattande trafik har en viktig roll för att nå tillväxt- och klimatmål inom Skandinavien. Vi är unika genom att ju fler som väljer att resa med oss framför andra transportmedel, desto bättre för klimatet och miljön.

Tack vare att vi kör på så många linjer gör vår trafik det möjligt att arbeta eller studera på ett ställe och bo på ett annat. På så sätt bidrar vi till tillväxt och regional utveckling genom att företag kan rekrytera kompetens från större upptagningsområden. Under året har vi trafikerat 393 stationer i Sverige, Norge, Danmark och norra Tyskland. Vi har en kontinuerlig dialog med kommuner, regioner och resenärer för att om möjligt kunna anpassa linjer och avgångar till uttalade och lokala behov.

Järnväg är också yteffektivt och ett dubbelspår motsvarar en 15-filig motorväg i kapacitet.

Framtidens hållbara varumärke

Hela kundens resa, från bokning till upplevelsen under resan och all kommunikation, påverkar intrycket av oss. SJ får mycket uppmärksamhet i media och rapporteringen påverkar direkt uppfattningen om vårt varumärke.

SJ utsågs i början av 2023 till Sveriges grönaste varumärke inom kategorin Transport, det var femtonde gången SJ erhåller utmärkelsen i konsultföretaget Differs undersökning. SJ blev även återigen branschvinnare i Sustainable Brand Index.

I Norge lanserade SJ marknadsföringskampanjen "Res klimatsmart". Ett av SJs tåg på Dovrebanan hade på taket texten "Ser klimatproblemen mindre ut der ovenfra? ("Ser klimatproblemen mindre ut där uppfifrån?") för att påminna flygresenärer om att välja tåget när det är möjligt. Kampanjen fick god spridning.

Under 2023 lanserade SJ initiativet Omtag Svensk Järnväg för att tillsammans med berörda intressenter söka kunskap och lösningar på såväl kortare som längre sikt till hur ett modernt och effektivt järnvägssystem bör se ut. Se sidorna 13-19.

Resor med låg klimatpåverkan

Tågresor ger minimala utsläpp av koldioxid eftersom nästan alla tåg i Sverige drivs av el. SJs viktigaste insats för klimatet och miljön är därför att få så många som möjligt att välja tåget för sin resa. All el SJ köper är förnybar från huvudsakligen vattenkraft. Resor med SJs tåg är dessutom Bra Miljöval-märkta. Vi köper även 100 procent Bra Miljöval-märkt el till de lokaler i Sverige där SJ har egna elavtal.

Tåg är energieffektiva, oavsett drivmedel, främst tack vare lågt luftmotstånd och att många reser tillsammans. SJ arbetar sedan många år med att öka tågens energieffektivitet ytterligare. Det sker bland annat genom energieffektiv körning och olika förarstöd, rutiner och tekniska modifieringar för effektivare parkering av tåg samt höga krav vid inköp av nya tåg. SJs tåg, med undantag av loktågen, återmatar också el vid bromsning. Inklusiva loktågen återmatas i genomsnitt 11 procent av elförbrukningen. Exklusive loktågen blir återmatningen högre.

Energiförbrukningen påverkas främst av tågets hastighet, fordonstyp samt utomhustemperatur. Se hållbarhetsnot 18.

Alla tåg som SJ äger är eldrivna. I upphandlad trafik kör vi även dieseldrivna tåg där elektrifiering saknas. Dieseldrivna tåg har högre utsläpp av växthusgaser än eltåg, medan järnvägen som helhet alltid är ett för resenären alternativ med låg klimatpåverkan.

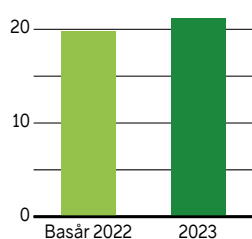
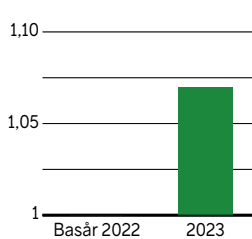
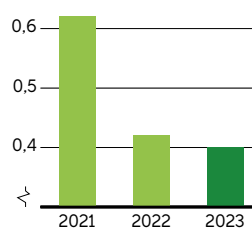
Tillsammans med beställaren Jernbanedirektoratet och fordonsgiganten Norske Tog har SJ introducerat hybridtåg, som kan köras både med diesel och el, på sträckor som ännu inte elektrifierats. Elektrifiering pågår av flera sträckor som SJ trafikerar vilket medför att hybridtågen i högre utsträckning kommer att drivas av el. SJ Norge deltar också i ett projekt som drivs av Jernbanedirektoratet och som syftar till att minska klimatavtrycket inom den norska järnvägen.

Under tiden vi ansvarar för Krösatågen har vi även där i uppdrag från beställaren att introducera hybridtåg.

Viktiga händelser 2023

- SJ AB erhöill nytt trafiktillstånd för persontrafik i Sverige, Norge och Danmark för en femårsperiod
- Flera extremväderhändelser, bland annat ovädret Hans, fick stor påverkan på tågtrafiken i Sverige och Norge
- SJ utsågs till Sveriges grönaste varumärke inom kategorin Transport och till branschvinnare i Sustainable Brand Index
- SJs aktiviteter är i hög utsträckning miljömässigt hållbara enligt EU:s taxonomi, se avsnittet Redovisning enligt EU-taxonomin

Antal totalresor¹, miljoner

Resandeutveckling¹, index

Utsläpp av växthusgaser, tågdrift², SJs egna tåg, gram koldioxidekvivalenter/personkm

¹ Resor som SJ prissätter, säljer och som startar och/eller slutar i Sverige.

² Tågdrift inkl. köldmedeläckage. SJ tillämpar sedan 2023 ISO-standard 14083:2023 vid beräkning av utsläpp från persontransporter. Utfallen för 2022 och 2021 har räknats om i enlighet med standarden samt för att möjliggöra jämförelse. Se även hållbarhetsnot 19.

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Hållbar styrning av SJ
- De globala hållbarhetsmålen
- > **Bidrag till tillväxt- och klimatmål**
- SJ som arbetsgivare
- Kundupplevelse
- Lösam och motståndskraftig verksamhet
- Redovisning enligt EU-taxonomin
- Finansiell information
- Övrig hållbarhetsinformation
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Ersättningstrafik, läckage av klimatpåverkande köldmedier samt de dieseltåg som SJ kör på uppdrag är betydande källor till utsläpp av växthusgaser för SJ.

Förbättrad punktlighet och att minimera antalet inställda tåg är de viktigaste åtgärderna för att minska SJs behov av ersättningstrafik. Vi arbetar också för att minska klimatpåverkan från den ersättningstrafik vi anlitar i nära dialog med vår leverantör. Förbättrat fordonsunderhåll minskar risken för läckage av köldmedier. Se hållbarhetsnot 19.

SJ tillämpar ISO-standard 14083:2023 vid beräkning av utsläpp från transporter, aktuell beräkning finns på [sj.se/klimat-smart](https://www.sj.se/klimat-smart). Den nya standarden inkluderar mer av energins livscykel (både produktion och distribution av el) och köldmedieläckage ingår. Se även hållbarhetsnot 19.

Vid SJs årsstämma delades SJs diplom för hållbart affärsresande ut till två mottagare som båda aktivt arbetat för att öka andelen tjänsteresor som sker med tåg. Pristagare 2023 blev arkitektbyråerna White och Edge.

Minimerad miljöpåverkan

I SJs bistrovagnar har vi stort fokus på svenska råvaror och erbjuder flera ekologiska och vegetariska alternativ. På våra tåg i Norge serverar vi främst matvaror av god kvalitet från lokala leverantörer.

Vi strävar efter att minska matsvinnet och att minska behovet av plast i våra matförpackningar. Sedan 2022 har vi ett samarbete med Allwin Matbank som ser till överbliven mat från våra tåg tas om hand och levereras till kyrkor och sociala verksamheter.

Vid upphandlingen av våra nya snabb- och regionaltåg har vi ställt långtgående miljökrav, både under framställning, på livslängd och på återvinning när delar är uttjänta.

Effektiv användning av resurser

Nya X 2000 är ett nytt tåg byggt inuti ett befintligt. Vi har sparat stora mängder stål genom att återanvända boggier och vagnskorgar från det befintliga tåget och SJs projekt finns med på Hagainitiativets lista över goda exempel inom näringslivet på cirkulär ekonomi. Hagainitiativet är ett företagsnätverk som arbetar för att minska klimatpåverkan.

De delar som plockats bort från X 2000 används som reservdelar i ännu inte moderniserade fordon.

Underhåll av våra fordon

Underhållet av våra fordon kräver i vissa fall att potentiellt miljöskadliga ämnen hanteras eller används, däribland transformatorolja till tågfordonens motorer samt kemikalier för fordonstvätt. Kemiska produkter används med försiktighet och byts om möjligt ut till mindre miljöbelastande alternativ.

Så växer tågtidtabellen (tågplanen) fram

Arbetet med en tågplan inleds ett år innan den ska börja gälla. Den som vill köra tåg ansöker om tåglägen (att få köra en viss sträcka en viss tid) till Trafikverket som ansvarar för planen. Idag är efterfrågan på att köra tåg större än den kapacitet som finns tillgänglig. Dessutom finns ett stort behov av underhåll på järnvägen, vilket också begränsar utrymmet. När flera tågoperatörer har ansökt om samma tågläge försöker Trafikverket justera tidtabellen. I andra hand får tågoperatörerna försöka komma överens och i sista hand fattar Trafikverket beslut utifrån förutbestämda prioriteringskriterier. En tågplan gäller under ett år från midnatt andra lördagen i december.

Efter att SJ tog över underhållet av SJ 3000 och SJs dubbeldäckare bedriver vi miljöfarlig verksamhet på två platser: En verksamhet är anmälningspliktig och avser en fordonstvätt och en verksamhet är informationspliktig avseende kemikaliehantering. Vid dessa anläggningar genomför såväl SJ som kommunen inspektioner. Under 2023 genomfördes en inspektion, vid vilken en brist avseende dokumentation påtalades. Arbeta pågår med att åtgärda detta.

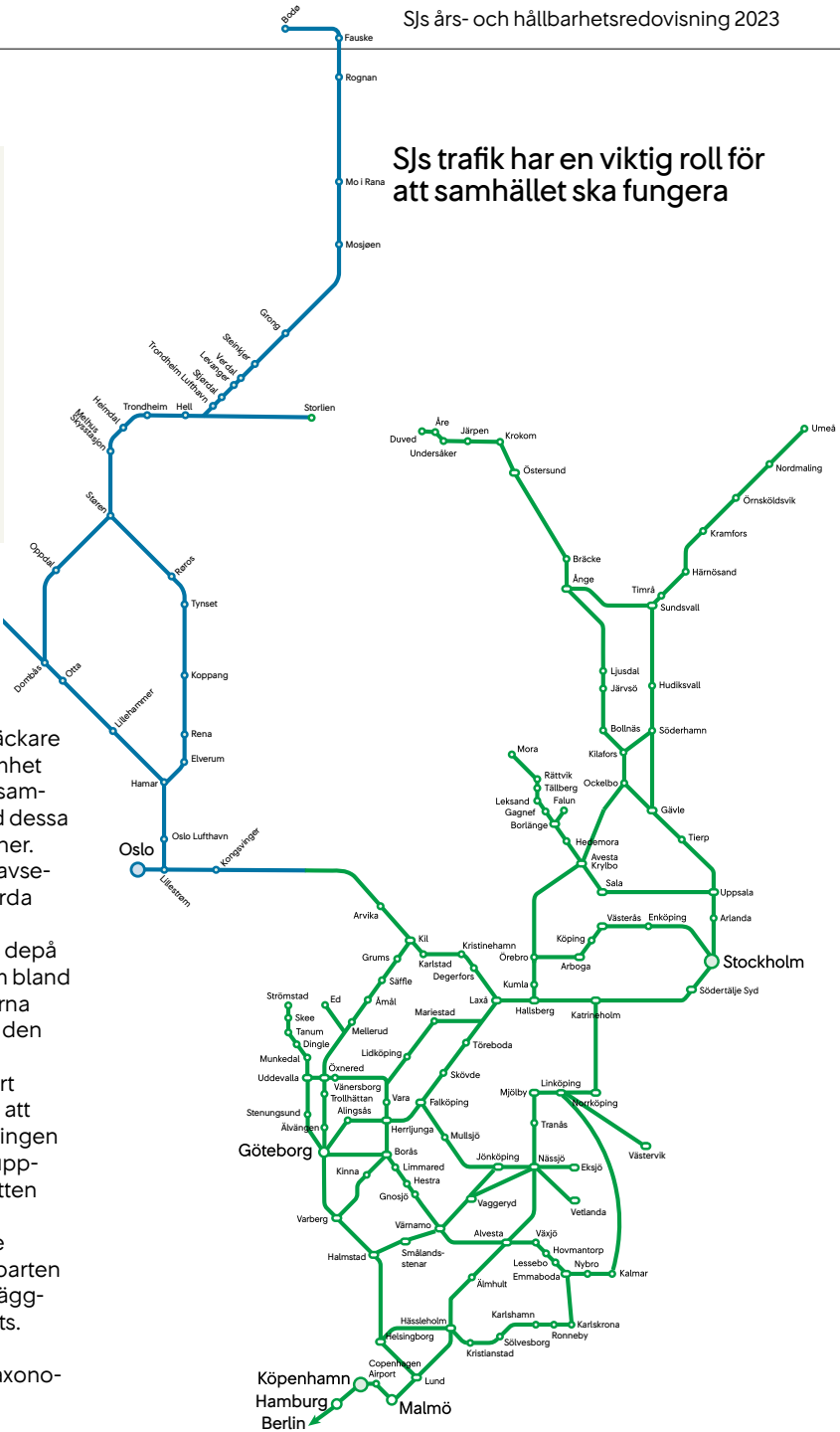
Diskussioner pågår med fastighetsägaren av Hagalunds depå då överskridande värden av metaller påträffats i vattnet som bland annat kommer från SJs verksamhet. Syftet är att hitta orsakerna samt undersöka om reningsverket är rätt dimensionerat för den verksamhet som bedrivs.

Tidig och sträng vinter över hela Sverige skapade ett stort behov av underhåll och avisning av våra tåg. Det medförde att mängden smältvatten blev större än vad avisningsanläggningen vid Hagalunds depå kunde hantera och en översvämning uppstod. Översvämningsskyddet fungerade och inget smältvatten läckte ut i omgivningen.

Under 2023 inträffade 12 (21) incidenter då främst mindre mängd diesel eller transformatorolja läckt från fordon. Merparten spill har hamnat i de uppsamlingskärl som finns vid tankanläggningar och i depåer. Relevanta myndigheter har underrättats.

Läs mer om SJs miljömässigt hållbara aktiviteter enligt EU-taxonomin i avsnittet Redovisning enligt EU-taxonomin.

SJs trafik har en viktig roll för att samhället ska fungera

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Hållbar styrning av SJ
De globala hållbarhetsmålen
Bidrag till tillväxt- och klimatmål
> **SJ som arbetsgivare**
Kundupplevelse
Lönsam och motståndskraftig verksamhet
Redovisning enligt EU-taxonomin
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Hållbart värdeskapande:

Branschens mest attraktiva arbetsgivare

De närmaste fem åren kommer vi att behöva rekrytera 500 medarbetare årligen för att ta hand om ett ökat antal kunder på bästa sätt. Vårt mål är att vi ska vara branschens mest attraktiva arbetsgivare.

Vi på SJ finns för våra kunder. För att kunna erbjuda en trygg, säker och bekväm resa oavsett vilka situationer som uppstår behöver våra medarbetare ha rätt kompetens, verktyg och befogenheter. En viktig del av SJs kultur är att vi generöst delar med oss av vår kunskap till varandra och har långtgående mandat att fatta beslut. Vi har ansvar för våra kunders och vår egen säkerhet och med det följer ett förtroende för att de beslut vi tar är de rätta i den specifika situationen.

Ständig utveckling

Inom SJ pågår ständig utveckling av medarbetare och processer. Alla delar av verksamheten använder digitala verktyg som vi i många fall själva har tagit fram. Så långt det är möjligt automatiserar vi även standardiserade processer för att kunna lägga mer tid på analys och utveckling.

SJ anordnar egna utbildningar i bland annat handhavande av våra tåg, säkerhet, kundbemötande, lagar och regler. All utbildning präglas av blended learning där vi varvar teoretisk utbildning med praktik, simulatorövningar och moment med inslag av virtual reality (VR). Alla medarbetare har årliga medarbetarsamtal och tågvärdar och lokförare coachas genom samtal och vid med-åkning.

Våra ledare och chefer har en nyckelroll för att alla medarbetare ska nå sin fulla potential. SJs ledarprinciper visar vägen och på återkommande ledardagar konkretiseras både SJs mål och vägen för att nå dem. Tack vare att SJ är en stor koncern finns goda möjligheter att växa inom den egna rollen, byta enhet eller ta sig an nya uppgifter.

Medarbetarpulsen är SJ-koncernens medarbetarundersökning där vi flera gånger per år svarar på frågor, vissa är återkommande och andra berör aktuella ämnen. Regelbundna pulsar och många fritextsvar underlättar kontinuerligt förbättringsarbete i små steg.

Ett hållbart arbetsliv

Balans mellan arbete och fritid är utgångspunkt för vårt hälsofrämjande arbete. Många medarbetare inom SJ har schemalagd arbetstid och måste vara på arbetsplatsen för att utföra sina uppgifter. Flera initiativ pågår parallellt för att förbättra framförhållning och stabilitet i schemalaggningsplaneringen och öka medarbetardialogen. Medarbetare med administrativa arbetsuppgifter erbjuds en kombination av arbete på kontoret och på distans med syfte att underlätta vardagen.

Hälsoinspiratörer finns ute i organisationen som stöd till chefer i det hälsofrämjande arbetet. De arbetar på uppdrag av chefen och fungerar som en lokal motor i det praktiska hälsoarbetet. Vi har både en individuell friskvårdspeng och en hälsopeng som stöd för att kunna göra insatser i arbetsgrupper/lokalt. Alla SJs medarbetare i Norge har även en sjukförsäkring.

En viktig del av det förebyggande hälsoarbetet är att tidigt fånga upp medarbetare som riskerar ohälsa för att vid behov snabbt kunna sätta in stöd och åtgärder. Vi arbetar också fokuserat och långsiktigt med rehabiliteringsplaner tillsammans med företagshälsan för att långtidssjukskrivna medarbetare så snabbt som möjligt ska kunna återgå till sina arbeten. SJs medarbetare i Sverige erbjuds tjänsten Personalstöd med gratis och anonym specialrådgivning i frågor av såväl arbetsrelaterad som privat karaktär.

Trygg och säker arbetsmiljö

En förutsättning för friska och engagerade medarbetare är att vara trygga och säkra i sin arbetsmiljö. Trots att resandet minskade kraftigt under pandemin ökade antalet rapporterade fall av hot och fall av fysiskt våld från kunder mot våra medarbetare på tågen i Sverige. Den mycket oroväckande utvecklingen har fortsatt efter pandemin och vi ser att vår verksamhet påverkas av samma negativa utveckling som samhället i övrigt.

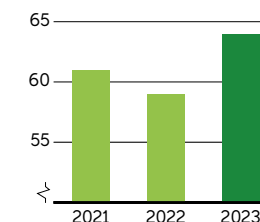
SJ samarbetar med övriga i den svenska tågbranschen, polismyndigheten samt med beställare av upphandlad trafik för att motverka hot och våld. På SJ arbetar vi förebyggande med bland annat utbildning i konflikthantering, plattformsviseringar och kroppsburen kamera för tåg- och kundvärdar. Om en hotfull situation uppstår kan medarbetare larma så att väktare eller polis påkallas. För den medarbetare som upplevt hot eller våld finns interna kamratstödare att tillgå som möter upp och stöttar. Externt samtalsstöd på telefon finns dygnet runt.

Viktiga händelser 2023

- Nöjd medarbetarindex (NMI) ökade till högsta nivån sedan mätningen inleddes
- Första lokförarna från SJs egen lokförarskola examinerades
- Förare, tåg- och loungevärdar inom SJ AB fick ny uniform
- Återkommande trafikstörningar till följd av extremvädereffekter påverkade arbetssituationen

Nöjd medarbetarindex, NMI

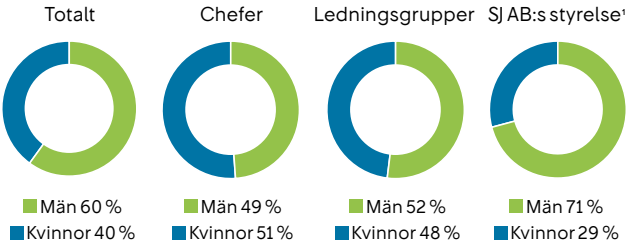
- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Hållbar styrning av SJ
- De globala hållbarhetsmålen
- Bidrag till tillväxt- och klimatmål
- > **SJ som arbetsgivare**
- Kundupplevelse
- Lönsam och motståndskraftig verksamhet
- Redovisning enligt EU-taxonomin
- Finansiell information
- Övrig hållbarhetsinformation
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Vi vill bli fler!

De närmaste fem åren behöver SJ rekrytera 500 medarbetare årligen för att ta hand om ett ökat antal kunder på bästa sätt. För att lyckas med det behöver vi sticka ut och vara en attraktiv arbetsgivare med ett starkt arbetsgivarerbjudande. Vi rekryterar framför allt lokförare, tågvärdar, IT-specialister, ingenjörer och medarbetare till samtliga roller i våra depåer.

SJs medarbetare vid utgången av 2023

Uppgifterna avser fysiska personer per den 31 december 2023.

¹⁾ Avser stämmevalda ledamöter.

Vi utbildar även lokförare i egen regi. Utbildningen blandar teori, praktik och fordonskunskap, vilket förbereder eleverna väl för sitt kommande arbete. Alla lokförarelever är anställda hos SJ under sin utbildning. Intresset för SJs lokförarskola har varit mycket stort och vi fortsätter så länge det råder brist på lokförare. Vi har även utökat antalet körlärare för att kunna ta emot lokförarelever från andra skolor som kan göra praktik hos SJ.

För de som väljer SJ som arbetsgivare lovar vi en karriär där man gör skillnad, där man utvecklas och där man känner stolthet tillsammans. Vi vet att mångfald ger nya perspektiv och ökar SJs konkurrenskraft och välkomnar därför sökanden med olika bakgrund som vill vara med och bidra till ett inkluderande arbetsklimate.

Vi tar emot högskolestudenter som kan genomföra examensarbeten hos oss och har under året tagit emot två traineer. Varje år välkomnar vi praktikanter genom bland annat initiativet Tekniksprånget.

Värdefulla samarbeten

SJ samarbetar med utvalda organisationer som Friends och Min stora dag för att fördjupa och förbättra kontakten med kunder och att stötta organisationer som jobbar för en god sak. SJ har även samarbetsavtal med utvalda idrottsförbund, vilket innebär att förbunden och anslutna föreningar kan resa med låg klimatpåverkan på SJs tåg.

SJ stöttar kollegorna vid den ukrainska järnvägen (UZ). UZ har bland annat efterfrågat varma klädesplagg och i samband med att

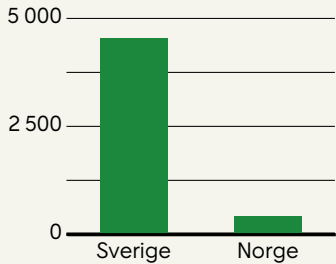

SJ AB:s uniformer byttes ut under 2023 skickades därför ett urval av dessa plagg i gott skick till ukrainska kollegor. Sammanlagt handlar det om över 8 000 plagg.

Medarbetare hos SJ i Sverige och Norge har medverkat i en insamling av pengar som gått till lokalt inhandlade matpaket till medarbetare vid UZ och deras familjer. Varje insamlad krona matchades av SJ.

SJ lät under 2022 och 2023 ukrainska studenter boende i Sverige resa gratis till den ukrainska motsvarigheten till högskoleprovet i Göteborg och Stockholm. Vi bojkottar också produkter från Mondeléz som svartlistats av Ukrainas antikorrupsionsmyndighet.

Antal medarbetare vid utgången av 2023

Vid utgången av 2023 uppgick antalet medarbetare till 4 959 (4 853). Antalet medarbetare i Sverige har ökat sedan föregående år, bland annat då elever i SJs egen lokförarskola är anställda av SJ redan under sin utbildning.

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Hållbar styrning av SJ
De globala hållbarhetsmålen
Bidrag till tillväxt- och klimatmål
SJ som arbetsgivare
> Kundupplevelse
Lönsam och motståndskraftig verksamhet
Redovisning enligt EU-taxonomin
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Hållbart värdeskapande:

Skandinavians bästa kundupplevelse av resor

Vi vill att våra kunder ska få en smidig och punktlig resa med härliga möten. SJ investerar upp till 19 miljarder kronor för att fler ska kunna välja tåget.

I takt med att Trafikverkets planeringsprocess förbättrades kunde vi under året släppa biljetter med allt bättre framförhållning.

I slutet av året ställde vi in avgångar till följd av fordonsbrist. Orsaker var dels snö och kyla, dels att delar av X 2000-flottan genomgick en besiktning som extra säkerhetsåtgärd efter att ett X 2000-tåg fått en allvarlig hjulskada. Så långt möjligt användes andra tågtyper än planerat så resenärer kunde nå sin destination.

Vårt erbjudande

Många väljer tåget för att restiden kan användas till arbete, studier, vila eller för att umgås. Våra kunder uppskattar korta restider, täta avgångar och ankomsttider anpassade till arbetstider och anslutande kollektivtrafik. Dessa önskemål ligger till grund när vi ansöker om avgångar (tåglägen). En viktig del av SJs erbjudande är våra uppskattade kund- och tågvärdar. Alla ska känna sig välkomna och omhändertagna före, under och efter sin resa med oss.

Våra olika erbjudanden riktar sig till fritids- eller affärsresenärer, till barnfamiljer, studenter eller pensionärer. Tack vare samarbeten med partners kan våra kunder resa hela vägen med kollektivtrafik även om järnväg saknas på delar av sträckan.

SJ investerar upp till 19 miljarder kronor i tåg, medarbetare och system för att fler ska kunna välja tåget och SJ. Se nästa sida.

I SJ Tillgänglighetsråd diskuterar vi regelbundet med representanter för utvalda tillgänglighetsorganisationer hur våra tåg, tjänster och erbjudanden fungerar och kan bli ännu mer tillgängliga.

Kundlojalitetsprogrammet SJ Prio

Lojalitetsprogrammet SJ Prio är också en del av vårt erbjudande. SJ Prio syftar till att dels skapa en långsiktig relation med SJs kunder, dels anpassa produkt- och tjänsteutbud utifrån djupare insikter om vad våra aktiva kunder prioriterar. Vid utgången av 2023 hade SJ Prio cirka 1,6 miljoner medlemmar.

Medlemmarna i SJ Prio får poäng när de reser med SJ och när de köper varor och upplevelser från SJs samarbetspartners. Poängen kan användas för nya SJ-resor eller för reserelaterade upplevelser. Medlemmarna kan också skänka sina poäng till någon av SJs ideella partners.

Vår prismodell

SJ erbjuder resande i flera komforter. Studenter, ungdomar, barn och pensionärer har rabatterade priser. Lojala kunder tar också del av rabatter och förmåner genom SJ Prio.

Vår dynamiska prismodell innebär att populära avgångar kostar mer och att biljettpriset ökar i takt med att antalet kvarvarande platser minskar. Prismodellen säkerställer att det finns biljetter till ett förmånligt pris för resenärer som antingen är ute i god tid med sin bokning eller är flexibla med restider. Samtidigt verkar den för att det finns biljetter kvar för den som får ett plötsligt resbehov.

Prismodellens främsta bidrag är dock att fylla våra tåg med så många resenärer som möjligt. Om platser finns kvar mindre än 24 timmar före avgång släpper vi Sista minuten-biljetter till studenter, ungdomar, barn och pensionärer.

Försäljningskanaler

De allra flesta av våra biljetter säljs via våra digitala kanaler sj.se och SJs app. Det går också att köpa SJ-biljetter hos resebyråer, SJ Kundservice eller hos återförsäljare som Pressbyrå och 7-Eleven. Vi utvecklar kontinuerligt sj.se och app utifrån våra kunders behov av enkla och personliga tjänster som hjälper dem före, under och efter resan. Tjänster och information som vi erbjuder ska skapa värde och bidra till att göra våra kunder mer lojala.

Ersättning vid långvarig försening

När vi inte lever upp till vårt kundlöfte om en punktlig resa har kunden i vissa fall rätt till ersättning för hela eller delar av biljettens pris. Ersättningen beror bland annat på förseningens längd och hur lång linje det försenade tåget trafikerat.

SJ Biz för företag och organisationer

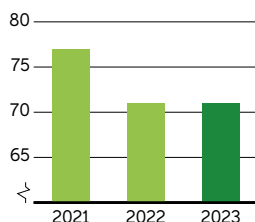
SJ Biz är vårt erbjudande för företagskunder i Sverige. Vid utgången av 2023 hade cirka 18 100 företag och organisationer ett SJ Biz-avtal, en ökning med 8,5 procent sedan förra årsskiftet.

Våra företagskunder får regelbundet en rese- och miljörapport som visar hur mycket och vilka sträckor de oftast färdats samt hur stora utsläpp de besparat miljön genom att välja SJ istället för bil eller flyg. I anslutning till SJs årsstämma delas SJs diplom för hållbart företagsresande ut till företag och organisationer som aktivt har arbetat för att i högre grad välja tåget för tjänsteresor.

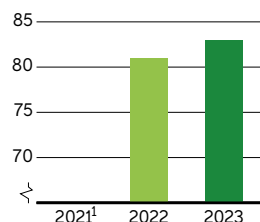
Viktiga händelser 2023

- SJ Norge hade högst kundnöjdhet bland dem som kör för Jernbanedirektoratet i Norge
- Avgångar ställdes in framför allt i slutet av året till följd av fordonsbrist främst orsakad av tidig och sträng vinter
- Avtal tecknades med leverantörer för modernisering av SJs dubbeldäckare samt för upprustning av serveringsvagnar
- Sena besked från Trafikverket kring planerade banarbeten medförde sena biljettsläpp

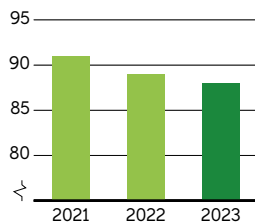
Nöjd kundindex, NKI, SJ AB

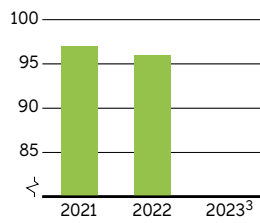
Kundtillfredshetsindex, KTI, SJ Norge

Punktlighet, lång- och medeldistanståg, SJ Sverige, %

Regularitet, lång- och medeldistanståg², SJ Sverige, %

Se även sidan 94 för mer om punktlighet och regularitet.

¹ På grund av metodbyte är utfallet för 2021 inte jämförbart.

² Resor som SJ prissätter, säljer och som startar och/eller slutar i Sverige.

³ Till följd av Trafikverkets införande av MPK förlorades data kring datum för inställelser vilket krävs för kundkritisk regularitet. SJ arbetar på en lösning.

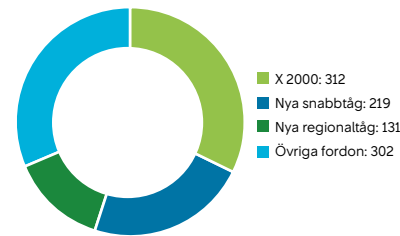
- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Hållbar styrning av SJ
- De globala hållbarhetsmålen
- Bidrag till tillväxt- och klimatmål
- SJ som arbetsgivare
- > Kundupplevelse
- Lösam och motståndskraftig verksamhet
- Redovisning enligt EU-taxonomin
- Finansiell information
- Övrig hållbarhetsinformation
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Pågående fordonsinvesteringar

SJ investerar upp till 19 miljarder kronor för att fler ska kunna välja tåget och SJ. Vi moderniserar våra X 2000 och tar löpande ombyggda tåg i trafik. Design- och konstruktion pågår tillsammans med avtalade leverantörer inför upprustning av nattågsvagnar samt dubbeldäckare. Vi har också avtalat om minst 25 nya snabbtåg och minst lika många regionaltåg. Under 2023 har vi investerat 964 MSEK (1 263) i fordon.

Vi bedömer att med nya och moderniserade fordon kommer vår kapacitet inom kommersiell trafik successivt att öka med närmare 50 procent.

Investeringar i fordon 2023, MSEK

Nya X 2000

SJs nya X 2000 tar tågresan till en helt ny nivå med sköna, ställbara stolar och fler resenärer får plats utan att det blir trängre ombord. Prisbelönta nya X 2000 är ett supermodernt och återvunnet tåg där SJ sparar stora mängder rostfritt stål genom att återanvända boggier och vagnskor från de befintliga tågen. *Status:* Ombyggnad pågår och ombyggda tåg tas löpande i trafik.

Nya snabbtåg

SJ investerar i minst 25 nya snabbtåg med mycket hög komfort. Alla system är teknikledande med exempelvis effektiv uppkoppling och radiotransparenta fönster. Med en topphastighet på 250 km/h blir de nya tågen de hittills snabbaste i svensk järnvägstrafik. *Status:* Design av fordonets tekniska funktioner pågår.

Nya regionaltåg

SJ investerar i minst 25 nya regionaltåg med hög komfort och som är väl anpassade för arbete ombord. Tågen kommer att rymma många resenärer och ha enkel påstigning för vagnar och rullstolar. Resenärerna erbjuds snabb uppkoppling med 5G-teknik och radiotransparenta fönster. *Status:* Design av fordonet pågår.

Upprustning av dubbeldäckare

Komfortupprustningen av SJs dubbeldäckare innebär att 27 tågsätt bland annat får ny exteriör, digitala skärmar, renoverade stolar och annan sittning. De upprustade tågen får även cykelplatser och bättre uppkoppling ombord. *Status:* Design- och konstruktionsfasen pågår.

Upprustning av nattågsvagnar

Upprustningen av SJs nattågsvagnar innebär att 46 av SJs sovvagnar och 11 liggvagnar ska få en modernare, fräschare och mer funktionell ombordmiljö och ökad tillförlitlighet. Vagnarna förbättras med ny värme, ventilation samt nya toalettutrymmen och ytskikt. *Status:* Designfasen avslutad, konstruktionsfasen pågår.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Hållbar styrning av SJ

De globala

hållbarhetsmålen

Bidrag till tillväxt-
och klimatmål

SJ som arbetsgivare

> Kundupplevelse

Lönsam och motstånds-
kraftig verksamhetRedovisning enligt
EU-taxonomin

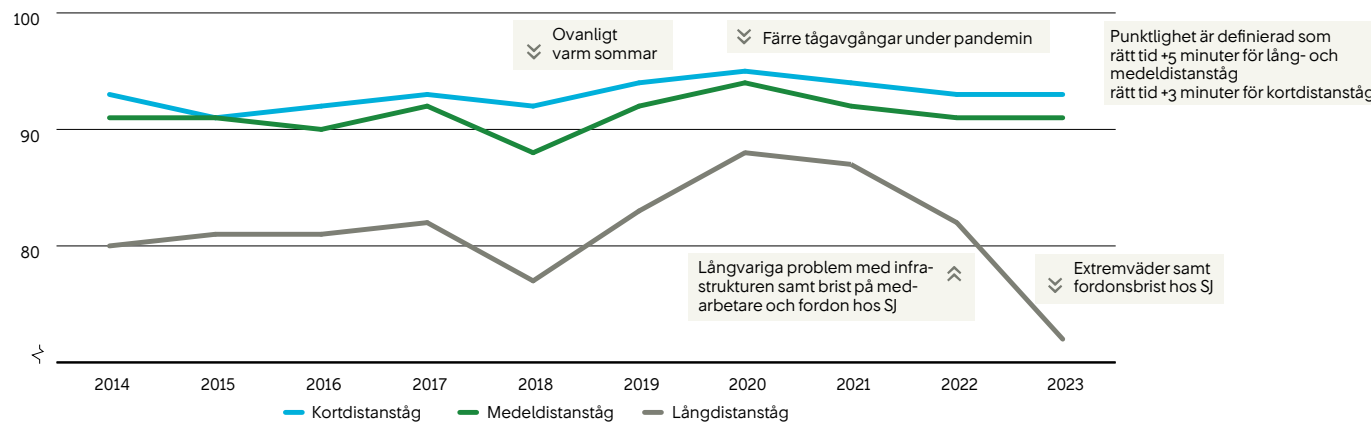
Finansiell information

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Punktlighet för SJs tåg i Sverige, %

Utveckling tillsammans med kunder

Vi får många synpunkter och förslag vid sidan av de insikter vi erhåller från våra SJ Prio-medlemmars rese-mönster. Nya erbjudanden, koncept samt SJs digitala kanaler utvecklas och utvärderas genom strukturerade kundtester i syfte att kontinuerligt förbättra kundupplevelsen och för att möta kundernas efterfrågan.

Kundnöjdhet inom SJ AB

För att mer strukturerat få veta vad våra kunder tycker om oss och sin resa genomför vi löpande en undersökning bland dem som reser på SJ AB:s linjer. Minst 4 000 svar samlas in digitalt varje kvartal fördelat på alla årets månader. Den så kallade NKI-undersökningen ger oss värdefulla insikter som vi använder i utvecklingen av erbjudanden och tjänster samt av servicen både övergripande och per linje.

Vår NKI-undersökning på SJ AB:s linjer resulterar varje kvartal i ett Nöjd kundindex (NKI). Nöjdheten beror i hög utsträckning på om kunden upplevde att det tåg hen reste med kom fram i tid. Om tåget är sent kan kundupplevelsen förbättras av snabb störningsinformation. Under 2023 ledde extremväder och begränsad fordonstillgång till att många resenärer inte kom fram i tid eller fick sina planerade avgångar inställda. Det ger tydligt utslag på kundnöjdheten, som ligger kvar på samma nivå som 2022.

Kundnöjdhet inom upphandlad trafik

Undersökningar kring kundnöjdhet genomförs av våra beställare inom upphandlad trafik så att vi får veta vad som fungerar bra och var vår leverans kan förbättras.

I Norge kör SJ under varumärket SJ Nord, som vid samtliga fyra mätningar under 2023 hade nöjdast kunder bland de som kör på uppdrag av Jernbanedirektoratet. Särskilt ombordpersonalen får höga betyg. Sedan hösten 2022 driver SJ ett projekt i Norge med syfte att öka kundhöjden.

Resenärsupplevelsen ombord på Västtrafiks tåg mäts av SJ som ansvarar för trafiken. Mätningarna pausades under pandemin och har under 2023 återupptagits med ny metod.

Viktig trafik- och störningsinformation

Vi informerar om trafikläget i våra egna kanaler sj.se och SJs app. Våra pendelresenärer kan även prenumerera på störningsinformation till mobilen för den sträcka och tidpunkt de brukar resa. Vid större störningar får våra kunder information via utrop på tågen och via sms eller notiser i SJs app. I NKI-undersökningen mäter vi hur kunder som varit på ett försenat tåg upplevt informationen om förseningen. Se hållbarhetsnot 15.

Trafikverket ansvarar för utrop och för att det finns informationstavlor på stationer och perronger. Tågoperatörerna ansvarar sedan för den information som visas på tavlorna.

SJs punktlighet beror på oss själva och andra

Förutsättningarna för punktlighet varierar beroende på tågtyp, linje, sträcka och tidpunkt. Ökad tågtrafik har gjort svensk järnväg hårt belastad, vilket innebär att störningar snabbt kan spridas över stora geografiska områden. Långdistanståg är känsliga genom att de kör längre sträckor där störningar kan uppstå och snabbtågen riskerar att hamna bakom långsammare tåg som inte kan köras om.

Många som reser med SJs medeldistanståg är beroende av pålitlig trafik för att få sin vardag att fungera. Inom upphandlad trafik finns därför ofta ett vite kopplat till opunktliga eller inställda avgångar.

Eftersom järnvägen är ett slutet system – det går inte att köra om eller att välja en annan väg – krävs gott och nära samarbete inom tågbranschen. SJ har ett engagemang i Tillsammans för Tåg i Tid (TTT) där svenska järnvägsaktörer gemensamt arbetar för att förbättra punktligheten. I Norge samarbetar SJ med Bane Nor för att förbättra punktligheten.

Punktlighet SJ Sverige 2023

Även under 2023 var många tåg försenade eller sent inställda.

Punktligheten påverkades negativt av extremväder, allt från kraftiga vindar till höga vattenflöden, köldrekord och snö. Övåret Hans i slutet av sommaren medförde extremt högt vattenstånd och tågtrafiken stoppades på flera platser. Infrastrukturen fick omfattande skador och ett SJ-tåg spårade ur i samband med övåret.

Under året hade vi brist på fordon vilket accelererade i december. Trafikverkets nya planeringssystem (MPK) påverkade negativt liksom omfattande, sent planerade och ofta försenade banarbeten. Fel på infrastrukturen, främst växelfel, orsakade många störningar. Obehöriga i spårområdet fortsatte att vara ett problem och är dessutom förenat med livsfara.

Av de störningar som uppstod i det svenska järnvägsnätet under 2023 orsakade SJ knappt 10 procent. Även vad gäller SJs egen trafik beror merparten av opunktligheten på orsaker utanför vår kontroll. Därför har vi tagit initiativ till Omtag Svensk Järnväg för att gemensamt förbättra förutsättningarna för robust tågtrafik.

Vi kopplar upp allt fler komponenter på våra fordon för att kunna åtgärda avvikelser innan problem uppstår. Våra omfattande investeringar i fordon kommer på sikt att ge bättre förutsättningar för punktlighet.

Punktlighet SJ Norge 2023

Punktligheten förbättrades för medeldistanstågen (lokalto) under 2023 medan långdistanstågens utfall var i linje med året innan. Fel på infrastrukturen och hastighetsnedsättningar liksom fordonbrist hos SJ var de vanliga orsakerna till störningar.

Även i Norge fick övåret Hans stor påverkan på tågtrafiken. Till följd av det höga vattenståndet rasade en järnvägsbro vilket medfört ersättningstrafik samt reducerad persontågstrafik.

Omsorgsfull hantering av kunduppgifter

Våra kunders integritet är viktig för oss och vi följer tillämplig dataskyddslagstiftning. Det innebär bland annat att kunden vid insamling av personuppgifter informeras om ändamålet med behandlingen, att personuppgifter endast används för dessa specificerade ändamål och att uppgifterna därefter raderas. Se hållbarhetsnot 6.

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Hållbar styrning av SJ
De globala hållbarhetsmålen
Bidrag till tillväxt- och klimatmål
SJ som arbetsgivare
Kundupplevelse
➤ **Lönsam och motståndskraftig verksamhet**
Redovisning enligt EU-taxonomin
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Hållbart värdeskapande:

Leverera en lönsam och motståndskraftig verksamhet

Långsiktig lönsamhet och en motståndskraftig verksamhet är förutsättningar när SJ investerar upp till 19 miljarder kronor i framtidens sätt att resa.

SJ ägs till 100 procent av svenska staten och agerar på en konkurrensutsatt marknad utan statliga stöd och subventioner. En långsiktig lönsamhet är därför en förutsättning för att nödvändiga investeringar ska kunna genomföras.

Ett effektivt SJ

Vår långsiktiga ambition är en hållbar verksamhet med rimlig kostnadsutveckling där SJ upprätthåller hög kvalitet samtidigt som ägarens avkastningskrav nås. Våra kunder och beställare av upphandlad trafik måste uppleva att SJ har ett attraktivt erbjudande för att vi ska fortsätta att vara relevanta på en marknad med tuff konkurrens. Våra starkaste konkurrenter är bilen, andra tågoperatörer och inrikesflyget.

Alla SJs tåglinjer och affärer, både kommersiella och upphandlade, ska bidra till att vi når uppsatta mål. Varje linje och affär har en affärschef med mandat att anpassa erbjudandet för att möta kundernas behov och förväntningar.

Vi strävar ständigt efter att göra saker smartare eftersom det är en förutsättning för att SJ ska fortsätta att vara konkurrenskraftigt på avreglerade marknader. Vi behöver skalbara lösningar för att nå den kostnadsnivå som krävs för att vara långsiktigt lönsamma och samtidigt snabbt kunna anpassa oss när vi tar över och lämnar ansvar för upphandlade affärer.

Ett tryggt och säkert SJ

EU:s säkerhetsdirektiv och nationell reglering på SJs marknader i Sverige, Danmark och Norge utgör grunden för det systematiska säkerhetsarbete som vi bedriver inom koncernen och i samverkan med externa partners och myndigheter.

SJ AB erhöll under 2023 nytt trafiktillstånd för att bedriva persontrafik på järnväg i Sverige, Norge och Danmark. Tillstånden omprövas vart femte år och som en del i det Fjärde järnvägspaketet är det numera Europeiska järnvägsbyrån (ERA) som ansvarar för detta. Det nya så kallade "gemensamma säkerhetsintyget" omfattar trafik på de nationella järnvägsnäten i de tre länderna, och ersätter de fyra olika tillstånd som SJ tidigare haft. Ett gemensamt tillstånd har medfört att en större omarbetning av SJs säkerhetsstyrningssystem gjorts utifrån nya lagkrav och säkerhetsmetoder.

Vi genomför internrevisioner inom trafiksäkerhet för att säkerställa att våra processer följs och att goda arbetssätt sprids inom koncernen. Varje månad följs SJs Trafiksäkerhetsindex, se hållbarhetsnot 12.

Utöver trafiksäkerhet omfattar vårt säkerhetsarbete till exempel centrala områden såsom trygghet och säkerhet för kunder och medarbetare ombord samt god beredskap för att hantera svåra och oförutsägbara händelser. SJs medarbetare rapporterar avvikelser, tillbud och incidenter. Rapporteringen ligger till grund för ständiga förbättringar av den fysiska miljön och processer.

Vi genomför även mätningar av uppfattad trygghet och säkerhet bland SJs kunder i Sverige. Mätningarna hjälper oss att identifiera förbättringsområden och införa rätt åtgärder för att alla ska känna sig trygga och säkra på våra tåg.

Vi hanterar stora mängder data och informationssäkerhet är ett prioriterat område. SJ klassas som leverantör av en samhällsviktig tjänst i Sverige enligt lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster. Se hållbarhetsnot 6 för hantering av personuppgifter.

Ett framtidssäkrat SJ

Ju fler av våra tjänster som produceras, desto bättre är det för klimatet, resenärerna och för samhället i stort. Utsläppen minskar medan tillgängligheten till olika delar i en stad eller region ökar.

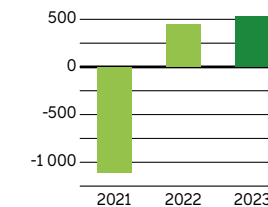
För att fler ska kunna välja tåget och SJ investerar vi upp till 19 miljarder kronor i framför allt våra tåg. Vi investerar även i ett nytt biljettförsäljningssystem och har accelererat satsningarna på våra medarbetare, se avsnittet Medarbetare.

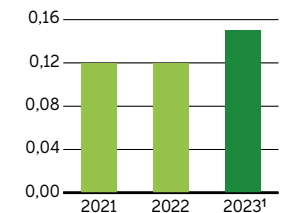
Viktiga händelser 2023

- SJ AB erhöll nytt trafiktillstånd för persontrafik i Sverige, Norge och Danmark för en femårsperiod
- Nya avtal tecknades inom upphandlad trafik, däribland att SJ tog över ansvaret för pendeltågstrafiken i Stockholms län i mars 2024
- Styrelsen för SJ AB föreslår att ingen utdelning lämnas avseende räkenskapsåret 2023, bland annat då SJ har omfattande investeringsåtaganden i fordon
- Initiativet Omtag Svensk Järnväg lanserades, se sidorna 13-19

Rörelseresultat, MSEK

Störningstimmar som SJ direkt påverkat/tusen tågkm

Se även avsnittet Finansiell information/Finansiella mål.

¹ Definitionen har delvis ändrats till följd av att Trafikverket justerat koderna för störningsorsaker.

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet

Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Hållbar styrning av SJ
De globala hållbarhetsmålen
Bidrag till tillväxt- och klimatmål
SJ som arbetsgivare
Kundupplevelse

> **Lönsam och motståndskraftig verksamhet**

Redovisning enligt EU-taxonomin
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Moderniseringen av våra X 2000-tåg pågår och ombyggda tåg tas löpande i trafik. Våra andra tågflottor kommer också att moderniseras och först i tur står våra natttågsvagnar och dubbeldäckare. I vårt omfattande investeringsprogram ingår också nya snabbtåg och regionaltåg. Se avsnittet Kundupplevelse.

Ett SJ som agerar ansvarsfullt

Som ansvarsfull samhällsaktör strävar SJ efter att betala rätt skatt, i rätt land och vid rätt tidpunkt baserat på den verksamhet som bedrivs inom koncernen. För SJ är koncernens skattefrågor, och uppfyllelsen av skattskyldigheten, viktiga delar i vårt kontroll- och bredare riskhanteringssystem.

I de fall lagstiftning och/eller regler är otydliga ska SJ agera ansvarsfullt, långsiktigt och transparent i syfte att minimera risken för att fel skatt betalas. Se not 8.

SJ AB och SJ Götalandståg tillämpar principerna i enlighet med Uppförandekod om betaltider, ett initiativ av Näringsdepartementet i dialog med näringslivet. Huvudregeln enligt Uppförandekoden är att fakturor från små och medelstora företag ska betalas inom 30 dagar och denna princip tillämpas inom SJ-koncernen.

SJ har under 2023 fullgjort sin första rapportering av lagen om betalningstider enligt den nya lag som beslutades 2022. SJ står sig väl utifrån de krav som återfinns i lagstiftningen.

Ett SJ som ställer höga krav

SJ köpte under 2023 varor och tjänster för cirka 9 miljarder kronor från cirka 2 200 leverantörer, utöver omfattande investeringar.

SJs uppförandekod för leverantörer beskriver våra förväntningar och krav, däribland att följa nationell och internationell lagstiftning samt FN:s konvention mot korruption. Vi ställer långtgående hållbarhetskrav på våra leverantörer och förväntar oss att leverantörerna ställer samma krav på oss så att vi gemensamt kan utvecklas. Se avsnittet Hållbar styrning av SJ.

SJs kommersiella trafik omfattas av Lagen om offentlig upphandling inom försörjningssektorerna (LUF). Leverantörer som anlitas konkurrensutsätts i upphandlingsförfaranden för att säkerställa att den leverantör väljs som bäst möter SJs krav avseende exempelvis kvalitet, hållbarhet, leveranssäkerhet och pris. Den trafik som SJ-koncernen kör på uppdrag omfattas däremot inte av bestämmelserna i LUF-direktivet enligt beslut av EU-kommisionen.

Vi genomför hållbarhetsrevisioner för att säkerställa att SJs uppförandekod för leverantörer efterlevs. Under 2023 genomfördes inga hållbarhetsrevisioner.

Viktiga leverantörer och samarbetspartners

Vår viktigaste leverantör och samarbetspartner i Sverige är Trafikverket som äger och förvaltar merparten av den svenska järnvägs-

infrastrukturen. SJ samverkar strategiskt med Trafikverket kring tidtabeller och underhållsåtgärder på järnvägen, liksom operativt kring det aktuella trafikläget.

I Norge är Bane NOR, som ansvarar för järnvägsinfrastrukturen, en viktig leverantör och samarbetspartner. Så är även Norske Tog som äger samtliga tåg i Norge och hyr ut dem till tågoperatörerna.

Merparten av drift och förvaltning av SJs IT-system hanteras av externa parter. Andra viktiga leverantörer till oss är fastighetsägare som hyr ut depåer, väntsalar, rastlokaler och kontor. Vi underhåller själva fordonen SJ 3000 och SJs dubbeldäckare medan underhållsentreprenörer säkerställer att våra övriga fordon servas och repareras utifrån behov och underhållsplaner.

SJ genomför omfattande investeringar i tåg, medarbetare och system där leverantörerna är viktiga.

Andra viktiga inköp är bland annat mat som serveras i vår bistro ombord, hotellrum och taxiresor för tågvärdar och lokförare, ersättningstrafik, marknadsföring, fordonsvård (exempelvis städning) samt konsulter och andra tjänster.

Ändrade förutsättningar inom upphandlad trafik

En allt större del av tågtrafiken i Sverige upphandlas och upphandlad trafik är en viktig del av SJs verksamhet. Under pandemin tydliggjordes att vissa avtalskonstruktioner inom upphandlad trafik ensidigt lägger den ekonomiska risken på tågoperatören. Om resandet inte utvecklas enligt prognos kan det få långtgående ekonomiska konsekvenser för operatören. Inom tågbranschen diskuteras därför hur avtalen inom upphandlad trafik ska utformas för en mer balanserad fördelning av risk mellan tågoperatör och beställare.

SJ lämnade i december 2023 ansvaret för Tåg i Bergslagen (TiB) i förtid efter en överenskommelse året innan med beställaren.

Nya avtal inom upphandlad trafik

Trafikförvaltningen i Region Stockholm avtalade i november med SJ om att ta över pendeltågstrafiken i Stockholms län i ett så kallat nödavtal från våren 2024. Detta efter att den befintliga leverantören inte levererat det som överenskommits. Nödavtalet gäller i två år, med option på ett plus ett år ytterligare, från och med trafikstarten i mars 2024.

Under 2023 kom SJ Götalandståg och Västtrafik överens om ännu ett optionsår för Västtågen-avtalen vilket innebär att SJ ansvarar för trafiken till och med december 2027. SJ AB tecknade avtal avseende Krösatågen, vilket innebär att SJ ansvarar för trafiken fram till och med december 2033. SJ har sedan december 2021 kört Krösatågen på interimsavtal då upphandlingen varit föremål för överprövning.

SJ har även avtalat om biljettsamarbete med Västtrafik och X-trafik så att deras resenärer får resa med SJs tåg på vissa sträckor.

Avgörande branschsamarbete

På järnvägen samsas många aktörer med olika ansvarsområden för att trafiken ska fungera. SJ arbetar aktivt för att förbättra samordningen mellan aktörer på både den inhemska och europeiska järnvägen, se hållbarhetsnot 17.

Inom Järnvägsbranschens Samverkansforum (JBS) drivs sedan flera år tillbaka ett gemensamt förbättringsarbete för att öka den svenska järnvägens robusthet, konkurrenskraft och lönsamhet. Lösningar på hur ett modernt och effektivt järnvägssystem bör se ut diskuteras även inom initiativet Omtag Svensk Järnväg som SJ lanserade under 2023, se sidorna 13–19.

SJ deltar aktivt i arbetet inom bransch- och arbetsgivarförbundet Tåg företagen och Community of European Railway and Infrastructure Companies (CER) för att skapa lösningar och regelverk som både gynnar tågoperatörer och resenärer.

Klimatanpassning av våra fordon

SJ måste anpassa sig till allt frekventare extremväder till följd av klimatförändringar. Vår viktigaste uppgift är att säkerställa säkerhet och komfort för våra kunder och medarbetare genom att erbjuda en dräglig temperatur ombord samt att hantera trafikstörningar som kan uppstå vid extremväder.

Vi klimatanpassar de tåg vi redan äger i den utsträckning det går, främst genom att säkra maximal effekt av befintliga luftkonditioneringsaggregat på våra nyare tåg. Ombord på alla SJs tåg finns nödförråd med vatten och energibars. De krav vi ställt på våra nya snabb- och regionaltåg är mer långtgående än vad som krävs enligt regelverket för fordonsgodkännande i EU. I depåerna finns anpassningsplaner för att trygga medarbetarnas säkerhet vid olika extremväder.

Klimatanpassning av banvallar, räls och övrig järnvägsinfrastruktur är infrastrukturförvaltarens ansvar medan fastighetsägaren ansvarar för depåer och stationsbyggnader.

I slutet av sommaren 2023 fick ovädret Hans stor påverkan på tågtrafiken. Extremt högt vattenstånd medförde att tågtrafiken i stora delar av Sverige och Norge stoppades och att infrastrukturen fick omfattande skador. Ett SJ-tåg spårade ur på sträckan Iggesund-Hudiksvall efter att banvallen skadats kraftigt till följd av stora regnmängder. Vid urspårningen uppstod skador på infrastruktur och fordon, ett fåtal resenärer skadades lindrigt. I Norge rasade en bro på Dovrebanan, som trafikeras av SJ Norge, till följd av rekordhögt vattenstånd orsakat av ovädret Hans.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Hållbar styrning av SJ

De globala hållbarhetsmålen

Bidrag till tillväxt- och klimatmål

SJ som arbetsgivare

Kundupplevelse

Lösam och motståndskraftig verksamhet

> Redovisning enligt EU-taxonomin

Finansiell information

Övrig hållbarhetsinformation

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Redovisning enligt EU-taxonomin

Hållbarhet är centralt och viktigt för oss, därför tillämpar vi taxonomin fast det ännu inte är ett krav. SJ bidrar väsentligt till att begränsa klimatförändringarna genom att öka andelen resor som sker med tåg.

Taxonomiförordningen, EU-förordning 2020/852, syftar till att klassificera vilka investeringar som är miljömässigt hållbara. SJ har valt att tillämpa taxonomin eftersom hållbarhet är centralt och viktigt för oss. Merparten av SJs verksamhet omfattas av taxonomin då den är hänförlig till taxonomins aktivitet 6.1 *Persontransport mellan städer på järnväg* eftersom vi investerar i och utför persontransport på järnväg mellan städer. Merparten av den verksamhet som omfattas är även miljömässigt hållbar enligt taxonomin. För att vara miljömässigt hållbar enligt taxonomin behöver följande vara uppfyllt:

a) Väsentligt bidrag till ett av taxonomins miljömål

b) Inte orsaka betydande skada på något av de övriga miljömålen

c) Uppfylla minimiskyddsåtgärder

a) Väsentligt bidrag till ett av taxonomins miljömål

Den trafik vi utför med el- och hybridtåg bidrar väsentligt till taxonomins miljömål 1 *Begränsning av klimatförändringar*. Trafiken som utförs med hybridtåg är enligt taxonomin en omställningsaktivitet, vilket innebär en aktivitet som stöder omställningen till en klimatneutral ekonomi i väntan på ett tekniskt och ekonomiskt genomförbart koldioxidsnålt alternativ.

Inom upphandlad trafik kör vi dieseltåg på vissa ännu inte elektrifierade sträckor, dieseltågstrafiken är inte miljömässigt hållbar enligt taxonomin.

SJs taxonomi-rapportering påverkas inte av de ekonomiska aktiviteter som finns beskrivna i de fyra miljömål som tillkommit 2023 eller de som lagts till för miljömål 1.

b) Orsakar inte betydande skada

SJs eltåg bidrar väsentligt till *Begränsning av klimatförändringar* utan att orsaka betydande skada på taxonomins övriga miljömål. Nedan följer förklaringar till varför SJ inte orsakar betydande skada på de av taxonomins miljömål som är tillämpliga för aktivitet 6.1 *Persontransport mellan städer på järnväg*.

Anpassning till klimatförändringar

SJ har kartlagt hur klimatförändringar kan påverka vår verksamhet. De tre klimatscenarioer som SMHI tagit fram för åren 2041-2070 har beaktats då våra tåg har en förväntad ekonomisk livslängd på cirka 30 år. Kartläggningen har avgränsats till att avse Sverige, Sjs huvudsakliga marknad.

Olika klimatscenarioer påverkar oss främst avseende frekvens och tid innan trafiken är i gång. Klimatförändringar medför att SJ i hög utsträckning behöver hantera och ta kostnader för uppkomna situationer där banan stängts av helt eller delvis. Viss kostnadsersättning kan erhållas genom regressrätt gentemot Trafikverket. Omfattande och frekventa trafikstörningar till följd av klimatförändringar kan komma att påverka förtroendet för järnvägen som transportsätt och därmed få mer långsiktigt negativ påverkan på SJs affär.

>> En stor del av SJs verksamhet omfattas av taxonomin och är miljömässigt hållbar enligt taxonomin.

Vi har vidtagit åtgärder och tagit fram planer för att hantera klimatförändringar. SJ ansvarar för att säkerställa komfort och säkerhet för kunder och medarbetare ombord. Installation och underhåll av luftkonditioneringsanläggningar har anpassats utifrån längre och varmare somrar. De krav vi ställt på våra nya snabbtåg och regionaltåg har utformats utifrån klimatförändringar och ökat behov av att klara extremväder. Avgångar kan ställas in vid varningar för kraftig blåst eller mycket låga temperaturer för att minska risken för att tågen blir stående på linjen. Nödproviant finns på tågen. Reduceringsplaner för underhåll tillämpas när temperaturen blir allt för hög eller låg.

SJ bedömer att kraven gällande klimatanpassning är uppfyllda.

Omställning till cirkulär ekonomi

Avfall som uppstår i samband med underhåll av tågen hanteras i enlighet med avfallsdirektivet. Tåg har en lång livscykel och vi underhåller och renoverar dem varsamt för att förlänga den ytterligare. Sjs tåg kan plockas isär och återvinnas i hög utsträckning, och inför skrotning tas en fordonsspecifik skrotningsmanual fram.

SJ bedömer att kraven gällande cirkulär ekonomi är uppfyllda.

Förebyggande och bekämpning av föroreningar

SJ äger endast eltåg, vars motorer inte ger upphov till föroreningar. Inom Trafikpaket Nord i Norge kör vi hybridtåg, som både kan drivas med el och diesel. Dessa motorers utsläpp håller sig under angivna gränsvärden.

SJ bedömer att kraven gällande föroreningar är uppfyllda.

c) Minimiskyddsåtgärder

SJs hållbarhetspolicy är vägledande för hur Sjs medarbetare, leverantörer och partners ska agera för att vara föredömliga inom hållbart värdeskapande. Se avsnittet Hållbar styrning. Processer finns på plats för att säkerställa att policyn efterlevs och omfattar bland annat Sjs delegationsordning, se även "Risk för korruption" på sidan 25. Varken SJ eller någon ledande befattningshavare inom koncernen har dömts för brott mot mänskliga rättigheter, skattebrott, oschysst konkurrens eller korruption.

SJ bedömer att kraven avseende minimiskyddsåtgärder inom mänskliga rättigheter, skatt och schysst konkurrens samt motverkande av bestickning/korruption är uppfyllda.

SJs uppfyllande av taxonomin 2023	a) Kriterier för väsentligt bidrag		b) Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)					c)
	Miljömål 1. Begränsning av klimatförändringar	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Cirkulär ekonomi	Föroreningar	Biologisk mångfald och ekosystem	
För fullständiga tabeller avseende nyckeltalen, se avsnittet Taxonomi-tabeller.								
Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter								
Aktivitet 6.1 Persontransport mellan städer på järnväg	Ja	–	Ja	–	Ja	Ja	–	Ja

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Hållbar styrning av SJ
- De globala hållbarhetsmålen
- Bidrag till tillväxt- och klimatmål
- SJ som arbetsgivare
- Kundupplevelse
- Lösam och motståndskraftig verksamhet
- > Redovisning enligt EU-taxonomin
- Finansiell information
- Övrig hållbarhetsinformation
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Nyckeltal enligt taxonomin

En hög andel av SJs omsättning, kapitalutgifter och driftsutgifter som omfattas av taxonomin är miljömässigt hållbara enligt taxonomin.

Enligt taxonomiförordningen med tillämpning av den delegerade förordningen 2021/4987 ska nyckeltal avseende omsättning, kapitalutgifter och driftsutgifter anges. SJ utför endast aktivitet 6.1 Persontransport mellan städer på järnväg och dubbelrapportering förekommer således inte.

Sammanfattning av nyckeltal

	Andel som omfattas av taxonomin, %		Andel som också är förenlig med taxonomin, %	
Nyckeltal	2023	2022	2023	2022
Omsättning	96	97	90	89
Kapitalutgifter	99	98	99	98
Driftsutgifter	100	100	100	100

För fullständiga tabeller avseende nyckeltalen, se avsnittet Taxonomi-tabeller.

Omsättning

Intäkter som är relaterade till trafik med el- och hybridtåg är miljömässigt hållbara enligt taxonomin. Den andel som inte är miljömässigt hållbar enligt taxonomin avser intäkter relaterade till den dieseltågstrafik som SJ utför inom upphandlad trafik på ännu ej elektrifierade sträckor.

Andelen av SJs omsättning som omfattas av taxonomin minskade något under 2023 till följd av ökad ersättningstrafik inom upphandlad trafik. Andelen som också är förenlig med taxonomin ökade tack vare att mer trafik utfördes med hybridtåg istället för med dieseltåg inom upphandlad trafik.

> Redovisningsprinciper

Omsättning avser nettoomsättningen i resultaträkningen och specificeras i not 3. Merparten av SJs omsättning omfattas av aktivitet 6.1 Persontransport mellan städer på järnväg. Omsättningen som omfattas avser främst biljettintäkter och bokningsavgifter, trafikavtalsintäkter inom upphandlad trafik (exklusive intäkter för ersättningstrafik) och intäkter från försäljning ombord av mat och dryck.

Intäkter för ersättningstrafik, vidarefakturerings av lokalhyra och övriga intäkter omfattas inte av taxonomin. <

> Viktiga uppskattningar och bedömningar

I vissa trafikavtal ansvarar SJ för planerad och/eller oplanerad ersättningstrafik med buss/taxi. SJ bedömer att intäkter för denna ersättningstrafik inte omfattas av aktivitet 6.3 Persontransport på väg i städer och förorter, eftersom SJ inte utför någon drift av dessa fordon och inte heller äger eller hyr dessa fordon. <

Kapitalutgifter

De kapitalutgifter som omfattas av taxonomin avser kapitalutgifter för de tillgångar som SJ redovisar som sina tillgångar. Den verksamhet som SJ investerar i är miljömässigt hållbar enligt taxonomin då den är relaterad till de eldrivna tåg som SJ äger. SJ äger endast eldrivna tåg.

> Redovisningsprinciper

Kapitalutgifter avser investeringar i materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar, se not 9 och 11, och tillkommande nyttjanderätter, se not 10. Merparten av SJs investeringar i tillgångar omfattas av aktivitet 6.1 Persontransport mellan städer på järnväg. Investeringar i materiella anläggningstillgångar avser nästan uteslutande investeringar i tågfordon (varav samtliga är eldrivna). Investeringar i immateriella tillgångar omfattar mestadels investeringar i verksamhetsnära IT-system. Tillkommande nyttjanderätter avser i hög utsträckning verkstäder, åkstationer och andra lokaler som har direkt koppling till aktivitet 6.1. <

Driftsutgifter

SJs driftsutgifter som omfattas av taxonomin avser underhållsutgifter för SJs tillgångar. Den verksamhet som SJ har underhållsutgifter för är miljömässigt hållbar enligt taxonomin då den är relaterad till de eldrivna tåg som SJ äger. SJ äger endast eldrivna tåg.

> Redovisningsprinciper

De driftsutgifter som SJ har som omfattas av taxonomin avser underhållsutgifter för SJs tillgångar som avser aktivitet 6.1 Persontransport mellan städer på järnväg. Underhållsutgifter som omfattas avser främst tekniskt fordonsunderhåll men även underhåll av immateriella tillgångar som syftar till att säkerställa en fortsatt och effektiv funktion hos tillgången.

SJs tillgångar avser i hög grad tillgångar som omfattas av aktivitet 6.1, varför underhållsutgifterna av dessa tillgångar också i hög grad omfattas av taxonomin. <

> Viktiga uppskattningar och bedömningar

Depåjänster avser dagligt underhåll av fordonen så som städning för daglig drift och trivsel ombord. Depåjänsterna syftar inte främst till att säkerställa en fortsatt och effektiv funktion hos själva fordonet och ingår därför inte i beräkningen av nyckeltalet. <

En hög andel av SJs omsättning, kapitalutgifter och driftsutgifter som omfattas av taxonomin är miljömässigt hållbara enligt taxonomin.

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
> **Finansiell information**
Finansiella rapporter –
koncernen
Noter – koncernen
Finansiella rapporter –
moderbolaget
Noter – moderbolaget
Styrelsens försäkran
Revisionsberättelse
Övrig hållbarhets-
information
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Koncernen

Koncernens finansiella rapporter

Koncernens rapport över resultat och övrigt totalresultat	51
Koncernens rapport över finansiell ställning	52
Koncernens rapport över förändring i eget kapital	53
Finansiella mål	53
Koncernens kassaflödesanalys	54

Koncernens noter

1	Redovisningsprinciper	55
2	Viktiga uppskattningar och bedömningar	55
3	Intäkter och avtalssaldon	56
4	Personalkostnader	57
5	Övriga kostnader	60
6	Ersättning till revisorer	60
7	Finansiella intäkter och kostnader	60
8	Skatt	61
9	Materiella anläggningstillgångar	62
10	Nyttjanderättstillgångar	64
11	Immateriella tillgångar	64
12	Andelar i intressebolag	65
13	Övriga fordringar	65
14	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	65
15	Finansiella instrument och finansiell riskhantering	66
16	Leasingavtal	69
17	Eget kapital	69
18	Avsättningar	70
19	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	71
20	Ställda säkerheter	71
21	Eventualförpliktelser	71
22	Transaktioner med närstående	71
23	Förändring i finansiell skuld	72
24	Händelser efter balansdagen	72

Moderbolaget

Moderbolagets finansiella rapporter

Moderbolagets resultaträkning och rapport över totalresultat	73
Moderbolagets balansräkning	74
Moderbolagets rapport över förändring i eget kapital	75
Moderbolagets kassaflödesanalys	76

Moderbolagets noter

M1	Redovisningsprinciper	77
M2	Viktiga uppskattningar och bedömningar	77
M3	Intäkter och avtalssaldon	77
M4	Personalkostnader	78
M5	Övriga kostnader	78
M6	Ersättning till revisorer	78
M7	Finansiella intäkter och kostnader	78
M8	Skatt	79
M9	Materiella anläggningstillgångar	79
M10	Immateriella tillgångar	80
M11	Andelar i dotterbolag	80
M12	Andelar i intressebolag	81
M13	Övriga fordringar	81
M14	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	81
M15	Finansiella instrument och finansiell riskhantering	82
M16	Leasingavtal	83
M17	Eget kapital	83
M18	Avsättningar	84
M19	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	84
M20	Ställda säkerheter	84
M21	Eventualförpliktelser	84
M22	Transaktioner med närstående	84
M23	Förändring i finansiell skuld	85
M24	Händelser efter balansdagen	85
M25	Vinstdisposition	85

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
> **Finansiella rapporter – koncernen**
Noter – koncernen
Finansiella rapporter – moderbolaget
Noter – moderbolaget
Styrelsens försäkran
Revisionsberättelse
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Koncernens rapport över resultat och övrigt totalresultat

MSEK	Not	2023	2022
Nettoomsättning	3	10 549	10 403
Övriga rörelseintäkter		92	254
Summa rörelsens intäkter		10 641	10 657
Personalkostnader	4	-3 498	-3 552
Infrastruktur och el		-1 104	-1 002
Underhåll och depå		-1 514	-1 687
Övriga kostnader	5, 6	-3 219	-2 984
Av- och nedskrivningar	9, 10, 11	-771	-983
Summa rörelsens kostnader		-10 107	-10 208
Resultat från andelar i intressebolag	12	-0	1
Rörelseresultat		534	449
Finansiella intäkter	7	36	19
Finansiella kostnader	7	-32	-71
Resultat före skatt		538	398
Skatt på årets resultat	8	-116	-84
Årets resultat		422	314
Hänförligt till moderbolagets aktieägare ¹		422	314
Resultat per aktie (före och efter utspädning), SEK		105,5	78,4
Antal aktier vid årets utgång, tusental		4 000	4 000
Genomsnittligt antal aktier, tusental		4 000	4 000
Övrigt totalresultat			
<i>Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen</i>			
Kassaflödessäkringar netto efter skatt	17	-21	25
Omräkningsdifferens utländska dotterbolag	17	0	-5
Övrigt totalresultat för året		-21	21
Årets totalresultat		401	334
Hänförligt till moderbolagets aktieägare ¹		401	334

¹⁾ Det finns inget innehav utan bestämmande inflytande i koncernen.

Kommentarer till koncernens rapport över resultat och övrigt totalresultat

Intäkter

SJs nettoomsättning förbättrades något och uppgick till 10 549 MSEK (10 403), vilket motsvarar en ökning med 1,4%.

Biljettintäkterna ökade till 7 109 MSEK (6 541) främst till följd av ökat resande. Resandet ökade med 6% jämfört med föregående år vilket främst förklaras av att första kvartalet föregående år påverkades av reserestriktioner till följd av coronapandemin. Yelden (biljettpris per personkilometer) ökade också något jämfört med föregående år.

Trafikavtalsintäkterna har minskat till 3 016 MSEK (3 458) främst till följd av att SJ upphörde att köra Öresundstågstrafiken i december 2022. Minskningen motverkades i viss utsträckning av ökad ersättning kopplad till andra affärer inom upphandlad trafik.

Övriga intäkter har påverkats av statliga bidrag om 52 MSEK (222). Under 2023 har SJ erhållit slutavräkning avseende statligt bidrag som erhöles för att mildra effekterna av coronapandemin i SJs norska verksamhet.

Kostnader

SJs rörelsekostnader uppgick till 10 107 MSEK (10 208), vilket motsvarar en minskning med 1,0%. Det lägre kostnadsutfallet förklaras främst av att SJ upphörde att köra Öresundstågstrafiken i december 2022 samt föregående års nedskrivning av immateriella tillgångar om 208 MSEK. Minskningarna motverkades delvis av att kostnaderna har ökat för den trafik som SJ fortsatt ansvarar för.

Personalkostnaderna minskade främst till följd av färre medarbetare då SJ upphört att köra Öresundstågstrafiken. Minskningen motverkades i viss utsträckning av fler medarbetare i SJ AB, bland annat till följd av SJs egen lokförarskola, samt lönerevision.

Kostnaden för infrastruktur och el har ökat främst till följd av högre elpris jämfört med föregående år. Prisökningen på el har fördröjts på grund av de prissäkringar som Trafikverket har på el.

Kostnaderna för underhåll och depå har minskat på grund av att SJ upphört att köra Öresundstågstrafiken vilket motverkades i viss utsträckning av högre kostnader till följd av inflationen.

Övriga kostnader har ökat generellt till följd av inflationen. Därutöver har kostnaderna för IT främst ökat till följd av att en högre andel av IT-utvecklingen har kostnadsförts jämfört med föregående år avseende de delar som är hänförliga till system som är molnbaserade. Kostnaderna för ersättningstrafik har också ökat, främst inom upphandlad trafik. SJ erhåller separat ersättning för dessa kostnader.

Av- och nedskrivningar har minskat till följd av lägre nedskrivningar jämfört med föregående år, nedskrivningarna uppgick till 8 MSEK (217).

Rörelseresultat

Rörelseresultatet för helåret 2023 uppgick till 534 MSEK (449), vilket motsvarar en rörelsemarginal på 5,0% (4,2). Rörelseresultatet föregående år påverkades negativt med 208 MSEK till följd av nedskrivning av immateriella tillgångar. Under 2023 har SJ erhållit slutavräkning avseende statligt bidrag som erhöles för att mildra effekterna av coronapandemin i SJs norska verksamhet om 52 MSEK (222). Exklusive dessa större förklaringsposter ökade rörelseresultatet med 47 MSEK.

Resandet ökade med 6% jämfört med föregående år vilket främst förklaras av att första kvartalet föregående år påverkades av reserestriktioner till följd av coronapandemin. Även belägningsgraden ökade något vilket påverkat rörelseresultatet positivt.

Finansnetto, skatt och årets resultat

SJs finansnetto uppgick till 4 MSEK (-52), förändringen förklaras främst av att ränta kopplad till inköp av nya regionaltåg och snabbtåg har aktiverats.

Koncernens resultat före skatt uppgick till 538 MSEK (398). Skatt på årets resultat uppgick till -116 MSEK (-84). Den effektiva skattesatsen uppgick därmed till 21,6% (21,1).

Årets resultat uppgick till 422 MSEK (314).

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
> **Finansiella rapporter – koncernen**
Noter – koncernen
Finansiella rapporter – moderbolaget
Noter – moderbolaget
Styrelsens försäkran
Revisionsberättelse
Övrig hållbarhets-information
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Koncernens rapport över finansiell ställning

MSEK	Not	231231	221231
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	9	6 195	5 690
Nyttjanderättstillgångar	10, 16	1 221	536
Immateriella tillgångar	11	204	188
Övriga långfristiga tillgångar	12, 15	123	141
Summa anläggningstillgångar		7 743	6 555
Omsättningstillgångar			
Varulager		75	68
Kundfordringar	15	345	372
Övriga fordringar	13, 15	277	376
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	388	315
Kortfristiga placeringar	15	178	484
Kassa och bank	15	199	418
Summa omsättningstillgångar		1 461	2 033
SUMMA TILLGÅNGAR		9 204	8 588

MSEK	Not	231231	221231
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare ¹	17	3 450	3 049
Summa eget kapital		3 450	3 049
Långfristiga skulder			
Leasingskulder	15, 16, 23	964	298
Övriga räntebärande skulder	15, 23	1 395	1 658
Avsättningar	18	559	579
Uppskjutna skatteskulder	8	106	20
Summa långfristiga skulder		3 025	2 555
Kortfristiga skulder			
Leasingskulder	15, 16, 23	273	270
Övriga räntebärande skulder	15, 23	252	130
Avsättningar	18	202	310
Leverantörsskulder	15	527	663
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	1 231	1 370
Skatteskulder		23	6
Övriga kortfristiga skulder	15	221	236
Summa kortfristiga skulder		2 730	2 984
Summa skulder		5 755	5 539
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		9 204	8 588

¹ Det finns inget innehav utan bestämmande inflytande i koncernen.

Kommentarer till koncernens rapport över finansiell ställning

Tillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Koncernens materiella anläggningstillgångar uppgick till 6 195 MSEK (5 690) och utgörs till största delen av tågfordon. SJs fordonsflotta består främst av SJ 3000, X 2000, dubbeläckare samt lok och personvagnar. Ökningen avser investeringar i nya snabbtåg och regionaltåg samt upp-rustning och modernisering av X 2000.

Nyttjanderättstillgångar

Koncernens nyttjanderättstillgångar består av hyresavtal för lokaler, vilka totalt uppgick till 1 221 MSEK (536). Ökningen avser främst 3 förnyade depåavtal, avtalen löper på 8 år.

Immateriella tillgångar

Koncernens immateriella tillgångar uppgick till 204 MSEK (188) och utgörs främst av balanserade utgifter för utveckling av verksamhetsnära IT-system.

Övriga långfristiga tillgångar

Övriga långfristiga tillgångar uppgick till 123 MSEK (141) och utgörs främst av finansiella placeringar. Placeringarna avser fondförvaltning av likvida medel som ska täcka framtida utbetalningar av livräntor.

Omsättningstillgångar

Kortfristiga placeringar uppgick till 178 MSEK (484), där minskningen förklaras av avyttring och förfall.

Kassa och bank har främst minskat till följd av investeringar i fordon.

Skulder

Räntebärande skulder

Koncernens leasingskuld uppgick till 1 237 MSEK (568) och övriga ränte-bärande skulder till 1 646 MSEK (1 788). Övriga räntebärande skulder utgörs av lån för finansiering av de nya snabbtåg som SJ investerar i, SJ 3000 samt för moderniseringen av X 2000. Lånen har en återstående löptid på upp till 10 år.

Avsättningar

Koncernens avsättningar uppgick till 761 MSEK (889) och består främst av avsättning för framtida osäkerhet avseende avtal inom upphandlad trafik, avsättning för kundlojalitetsprogrammet SJ Prio och avsättning för skadelivräntor. Avsättningarna har främst minskat till följd av att avsättningar för framtida osäkerhet avseende avtal inom upphandlad trafik del-vis utnyttjats under året.

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
- > **Finansiella rapporter – koncernen**
- Noter – koncernen
- Finansiella rapporter – moderbolaget
- Noter – moderbolaget
- Styrelsens försäkran
- Revisionsberättelse
- Övrig hållbarhets-information
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Koncernens rapport över förändring i eget kapital

MSEK	Not 17	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Övriga reserver	Balanserade vinstmedel	Summa eget kapital ¹⁾
1 januari 2022		400	2 819	17	-522	2 715
Årets resultat		–	–	–	314	314
Övrigt totalresultat		–	–	21	–	21
Årets totalresultat		–	–	21	314	334
Utdelning till aktieägare		–	–	–	–	–
31 december 2022		400	2 819	38	-208	3 049
Årets förändring						
Årets resultat		–	–	–	422	422
Övrigt totalresultat		–	–	-21	–	-21
Årets totalresultat		–	–	-21	422	401
Utdelning till aktieägare		–	–	–	–	–
31 december 2023		400	2 819	17	214	3 450

¹⁾Eget kapital är hänförligt till moderbolagets aktieägare. Det finns inget innehav utan bestämmande inflytande i koncernen.

Finansiella mål

Ägarens finansiella mål utgörs av avkastning på operativt kapital, netto-skuldsättningsgrad och utdelning. Dessa mått definieras inte enligt IFRS. För mer information om SJs alternativa nyckeltal, se Definitioner och ord-lista.

	Mål	2023	2022
Avkastning på operativt kapital, %	> 7	10,1	10,2
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	0,5–1,0	0,73	0,47
Av styrelsen föreslagen utdelning avseende årets resultat, %	30–50	–	–

Av styrelsen föreslagen utdelning

Styrelsen för SJ AB föreslår att ingen (–) utdelning lämnas avseende räkenskapsåret 2023. Detta då negativa resultat under coronapandemin påverkat eget kapital kraftigt negativt. Samtidigt har SJ ingått omfattande investeringsåtaganden i nya och befintliga fordon som behöver finansieras. Se not M25 för vinstdisposition.

Avstämning avkastning på operativt kapital

MSEK	231231	221231
Genomsnittligt eget kapital	3 248	3 005
Genomsnittliga räntebärande avsättningar	148	137
Genomsnittliga övriga räntebärande skulder	2 628	2 526
Genomsnittliga likvida medel	-272	-873
Genomsnittliga övriga räntebärande tillgångar	-445	-390
Genomsnittligt operativt kapital	5 307	4 404
Årets rörelseresultat	534	449
Avkastning på operativt kapital, %	10,1	10,2

Avkastning på operativt kapital per den 31 december 2023 uppgick till 10,1 % (10,2) vilket uppfyller målet på >7% som ska nås i genomsnitt.

Kommentarer till förändring i eget kapital

Koncernens eget kapital uppgick till 3 450 MSEK (3 049). Förändringen förklaras av årets totalresultat om 401 MSEK (334).

Avstämning nettoskuldsättningsgrad

MSEK	231231	221231
Räntebärande avsättningar	144	151
Övriga räntebärande skulder	2 885	2 356
Likvida medel	-199	-418
Övriga räntebärande tillgångar	-312	-642
Nettoskuld (+)/ nettokassa (-)	2 519	1 447
Eget kapital	3 450	3 049
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	0,73	0,47

Koncernens nettoskuldsättningsgrad uppgick per den 31 december 2023 till 0,73 ggr (0,47). SJs kapitalstruktur ligger därmed inom ägarens långsik-tiga mål på 0,5–1,0 ggr. SJ står inför stora investeringar som kommer att öka skuldsättningen på sikt.

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
> **Finansiella rapporter – koncernen**
Noter – koncernen
Finansiella rapporter – moderbolaget
Noter – moderbolaget
Styrelsens försäkran
Revisionsberättelse
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Koncernens kassaflödesanalys

MSEK	Not	2023	2022
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		538	398
Ej kassaflödespåverkande poster			
Av- och nedskrivningar	9, 10, 11	771	983
Förändring avsättningar	18	-118	-69
Realisationsvinst/-förlust		0	-
Resultat från andelar i intressebolag	12	0	-1
Betald skatt		-22	-
Övriga ej kassaflödespåverkande poster		-12	24
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		1 158	1 335
Förändring av rörelsekapital			
Förändring av kundfordringar		25	-2
Förändring av leverantörsskulder		-131	100
Förändring av övrigt rörelsekapital		-134	219
Kassaflöde från rörelsekapital		-240	318
Kassaflöde från den löpande verksamheten		918	1 652
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	9	-971	-1 271
Investeringar i immateriella tillgångar	11	-61	-150
Förvärv av kortfristiga placeringar		-100	-300
Avyttring och förfall av kortfristiga placeringar		410	16
Övrig investeringsverksamhet		0	14
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-722	-1 692
Finansieringsverksamheten			
Amortering upplåning	23	-141	-371
Amortering leasingskuld	23	-273	-235
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-414	-606
Årets kassaflöde		-218	-646
Likvida medel vid årets början		418	1 064
Likvida medel vid årets slut	15	199	418

Kommentarer till koncernens kassaflödesanalys

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Kassaflödet från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapitalet har minskat med 177 MSEK och uppgick till 1 158 MSEK (1 335). Den lägre intjäningen förklaras av ett lägre resultat före av- och nedskrivningar främst på grund av lägre erhållna statliga bidrag under 2023 jämfört med 2022 om 52 MSEK (222) som erhöles för att mildra effekterna av coronapandemin i SJs norska verksamhet.

Förändringen av rörelsekapital förklaras främst av minskade leverantörsskulder till följd av timingeffekter samt lägre interimsposter.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 918 MSEK (1 652).

Kassaflöde från investeringsverksamheten

Kassaflöde från investeringsverksamheten uppgick till -722 MSEK (-1 692). Investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till -971 MSEK (-1 271), varav -964 MSEK (-1 263) avsåg investeringar i fordon. Investeringar i immateriella tillgångar uppgick till -61 MSEK (-150) och avsåg främst utveckling av nytt biljettförsäljningssystem.

Årets förvärv av kortfristiga placeringar uppgick till -100 MSEK (-300) och årets avyttring och förfall av kortfristiga placeringar uppgick till 410 MSEK (16).

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till -414 MSEK (-606). Amortering av lån har skett med -141 MSEK (-371). Amortering av leasing-skulden uppgick till -273 MSEK (-235).

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Orntag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Koncernens noter

1

Redovisningsprinciper

Grund för rapporternas upprättande

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget SJ AB och samtliga dotterbolag. Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) och tolkningsuttalanden från IFRS Interpretations Committee (IFRIC) så som de antagits av EU. Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med svensk lag genom tillämpning av RFR 1 "Kompletterande redovisningsregler för koncerner".

Redovisningen är huvudsakligen baserad på historiska anskaffningsvärden utom för vissa finansiella instrument. Om inget annat anges har redovisningsprinciperna använts konsekvent för alla angivna år. Belopp anges i miljoner svenska kronor, MSEK, om inte annat anges. Avrundningsdifferenser kan förekomma.

Nedan samt i anslutning till berörda noter följer de redovisningsprinciper som har tillämpats vid upprättandet av årsredovisningen för koncernen.

Förändringar i redovisningsprinciper

Inga nya eller ändrade redovisningsstandarder bedöms ha någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter.

Det finns inte några nya och ändrade standarder och tolkningar som ännu inte trätt i kraft som förväntas få någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter. SJ koncernen omfattas av OECDs modellregler för Pillar 2, som träder i kraft 1 januari 2024, för mer information se not 8 "Skatt".

Statliga bidrag

SJ har erhållit statliga bidrag för att mildra effekterna av coronapandemin. Stöd som riktats specifikt till kollektivtrafiken i Norge (Stötteordningen) redovisas som en övrig intäkt, till den del det bedöms föreligga rimlig säkerhet att villkoren uppfyllts och bidragen har erhållits eller kommer att erhållas.

Det finns inga eventalförpliktelser som är knutna till de statliga bidragen. Koncernen har inte erhållit några andra former av statliga stöd.

Varulager

Varulagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet beräknas med tillämpning av först in, först ut-metoden. Vid beräkningen av nettoförsäljningsvärdet bedömer SJ uppskattat försäljningspris och tar hänsyn till utgående artiklar, skadat gods och försäljningskostnader. Om det uppskattade nettoförsäljningsvärdet understiger anskaffningsvärdet redovisas reserv för lagerinkurans.

Valutaomräkning

SJ AB och SJ koncernens rapporteringsvaluta är svenska kronor (SEK). Vid upprättandet av koncernens bokslut omräknas resultat- och balansräkning för dotterbolag som har en annan funktionell valuta till koncernens rapporteringsvaluta. Resultaträkningen omräknas till SEK enligt genomsnittlig valutakurs. Poster i balansräkningarna omräknas till SEK genom att använda balansdagens kurs. De valutadifferenser som uppstår redovisas som en separat komponent i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital.

Transaktioner i utländsk valuta värderas till den valutakurs som gäller på transaktionsdagen. På balansdagen omvärderas fordringar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs. Valutakursdifferenser på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella intäkter respektive kostnader i den period de uppkommer. Övriga valutakursdifferenser redovisas i rörelseresultatet för den period i vilken de uppkommer.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar koncernens in- och utbetalningar under perioden där betalningarna hänförs till löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet. Kassaflödesanalysen åskådliggör således koncernens förmåga att generera likvida medel. Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod, vilket innebär att resultatet justeras för:

- periodens förändring av kundfordringar, leverantörsskulder samt andra rörelsetillgångar och rörelseskulder
- icke-kassaflödespåverkande poster såsom avskrivningar, avsättningar och uppskjutna skatter
- alla övriga poster, vars kassaflödeseffekt hänförs till investerings- eller finansieringsverksamheten.

Segmentrapportering

Statens ägarpolicy och riktlinjer för bolag med statligt ägande 2020 anger Principer för extern rapportering i bolag med statligt ägande. I punkt 4.1 anges att bolagen med statligt ägande ska upprätta årsredovisning och delårsrapporter baserade på tillämpliga internationella redovisningsstandarder (IFRS) på motsvarande sätt som publika aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige. För bolag med statligt ägande som inte har aktier eller andra överlåtbara värdepapper upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige finns enligt ägarpolicyn inget krav på att upprätta segmentsredovisning enligt IFRS. Därför upprättar SJ inte någon segmentrapportering. <

2

Viktiga uppskattningar och bedömningar

> Redovisningsprinciper

Vid upprättandet av koncernredovisningen görs uppskattningar och bedömningar som påverkar redovisade tillgångs- och skuldposter respektive intäkts- och kostnadsposter samt annan lämnad information. Verkligt utfall kan skilja sig från de uppskattningar och bedömningar som gjorts. Uppskattningar och bedömningar bygger på erfarenhet samt på rimliga antaganden om framtida marknadsutveckling, men även på rådande omständigheter som till exempel politiska beslut.

De viktigaste bedömningarna som gjorts redogörs för i respektive not under redovisningsprinciper. Utöver bedömningar har uppskattningar gjorts med stor betydelse för redovisade belopp. Nedan listas de områden där SJ gjort viktiga uppskattningar som har påverkat SJs resultat och som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår. <

Viktiga uppskattningar	Not
Nyttjandeperioder	9, Materiella anläggningstillgångar
Förlustkontrakt	18, Avsättningar

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

3 Intäkter och avtalssaldon

> Redovisningsprinciper

Nettoomsättningen avser intäkter från persontransport med tåg inklusive tillhörande tjänster. SJs uppdelning av intäkter utgår från SJ koncernens olika intäktsströmmar. Koncernens huvudsakliga intäktsströmmar är biljettförsäljning, trafikavtalsintäkter från upphandlad trafik, försäljning av mat och dryck ombord samt övrigt. Rabatter förekommer endast i form av kassarabatt och reducerar redovisad intäkt.

Vid försäljning av resor till kunder som är med i SJs kundlojalitetsprogram (SJ Prio) reduceras intäkten med förväntat framtida åtagande för SJ Prio vilket redovisas som en avsättning. Se not 18 "Avsättningar" för mer information.

Avtalsskulder redovisas för förutbetalda årskort och färdbiljetter, och avser åtagande för ej utförd trafik.

Biljettintäkter

Biljettintäkter erhålls inom kommersiell trafik och inom vissa trafikavtal inom upphandlad trafik. Bokningsavgift redovisas i samband med köp av resa och biljettintäkt redovisas i samband med att resan inträffar. För periodkort redovisas intäkten över tid och för enkelresor vid tidpunkten för resan. Normala kreditvillkor är 30 dagar.

Trafikavtalsintäkter från upphandlad trafik

Trafikavtalsintäkter avser intäkter som erhålls från regionala kollektivtrafikmyndigheter och nationell trafikupphandlingsmyndighet avseende trafik som har upphandlats. SJ bedriver verksamhet på uppdrag av

dess beställare. Varje avtal är unikt, och prestationsåtagandet avser att leverera trafik på ett specifikt antal sträckor med specifikt antal avgångar. Nedan följer exempel på vad som kan ingå i avtalen:

- Fast ersättning från trafikupphandlingsmyndigheten. Intäkten redovisas över kontraktstiden då uppdraget uppfylls efter hand som SJ levererar specifikt antal avgångar och antal turer samt löpande underhåll på fordon i de fall som löpande underhåll ingår i avtalet. Normala kreditvillkor är 30 dagar. Kontrakten bedöms löpande, avsättning redovisas om de oundvikliga kostnaderna för att uppfylla förpliktelserna i ett avtal överstiger de förväntade ekonomiska fördelarna av det, under den återstående avtalsperioden.
- Rörlig ersättning utgår i vissa avtal i form av bonus för till exempel väl utfört arbete eller kundnöjdhet. Intäkten redovisas när villkoren uppfyllts och det är sannolikt att intäkten kommer att tillfalla SJ.
- Intäkt för underhåll som avropas separat under kontraktstiden redovisas i samband med att underhållet har utförts.

Mat och dryck

Intäkter från försäljning ombord av mat och dryck i bistron redovisas i samband med att försäljningen inträffar. Intäkter från mat och dryck som beställts i förväg och serveras i 1 klass redovisas i samband med att resan inträffar. <

Avtalssaldon

MSEK	231231	221231
Förutbetalda årskort och biljetter	392	337
Kundlojalitetsprogram (SJ Prio)	165	174
Utställda värdebevis	43	44
Summa avtalsskulder	600	555

Förutbetalda årskort och färdbiljetter intäktsredovisas under nästkommande år, se not 19 "Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter". För förändring av avsättning för kundlojalitetsprogram (SJ Prio) och utställda värdebevis se not 18 "Avsättningar".

Ännu ej uppfyllda prestationsåtaganden

Nedanstående tabell visar avtal där prestationsåtagandet ännu ej är uppfyllt och där avtalstiden är längre än 12 månader. Sådana avtal inom koncernen avser avtal inom den upphandlade trafiken där SJ bedriver verksamhet på uppdrag av en regional kollektivtrafikmyndighet eller nationell trafikupphandlingsmyndighet. I nedan sammanställning redovisas det förväntade värdet av de prestationsåtaganden som återstår. I vissa avtal erhålls biljettintäkter som en del av ersättningen, det förväntade värdet av biljettintäkterna har exkluderats i sammanställningen nedan.

Prestationsåtagande bedöms uppfyllas inom:

MSEK	2023	2022
1 år	3 406	1 873
1-5 år	8 038	3 329
5 år eller senare	408	95
Summa ej uppfyllda prestationsåtaganden trafikavtal inom upphandlad trafik	11 852	5 297

SJ har under 2023 ingått avtal om att ta över drift och underhåll inom pendeltågstrafiken i Stockholms län under 2 år från och med mars 2024, samt tecknat avtal avseende Krösåågen som innebär att SJ ansvarar för trafiken från och med 2024 fram till och med december 2033, vilket är de främsta orsakerna till ökningen av ej uppfyllda prestationsåtaganden. Även avropade optionsår inom upphandlad trafik har bidragit till ökningen.

Kategorier av intäkter

MSEK	2023					2022				
	Biljetter	Trafikavtal	Mat och dryck	Övrigt	Summa	Biljetter	Trafikavtal	Mat och dryck	Övrigt	Summa
<i>Tidpunkt för uppfyllande av prestationsåtagande</i>										
Vid en given tidpunkt	6 850	–	172	252	7 274	6 317	–	161	244	6 721
Över tid	259	3 016	–	–	3 275	224	3 458	–	–	3 681
Summa nettoomsättning	7 109	3 016	172	252	10 549	6 541	3 458	161	244	10 403

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Finansiella rapporter – koncernen
> Noter – koncernen
Finansiella rapporter – moderbolaget
Noter – moderbolaget
Styrelsens försäkran
Revisionsberättelse
Övrig hållbarhets-information
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

4 Personalkostnader

> Redovisningsprinciper

Pensioner

För tjänstemän i Sverige tryggas ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden genom en försäkring i Alecta. Detta är en förmånsbestämd plan. Alecta saknar dock möjlighet att göra en exakt fördelning av tillgångar och avsättningar till respektive arbetsgivare varför förutsättningarna för att redovisa ITP 2 i Alecta som en förmånsbestämd plan inte är uppfyllda, därför redovisas den som en avgiftsbestämd plan. Premien är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad återstående tjänstgöringstid. Koncernens förväntade avgifter för 2024 för ITP 2-försäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 53 MSEK, för 2023 uppgick avgiften till 62 MSEK.

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155%. Om nivån inte uppfylls ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervallet. Vid utgången av 2023 uppgick Alectas konsolideringsnivå preliminärt till 157% (172).

Merparten av de anställda i Norge omfattas av en avgiftsbestämd pensionsplan. Verksamhetsöverflyttade medarbetare födda före 1963 har förmånsbestämd pensionsplan i norska statens pensionskassa, SPK. Eftersom SJ inte står den aktuariella risken för det förmånsbestämda pensionsåtagandet redovisas den förmånsbestämda pensionsplanen som en avgiftsbestämd pensionsplan.

Koncernens pensionspremieavgifter (exklusive särskild löneskatt) för 2023 uppgick till 222 MSEK (234), varav 107 MSEK (122) är förmånsbestämda och 115 MSEK (113) är avgiftsbestämda premier.

Värdet på koncernens kapitalförsäkringar uppgick till 51 MSEK (48) per den 31 december 2023. Kapitalförsäkringarna nettoredovisas i balansräkningen. <

Personalkostnader

MSEK	2023	2022
Löner och andra ersättningar		
Styrelse	-2	-2
Vd och ledande befattningshavare	-27	-26
Övriga anställda	-2 470	-2 570
Summa löner och andra ersättningar	-2 499	-2 598
Sociala avgifter	-619	-600
Pensionskostnader inklusive särskild löneskatt till vd och ledande befattningshavare	-10	-8
Pensionskostnader inklusive särskild löneskatt till övriga anställda	-261	-270
Övriga personalrelaterade kostnader	-110	-76
Summa personalkostnader	-3 498	- 3 552

Medelantal anställda

	2023	Varav	2022	Varav
	Medelantal	kvinnor, %	Medelantal	kvinnor, %
Sverige	3 953	41	4 320	41
Norge	383	27	388	25
Övriga Norden	–	–	2	50
Summa	4 336	40	4 710	39

Medelantal anställda har minskat främst till följd av att SJ upphörde att köra Öresundstågstrafiken i december 2022.

	231231	Varav	221231	Varav
	Antal	kvinnor, %	Antal	kvinnor, %
Styrelseledamöter	7	34	8	50
Ledande befattningshavare	10	54	11	45
Summa	17	46	19	47

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkrar

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Not 4, forts.

Styrelsearvoden koncernen

			2023			2022		
TSEK			Styrelse-arvode	Utskotts-arvode	Summa	Styrelse-arvode	Utskotts-arvode	Summa
Ordförande	Kenneth Bengtsson ¹		326	54	380	–	–	–
Ordförande	Siv Svensson ²		149	25	173	458	77	535
Ledamot	Ulrika Dellby ²		65	6	72	201	29	230
Ledamot	Per Matses		209	61	270	201	60	261
Ledamot	Lennart Käll ³		–	–	–	63	7	69
Ledamot	Ulrika Nordström ⁴		–	–	–	–	–	–
Ledamot	Pär Ekeroth ⁵		–	–	–	–	–	–
Ledamot	Klas Wåhlberg		209	20	229	201	20	221
Ledamot	Malin Frenning ⁵		209	14	223	138	0	138
Ledamot	Ulrik Svensson		209	80	289	201	32	233
Ledamot	Cecilia Marlow ¹		144	0	144	–	–	–
Ledamot	Azita Shariat ^{1,6}		18	0	18	–	–	–
Arbetstagarrepresentanter			–	–	–	–	–	–
Summa			1 538	260	1 798	1 463	224	1 687

¹⁾ Tillträdde som ledamot alternativt styrelseordförande i Sjs styrelse 25 april 2023.

²⁾ Avgick som ledamot i Sjs styrelse 25 april 2023.

³⁾ Avgick som ledamot i Sjs styrelse 27 april 2022.

⁴⁾ Avgick som ledamot i Sjs styrelse februari 2022. Arvode utgår inte till ledamot anställd i Regeringskansliet.

⁵⁾ Tillträdde som ledamot i Sjs styrelse 27 april 2022. Arvode utgår inte till Pär Ekeroth som är ledamot anställd i Regeringskansliet.

⁶⁾ Avgick som ledamot i Sjs styrelse 25 maj 2023.

Ersättning till ledande befattningshavare 2023

TSEK		Grundlön ¹	Förmåner ¹	Pensions-kostnad ¹	Summa	Uppsägningstid från arbetsgivaren + antal månaders avgångsvederlag	Avgångs-vederlag och uppsägnings-kostnad ²
Koncernchef/ vd SJ AB	Monica Lingegård ³	6 146	107	1 821	8 074	6+12	–
Direktör HR	Mats Pettersson ⁴	1 404	65	454	1 923	6+12	–
Direktör HR	Monica Höglind ⁵	913	12	240	1 164	3+0	–
Direktör Kommunikation & Hållbarhet	Claes Lindholtz	1 938	94	578	2 610	6+12	–
Direktör Kommersiell trafik	Mats Almgren ⁶	3 266	68	964	4 298	6+12	–
Direktör Ekonomi	Elisabeth Hansson	4 123	6	1 186	5 315	6+12	–
Direktör IT	Johan Näsman ⁷	2 107	64	620	2 791	6+12	3 722
Direktör Fordon	Arvid Fredman	2 902	93	854	3 850	6+12	–
Direktör Trafik & Service	Lena Källström ⁸	3 181	83	941	4 205	6+12	–
Summa		25 981	590	7 658	34 229		3 722

¹⁾ Exklusive sociala avgifter och löneskatt.

²⁾ Inklusive sociala avgifter och pension.

³⁾ Har sedan 17 april 2023 även varit tillförordnad Direktör Upphandlad Trafik.

⁴⁾ Avgick som Direktör HR 14 augusti 2023. Ersättning har redovisats till och med 14 augusti. Lämnade SJ 31 augusti 2023.

⁵⁾ Tillträdde som Direktör HR 15 augusti 2023 och är visstidsanställd till och med 14 augusti 2024. Ersättning har redovisats från 15 augusti 2023.

⁶⁾ Var 1 januari till 16 april 2023 även tillförordnad Direktör Upphandlad trafik.

⁷⁾ Avgår som Direktör IT 30 april 2024.

⁸⁾ Tillträdde som Direktör Trafik & Service 1 januari 2023.

Ersättning till ledande befattningshavare

Med ledande befattningshavare avses koncernchefen (verkställande direktör) samt verksamhetsansvariga personer i SJ AB som ingår i koncernledningen.

Riktlinjer och beslutsformer

Bolaget har under året följt de principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare som beslutades på årsstämman 2023. Principerna bygger på riktlinjer som regeringen utfärdat om anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande. Beslut om anställningsvillkor för verkställande direktören bereds av ersättningsutskottet och beslutas av styrelsen. Beslut om anställningsvillkor för övriga ledande befattningshavare fattas av verkställande direktören efter avstämning med styrelsens ersättningsutskott. Resultatet av träffade överenskommelser redovisas i styrelsen. Innan beslut fattas om enskild ersättning, framtas skriftligt underlag som utvisar bolagets totala kostnad som underlag för beslut. Styrelsen säkerställer att ersättningarna följer dessa riktlinjer genom att jämföra ersättningar för motsvarande befattningshavare i andra statliga och privata jämförbara företag i Sverige vad avser storlek, komplexitet och omsättning. Styrelsen presenterar förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för koncernchef samt ledande befattningshavare för godkännande av årsstämman. Ersättningsutskottet bereder bland annat styrelsens förslag till principer för lön och övriga ersättningar. Ledamöter i ersättningsutskottet är Pär Ekeroth, Malin Frenning och Klas Wåhlberg.

Styrelse

Enligt beslut av årsstämman 2023 i SJ AB utgår arvode till styrelsens ledamöter med 479 000 SEK för ordföranden och med 211 000 SEK för övriga stämموالدا ledamöter från och med april 2023. Därutöver utgår årligt arvode till ledamöterna i styrelsens revisionsutskott med 61 800 SEK till ordföranden och med 48 400 SEK till övriga ledamöter, samt arvode till ledamöterna i styrelsens ersättningsutskott med 31 000 SEK till ordförande och med 20 600 SEK till övriga ledamöter.

Arvode utgår inte till ledamot anställd i Regeringskansliet. Det finns inga åtaganden om pensionsförmåner för externa styrelseledamöter.

Koncernledning

Den övergripande principen är att ersättning och övriga anställningsvillkor ska vara marknadsanpassade men inte marknadsledande för att säkerställa att SJ kan attrahera och behålla kvalificerade ledande befattningshavare. Ersättning till vd och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, skattepliktiga förmåner samt pension. Grundlönen sätts individuellt och ska ligga i linje med lönenivåerna på den marknad där den aktuella befattningshavaren är anställd. Vd och ledande befattningshavare har inte rätt till någon rörlig ersättning eller ersättning i form av finansiella instrument. Förmåner som redovisas i tabellen avser främst tjänstebil.

Pensioner

För ledande befattningshavare utgår pension enligt ITP-plan.

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Finansiella rapporter – koncernen
> Noter – koncernen
Finansiella rapporter – moderbolaget
Noter – moderbolaget
Styrelsens försäkran
Revisionsberättelse
Övrig hållbarhets-information
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Not 4, forts.

Ersättning till ledande befattningshavare 2022

TSEK		Grundlön ¹	Förmåner ¹	Pensions-kostnad ¹	Summa	Uppsägningstid från arbetsgivaren + antal månaders avgångsvederlag	Avgångs-vederlag och uppsägnings-kostnad ²
Koncernchef/ vd SJ AB	Monica Lingegård	5 905	93	1 749	7 746	6+12	–
Direktör HR	Mats Pettersson	2 282	59	681	3 021	6+12	–
Direktör Kommunikation & Hållbarhet	Claes Lindholtz ³	1 038	5	257	1 300	6+12	–
Direktör Trafik & Service, tf	Lars Lindberg	1 859	5	15	1 888	3+0	–
Direktör Kommersiell trafik	Mats Almgren	2 962	59	874	3 894	6+12	–
Direktör Ekonomi	Elisabeth Hansson ⁴	2 756	33	794	3 583	6+12	–
Direktör Ekonomi, interim	Elisabeth Hansson ⁴	1 356	–	–	1 356	0	–
Direktör IT	Johan Näsman	1 998	50	485	2 533	6+12	–
Direktör Fordon	Arvid Fredman	2 691	81	751	3 523	6+12	–
Direktör Strategi & Verksamhetsutveckling	Lena Herrmann ⁵	230	5	69	304	6+12	–
Direktör Upphandlad trafik,tf	Lena Källström	2 975	52	859	3 886	6+12	–
Summa		26 051	441	6 534	33 026		–

¹⁾ Exklusive sociala avgifter och löneskatt.
²⁾ Inklusive sociala avgifter och pension.
³⁾ Tillträdde som Direktör Kommunkation & Hållbarhet 1 juni 2022. Ersättning har redovisats från 1 juni 2022.
⁴⁾ Interim Direktör Ekonomi till och med 31 mars 2022. Direktör Ekonomi sedan 1 april 2022. Ersättning har redovisats som konsultkostnad till och med 31 mars. Därefter har ersättning redovisats som lön.
⁵⁾ Avgick som Direktör Strategi & Verksamhetsutveckling 31 januari 2022. Ersättning har redovisats till och med 31 januari 2022. Under perioden 1 februari till 31 augusti 2022 arbetade Lena Herrmann i SJ AB men var ej en del av koncernledningen.

Uppsägningar och avgångsvederlag
Vid uppsägning från bolagets sida gäller de uppsägningstider samt avgångsvederlag som anges i tabellen. Vid ny anställning eller inkomst från annan förvärvsverksamhet ska uppsägningslönen och avgångs-vederlaget reduceras med motsvarande ny inkomst eller annan förmån under den aktuella perioden.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhetsinformation

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

5 Övriga kostnader

MSEK	2023	2022
IT tjänster	-817	-690
Ersättningstrafik	-453	-376
Övriga kostnader	-1 949	-1 918
Summa	-3 219	-2 984

För analys av övriga kostnader se ”Kommentarer till koncernens rapport över resultat och övrigt totalresultat”.

6 Ersättning till revisorer

MSEK	2023	2022
Revisionsuppdrag	-2	-2
Revision utöver revisionsuppdraget	-1	-1
Skatterådgivning	0	0
Övriga tjänster	0	0
Summa	-3	-3

Med revisionsuppdrag avses den lagstadgade revisionen av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Vid pågående revision kan det visa sig att det krävs fördjupad granskning och de kostnaderna återfinns under revision utöver revisionsuppdraget. Revision utöver revisionsuppdraget avser främst granskning av hållbarhetsredovisningen och delårsrapport. Valt revisionsbolag 2023 var Öhrlings Pricewaterhouse Coopers och 2022 Deloitte.

7 Finansiella intäkter och kostnader

MSEK	2023	2022
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter		
- kortfristiga fordringar	2	0
- kortfristiga placeringar	16	13
Valutakursdifferenser	15	-
Övriga finansiella intäkter	3	6
Summa finansiella intäkter	36	19
Finansiella kostnader		
Räntekostnader		
- upplåning	-5	-21
- leasingskuld	-2	-5
- derivatinstrument	-	-1
Värdeförändring placeringar netto	-1	-16
Valutakursdifferenser	-	-6
Övriga finansiella kostnader	-23	-22
Summa finansiella kostnader	-32	-71
Summa finansnetto	4	-52

Den lägre räntekostnaden förklaras främst av att ränta kopplad till inköp av nya regionaltåg och snabbtåg har aktiverats. Aktiverade låneutgifter uppgår till 61 MSEK (6) för 2023.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

8 Skatt

> Redovisningsprinciper

Redovisad skatt utgörs av aktuell samt uppskjuten skatt.

Den aktuella skatten baseras på periodens resultat och beräknas på balansdagens skattesats. Skatt som betalas eller erhålls under det aktuella året klassificeras som aktuell skatt och inkluderar justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Skatt redovisas i resultaträkningen förutom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat/eget kapital, varvid även skatten redovisas i övrigt totalresultat/eget kapital.

Uppskjuten skatt redovisas för differenser mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder, så kallade temporära skillnader. Uppskjuten skatt beräknas på de skattesatser som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den uppskjutna skattefordran realiseras eller den uppskjutna skatteskulden regleras. Uppskjutna skattefordringar hänförliga till temporära skillnader och skattemässiga underskottsavdrag redovisas i den mån det bedöms som sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas i framtiden. Varje balansdag omprövas den uppskjutna skattefordrans redovisade värde och fordran reduceras i den mån det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas tillgängliga.

Underskottsavdrag och oredovisade temporära skillnader

SJ-koncernen har inga redovisade uppskjutna skattefordringar som avser underskottsavdrag – (4) . SJ-koncernen har outnyttjade underskottsavdrag för vilka ingen uppskjuten skattefordran har redovisats om 259 MSEK (243). Potentiell skatteförmån uppgår till 57 MSEK (53).

Totala temporära skillnader för vilka ingen uppskjuten skattefordran redovisats uppgår till 388 MSEK (435). Potentiell skatteförmån uppgår till 85 MSEK (96). Samtliga temporära skillnader för vilka ingen uppskjuten skatt redovisas är hänförliga till SJ Norge AS.

OECDs modellregler för Pillar 2

SJ-koncernen omfattas av OECDs modellregler för Pillar 2. Lagstiftning om Pillar 2 har antagits i Sverige, där SJ AB har sitt säte, och träder i kraft den 1 januari 2024. Enligt lagstiftningen är koncernen skyldig att betala en tilläggsskatt för skillnaden mellan den effektiva skattesatsen beräknad enligt GloBE-reglerna för varje jurisdiktion och minimiskattesatsen på 15%. De länder som SJ har verksamhet i omfattas av Transitional CbCR Safe Harbour-regeln som SJ kommer att tillämpa.

SJs preliminära bedömning är att Pillar 2-reglerna inte kommer att innebära någon tilläggsskatt.

Koncernen tillämpar undantaget för att redovisa och lämna uppgifter om uppskjutna skattefordringar och -skulder relaterade till inkomstskatter från Pillar 2, som anges i ändringarna av IAS 12 som utfärdades i maj 2023. <

Skatt på årets resultat

MSEK	2023	2022
Uppskjuten skatteintäkt/skattekostnad	-94	-84
Aktuell skatt	-22	-
Summa	-116	-84

Avstämning mellan teoretisk skattekostnad och redovisad skatt

	2023		2022	
	Skatt, MSEK	Skattesats, %	Skatt, MSEK	Skattesats, %
Resultat före skatt	538	-	398	-
Vägd genomsnittlig skattesats	-113	-21,0	-84	-21,0
Ej avdragsgilla kostnader	-2	-0,4	-3	-0,8
Uppskjuten skatt hänförlig till tidigare år	-	-	-3	-0,7
Effekt av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-1	-0,2	4	1,0
Övriga skillnader	-	-	2	0,4
Redovisad skatt som påverkat årets resultat	-116	-21,6	-84	-21,1

Årets skatt uppgick till -116 MSEK (-84) i koncernen och den effektiva skattesatsen uppgick till -21,6% (-21,1).

Uppskjutna skattefordringar

MSEK	Underskottsavdrag		Förlustkontrakt		Övrigt		Summa	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ingående balans 1 januari	4	159	65	72	16	32	86	264
Förändring hänförlig till tidigare år	-	1	-	-	-	1	-	2
Redovisat i årets resultat	-4	-157	-23	-7	-5	-15	-32	-178
Omräkningsdifferens	0	1	-	-	-	-2	0	-1
Utgående balans 31 december	-	4	43	65	11	16	55	86

Uppskjutna skatteskulder

MSEK	Restvärdeavskrivning ¹		Övrigt		Summa	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ingående balans 1 januari	-95	-186	-12	-7	-107	-193
Förändring hänförlig till tidigare år	-	-	-	-2	-	-2
Redovisat i övrigt totalresultat	-	-	7	-8	7	-8
Redovisat i årets resultat	-62	91	-	5	-62	96
Utgående balans 31 december	-157	-95	-4	-12	-161	-107
Redovisade uppskjutna skatteskulder/skattefordringar, netto					-106	-20

¹⁾ Restvärdeavskrivning på skattemässigt värde på materiella anläggningstillgångar.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

9

Materiella anläggningstillgångar

> **Redovisningsprinciper**

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar.

Fordon samt maskiner och inventarier

Anskaffningsvärdet utgörs av inköpspriset samt utgifter direkt hänförliga till tillgången för att få den på plats och kunna nyttjas i enlighet med syftet för anskaffningen. Tillkommande utgifter redovisas som en tillgång endast om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer SJ tillgodo och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Övriga former av reparationer och underhåll kostnadsförs.

Avskrivningar och nedskrivningar

Materiella anläggningstillgångar skrivs av linjärt över uppskattad nyttjandeperiod. Reservdelar med större värde, så kallade högvärdeskomponenter och tilläggsinvesteringar, skrivs av utifrån respektive huvudenhets återstående nyttjandeperiod. Fordonsreparationer kostnadsförs löpande medan större och mer sällan återkommande reparationer (revisioner) skrivs av enligt en viktad avskrivningstid per fordonsslag. Fordon (tåg) utgör merparten av SJs materiella anläggningstillgångar och delas upp i två huvudsakliga komponenter, stomme och inredning.

Avskrivningstid	
Fordon	
– Stomme	20–30 år
– Inredning	7–13 år
– Revisioner	3,5 år
Maskiner och inventarier	
– Maskiner och inventarier	5–10 år
– Handdatorer	3 år
– Förbättringar av hyrd lokal	enligt kontraktperioden eller kortare beroende på förbättring

Koncernen prövar de materiella anläggningstillgångarnas nyttjandeperiod samt gör en bedömning avseende om det finns indikationer på nedskrivningsbehov årligen samt löpande vid behov.

Nedskrivningsprövning

Vid varje balansdag prövas om det föreligger en indikation om nedskrivningsbehov på materiella anläggningstillgångar. Om en indikation föreligger beräknas tillgångens/den kassagenererande enhetens återvinningsvärde, vilket utgörs av det högsta av nettoförsäljningsvärdet och nyttjandevärdet. Nyttjandevärdet beräknas som nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden till slutet av nyttjandeperioden som en tillgång/kassagenererande enhet förväntas ge upphov till. I de fall återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till återvinningsvärdet.

Utöver kraven på nedskrivningsprövning enligt IAS 36 som beskrivs ovan så testar SJ materiella anläggningstillgångar årligen för nedskrivningsbehov. Årets nedskrivningsprövning har genomförts i enlighet med SJs årliga process (ingen indikation om nedskrivningsbehov har förekommit som föranlett prövning). Genomförd nedskrivningsprövning bygger på avstyrelsen antagen budget och affärsplan och tar sin utgångspunkt i SJ-koncernens bokslut per den 31 december 2023. Koncernens uppskattade framtida kassaflöden diskonteras till nuvärde genom att applicera en marknadsmässig WACC. Utöver lönsamhet och investeringsnivå under perioden har även tillämpad diskonteringsränta WACC och evig tillväxt efter prognosperiodens slut stor påverkan på värderingen. Känslighetsanalys har genomförts för viktiga antaganden och olika alternativa scenarion beträffande SJ-koncernens framtida verksamhet har testats.

Under 2023 har nyttjandevärdet överstigit det bokförda värdet på den kassagenererande enheten (SJ-koncernen bedöms vara en kassagenererande enhet) varför inget nedskrivningsbehov föreligger. Samtliga fordon som SJ äger och investerar i är eldrivna varför inget nedskrivningsbehov föreligger till följd av klimatomställning.

Pågående nyanläggningar

Som pågående nyanläggningar redovisas anläggningstillgångar som ännu inte befinner sig på den plats och är i det skick som krävs för att kunna användas på det sätt som är företagsledningens avsikt. Till exempel redovisas fordon som inte satts i trafik, som är under uppförande/ombyggnad eller som är i avvaktn på kontroll/ test som pågående nyanläggning. Pågående nyanläggningar avser främst anskaffning av nya snabbtåg och regionaltåg men även uppgradering av X 2000 och ett antal större revisioner av fordon.

Tillkommande utgifter

Bedömningar föreligger avseende vilka tillkommande utgifter som aktiveras respektive kostnadsförs. Vid tillkommande utgifter så utvärderas om utgiften avser en ny komponent eller ett utbyte av en tidigare komponent. Vid utbyte av en tidigare komponent uttrangeras den tidigare komponenten och en ny komponent redovisas som tillgång. Tillkommande utgifter redovisas som en tillgång endast om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer SJ tillgodo och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Framtida ekonomisk nytta uppkommer om åtgärden leder till att SJ kan få större intäkter eller annan nytta än man skulle ha erhållit om åtgärden inte vidtagits. Enligt SJs bedömning kan tillkommande utgifter aktiveras om:

- åtgärden väsentligt höjer tillgångens kapacitet i förhållande till ursprunglig nivå då tillgången anskaffades
 - revisioner, då de avser större periodiskt återkommande teknik- och komfortrelaterade underhållsinsatser på fordonen
 - åtgärden krävs för att uppfylla trafiksäkerhetskrav
- Övriga utgifter för underhåll kostnadsförs löpande.

Aktivering av låneutgifter

SJ aktiverar låneutgifter som är direkt hänförliga till inköp/ uppförande eller produktion av en kvalificerad tillgång som en del av den tillgångens anskaffningsvärde. <

> **Viktiga uppskattningar**

Nyttjandeperioder

Nyttjandeperioden för stomme och inredning är olika och bedöms helt utifrån fordonens plan över tillgångarnas bedömda ekonomiska livslängd. Nyttjandeperiodens längd baseras på gjorda uppskattningar och bedömningar. Vald nyttjandeperiod och en ändring av nyttjandeperiod kan påverka väsentligt. <

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Not 9, forts.

Materiella anläggningstillgångar

MSEK	2023			Summa
	Fordon	Maskiner och inventarier	Pågående nyanläggningar	
Ackumulerat anskaffningsvärde 1 januari	14 428	296	2 700	17 424
Investeringar	110	5	856	971
Försäljningar/utrangeringar	-59	-54	-	-113
Omklassificeringar	276	3	-278	-
Ackumulerat anskaffningsvärde 31 december	14 754	249	3 278	18 281
Ackumulerade avskrivningar 1 januari	-10 999	-256	-	-11 256
Årets avskrivningar	-454	-12	-	-466
Försäljningar/utrangeringar	52	50	-	102
Ackumulerade avskrivningar 31 december	-11 401	-220	-	-11 621
Ackumulerade nedskrivningar 1 januari	-464	-12	-	-476
Försäljningar/utrangeringar	6	4	-	10
Ackumulerade nedskrivningar 31 december	-457	-8	-	-466
Redovisat värde 31 december	2 896	21	3 278	6 195

MSEK	2022			Summa
	Fordon	Maskiner och inventarier	Pågående nyanläggningar	
Ackumulerat anskaffningsvärde 1 januari	13 935	286	1 933	16 154
Investeringar	72	5	1 194	1 271
Försäljningar/utrangeringar	-3	-	-	-3
Omklassificeringar	422	5	-427	-
Ackumulerat anskaffningsvärde 31 december	14 428	296	2 700	17 424
Ackumulerade avskrivningar 1 januari	-10 538	-240	-	-10 778
Årets avskrivningar	-464	-16	-	-480
Försäljningar/utrangeringar	3	-	-	3
Ackumulerade avskrivningar 31 december	-10 999	-256	-	-11 256
Ackumulerade nedskrivningar 1 januari	-458	-9	-	-467
Årets nedskrivningar	-6	-2	-	-9
Ackumulerade nedskrivningar 31 december	-464	-12	-	-476
Redovisat värde 31 december	2 964	25	2 700	5 690

Investeringar

Årest investeringar är främst hänförliga till nya snabbtåg och regional-tåg samt upprustning och modernisering av X 2000 och dubbeldäckare. Pågående nyanläggningar utgörs till största delen av dessa investeringar. SJs investeringsåtaganden uppgår till 11 915 MSEK (11 753) och avser förutom nya snabbtåg och regionaltåg en upprustning och modernisering av X 2000, dubbeldäckare och nattågsvagnarna samt investering i nytt tågskyddssystem. Aktiverade låneutgifter uppgår till 61 MSEK (6) för 2023.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

10 Nyttjanderättstillgångar

> Redovisningsprinciper

SJ hyr lokaler (kontorslokaler, åkstationer och depåer) samt fordon (främst tågfordon). Leasingavtalen redovisas som nyttjanderättstillgång och en motsvarande leasingkuld, den dagen som tillgången finns tillgänglig för användning av SJ. För mer information avseende leasingavtal och leasingkulden, se not 16.

Nyttjanderättstillgångarna värderas till anskaffningsvärde och inkluderar följande:

- Det belopp som leasingkulden ursprungligen värderats till (se not 16)
- Leasingavgifter som betalats vid/före inledningsdatumet, efter avdrag för eventuella förmåner som mottagits vid tecknandet av avtalet
- Initiala direkta utgifter
- Utgifter för att återställa tillgången till det skick som föreskrivs i leasingavtalets villkor.

I resultaträkningen redovisas avskrivningar på nyttjanderättstillgången linjärt över leasingperioden. <

Nyttjanderättstillgångar

	2023	2022
MSEK	Lokaler	Lokaler
Ingående balans 1 januari	536	557
Tillkommande nyttjanderätter	14	50
Ändringar/omvärdering	932	171
Årets avskrivningar	-271	-234
Årets nedskrivningar/ uppskrivningar	10	-8
Redovisat värde 31 december	1 221	536

Av de hyresavtal som SJ innehar så är det endast hyresavtal avseende lokaler som uppfyller kraven på att redovisas som en nyttjanderättstillgång. Nyttjanderättstillgångarna har främst ökat till följd av 3 förnyade depåavtal som löper på 8 år.

11 Immateriella tillgångar

> Redovisningsprinciper

SJ har främst immateriella tillgångar i form av balanserade utgifter för utveckling. Dessa redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Identifierbara utgifter för utveckling, som är hänförliga till enskilda projekt, aktiveras i den mån de bedöms komma att ge framtida ekonomiska fördelar, under förutsättning att koncernen har kontroll över tillgången. Utvecklingskostnader för system redovisas som en pågående immateriell tillgång till den dag systemen börjar användas av koncernen.

Avskrivningar

Avskrivningar görs linjärt över tillgångarnas beräknade nyttjandeperioder, vilka provas löpande efter det att anläggningstillgången tagits i bruk. Tillgången skrivs vanligen av på 3 år, men avskrivningstid om upp till 10 år tillämpas om det bättre speglar tillgångens nyttjandeperiod.

Nedskrivningsprövning

Vid varje balansdag eller vid indikation provas om det finns nedskrivningsbehov på immateriella tillgångar. En beräkning av tillgångens/den

Immateriella tillgångar

	2023			2022		
MSEK	Balanserade utgifter för utveckling	Varumärke	Summa	Balanserade utgifter för utveckling	Varumärke	Summa
Ackumulerat anskaffningsvärde 1 januari	1 563	240	1 803	1 413	240	1 653
Investeringar	61	–	61	150	–	150
Ackumulerat anskaffningsvärde 31 december	1 624	240	1 864	1 563	240	1 803
Ackumulerade av- och nedskrivningar 1 januari	-1 375	-240	-1 615	-1 126	-240	-1 366
Årets avskrivningar	-37	–	-37	-41	–	-41
Årets nedskrivningar	-8	–	-8	-208	–	-208
Ackumulerade av- och nedskrivningar 31 december	-1 420	-240	-1 660	-1 375	-240	-1 615
Redovisat värde 31 december	204	–	204	188	–	188

SJs immateriella tillgångar är uppdelade i balanserade utgifter för utveckling och varumärke. Balanserade utgifter för utveckling avser främst utvecklingskostnader för verksamhetsnära IT-system. Posten varumärke uppstod vid övertagandet av persontrafikverksamheten från Statens Järnvägar i samband med bolagiseringen 2001. Avskrivningstiden var 10 år, varför posten är fullt avskriven.

kassagenererande enhetens återvinningsvärde utförs, vilket utgörs av det högsta av nettoförsäljningsvärdet och nyttjandevärdet. Nyttjandevärdet beräknas som nuvärde av förväntade framtida kassaflöden till slutet av nyttjandeperioden som en kassagenererande enhet förväntas ge upphov till. I de fall återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till återvinningsvärdet. För mer information avseende nedskrivningsprövning, se not 9 "Materiella anläggningstillgångar".

Cloudkostnader

IFRS Interpretations Committee har publicerat ett agendabeslut avseende redovisning av kostnader för konfigurerings/ anpassning av programvara i en molnbaserad lösning. SJ har tillämpat vägledningen sedan 1 oktober 2022 och kom då fram till att vissa delar av de aktiverade immateriella tillgångarna inte uppfyllde kraven för att redovisas som immateriella tillgångar. En nedskrivning redovisades därför i det fjärde kvartalet 2022 om 86 MSEK. Under 2023 har en högre andel av IT utvecklingen kostnadsförts löpande jämfört med föregående år avseende de delar som är hänförliga till system som är molnbaserade. <

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Finansiella rapporter – koncernen
> **Noter – koncernen**
Finansiella rapporter – moderbolaget
Noter – moderbolaget
Styrelsens försäkran
Revisionsberättelse
Övrig hållbarhetsinformation
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

12 Andelar i intressebolag

> Redovisningsprinciper

Intressebolag avser de bolag där SJ koncernen har ett betydande inflytande, i normalfallet när koncernens innehav motsvarar mer än 20% men mindre än 50% av röstvärdet. Innehav i intressebolag redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

Kapitalandelsmetoden innebär att andelar i intressebolag redovisas till anskaffningsvärde vid anskaffningstillfället och därefter justeras med koncernens andel av förändringen i nettotillgångar. SJ koncernens andel av intressebolagets resultat rapporteras som resultat från andelar i intressebolag i koncernens rapport över resultat. <

Resultat från andelar i intressebolag

MSEK	2023	2022
Årets andel av resultat i intressebolag	-0	1
Summa	-0	1

Andelar i intressebolag

MSEK	2023	2022
Redovisat värde 1 januari	3	2
Årets andel av resultat i intressebolag	-0	1
Redovisat värde 31 december	2	3

13 Övriga fordringar

MSEK	231231	221231
Moms och skattefordran	210	181
Skattekonto	21	114
Försäkringsersättning	9	18
Övrig fordran	37	63
Summa	277	376

Koncernens innehav av antal aktier i intressebolag samt redovisat värde

	Org nr	Säte	Antal aktier	Kapitalandel, %	231231 MSEK	221231 MSEK
Sveriges Kommunikationer AB	556005-5955	Stockholm	1 400	50	2	3
Kust till Kust AB ¹	556481-7822	Karlskrona	–	–	–	0
Botniatåg AB ¹	556801-1828	Umeå	–	–	–	0
Summa andelar i intressebolag					2	3

¹ Bolaget har likviderats under 2023.

Kapitalandelen överensstämmer med röstvärdet.

Intressebolagens totala tillgångar, skulder, intäkter och resultat

MSEK	Org nr	Säte	2023				2022			
			Tillgångar	Skulder	Intäkter	Resultat	Tillgångar	Skulder	Intäkter	Resultat
Sveriges Kommunikationer AB	556005-5955	Stockholm	5	0	0	-0	5	0	2	1
Kust till Kust AB ¹	556481-7822	Karlskrona	–	–	–	–	0	0	0	0
Botniatåg AB ¹	556801-1828	Umeå	–	–	–	–	1	0	0	0
Summa intressebolag			5	0	0	-0	6	0	2	1

¹ Bolaget har likviderats under 2023.

14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

MSEK	231231	221231
Förutbetalda hyreskostnader	89	83
Förutbetalda underhållskostnader	0	12
Licenser och övriga IT-kostnader	25	26
Övriga förutbetalda kostnader	31	40
Övriga upplupna intäkter	242	155
Summa	388	315

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

15 Finansiella instrument och finansiell riskhantering

> Redovisningsprinciper

Klassificering av finansiella tillgångar

- SJ-koncernen har finansiella tillgångar i följande affärsmässiga kategorier:
- Upplupet anskaffningsvärde
 - Verkligt värde via resultaträkningen

Upplupet anskaffningsvärde

Tillgångar som innehas med syfte att erhålla avtalsenliga kassaflöden och där dessa kassaflöden enbart består av kapitalbelopp och ränta. Tillgångarna redovisas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, med avdrag för förväntade kreditförluster. Kundfordringar och övriga fordringar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivning då en diskontering inte får någon väsentlig effekt.

Tillgångar som redovisas i denna kategori omfattar kundfordringar, lånefordringar, övriga fordringar samt likvida medel. Tillgångarna ingår bland omsättningsstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än tolv månader efter balansdagen.

Verkligt värde via resultaträkningen

Tillgångar som innehas för att generera värde genom försäljning eller värdeökning. Den andel av koncernens derivatinstrument som inte är identifierade som säkringar redovisas till verkligt värde via resultatet. Långfristiga och kortfristiga placeringar (obligationer, räntefond samt aktier och andelar) ingår i denna kategori.

Sjs innehav består främst av obligationer och räntefond som innehas i syfte att öka avkastningen på Sjs finansiella tillgångar. Obligationsinnehaven kategoriseras som att de innehas för handel och värdering sker löpande till verkligt värde via resultatet.

Nedskrivningar och förväntade förluster

SJ utvärderar de framtida förväntade kreditförlusterna relaterade till finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporteringstidpunkt redovisar SJ en reservering för de förväntade kreditförlusterna.

SJ arbetar utifrån den förenklade modellen enligt IFRS 9 och kategoriserar kundfordringar inom tre olika grupper, baserat på Sjs verksamhet som består av biljettförsäljning (privatfaktura och företagsförsäljning) och trafikavtalsintäkter inom upphandlad trafik. Den upphandlade trafiken bär en mycket låg risk då trafiken upphandlas av regionala trafik-huvudmän bestående av olika länstrafikbolag. Privatfaktura riktar sig till svenska privatpersoner där risken bedöms vara medelhög. Övrig fakturering avser företagsförsäljning där risken också bedöms vara medelhög.

Modellen baseras på en matris utifrån historisk information om kreditförluster inom de olika kategorierna. För respektive kategori fördelas kundfordringar i en matris baserat på hur många dagar som fordringarna

har förfallit. Den förväntade kreditförlusten för fakturor som ännu inte förfallit baseras på historiskt genomsnitt och ökar därefter baserat på hur många dagar en fordran är förfallen.

SJ tillämpar två makrovariabler för bedömning av den förväntade kreditförlusten, BNP-utveckling och arbetslöshetsutveckling, vilka bedöms ha stor påverkan på såväl privatkunders som företags betalningsförmåga. Antaganden hämtas från flera olika bankinstitut och vägs samman.

Klassificering av finansiella skulder

Finansiella skulder klassificeras som finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde, därutöver finns derivatinstrument. Om ett derivat har negativt värde utgör detta en finansiell skuld. De derivat som uppfyller kraven på säkringsredovisning redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat.

I kategorin finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde ingår upplåning, leverantörsskulder, övriga skulder samt leasing-skulder. Värdering sker till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden. Leverantörsskulder och övriga skulder är upptagna med det belopp som de förväntas att bli reglerade med. Se not 16 "Leasingavtal" för ytterligare information avseende leasing. <

Hantering av finansiella risker

Sjs verksamhet ger upphov till ett omfattande finansieringsbehov som medför finansiella risker. SJ har en betydande finansiell hantering i form av betalningstransaktioner, krediter, placeringar samt valutaaffärer. För att minimera finansiella risker har styrelsen fastställt en finanspolicy som ger direktiv om den löpande hanteringen. Finanspolicyen innehåller ramar för bland annat ränteeponering, tillåten valutaexponering samt placeringsriktlinjer med ratingkrav och beloppsgränser. Finanspolicyen delegerar ansvaret till den verkställande direktören. Avrapportering till styrelsen sker kvartalsvis. Syftet med finanspolicyen är att fastställa:

- mål och syfte för koncernens likviditetsförvaltning, finansiering och skuldförvaltning
- limiter för den finansiella riskhanteringen
- finansverksamhetens huvuduppgifter och governance inom koncernen

Nedan följer beskrivning av de finansiella risker som är väsentliga för Sjs verksamhet.

Marknadsrisk

Avser ett företags exponering för förändringar på de finansiella marknaderna. Sjs verksamhet är kapitalintensiv och delar av de materiella anläggningstillgångarna är skuldfinansierade med banklån. Nedanstående risker är hänförliga till SJ.

Kredit- och motpartsrisk

Risken att motparten i en transaktion inte kan fullgöra sitt åtagande och därmed åsamkar SJ en förlust. SJ exponeras för detta vid beviljande av kommersiella kundkrediter, när likviditet placeras i finansiella tillgångar, i finansiella derivatkontrakt samt i garantier.

Sjs finanspolicy föreskriver hur likviditet får placeras. Placeringar upp till 5 år får göras i banker med lägst officiell A-rating samt i nordiska bolag med BBB-rating. Stat, kommun, landsting och statligt ägda bolag erfordrar ingen rating. I syfte att begränsa koncentrationsrisk finns begränsningar avseende belopp per motpart. På balansdagen den 31 december 2023 uppgick den totala motpartsexponeringen i placeringar till 299 MSEK (607), vilka avser finansiella tillgångar värderade till verkligt värde. Marknadsvärdet på Sjs placeringar med en löptid överstigande 1 år uppgick till 161 MSEK (206).

Kreditrisk i kundfordringar

SJ förebygger kreditrisk i kundfordringar genom att inhämta kredituppllysning på kunder inom segmentet privatfaktura och företagsförsäljning. SJ utformar regler för kreditgivning som möjliggör en balanserad risknivå. Ungefär 12% (12) av Sjs biljettintäkter utgörs av faktura eller delbetalning som betalningsmedel. Ärenden kan skickas till kronofogden baserat på bedömning om uppklarandemöjlighet. Fordringar som är långt förfallna kan säljas, vilket innebär att SJ får viss förlusttäckning. Avseende fordringar på företag inhämtas kreditrapporter där utförlig bedömning av betalningsförmågan framgår. Generellt anses en fordran vara i fallissemang då den har förfallit 90 dagar.

SJ bedömer att kundförlusten är konstaterad när Sjs inkassoleverantör eller Kronofogdemyndigheten ej har lyckats klara upp ärendet, om fordran är preskriberad, företaget gått i konkurs alternativt om det ej bedöms vara kommersiellt motiverat att driva ärendet till betalningsföreläggande.

Åldersanalys av kundfordringar förfallna till betalning

MSEK	231231	221231
< 30 dagar	21	10
30–60 dagar	2	2
60–90 dagar	1	1
> 90 dagar	30	14
Summa	54	27
<i>Varav reserver för kundfordringar:</i>		
Ingående balans 1 januari	15	16
Reservering för befarade förluster	7	2
Reglerade fakturor	0	0
Konstaterade förluster	1	-3
Utgående balans 31 december	23	15

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Not 15, forts.

Finansierings- och likviditetsrisk

Finansierings- och likviditetsrisk avser risken vid omsättning av lån, infriande av betalningsförpliktelser, begränsade finansieringsmöjligheter eller att prisbilden kraftigt förändras. Sjs finansieringskällor utgörs i huvudsak av kassaflöde från den löpande verksamheten och upplåning. Upplåning består av banklån med Nordiska investeringsbanken till en rörlig ränta. Finansierings- och likviditetsrisker hanteras inom ramen för fastställd finanspolicy.

För att säkerställa tillgänglig likviditet föreskriver finanspolicyen att SJ vid varje tillfälle ska kunna säkerställa en likviditetsreserv uppgående till minst 1 000 MSEK. Denna reserv ska vara möjlig att tillgå inom tre bankdagar. I reserven ingår kassa, finansiella placeringar som kan omsättas inom tre bankdagar (likvida placeringar) samt outnyttjade, bekräftade krediter. Kassa och likvida placeringar uppgick till 339 MSEK (902) på balansdagen. SJ tecknade i december 2023 ett finansieringsavtal med EIB om en låneram på 1 750 MSEK för del av finansieringen av de snabbtåg som SJ sedan tidigare upphandlat. SJ har sedan tidigare ingått en hållbarhetslänkad kreditfacilitet om 3 000 MSEK (3 000) med en löptid till april 2026, samt en checkräkningskredit om 100 MSEK (100). Outnyttjade kreditlöften uppgick på balansdagen till sammanlagt 4 850 MSEK (3 100). SJ begränsar finansieringsrisken genom att styra lånens löptider så att en över tiden jämn förfallostruktur uppnås. Koncernens upplåning hade på balansdagen en genomsnittlig löptid om 4,5 år (5,3).

Ränterisk

Ränterisk avser risken att koncernens finansieringskostnad och förräntning av räntebärande tillgångar påverkas av förändringar i det allmänna ränteläget. Sjs räntebärande tillgångar består mestadels av likvida medel, en kortfristig räntefond samt obligationer. För Sjs placeringar i obligationer uppgick räntedurationen till 0,1 år medan den genomsnittliga löptiden uppgick till 0,8 år. Genomsnittsräntan på balansdagen uppgick till 6,3%. Sjs upplåning består av banklån med rörlig ränta. Bolagets finanspolicy föreskriver att Sjs totala räntekänslighet ska vara lägre än 10 MSEK vid en förskjutning av räntekurvan med 0,5%. Sjs räntekänslighet uppgick per balansdagen till 6 MSEK (5). Den genomsnittliga räntebindningstiden för koncernens räntebärande upplåning uppgick på balansdagen till 0,1 år (0,1). Per den 31 december 2023 var de totala långfristiga, utestående räntebärande skuldernas genomsnittsränta 4,7% (2,5). Se vidare under känslighetsanalys nedan.

Valutarisk

Valutaexponering består för Sjs del mestadels av transaktionsexponering, det vill säga betalningar i utländsk valuta till följd av investeringar, köp eller försäljning av varor och/eller tjänster. Vid större investeringar sker om styrelsen så beslutar valutasäkring. CFO har mandat att valutasäkra betalningar som väntas ske inom 1 år.

Framtida odiskonterade kassaflöden för finansiella skulder

MSEK	2023				2022			
	Inom 1 år	1-5 år	5 år eller senare	Summa	Inom 1 år	1-5 år	5 år eller senare	Summa
Upplåning	324	859	821	2 004	185	883	937	2 005
Leasingskuld	276	812	288	1 377	273	306	1	580
Leverantörsskulder och andra skulder	570	–	–	570	706	–	–	706
Summa	1 170	1 671	1 109	3 951	1 164	1 189	938	3 291

Värdet på Sjs valutaterminskontrakt påverkas löpande i takt med att växelkurser förändras. Då valutaaffärer effektueras är syftet att säkerställa betalningstransaktioner. Då kassaflödessäkring används och säkringsredovisning är tillämplig redovisas värdeförändringar mot övrigt totalresultat.

SJ hade på balansdagen utestående valutaderivat i zloty avseende investeringar om nominellt 19 MSEK (72). Det verkliga värdet av dessa positioner uppgick till 0 MSEK (0). Dessa valutaderivat och resultatet av förlängningar är föremål för säkringsredovisning. Per balansdagen uppgick osäkrad valutaexponering till 8 MSEK (40) i andra valutor än SEK och NOK. Se vidare under känslighetsanalys nedan. Koncernen är exponerad mot valutakursförändringar genom sina inköp av diesel, vilket handlas på den internationella råvarumarknaden i USD. Denna valutarisk säkras genom att dieselderivat ingås i lokal valuta, se vidare under råvaruprisrisk. SJ har framtida investeringsåtaganden avseende tågfordon i euro som uppgår till cirka 830 MEUR (850) på balansdagen. Merparten av investeringarna kommer enligt nuvarande plan att göras från och med 2026 och framåt. SJ har per balansdagen inte säkrat valutarisken avseende dessa investeringsåtaganden.

Råvaruprisrisk

SJ har uppdraget att bedriva trafik i norra Norge. Då delar av banan inte är elektrifierad drivs delar av tågtrafiken med diesel. Koncernen är därmed exponerad mot råvaruprisförändringar avseende framtida inköp av diesel. Diesel handlas på den internationella råvarumarknaden i USD. Dieselderivat har ingåtts avseende en stor andel av koncernens prognostiserade framtida inköp från USD till NOK till och med december 2024.

Elprisrisk

De fordon som SJ äger drivs enbart av el. Trafikverket debiterar SJ för den el som konsumeras i tågdriften. Trafikverket säkrar en stor del av elpriset med flera års framförhållning varför kortsiktiga prisförändringar på elmarknaden inte påverkar det elpris som SJ betalar fullt ut.

Derivatinstrument

MSEK	231231		221231	
	Nominellt värde	Verkligt värde	Nominellt värde	Verkligt värde
Valutaterminskontrakt	19	0	72	0
Råvaruderivat	31	13	62	34
Summa	50	13	134	35

Utöver ovan derivatinstrument som uppfyller kraven för säkringsredovisning har SJ ett valutaterminskontrakt som inte uppfyller kraven på säkringsredovisning med ett nominellt värde om 118 MSEK (127), som förfaller inom 1 år. Totalt verkligt värde för derivatinstrument som innehas i säkringssyfte, inklusive ekonomisk säkring, uppgick vid utgången av 2023 till 14 MSEK (38). Av detta uppgick verkligt värde för derivat som kvalificerade sig för säkringsredovisning till 13 MSEK (35).

Förfallostruktur derivatinstrument

MSEK	Koncernen			
	231231	221231	231231	221231
	Valuta-termins-kontrakt	Valuta-termins-kontrakt	Råvaru-derivat	Råvaru-derivat
Inom 1 år	19	72	31	31
1-5 år	–	–	–	31
5 år eller senare	–	–	–	–
Summa	19	72	31	62

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Not 15, forts.

Känslighetsanalys

Sjs upplåning består huvudsakligen av banklån med rörlig ränta som baseras på tre månaders STIBOR. Sjs räntebärande upplåning uppgick per den 31 december 2023 till 1 646 MSEK (1 788) vilket motsvarar Sjs rörliga skuld. Därmed är Sjs direkta exponering vid en ränteförändring om +1 procentenhet cirka -16 MSEK (-18) årligen.

SJ hade en betalningsberedskap om 3 299 MSEK (3 518) per balansdagen, bestående av kassa och bank, outnyttjad kreditfacilitet och checkräkningskredit. Därtill har SJ kortfristiga placeringar om 178 MSEK (484) med löptid som understiger 1 år eller i FRN-obligationer. Dessa medel täcker Sjs direkta transaktionsexponering.

Sammantaget ger en förändring av räntekurvan med +1 procentenhet en effekt på Sjs resultat med -13 MSEK (-10) per år.

Nominellt värde av råvaruderivat i NOK uppgick till 31 MSEK (62). En förändring av hela terminskurvan för underliggande råvara med +/-10% motsvarar därmed en värdeförändring på +/- 4 MSEK (9).

Beräkning av verkligt värde

De finansiella instrument som värderas till verkligt värde avser derivatinstrument, kortfristiga placeringar och övriga långfristiga tillgångar (fondförvaltning av likvida medel). Dessa finansiella instrument är klassificerade baserat på i vilken utsträckning marknadsdata har använts i beräkningen av verkligt värde. Värdering i nivå 1 avser noterade priser på en aktiv marknad för identiska tillgångar eller skulder. Värdering i nivå 2 sker på marknadsmässiga grunder med hjälp av observerbara marknadspriser som finns tillgängliga eller är indirekt härledda från priser. Värdering kan då ske utifrån jämförelse med liknande instrument eller genom att beakta räntebana och kreditkurva för den aktuella emittenten. Dessa finansiella instrument värderas utifrån aktuella marknadspriser och de värderingsunderlag som erhålls från Sjs finansiella motparter. Samtliga finansiella instrument värderade till verkligt värde är klassificerade i nivå 2.

Verkligt värde hierarki

MSEK	231231	221231
Kortfristiga placeringar	178	484
Övriga långfristiga tillgångar	121	123
Derivatinstrument	13	35
Summa nivå 2	312	642

Redovisat värde och verkligt värde för finansiella instrument

MSEK	231231		221231	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar				
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet/övrigt totalresultat				
Övriga långfristiga tillgångar	121	121	123	123
Kortfristiga placeringar	178	178	484	484
Derivatinstrument för vilka säkringsredovisning tillämpas	13	13	35	35
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Kundfordringar och övriga fordringar	377	377	434	434
Kassa och bank	199	199	418	418
Summa finansiella tillgångar	887	887	1 494	1 494
Finansiella skulder				
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet/övrigt totalresultat				
Derivatinstrument för vilka säkringsredovisning tillämpas	-	-	-	-
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Upplåning ¹	1 646	1 646	1 788	1 788
Leasingskuld	1 237	n/a	568	n/a
Leverantörsskulder och övriga skulder	570	570	706	706
Summa finansiella skulder	3 454	2 217	3 062	2 494

¹ Sjs kreditvillkor avseende banklån antas enligt en approximativ uppskattning vara att betrakta som marknadsmässiga, och då skulderna löper med rörlig ränta, inklusive kreditmarginal, antas skuldernas redovisade värde enligt Sjs samlade bedömning vara en korrekt uppskattning av det verkliga värdet.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

16 Leasingavtal

> Redovisningsprinciper

SJ hyr lokaler (främst kontorslokaler, åkstationer och depåer) samt fordon (främst tågfordon). Leasingavtalen innehåller olika avtalsvillkor men inga covenant. Förlängningsoptioner förekommer och bedöms i avtal för avtal om det är rimligt säkert att de kommer att utnyttjas, de inkluderas i leasingperioden om det är rimligt säkert att de kommer att nyttjas.

Leasingavtalen redovisas som nyttjanderättstillgång med en motsvarande leasingskulden dagen som den leasade tillgången finns tillgänglig för användning av SJ. I resultaträkningen redovisas avskrivningar på tillgången och räntekostnader på skulden. Räntekomponenten fördelas över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade leasingskulden. Nyttjanderättstillgången skrivs av linjärt över den kortare perioden av tillgångens nyttjandeperiod och leasingperioden. Tillgångar och skulder som uppkommer från leasingavtal redovisas initialt till nuvärde.

Leasingskulden inkluderar nuvärdet av följande:

- Fasta leasingavgifter
- Variabla leasingavgifter, främst indexuppräkning
- Straffavgifter vid uppsägning av leasingavtalet, om leasingperioden återspeglar utnyttjandet av denna möjlighet.

Leasingbetalningarna diskonteras med den marginella låneräntan eftersom den implicita räntan i leasingavtalen inte lätt kan fastställas. SJs höga kreditvärdighet innebär att säkerheten för vilken lånet avser inte har någon väsentlig påverkan. Den marginella låneräntan bedöms därmed vara likvärdig för SJ-koncernens hyresavtal.

Leasebetalningar för korttidsleasingavtal samt leasingavtal för vilka den underliggande tillgången är av mindre värde kostnadsförs löpande. Korttidsleasingavtal är avtal med en leasingperiod på 12 månader eller mindre. Servicebetalningar exkluderas från leasingskulden.

Leasingperiodens längd

Leasingperioden inkluderar den icke uppsägningsbara perioden. Om SJ är rimligt säker på att utnyttja/eller inte utnyttja en möjlighet att förlänga leasingavtalet beaktas detta vid fastställandet av leasingperioden. Alla relevanta fakta och omständigheter beaktas vid fastställandet av leasingperioden. SJs bedömning avseende om det är rimligt säkert att en förlängningsoption kommer att nyttjas eller inte påverkar leasingperiodens längd. Leasingperioden bestäms i avtal för avtal och omvärderas om en option utnyttjas.

Leasingavtal enligt IFRS 16

Vid bedömningen av vilka avtal som ska redovisas som ett leasingavtal enligt IFRS 16 är ett fåtal av koncernens leasingavtal mer svårbedömda (främst verkstäder/depåer och fordonsavtal inom upphandlad trafik). Skillnaden avseende om ett leasingavtal ska redovisas enligt IFRS 16 eller inte är främst i bedömningen avseende vem som har rätt att styra över tillgången. I de fall SJ har rätt att styra över användningen av tillgången

under upplåtelseperioden har avtalet redovisats som ett leasingavtal enligt IFRS 16. <

Leasingavtal

Korttidsleasingavtal och leasingavtal där den underliggande tillgången är av mindre värde kostnadsförs löpande och uppgår till oväsentligt belopp. Kostnadsförda variabla avgifter uppgår också till oväsentligt belopp liksom vidareuthyrning av nyttjanderätter. Årets totala kassa-utflöde för hyrda lokaler uppgår till 272 MSEK (238).

För redovisning av nyttjanderättstillgångar, se not 10. För ytterligare information avseende leasingskulden, se not 15 "Finansiella instrument och finansiell riskhantering".

17 Eget kapital, övriga reserver

> Redovisningsprinciper

För derivatinstrument (valutaterminer och råvaruderivat) där säkringsredovisning tillämpas redovisas värdeförändringen samt resultatet av förlängning av valutaterminer mot säkringsreserven i eget kapital via övrigt totalresultat.

Omräkningsreserv avser valutakursdifferens som uppstår vid omräkning av utländska dotterbolag som rapporterar i annan valuta än koncernens rapporteringsvaluta SEK. <

Specifikation övriga reserver

	2023			2022		
	Omräknings-reserv	Säkrings-reserv	Summa övriga reserver	Omräknings-reserv	Säkrings-reserv	Summa övriga reserver
MSEK						
Ingående balans 1 januari	-5	43	38	0	17	17
Kassaflödessäkringar						
- förändring i verkligt värde	-	12	12	-	64	64
- omklassificering till resultaträkningen	-	-40	-40	-	-30	-30
Uppskjuten skatt	-	7	7	-	-8	-8
Omräkningsdifferens utländska dotterbolag	0	-	0	-5	-	-5
Utgående balans 31 december	-5	22	17	-5	43	38

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

18 Avsättningar

> Redovisningsprinciper

Avsättningar
Avsättningar är skulder som är ovissa avseende förfallotidpunkt eller belopp. En avsättning tas med i koncernens balansräkning när en inträffad händelse har lett till att koncernen har en legal eller informell förpliktelse som sannolikt kommer att kräva ett utflöde av resurser, vilka tillförlitligt kan uppskattas. Avsättningar nuvärdesberäknas när effekten av beräkningen är väsentlig. Avsättningarna omprövas varje balansdag.

Kundlojalitetsprogram (SJ Prio)
SJ Prio-avsättningen värderas utifrån hur många poäng som intjänats. Då alla poäng inte nyttjas reduceras värderingen med de poäng som förväntas förfalla. De poäng som förväntas nyttjas värderas utifrån en prissättningsfaktor som omvandlar antal poäng till antal kronor och som speglar SJs framtida åtagande. Avsättningen redovisas vid försäljningstillfället då den initiala försäljningen minskas och en avsättning redovisas som speglar det framtida åtagandet.

Skadelivräntor
Skadelivräntorna värdesäkras årligen genom ett index som bygger på förändringar i prisbasbeloppet. Finansinspektionen fastställer varje år de procenttal som skadelivräntorna ska justeras med. Avsättningen omvärderas även årligen utifrån antaganden kring förväntad livslängd, diskonteringsränta samt det index varmed de värdesäkrade livräntorna räknats upp. I samband med detta görs även en översyn av samtliga tillämpade antaganden. <

> Viktiga uppskattningar

Förlustkontrakt
SJ går regelbundet igenom samtliga kontraktuella åtaganden inom upphandlad trafik och bedömer om det finns behov av att redovisa en avsättning för förlustkontrakt för den återstående kontraktstiden. Ett kontrakt är ett förlustkontrakt om de oundvikliga kostnaderna för att uppfylla förpliktelseerna överstiger de förväntade ekonomiska fördelarna av det. Bedömningen grundas på avtal, budget/affärsplan och den bästa information som finns tillgänglig, bedömningen baseras på uppskattningar och är känslig för förändringar i antaganden. Avtalen följs upp löpande. <

Avsättningar

	Förlustkontrakt		Kundlojalitetsprogram		Skadelivräntor		Skador		Omstrukturingsreserv		Övrigt		Summa	
MSEK	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ingående balans 1 januari	468	505	174	126	151	140	32	33	2	101	60	48	889	953
Tillkommande avsättningar	5	358	186	148	0	0	19	3	4	7	154	25	368	540
Utnyttjat	-128	-72	-157	-91	-19	-7	-8	-3	-2	-16	-145	-12	-459	-201
Upplösning/omvärdering	0	-328	-38	-9	12	18	0	0	0	-89	0	0	-26	-408
Omräkningsdifferens	-10	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-10	5
Utgående balans 31 december	335	468	165	174	144	151	44	32	4	2	69	60	761	889
Varav:														
Långfristiga avsättningar	315	307	100	121	138	145	6	6	-	-	-	-	559	579
Kortfristiga avsättningar ¹	20	161	65	53	7	7	37	26	4	2	69	60	202	310
Summa	335	468	165	174	144	151	44	32	4	2	69	60	761	889

¹ De avsättningar som är klassificerade som kortfristiga avsättningar förfaller inom inom tolv månader efter balansdagen.

Avsättningar

Kundlojalitetsprogram (SJ Prio)

SJ Prio är SJs kundlojalitetsprogram för resenärer och har idag cirka 1,6 miljoner medlemmar. Avsättningen speglar SJs betalningsförpliktelse för det framtida åtagandet och förfaller inom två år från och med den 31 december 2023.

Skadelivräntor

Skadelivräntor avser skadeersättning som utgår till skadelidande efter olycka. Ett drygt 50-tal personer som skadats till följd av SJs järnvägsverksamhet erhåller skadeersättning. Skadelivräntorna är oftast livslånga. Skadelivräntorna värdesäkras årligen.

Skador

Avsättning avseende skador avser reservering för inträffade skador på SJs fordonsflotta samt självrisker i försäkringsärenden.

Övrigt

Övriga avsättningar 2023 består av värdebevis som utställt till resenärer som avbokat sin SJ-resa, avsättning för eftersatt underhåll av fordon samt ersättning vid försening.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

> **Noter – koncernen**

Finansiella rapporter – moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

19

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

MSEK	231231	221231
Personalrelaterade kostnader	274	302
El- och infrastrukturavgifter	199	148
Fordonsrelaterade kostnader	226	460
Licenser och övriga IT-kostnader	61	53
Övriga upplupna kostnader	76	68
Förutbetalda årskort och biljetter	392	337
Övriga förutbetalda intäkter	3	2
Summa	1 231	1 370

20

Ställda säkerheter

MSEK	231231	221231
Säkerhet för upptagna lån	577	607 ¹
Summa	577	607 ¹

¹⁾ Jämförelsetalet har rättats, ett för högt belopp angavs föregående år.

SJ har ställt ut 11 stycken SJ 3000-tågsätt som säkerhet för ett lån från Nordiska Investeringsbanken. Redovisat värde för samtliga 11 tågsätt (11) uppgick till 577 MSEK (607) per den 31 december 2023.

21

Eventualförpliktelser

> Redovisningsprinciper

Eventualförpliktelser utgörs av befintliga förpliktelser som hänför sig till inträffade händelser, vilka ej har redovisats som skuld eller avsättning. Anledningen är att det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller att förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig säkerhet.

Tvister
SJ är involverat i ett antal tvister och rättsliga förfaranden inom ramen för den löpande verksamheten. Ledningen rådgör med juridisk expertis i frågor rörande rättstvister och med andra experter såväl inom som utanför bolaget i frågor rörande den löpande affärsverksamheten. Enligt bästa bedömning är inget bolag i koncernen för närvarande involverat i något rättsligt förfarande eller skiljeförfarande som bedöms kan komma att ha en väsentlig negativ effekt på verksamheten, den finansiella ställningen eller resultatet. <

MSEK	231231	221231
Garantier	2 081	1 629
Summa	2 081	1 629

Inom koncernen utgörs eventualförpliktelser av utställda garantier för koncernens åtagande gentemot kunder och leverantörer i enlighet med avtal tillhörande upphandlad trafik. Garantierna avser avtalen som SJ kör på uppdrag av Västtrafik, trafikpaket Nord i Norge, Öresundstågstrafiken, Krösatågen samt pendeltågstrafiken i Stockholms län.

22

Transaktioner med närstående

Svenska staten äger 100% av aktierna i SJ AB. SJ erbjuder varor och tjänster till staten, statliga myndigheter och statliga företag i konkurrens med andra leverantörer på kommersiella villkor.

Vid inköp eller försäljning av varor och tjänster inom koncernen och mellan koncernen och övriga närstående företag tillämpas affärsmässiga villkor och marknadsprissättning. Övriga närstående företag är intressebolag, statliga bolag och affärsdrivande verk med marknadsmässiga krav där staten har ett bestämmande inflytande.

Transaktionerna uppstår i den löpande verksamheten. Under 2023 hade SJ väsentliga transaktioner med Trafikverket om 840 MSEK (709) och med Jernhusen AB om 237 MSEK (214). Transaktioner mellan SJ AB och dess dotterföretag har eliminerats i koncernredovisningen.

Närstående fysiska personer är ledande befattningshavare, styrelseledamöter samt deras nära familjemedlemmar. Transaktionerna med dessa består endast av ersättningar, för upplysningar om ersättningar till ledande befattningshavare och styrelseledamöter, se not 4, "Personalkostnader".

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
 - Finansiella rapporter – koncernen
 - > **Noter – koncernen**
 - Finansiella rapporter – moderbolaget
 - Noter – moderbolaget
 - Styrelsens försäkran
 - Revisionsberättelse
- Övrig hållbarhets-information
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

23 Förändring i finansiell skuld

MSEK	Ingående balans 1 januari 2023	Amortering	Ej kassaflödespåverkande		Utgående balans 31 december 2023
			Förändring leasingskuld ¹	Omklassificering	
Långfristig upplåning	1 658	–	–	-262	1 395
Kortfristig upplåning	130	-141	–	262	251
Långfristig leasingskuld	298	–	939	-273	964
Kortfristig leasingskuld	270	-273	3	273	273
Summa skulder från finansieringsaktiviteter	2 356	-414	942	–	2 884

¹⁾ Avser nya leasingavtal, ränta på leasingskuld samt ändringar/omvärdering av leasingavtal.

MSEK	Ingående balans 1 januari 2022	Amortering	Ej kassaflödespåverkande		Utgående balans 31 december 2022
			Förändring leasingskuld ¹	Omklassificering	
Långfristig upplåning	1 814	–	–	-156	1 658
Kortfristig upplåning	345	-371	–	156	130
Långfristig leasingskuld	347	–	83	-132	298
Kortfristig leasingskuld	235	-235	138	132	270
Summa skulder från finansieringsaktiviteter	2 742	-606	221	–	2 356

¹⁾ Avser nya leasingavtal, ränta på leasingskuld samt ändringar/omvärdering av leasingavtal.

24 Händelser efter balansdagen

Inga händelser har inträffat efter den 31 december 2023 som bedöms få en väsentlig påverkan på koncernens räkenskaper.

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Finansiella rapporter –
koncernen
Noter – koncernen
> **Finansiella rapporter –
moderbolaget**
Noter – moderbolaget
Styrelsens försäkran
Revisionsberättelse
Övrig hållbarhets-
information
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Moderbolagets resultaträkning och rapport över totalresultat

MSEK	Not	2023	2022
Nettoomsättning	M3	7 681	6 997
Övriga rörelseintäkter		108	63
Summa rörelsens intäkter		7 789	7 060
Personalkostnader	M4	-2 565	-2 214
Av- och nedskrivningar	M9, M10	-514	-741
Övriga kostnader	M5, M6	-4 272	-3 770
Summa rörelsens kostnader		-7 351	-6 725
Rörelseresultat		438	335
Resultat från andelar dotterbolag	M11	-14	-224
Resultat från andelar i intressebolag	M12	0	-
Finansiella intäkter	M7	44	19
Finansiella kostnader	M7	-48	-71
Resultat efter finansiella poster		420	60
Erhållna koncernbidrag		107	119
Summa bokslutsdispositioner		107	119
Resultat före skatt		527	179
Skatt på årets resultat	M8	-112	-87
Årets resultat		415	91
Övrigt totalresultat			
<i>Komponenter som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen</i>			
Kassaflödessäkringar netto efter skatt	M17	-6	5
Övrigt totalresultat för året		-6	5
Årets totalresultat		409	96

Kommentarer till moderbolagets resultaträkning

Intäkter

SJ ABs nettoomsättning uppgick till 7 681 MSEK (6 997), vilket motsvarar en ökning med 9,8%.

Biljettintäkterna ökade till 6 427 MSEK (5 865) främst till följd av att resandet ökade med 7% jämfört med föregående år vilket främst förklaras av att första kvartalet föregående år påverkades av reserestriktioner till följd av coronapandemin. Yelden (biljettpris per personkilometer) ökade också något jämfört med föregående år.

Trafikavtalsintäkterna har också ökat jämfört med föregående år och uppgick till 714 MSEK (594).

Kostnader

Rörelsens kostnader uppgick till -7 351 MSEK (-6 725), vilket motsvarar en ökning med 9,3%.

Personalkostnaden har ökat till följd av fler medarbetare, bland annat till följd av SJs egen lokförarskola samt årlig lönerevision. Personalkostnaden har också ökat jämfört med föregående år till följd av den upplösning av omstruktureringsreserv som redovisades föregående år.

Övriga kostnader har ökat till följd av högre kostnader för infrastruktur och el för tågdrift, främst till följd av högre elpris jämfört med föregående år. Kostnaderna för underhåll och depå har ökat till följd av inflation och högre produktion. IT-kostnaderna har ökat främst till följd av att en högre andel av IT-utvecklingen har kostnadsförts jämfört med föregående år avseende de delar som är hänförliga till system som är molnbaserade. Övriga kostnader har också ökat generellt till följd av inflationen.

Av- och nedskrivningar minskade jämfört med föregående år, vilket främst beror på nedskrivning av immateriella tillgångar om 208 MSEK som redovisades föregående år.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet för helåret uppgick till 438 MSEK (335), vilket motsvarar en rörelsemarginal på 5,6% (4,7). Resandet ökade med 7% jämfört med föregående år, främst till följd av att det första kvartalet föregående år påverkades av reserestriktioner till följd av coronapandemin.

Resultat från finansiella poster, skatt och årets resultat

Andelar i dotterbolag har skrivits ned med 14 MSEK (224).

Resultat före skatt uppgick till 527 MSEK (179). Den effektiva skattesatsen för helåret uppgick till 21,3% (48,8). Skillnaden mellan den faktiska skattesatsen på 20,6% (20,6) och den effektiva skatten för året beror främst på nedskrivning av andelar i dotterbolag.

Årets resultat uppgick till 415 MSEK (91).

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Finansiella rapporter –
koncernen
Noter – koncernen
> **Finansiella rapporter –
moderbolaget**
Noter – moderbolaget
Styrelsens försäkran
Revisionsberättelse
Övrig hållbarhets-
information
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Moderbolagets balansräkning

MSEK	Not	231231	221231
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Fordon	M9	2 896	2 964
Maskiner och inventarier	M9	21	25
Pågående nyanläggningar	M9	3 278	2 700
Hyrd lokal	M9	3	6
Summa materiella anläggningstillgångar		6 198	5 696
Immateriella tillgångar			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	M10	204	188
Summa immateriella tillgångar		204	188
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i dotterbolag	M11	5	5
Andelar i intressebolag	M12	1	1
Långfristiga fordringar	M15	121	124
Summa finansiella anläggningstillgångar		126	129
Summa anläggningstillgångar		6 528	6 013
Omsättningstillgångar			
Varulager		75	68
Kundfordringar	M15	221	184
Fordringar hos koncernbolag	M15	240	221
Övriga fordringar	M13	191	279
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	M14	221	203
Summa kortfristiga fordringar		874	886
Kortfristiga placeringar	M15	178	484
Kassa och bank	M15	183	400
Summa omsättningstillgångar		1 309	1 838
SUMMA TILLGÅNGAR		7 837	7 851

MSEK	Not	231231	221231
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		400	400
Reservfond		200	200
Fond för utvecklingsutgifter		298	326
Fritt eget kapital			
Fond för verkligt värde		7	13
Balanserad vinst		2 075	1 955
Årets resultat		415	91
Summa eget kapital	M17, M25	3 396	2 986
Skulder			
Avsättningar			
Långfristiga avsättningar	M18	438	463
Kortfristiga avsättningar	M18	192	269
Uppskjuten skatteskuld	M8	107	20
Summa avsättningar		737	752
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder	M15, M23	1 395	1 660
Summa långfristiga skulder		1 395	1 660
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder	M15, M23	254	133
Leverantörsskulder	M15	407	516
Skulder till koncernbolag	M15	446	601
Övriga kortfristiga skulder		187	151
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	M19	1 016	1 053
Summa kortfristiga skulder		2 309	2 453
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		7 837	7 851

Kommentarer till moderbolagets balansräkning

Tillgångar

Materiella anläggningstillgångar

SJ ABs materiella anläggningstillgångar uppgick till 6 198 MSEK (5 696) och utgörs till största delen av tågfordon. Ökningen förklaras av investeringar i nya snabbtåg och regionaltåg samt upprustning och modernisering av X 2000.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar uppgick till 204 MSEK (188) och utgörs av balanserade utgifter för utveckling, främst utvecklingskostnader för verksamhetsnära IT-system.

Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar uppgick till 126 MSEK (129) och utgörs främst av finansiella placeringar. Placeringarna avser fondförvaltning av likvida medel som ska täcka framtida utbetalningar av livräntor.

Omsättningstillgångar

SJ ABs omsättningstillgångar uppgick till 1 309 MSEK (1 838). Kortfristiga placeringar uppgick till 178 MSEK (484) och har minskat till följd av avyttring och förfall.

Eget kapital och skulder

Eget kapital

SJ ABs egna kapital uppgick till 3 396 MSEK (2 986). Förändringen beror på årets totalresultat.

Räntebärande skulder

Räntebärande skulder uppgick till 1 649 MSEK (1 793) och utgörs främst av lån för finansiering av nya snabbtåg, SJ 3000 samt för moderniseringen av X 2000. Lånen har en återstående löptid på upp till 10 år.

Avsättningar

Avsättningar uppgick till 737 MSEK (752). Avsättningarna har främst minskat till följd av att avsättningar för framtida osäkerhet avseende avtal inom upphandlad trafik delvis utnyttjats under året. Minskningen motverkas något av att uppskjuten skatteskuld har ökat.

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
 - Finansiella rapporter – koncernen
 - Noter – koncernen
 - > **Finansiella rapporter – moderbolaget**
 - Noter – moderbolaget
 - Styrelsens försäkran
 - Revisionsberättelse
- Övrig hållbarhets-information
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Moderbolagets rapport över förändring i eget kapital

MSEK	Not M17	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital			Summa eget kapital
		Aktiekapital	Reservfond	Fond för utvecklingsutgifter	Fond för verkligt värde Säkringsreserv	Balanserad vinst	Årets resultat	
1 januari 2022		400	200	314	9	2 744	-776	2 890
Årets resultat		-	-	-	-	-	91	91
Övrigt totalresultat		-	-	-	5	-	-	5
Årets totalresultat		-	-	-	5	-	91	96
Fond för utvecklingsutgifter		-	-	13	-	-13	-	-
Vinstdisposition		-	-	-	-	-776	776	-
31 december 2022		400	200	326	13	1 955	91	2 986
Årets förändring								
Årets resultat		-	-	-	-	-	415	415
Övrigt totalresultat		-	-	-	-6	-	-	-6
Årets totalresultat		-	-	-	-6	-	415	409
Fond för utvecklingsutgifter		-	-	-29	-	29	-	-
Vinstdisposition		-	-	-	-	91	-91	-
31 december 2023		400	200	298	7	2 075	415	3 396

Kommentarer till förändring i eget kapital

SJ ABs eget kapital uppgick per den 31 december 2023 till 3 396 MSEK (2 986). Förändringen förklaras av årets totalresultat om 409 MSEK (96).

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Finansiella rapporter –
koncernen
Noter – koncernen
> **Finansiella rapporter –
moderbolaget**
Noter – moderbolaget
Styrelsens försäkran
Revisionsberättelse
Övrig hållbarhets-
information
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Moderbolagets kassaflödesanalys

MSEK	Not	2023	2022
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		527	179
Ej kassaflödespåverkande poster			
Av- och nedskrivningar	M9, M10	514	741
Förändring avsättningar	M18	-101	-62
Realisationsvinst/förlust		0	0
Betald skatt		-22	-
Övriga ej kassaflödespåverkande poster		-9	23
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		909	880
Förändring av rörelsekapital			
Förändring av kundfordringar		-75	-77
Förändring av leverantörsskulder		-150	192
Förändring av övrigt rörelsekapital		-34	423
Kassaflöde från rörelsekapital		-260	539
Kassaflöde från den löpande verksamheten		649	1 419
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	M9	-971	-1 271
Förvärv av immateriella tillgångar	M10	-61	-150
Förvärv kortfristiga placeringar		-100	-300
Försäljning kortfristiga placeringar		410	16
Övrig investeringsverksamhet		0	14
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-722	-1 691
Finansieringsverksamheten			
Amortering	M23	-144	-374
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-144	-374
Årets kassaflöde		-218	-646
Likvida medel vid årets början	M15	400	1 047
Likvida medel vid årets slut	M15	183	400

Kommentarer till moderbolagets kassaflödesanalys

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Resultat före av- och nedskrivningar minskade med 125 MSEK, den lägre intjäningen under året förklaras främst av ökade kostnader till följd av inflation under 2023. Kassaflödet från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapitalet ökade dock med 29 MSEK och uppgick till 909 MSEK (880) vilket till största del förklaras av lägre nedskrivning avseende aktier i dotterbolag 14 MSEK (224) samt tillhörande timingeffekter.

Förändringen av rörelsekapital förklaras främst av minskade leverantörsskulder till följd av timingeffekter.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 649 MSEK (1 419).

Kassaflöde från investeringsverksamheten

Kassaflöde från investeringsverksamheten uppgick till -722 MSEK (-1 691). Investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till -971 MSEK (-1 271), varav -964 MSEK (-1 263) avsåg investeringar i fordon. Investeringar i immateriella tillgångar uppgick till -61 MSEK (-150) och avsåg främst utveckling av nytt biljettförsäljningssystem.

Årets förvärv av kortfristiga placeringar uppgick till -100 MSEK (-300) och årets avyttring och förfall av kortfristiga placeringar uppgick till 410 MSEK (16).

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

Kassaflöde från finansieringsverksamheten uppgick till -144 MSEK (-374) och avser amorteringar.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

Noter – koncernen

Finansiella rapporter – moderbolaget

> **Noter – moderbolaget**

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Moderbolagets noter

M1 Redovisningsprinciper

> SJ AB med organisationsnummer 556196-1599 är moderbolag i SJ-koncernen och har sitt huvudkontor i Stockholm.

Årsredovisningen för SJ AB har upprättats i enlighet med "Årsredovisningslagen" och RFR 2 "Redovisning för juridiska personer". I enlighet med RFR 2 ska moderbolag vars finansiella rapporter för koncernen följer International Financial Reporting Standards (IFRS) så som de antagits av EU, tillämpa IFRS i den mån det är möjligt inom ramen för "Årsredovisningslagen", samt med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Således följer moderbolaget samma redovisningsprinciper som koncernen (se koncernens noter för beskrivning av dessa) med undantag för de avvikelser som presenteras nedan och i anslutning till berörda noter. Belopp anges i miljoner svenska kronor, MSEK, om inte annat anges. Avrundningsdifferenser kan förekomma.

Bokslutsdispositioner

SJ AB redovisar koncernbidrag i enlighet med alternativregeln, vilket innebär att samtliga koncernbidrag, såväl lämnade som erhållna, redovisas som bokslutsdisposition. <

M2 Viktiga uppskattningar och bedömningar

För viktiga uppskattningar och bedömningar, se not 2 i koncernen.

M3 Intäkter och avtalssaldon

MSEK	2023				Summa	2022				Summa
	Biljetter	Trafikavtal	Mat och dryck	Övrigt		Biljetter	Trafikavtal	Mat och dryck	Övrigt	
Tidpunkt för uppfyllande av prestationsåtagande										
Vid en given tidpunkt	6 168	–	172	368	6 708	5 642	–	161	377	6 180
Övertid	259	714	–	–	973	224	594	–	–	817
Summa nettoomsättning	6 427	714	172	368	7 681	5 865	594	161	377	6 997

Avtalssaldon

MSEK	231231	221231
Förutbetalda årskort och biljetter	382	320
Kundlojalitetsprogram (SJ Prio)	165	170
Utställda värdebevis	43	44
Ersättning vid försening	3	1
Summa avtalsskulder	593	535

Förutbetalda årskort och färdbiljetter intäktsredovisas under nästkommande år. För förändring av avsättning för kundlojalitetsprogram (SJ Prio), utställda värdebevis och ersättning vid försening, se not M18 "Avsättningar".

Prestationsåtagande uppfyllt inom:

MSEK	2023	2022
Inom 1 år	505	625
1-5 år	1 758	585
5 år eller senare	2 082	–
Summa ej uppfyllda prestationsåtaganden trafikavtal inom upphandlad trafik	4 345	1 210

SJ AB har under 2023 tecknat avtal avseende Krösatågen som innebär att SJ ansvarar för trafiken fram till och med december 2033 vilket är den främsta orsaken till ökningen av ej uppfyllda prestationsåtaganden. Även avropade optionsår inom upphandlad trafik har bidragit till ökningen.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter –
koncernen

Noter – koncernen

Finansiella rapporter –
moderbolaget> **Noter – moderbolaget**

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

M4 Personalkostnader

För information om ersättningar till styrelse och ledande befattningshavare i moderbolaget (och koncernen), se koncernens not 4.

Personalkostnader

MSEK	2023	2022
Löner och andra ersättningar		
Styrelse	-2	-2
Vd och ledande befattningshavare	-27	-26
Övriga anställda	-1 684	-1 428
Summa löner och andra ersättningar	-1 712	-1 456
Sociala kostnader	-525	-460
Pensionskostnader inklusive särskild löneskatt till vd och ledande befattningshavare	-10	-8
Pensionskostnader inklusive särskild löneskatt till övriga anställda	-162	-154
Övriga personalrelaterade kostnader	-155	-136
Summa personalkostnader	-2 565	-2 214

Medelantal anställda

	2023		2022	
	Medel- antal	Varav kvinnor, %	Medel- antal	Varav kvinnor, %
Sverige	3 073	41	2 885	41
Summa	3 073	41	2 885	41

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	231231		221231	
	Antal	Varav kvinnor, %	Antal	Varav kvinnor, %
Styrelseledamöter	7	34	7	43
Ledande befattningshavare	8	42	8	38
Summa	15	39	15	40

M5 Övriga kostnader

MSEK	2023	2022
Underhåll och depå	-948	-833
Elkostnader för tågdrift	-373	-276
Infrastrukturavgifter	-518	-479
IT tjänster	-813	-682
Ersättningstrafik	-251	-211
Övriga kostnader	-1 369	-1 289
Summa	-4 272	-3 770

För analys av övriga kostnader se ”Kommentarer till moderbolagets resultaträkning”.

M6 Ersättning till revisorer

MSEK	2023	2022
Revisionsuppdrag	-2	-1
Revision utöver revisionsuppdraget	-1	-1
Skatterådgivning	0	0
Övriga uppdrag	0	0
Summa	-3	-2

Valt revisionsbolag 2023 var Öhrlings Pricewaterhouse Coopers och 2022 Deloitte.

M7 Finansiella intäkter och kostnader

MSEK	2023	2022
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter		
- kortfristiga fordringar	2	0
- kortfristiga placeringar	16	14
Valutakursdifferenser	15	-
Övriga finansiella intäkter	10	6
Summa finansiella intäkter	44	19
Finansiella kostnader		
Räntekostnader		
- lån	-22	-24
- leasingskuld	-2	-2
- derivatinstrument	-	-1
Värdeförändring placeringar, netto	-1	-16
Valutakursdifferenser	-	-6
Övriga finansiella kostnader	-22	-22
Summa finansiella kostnader	-48	-71
Summa finansnetto	-4	-52

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter –
koncernen

Noter – koncernen

Finansiella rapporter –
moderbolaget> **Noter – moderbolaget**

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

M8 Skatt**Skatt på årets resultat**

MSEK	2023	2022
Uppskjuten skatteintäkt/skattekostnad	-90	-87
Aktuell skatt	-22	-
Summa	-112	-87

Avstämning av redovisad skatt och effektiv skattesats

	2023		2022	
	Skatt, MSEK	Skattesats, %	Skatt, MSEK	Skattesats, %
Årets resultat före skatt	527	-	179	-
Skatt enligt gällande skattesats	-109	-20,6	-37	-20,6
Ej avdragsgilla kostnader	-1	-0,3	-2	-1,0
Ej skattepliktiga intäkter	1	0,2	-	-
Nedskrivning av andelar i dotterbolag	-3	-0,6	-46	-25,8
Uppskjuten skatt hänförlig till tidigare år	-	-	-2	-1,2
Övriga skillnader	-	-	-0	-0,2
Redovisad skatt i resultaträkningen	-112	-21,3	-87	-48,8

Den effektiva skattesatsen för helåret uppgick till -21,3% (-48,8). Skillnaden mellan den faktiska skattesatsen på -20,6% (-20,6) och den effektiva skatten för året beror främst på nedskrivning av andelar i dotterbolag.

Uppskjutna skattefordringar

MSEK	Underskottsavdrag		Förlustkontrakt		Övrigt		Summa	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ingående balans 1 januari	4	159	65	72	13	32	82	263
Förändring hänförlig till tidigare år	-	1	-	-	-	-1	-	-
Redovisat i årets resultat	-4	-157	-23	-7	-2	-18	-28	-182
Utgående balans 31 december	-	4	43	65	11	13	54	82

Uppskjutna skatteskulder

MSEK	Restvärdeavskrivning ¹		Övrigt		Summa	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ingående balans 1 januari	-95	-186	-6	-6	-101	-193
Redovisat i övrigt totalresultat	-	-	3	-3	3	-3
Redovisat i årets resultat	-62	91	-	3	-62	95
Utgående balans 31 december	-157	-95	-3	-6	-161	-101
Redovisad uppskjuten skattefordran/skatte- skuld, netto					-107	-20

¹⁾ Restvärdeavskrivning på skattemässiga värdet på materiella anläggningstillgångar.

M9 Materiella anläggningstillgångar

MSEK	Fordon	Maskiner och inventarier	2023	Hyrd lokal	Summa
			Pågående nyanlägg- ningar		
Ackumulerat anskaffningsvärde 1 januari	14 410	286	2 700	59	17 456
Investeringar	110	5	856	-	971
Försäljningar/utrangeringar	-58	-51	-	-	-109
Omklassificeringar	276	3	-278	-	-
Ackumulerat anskaffningsvärde 31 december	14 738	242	3 278	59	18 317
Ackumulerade avskrivningar 1 januari	-10 999	-255	-	-53	-11 308
Årets avskrivningar	-454	-12	-	-3	-468
Försäljningar/utrangeringar	52	49	-	-	101
Ackumulerade avskrivningar 31 december	-11 401	-218	-	-56	-11 675
Ackumulerade nedskrivningar 1 januari	-447	-5	-	-	-453
Försäljningar/utrangeringar	6	2	-	-	8
Ackumulerade nedskrivningar 31 december	-441	-3	-	-	-444
Redovisat värde 31 december	2 896	21	3 278	3	6 198

MSEK	Fordon	Maskiner och inventarier	2022	Hyrd lokal	Summa
			Pågående nyanlägg- ningar		
Ackumulerat anskaffningsvärde 1 januari	13 918	276	1 933	59	16 187
Investeringar	72	5	1 194	-	1 271
Försäljningar/utrangeringar	-3	-	-	-	-3
Omklassificeringar	422	5	-427	-	-
Ackumulerat anskaffningsvärde 31 december	14 410	286	2 700	59	17 456
Ackumulerade avskrivningar 1 januari	-10 537	-239	-	-51	-10 827
Årets avskrivningar	-464	-16	-	-3	-483
Försäljningar/utrangeringar	3	-	-	-	3
Ackumulerade avskrivningar 31 december	-10 999	-255	-	-53	-11 308
Ackumulerade nedskrivningar 1 januari	-441	-3	-	-	-444
Årets nedskrivningar	-6	-2	-	-	-9
Ackumulerade nedskrivningar 31 december	-447	-5	-	-	-453
Redovisat värde 31 december	2 964	25	2 700	6	5 696

PDF för utskrift >>

M1

M2

M3

M4

M5

M6

M7

M8

M9

M10

M11

M12

M13

M14

M15

M16

M17

M18

M19

M20

M21

M22

M23

M24

M25

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet

Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Finansiella rapporter –
koncernen
Noter – koncernen
Finansiella rapporter –
moderbolaget

> **Noter – moderbolaget**
Styrelsens försäkran
Revisionsberättelse
Övrig hållbarhets-
information
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

M10 Immateriella tillgångar

MSEK	2023			2022		
	Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	Varumärke	Summa	Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	Varumärke	Summa
Ackumulerat anskaffningsvärde 1 januari	1 561	240	1 801	1 411	240	1 651
Investeringar	61	–	61	150	–	150
Ackumulerat anskaffningsvärde 31 december	1 622	240	1 862	1 561	240	1 801
Ackumulerade av- och nedskrivningar 1 januari	-1 373	-240	-1 613	-1 124	-240	-1 364
Årets avskrivningar	-37	–	-37	-41	–	-41
Årets nedskrivningar	-8	–	-8	-208	–	-208
Ackumulerade av- och nedskrivningar 31 december	-1 418	-240	-1 658	-1 373	-240	-1 613
Redovisat värde 31 december	204	–	204	188	–	188

M11 Andelar i dotterbolag

> Redovisningsprinciper

Dotterbolag utgörs av de bolag där SJ AB har bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande uppstår om SJ AB har inflytande över dotterbolaget, exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang och kan använda sitt inflytande till att påverka sin avkastning.

Andelar i dotterbolag redovisas i SJ AB till anskaffningsvärde. Vid rörelseförvärv inkluderar moderbolaget utgifter hänförliga till förvärvet i anskaffningsvärdet i enlighet med RFR 2. Erhållna utdelningar redovisas i resultatet. Värdet provas minst årligen med hänsyn till eventuellt nedskrivningsbehov. <

Resultat från andelar i dotterbolag

MSEK	2023	2022
Nedskrivning av dotterbolag	-14	-224
Summa	-14	-224

Nedskrivning av andelar i dotterbolaget SJ Norge AS har skett under året med -14 MSEK (-224).

Aktier och andelar i dotterbolag samt redovisat värde

Bolag	Org nr	Säte	Antal andelar	Andel, %	Redovisat värde 231231, MSEK	Redovisat värde 221231, MSEK
SJ Götalandståg AB	556083-2098	Stockholm	5 000	100	1	1
SJ Mälardalen AB	556064-8692	Stockholm	5 000	100	1	1
SJ Norrlandståg AB	556196-5418	Stockholm	1 000	100	0	0
SJ Öresund AB	556596-9630	Stockholm	1 000	100	0	0
Vänertåg AB ¹	556848-9016	Stockholm	500	100	–	0
SJ Stockholmståg AB ²	559387-1311	Stockholm	25 000	100	0	0
SJ Danmark A/S	33 372 477	Köpenhamn	500	100	4	4
SJ Norge AS	917 587 728	Oslo	1 030 000	100	0	0
Summa					5	5

¹ Bolaget har fusionerats under 2023.
² Bolaget har bytt namn från MTM AB till SJ Stockholmståg AB under 2023.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

Noter – koncernen

Finansiella rapporter – moderbolaget

> **Noter – moderbolaget**

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

M12 Andelar i intressebolag

> Redovisningsprinciper

Andelar i intressebolag redovisas till anskaffningsvärde. Erhållna utdelningar redovisas i resultatet. Värdet prövas minst årligen med hänsyn till eventuellt nedskrivningsbehov. <

Resultat från andelar i intressebolag

MSEK	2023	2022
Utdelning	0	-
Summa	0	-

Andelar i intressebolag

MSEK	2023	2022
Anskaffningsvärden 1 januari	9	9
Avyttring/likvidation	-8	-
Ackumulerade anskaffningsvärden 31 december	1	9
Ackumulerade nedskrivningar 1 januari	-8	-8
Avyttring/likvidation	8	-
Ackumulerade nedskrivningar 31 december	0	-8
Redovisat värde 31 december	1	1

Innehav av antal aktier i intressebolag samt redovisat värde

	Org nr	Säte	Antal aktier	Kapitalandel, %	231231	221231
Sveriges Kommunikationer AB	556005-5955	Stockholm	1 400	50	1	1
Kust till Kust AB ¹	556481-7822	Karlskrona	-	-	-	0
Botniatåg AB ¹	556801-1828	Umeå	-	-	-	0
Summa andelar i intressebolag, MSEK					1	1

¹⁾Bolaget har likviderats under 2023.

Intressebolagens tillgångar, skulder, intäkter och resultat

			2023				2022			
MSEK	Org nr	Säte	Tillgångar	Skulder	Intäkter	Resultat	Tillgångar	Skulder	Intäkter	Resultat
Sveriges Kommunikationer AB	556005-5955	Stockholm	5	0	0	0	5	0	2	0
Kust till Kust AB ¹	556481-7822	Karlskrona	-	-	-	-	0	0	0	0
Botniatåg AB ¹	556801-1828	Umeå	-	-	-	-	1	0	0	0
Summa intressebolag			5	0	0	0	6	0	2	0

¹⁾Bolaget har likviderats under 2023.

M13 Övriga fordringar

MSEK	231231	221231
Moms och skattefordran	145	133
Försäkringsersättning	9	18
Skattekonto	20	94
Övrig fordran	16	34
Summa	191	279

M14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

MSEK	231231	221231
Förutbetalda fordonskostnader	10	5
Förutbetalda hyreskostnader	62	56
Förutbetalda underhållskostnader	0	12
Licenser och övriga IT-kostnader	25	26
Övriga förutbetalda kostnader	15	24
Övriga upplupna intäkter	109	80
Summa	221	203

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Finansiella rapporter – koncernen
Noter – koncernen
Finansiella rapporter – moderbolaget
> Noter – moderbolaget
Styrelsens försäkran
Revisionsberättelse
Övrig hållbarhets-information
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

M15 Finansiella instrument och finansiell riskhantering

Se koncernens not 15 för beskrivning av redovisningsprinciper och finansiell riskhantering som även är tillämplig för moderbolaget. Tabellerna avseende "Finansiella derivatinstrument", "Förfallostruktur derivatinstrument", samt "Känslighetsanalys" i koncernens not 15 är tillämpliga även för moderbolaget avseende valutaterminskontrakt.

Åldersanalys av kundfordringar förfallna till betalning

MSEK	231231	221231
< 30 dagar	21	10
30–60 dagar	2	2
60–90 dagar	1	1
> 90 dagar	30	14
Summa	54	27
<i>Varav reserver för kundfordringar:</i>		
Ingående balans 1 januari	15	16
Reservering för befarade förluster	7	2
Reglerade fakturor	0	0
Konstaterade förluster	1	-3
Utgående balans 31 december	23	15

Verkligt värde hierarki

MSEK	231231	221231
Kortfristiga placeringar	178	484
Övriga långfristiga tillgångar	121	123
Derivatinstrument	0	0
Summa nivå 2	299	608

Framtida odiskonterade kassaflöden för finansiella skulder

MSEK	2023				2022			
	Inom 1 år	1-5 år	5 år eller senare	Summa	Inom 1 år	1-5 år	5 år eller senare	Summa
Upplåning	324	859	821	2 004	185	883	937	2 005
Leasingskuld	3	–	–	3	3	3	–	6
Leverantörsskulder och övriga skulder	882	–	–	882	1 142	–	–	1 142
Derivatinstrument	0	–	–	0	0	–	–	0
Summa	1 209	859	821	2 889	1 330	886	937	3 153

Redovisat värde och verkligt värde för finansiella instrument

MSEK	2023		2022	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar				
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Långfristiga fordringar	121	121	123	123
Kortfristiga placeringar	178	178	484	484
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Kundfordringar och övriga fordringar	462	462	421	421
Kassa och bank	183	183	400	400
Summa finansiella tillgångar	943	943	1 429	1 429
Finansiella skulder				
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Derivatinstrument för vilka säkringsredovisning tillämpas	0	0	0	0
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Upplåning	1 646	1 646	1 788	1 788
Leasingskuld	2	3	5	6
Leverantörsskulder och övriga skulder	882	882	1 142	1 142
Summa finansiella skulder	2 531	2 532	2 935	2 936

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter – koncernen

Noter – koncernen

Finansiella rapporter – moderbolaget

> **Noter – moderbolaget**

Styrelsens försäkran

Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

M16 Leasingavtal

> Redovisningsprinciper

På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning tillämpar moderbolaget inte IFRS 16 som koncernen utan nedanstående redovisningsprinciper enligt RFR 2.

Leasingavtal där en väsentlig del av riskerna och fördelarna med ägandet behålls av leasegivaren klassificeras som operationell leasing. Leasingavgifterna kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Leasingavtal där moderbolaget i allt väsentligt innehar de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet klassificeras som finansiell leasing. Vid leasingperiodens början redovisas den leasade tillgången och leasingkulden till det lägre av leasingtillgångens verkliga värde och nuvärdet av minimileaseavgifterna.

Anläggningstillgångar som innehas genom finansiell leasing skrivs av över den kortare perioden av tillgångens nyttjandeperiod och leasingperioden. Den framtida betalningsförpliktelsen till leasegivaren upp-tas som en skuld i balansräkningen. Varje hyresbetalning fördelas mellan amortering av skulden och finansiella kostnader. <

Operationella leasingavtal

Moderbolagets operationella leasingavtal avser främst lokaler. Hyresav-talen är tecknade till sedvanliga marknadsmässiga villkor. Moderbolagets erlagda hyror under 2023 uppgick till 237 MSEK (212).

Framtida betalningsåtaganden i nominella värden

MSEK	2023	2022
Inom 1 år	223	215
1–5 år	654	189
5 år eller senare	288	0
Summa	1 165	405

Framtida betalningsåtaganden har främst ökat till följd av 3 förnyade depåavtal som löper på 8 år.

Finansiella leasingavtal

SJ AB har ett hyresavtal som löper ut den 31 december 2024 som är klassifi-cerat som ett finansiellt leasingavtal. Framtida minimileasingavgifter upp-går till 3 MSEK (6).

M17 Eget kapital

Bundet eget kapital

Det bundna kapitalet består av aktiekapital om 400 MSEK (400) och reservfond om 200 MSEK (200) samt fond för utvecklingsutgifter om 298 MSEK (326).

Aktiekapital

Enligt bolagsordningen för SJ AB ska aktiekapitalet uppgå till lägst 400 MSEK (400) och till högst 1 600 MSEK (1 600). Samtliga aktier är fullt betalda. Inga aktier innehas av bolaget självt eller av dess dotterbolag. I SJ AB finns inga A-aktier, B-aktier eller preferensaktier. Antalet aktier uppgår till 4 000 000 och kvotvärdet är 100 SEK per aktie.

Fond för utvecklingsutgifter

För aktiveringar av utgifter för utveckling ska ett lika stort belopp sättas av till en fond för utvecklingsutgifter i eget kapital för att begränsa möjlighe-ten till utdelning. För 2023 innebär det att 61 MSEK (150) avsatts till fond för utvecklingsutgifter. Under året har avskrivning av tidigare års avsättning till utvecklingsfond gjorts med -90 MSEK (-137).

Fritt eget kapital

Fritt eget kapital består av fond för verkligt värde (säkringsreserv) 7 MSEK (13), balanserad vinst 2 075 MSEK (1 955) och årets resultat om 415 MSEK (91).

Det utdelningsbara beloppet är beroende både av en beloppsspärr och en försiktighetsregel. Beloppsspärren medför att ingen utdelning sker om det inte finns full täckning för det bundna egna kapitalet omedel-bart efter utdelningen. Försiktighetsregeln innebär att utdelning endast får ske då det är försvarligt med beaktande av de risker som verksam-hetens art och omfattning ställer på moderbolagets och koncernens eget kapital. Se not M25 för vinstdisposition.

Specifikation säkringsreserv

MSEK	2023	2022
Ingående balans 1 januari	13	9
Kassaflödessäkringar		
- förändring i verkligt värde	9	3
- omklassificering till resultaträkningen	-17	4
Uppskjuten skatt	3	-3
Utgående balans 31 december	7	13

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
- Finansiella rapporter – koncernen
- Noter – koncernen
- Finansiella rapporter – moderbolaget
- > **Noter – moderbolaget**
- Styrelsens försäkran
- Revisionsberättelse
- Övrig hållbarhets-information
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

M18 Avsättningar

MSEK	Förlust-kontrakt		Kundlojalitets-program		Skadelivräntor		Skador		Omstrukture-ring		Övrigt		Summa	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ingående balans 1 januari	318	352	170	124	151	140	30	31	2	99	60	48	732	794
Tillkommande avsättningar	0	208	185	146	0	0	18	2	4	7	154	25	361	388
Upplösning/omvärdering	0	-170	-38	-10	12	18	0	0	0	-89	0	0	-25	-251
Utnyttjat	-110	-72	-153	-90	-19	-7	-8	-3	-2	-15	-145	-12	-437	-199
Utgående balans 31 december	208	318	165	170	144	151	41	30	4	2	69	60	631	732
Varav:														
Långfristiga avsättningar	195	195	100	118	138	145	6	6	-	-	-	-	438	463
Kortfristiga avsättningar	13	123	65	52	7	7	35	25	4	2	69	60	192	269
Summa	208	318	165	170	144	151	41	30	4	2	69	60	631	732

M19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

MSEK	231231	221231
Personalrelaterade kostnader	230	218
El- och infrastrukturavgifter	180	129
Fordonsrelaterade kostnader	91	267
Licenser och övriga IT-kostnader	61	53
Övriga upplupna kostnader	69	63
Förutbetalda årskort och biljetter	382	320
Övriga förutbetalda intäkter	3	2
Summa	1 016	1 053

M20 Ställda säkerheter

MSEK	231231	221231
Säkerhet för upptagna lån	577	607 ¹
Summa	577	607 ¹

¹⁾ Jämförelsetalet har rättats, ett för högt belopp angavs föregående år.

SJ AB har ställt ut 11 stycken SJ 3000-tågsätt som säkerhet för ett lån från Nordiska Investeringsbanken. Redovisat värde för samtliga 11 tågsätt (11) uppgick till 577 MSEK (607) per den 31 december 2023.

M22 Transaktioner med närstående

Svenska staten äger 100% av aktierna i SJ AB. SJ erbjuder produkter och tjänster till staten, statliga myndigheter och statliga företag i konkurrens med andra leverantörer på kommersiella villkor.

Vid inköp eller försäljning av varor och tjänster inom koncernen och mellan koncernen och övriga närstående företag tillämpas affärsmässiga villkor och marknadsprissättning. Övriga närstående företag är intresse-bolag, statliga bolag och affärsdrivande verk med marknadsmässiga krav där staten har ett bestämmande inflytande.

Transaktionerna uppstår i den löpande verksamheten. Under 2023 hade SJ väsentliga transaktioner med Trafikverket om 840 MSEK (709) och med Jernhusen AB om 237 MSEK (214).

Närstående fysiska personer är ledande befattningshavare, styrelse-ledamöter samt deras nära familjemedlemmar. Transaktionerna med dessa består endast av ersättningar, för upplysningar om ersättningar till ledande befattningshavare och styrelseledamöter, se koncernens not 4, "Personalkostnader".

M21 Eventualförpliktelser

MSEK	231231	221231
Kapitaltäckningsgarantier dotterbolag	121	371
Garantier	2 081	1 629
Summa	2 202	2 000

SJ AB har ställt ut kapitaltäckningsgarantier till förmån för dotterbolag fram till och med den 31 december 2024.

Garantier avser utställda garantier för åtagande gentemot kunder och leverantörer i enlighet med avtal tillhörande upphandlad trafik. Garanti-erna avser avtalen som SJ kör på uppdrag av Västtrafik, trafikpaket Nord i Norge, Öresundstågstrafiken, Krösatågen samt pendeltågstrafiken i Stockholms län.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

 Finansiella rapporter – koncernen

Noter – koncernen

 Finansiella rapporter – moderbolaget

> **Noter – moderbolaget**

 Styrelsens försäkran

 Revisionsberättelse

Övrig hållbarhetsinformation

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

M23 Förändring i finansiell skuld

MSEK	Ingående balans 1 januari 2023	Amortering	Ej kassaflödes- påverkande		Utgående balans 31 december 2023
			Omklassificering		
Långfristig upplåning	1 658	–	-262		1 395
Kortfristig upplåning	130	-141	262		251
Långfristig leasingsskuld	2	–	-2		–
Kortfristig leasingsskuld	3	-3	2		2
Summa skulder från finansieringsaktiviteter	1 793	-144	–		1 649

MSEK	Ingående balans 1 januari 2022	Amortering	Ej kassaflödes- påverkande		Utgående balans 31 december 2022
			Omklassificering		
Långfristig upplåning	1 814	–	-156		1 658
Kortfristig upplåning	345	-371	156		130
Långfristig leasingsskuld	5	–	-3		2
Kortfristig leasingsskuld	3	-3	3		3
Summa skulder från finansieringsaktiviteter	2 167	-374	–		1 793

M24 Händelser efter balansdagen

Inga händelser har inträffat efter den 31 december 2023 som bedöms få en väsentlig påverkan på moderbolagets räkenskaper.

M25 Vinstdisposition

Styrelsen föreslår att SJ AB för räkenskapsåret 2023 inte lämnar någon utdelning. Vinstmedlen föreslås disponeras enligt nedan.

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserad vinst och säkringsreserv	2 083 114 707 kronor
Årets resultat	415 181 956 kronor
Totalt	2 498 296 662 kronor

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

I ny räkning överföres	2 498 296 662 kronor
Totalt	2 498 296 662 kronor

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
 - Finansiella rapporter – koncernen
 - Noter – koncernen
 - Finansiella rapporter – moderbolaget
 - Noter – moderbolaget
- > Styrelsens försäkran
- Revisionsberättelse
- Övrig hållbarhetsinformation
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Försäkran

Undertecknade försäkrar att koncernredovisningen och årsredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS, sådana de antagits av EU, respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och företagets ställning och resultat, samt att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som de företag som ingår i koncernen står inför.

Cecilia Marlow
Styrelseledamot

Per Matses
Styrelseledamot

Per Hammarqvist
Arbetstagarrepresentant

Stockholm den 20 mars 2024

Kenneth Bengtsson
Styrelsens ordförande

Per Ekeröth
Styrelseledamot

Ulrik Svensson
Styrelseledamot

Christer Forslund
Arbetstagarrepresentant

Monica Lingegård
Verkställande direktör

Malin Frenning
Styrelseledamot

Klas Wählberg
Styrelseledamot

Stefan Zetterlund
Arbetstagarrepresentant

Vår revisionsberättelse har lämnats den 20 mars 2024.
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Martin Johansson
Auktoriserad revisor

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Finansiella rapporter –
koncernen
Noter – koncernen
Finansiella rapporter –
moderbolaget
Noter – moderbolaget
Styrelsens försäkran
> **Revisionsberättelse**
Övrig hållbarhets-
information
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i SJ AB (publ) organisationsnummer 556196-1599

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för SJ AB för år 2023 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 27-34. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 22-34, 50-86 samt 104 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 27-34. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer koncernens rapport över resultat och övrigt totalresultat, koncernens rapport över finansiell ställning samt resultaträkningen och rapport över totalresultat och balansräkningen för moderbolaget.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Vår revisionsinsats

Revisionens inriktning och omfattning

Vi utformade vår revision genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna. Vi beaktade särskilt de områden där verkställande direktören och styrelsen gjort subjektiva bedömningar, till exempel viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som har gjorts med utgångspunkt från antaganden och prognoser om framtida händelser, vilka till sin natur är osäkra. Liksom

vid alla revisioner har vi också beaktat risken för att styrelsen och verkställande direktören åsidosätter den interna kontrollen, och bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Vi anpassade vår revision för att utföra en ändamålsenlig granskning i syfte att kunna uttala oss om de finansiella rapporterna som helhet, med hänsyn tagen till koncernens struktur, redovisningsprocesser och kontroller samt den bransch i vilken koncernen verkar.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning påverkades av vår bedömning av väsentlighet. En revision utformas för att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida de finansiella rapporterna innehåller några väsentliga felaktigheter. Felaktigheter kan uppstå till följd av oegentligheter eller misstag. De betraktas som väsentliga om enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med grund i de finansiella rapporterna.

Baserat på professionellt omdöme fastställde vi vissa kvantitativa väsentlighetstal, däribland för den finansiella rapporteringen som helhet (se tabellen nedan). Med hjälp av dessa och kvalitativa överväganden fastställde vi revisionens inriktning och omfattning och våra granskningsåtgärders karaktär, tidpunkt och omfattning, samt att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på de finansiella rapporterna som helhet.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Redovisning av avsättning för förlustkontrakt

Redovisning av avsättningar för förlustkontrakt (se koncernens redovisningsprinciper i not 18 samt moderbolagets redovisningsprinciper i not M18.) Avsättning för förlustkontrakt redovisas till 335 MSEK (468) i rapport över finansiell ställning för koncernen och till 208 MSEK (318) i moderbolagets balansräkning per 31 december 2023. Värderingen och redovisning av dessa tillgångar utgjorde ett särskilt betydelsefullt område i vår revision mot bakgrund av de redovisade beloppens materialitet i relation till koncernens och moderbolagets finansiella ställning samt att det finns stora inslag av uppskattningar och bedömningar. Felaktiga bedömningar i antagandena kan få betydande påverkan på koncernens och moderbolagets resultat och ställning.

Vi har i vår revision utvärderat bolagets processer för styrning och kontroll av redovisningen av förlustkontrakt inklusive identifiering av potentiella förlustkontrakt. Vi har utvärderat identifierade förlustkontrakt utifrån beslutad budget och fastställda affärsplaner för att säkerställa fullständighet i redovisningen av rubricerade kontrakt. Vidare har vi utvärderat överensstämmelsen mellan föregående års budget och utfall för att verifiera att bolaget har en relevant process för framskrivning av verksamheten då detta ligger till grund för avsättningen för framtida förluster. Vi har även utvärderat de grundläggande parametrar som använts vid beräkningarna och att redovisningen är genomförd i enlighet med gällande regelverk samt att erforderliga upplysningar har lämnats i de finansiella rapporterna.

Övrig upplysning

Revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för räkenskapsåret 2022 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 15 mars 2023 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-21, 35-49 samt 90-106. Hållbarhetsrapporten ingår på sidorna 35-49 samt 90-103. Den andra informationen består även av ersättningsrapporten som vi tagit del av före datumet för denna revisionsberättelse. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Finansiella rapporter –
koncernen

Noter – koncernen

Finansiella rapporter –
moderbolaget

Noter – moderbolaget

Styrelsens försäkran

> Revisionsberättelse

Övrig hållbarhets-
information

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS, så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för SJ AB för år 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 27-34 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevR 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisions sed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Stockholm den 20 mars 2024
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Martin Johansson
Auktoriserad revisor

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhets-
information
> **Granskningsrapport**
Intressentdialog och
väsentlighetsanalys
Noter – hållbarhet
GRI-index
Index för
hållbarhetsrapport
Taxonomi-tabeller
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Revisors rapport över översiktlig granskning av SJ AB hållbarhetsredovisning samt yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i SJ AB organisationsnummer 556196-1599

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen och ledningen i SJ AB att översiktligt granska SJ ABs hållbarhetsredovisning för år 2023. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning på sidan 3 i detta dokument. Den lagstadgade hållbarhetsrapporten definieras på sidan 23.

Styrelsens och företagsledningens ansvar

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen inklusive den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med tillämpliga kriterier respektive årsredovisningslagen. Kriterierna framgår på sidan 91 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av GRI Standards som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning och lämna ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Vårt uppdrag är begränsat till historisk information och inkluderar inte framåtriktad information.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med ISAE 3000 (omarbetad) Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information.

En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. Vi har utfört vår granskning avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. En översiktlig granskning och en granskning enligt RevR 12 har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har.

Revisionsföretaget tillämpar ISQM 1 (International Standard on Quality Management) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till SJ AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning och granskning enligt RevR12 gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning och granskning enligt RevR12 har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av hållbarhetsredovisningen utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterierna, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för våra uttalanden nedan.

Uttalanden

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

En lagstadgad hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 20 mars 2024

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Martin Johansson
Auktoriserad revisor

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation
Granskningsrapport
> **Intressentdialog och väsentlighetsanalys**
Noter – hållbarhet
GRI-index
Index för hållbarhetsrapport
Taxonomi-tabeller
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Värdefull dialog med intressenter

SJs verksamhet påverkar många och vi har därför valt att ha en omfattande och ständigt pågående intressentdialog. Dialogerna ger oss värdefull kunskap och god förståelse för vad våra prioriterade intressenter anser vara viktigt för oss att adressera.

Ständig dialog ger oss ovärderliga insikter

Dialogerna med intressenter bedrivs både strukturerat och ostrukturerat. Exempel på ostrukturerad dialog är spontana samtal eller inlägg i sociala medier. Exempel på strukturerad dialog är medarbetarsamtal, möten med företrädare för en region eller kommun eller hållbarhetsrevisioner. Därtill använder vi oss av undersökningar/enkäter, till exempel NKI-undersökningen och medarbetarpulsar, för att få veta vad våra intressenter tycker om vår prestation och vilka förväntningar de har.

Ansökningar om ersättning vid försening och klagomål från resenärer/kunder hanteras i ett avvikelshanteringssystem, vilket utöver att säkerställa korrekt hantering av ärenden utgör en värdefull källa för förbättringsarbete. Medarbetare rapporterar tillbud, incidenter och olyckor i ett annat system.

Utifrån vad som framkommer i intressentdialogerna utvecklar vi kontinuerligt våra erbjudanden och vår verksamhet.

Urval av intressenter

Många påverkas av och har synpunkter på SJs verksamhet. Vi har valt att ha en strukturerad dialog med ett flertal intressenter för att få med så många perspektiv som möjligt. Urvalet av prioriterade intressenter har varierat utifrån intressenternas förväntningar och SJs behov. De senaste åren har följande intressenters perspektiv påverkat SJs väsentlighetsanalys:

- Resenärer/kunder
- Företagskunder
- Medarbetare
- Infrastrukturförvaltare
- Ägare
- Upphandlande enhet, SJ-kund
- Upphandlande enhet, ej SJ-kund
- Leverantörer och partners
- Kommuner och regioner

Process för att identifiera väsentliga frågor

Hösten 2022 genomfördes en intressentanalys utifrån det senaste årets löpande dialoger med SJs prioriterade intressenter. Syftet var dels att identifiera vilka frågor som ansågs vara väsentliga för SJ att fokusera på i verksamhet och rapportering, dels att se om dessa frågor förändrats sedan den senaste mer omfattande analysen hösten 2020. Analysen genomfördes genom samtal med personer inom SJ som haft lång och nära kontakt med respektive intressentgrupp och samtalen utgick i hög utsträckning från väsentlighetsanalysen 2021.

Intressentanalysen mynnade ut i en mängd frågor som var viktiga för någon eller flera intressenter. Dessa frågor grupperades av samtalsledarna utifrån väsentliga frågor enligt GRI Standards och utifrån SJ-specifika frågor då branschstandard saknas. I nästa steg mappades frågorna utifrån hur relevanta de kunde anses vara för intressenterna som helhet, där resenärer/kunder, företagskunder och medarbetare tilldelades extra vikt, och vilken möjlighet SJ har att påverka dem. Utfallet stämde av med SJs concernledning som även fastställde analysen, med information till SJs styrelse.

SJs väsentliga frågor relativt konstanta över tid

Sammanfattningsvis hade intressenterna hösten 2022 en positiv bild av SJ som bolag och vårt hållbarhetsarbete, även om leveransproblemen sedan slutet av 2021 påverkat negativt. Att SJ erbjuder resor med låg klimatpåverkan och agerar på ett föredömligt sätt är för många intressenter avgörande. Samtidigt hade betydelsen av att tågen går som planerat ökat på grund av det stökiga året på svensk järnväg.

SJ anser att inga större förändringar i omvärlden eller av SJs erbjudande eller leverans under 2023 bör ha påverkat väsentlighetsanalysen 2022 i sådan utsträckning att det motiverar en uppdatering. SJs styrelse fastställde därför väsentlighetsanalysen 2023 utan förändringar sedan 2022.

SJs väsentliga frågor

Väsentliga frågor som SJ rapporterar på enligt GRI är följande:

- Trafiksäkerhet och säkerhet
- Trafik- och störningsinformation
- Punktlighet och regularitet
- Arbetsmiljö och hälsa
- Kundupplevelse
- Klimatpåverkan
- Samhällsansvar
- Mångfald och jämställdhet

De tre allra viktigaste frågorna är Trafiksäkerhet och säkerhet, Trafik- och störningsinformation samt Punktlighet och regularitet. Övriga väsentliga frågor anges utan inbördes ordning.

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
- Övrig hållbarhets-information
- Granskningsrapport
- Intressentdialog och väsentlighetsanalys
- > **Noter – hållbarhet**
- GRI-index
- Index för hållbarhetsrapport
- Taxonomi-tabeller
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Hållbarhetsnoter

Hållbarhetsnoter

H1	Om hållbarhetsredovisningen	91
H2	Medarbetare	91
H3	Medarbetare som inte är anställda	91
H4	Förhållande mellan ersättning till vd och genomsnittlig medarbetare	91
H5	Nya medarbetare och omsättning av medarbetare	92
H6	Hantering av personuppgifter	92
H7	Mångfald bland beslutsfattare och medarbetare	93
H8	Kollektivavtal	93
H9	Diskrimineringsfall och vidtagna åtgärder	93
H10	Riskidentifiering, riskbedömning och olycksundersökningar	93
H11	Medarbetares trygghet och säkerhet	93
H12	Trafiksäkerhet	94
H13	Punktlighet	94
H14	Regularitet	94
H15	Information vid försening	94
H16	Efterlevnad av lagar och regler	94
H17	Medlemskap i organisationer	94
H18	Energiförbrukning	95
H19	Utsläpp av växthusgaser	95
H20	Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde	95
H21	Marknadsandel jämfört med flyg	95

H1 Om hållbarhetsredovisningen

Hållbarhetsredovisningen har upprättats i enlighet med Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer Standards 2021. Detta innebär att innehållet bestäms av de frågor som är mest väsentliga för SJ och dess intressenter samt var Sjs verksamhet har störst påverkan.

Innehållet ska ge en komplett bild av Sjs verksamhet och baseras på det som framkommit i väsentlighetsanalysen och tillhörande intressentdialog. Hänsyn har tagits till väsentliga delar i FN:s Global Compact samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

Redovisningen omfattar alla väsentliga enheter i koncernen och områden i enlighet med GRI Standards, såvida inte annat anges.

Sjs års- och hållbarhetsredovisning publiceras varje år i mars månad och lämnad information avser, om inte annat anges, föregående kalenderår. GRI-index samt Index för hållbarhetsrapport tydliggör var respektive upplysning finns.

För frågor kring innehållet, vänligen kontakta Ann-Marie Boberg, telefon 070-003 21 02.

H2 Medarbetare

Antal	2023		2022		2021	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
<i>Sverige</i>						
Tillsvidareanställda	1 734	2 403	1 626	2 254	1 791	2 547
Visstidsanställda	26	49	28	42	63	55
Timanställda	125	203	175	312	202	332
Totalt Sverige	1 885	2 655	1 829	2 608	2 056	2 934
<i>Norge</i>						
Tillsvidareanställda	108	287	92	295	100	301
Visstidsanställda	–	–	–	–	–	–
Timanställda	6	18	8	21	8	18
Totalt Norge	114	305	100	316	108	319
Totalt SJ-koncernen	1 999	2 960	1 929	2 924	2 164	3 253

Uppgifterna är hämtade från bolagens lönesystem och avser antalet fysiska personer per den 31 december.

Antalet medarbetare påverkas av vilka avtal inom upphandlad trafik som SJ ansvarar för. Trafikstart för Krösatågen var den 11 december 2021. Sjs ansvar för Öresundstågstrafiken upphörde den 11 december 2022. Sjs ansvar för Tåg i Bergslagen (TiB) upphörde den 9 december 2023.

Under 2023 har antalet medarbetare i Sverige ökat, bland annat då elever i Sjs egen, nya lokförarskola är anställda av SJ redan under sin utbildning.

H3 Medarbetare som inte är anställda

SJ redovisar inhyrd personal som upprätthåller en befattning som kan anses som förhandlad som en ordinarie tjänst i verksamheten såsom ”medarbetare som inte är anställda”. SJ anlitar framför allt lokförare från bemanningsföretag. Per den 31 december 2023 fanns 8 (15) personer inom koncernen som upprätthöll förhandlade tjänster utan att vara anställda av SJ.

H4 Förhållande mellan ersättning till vd och genomsnittlig medarbetare

	2023	2022	2021
Förhållande mellan årlig ersättning till vd jämfört med genomsnittlig medarbetare i SJ AB, gånger	14	14	14
Förhållande mellan procentuell förändring i årlig ersättning till vd jämfört med genomsnittlig medarbetare i SJ AB, gånger	0,9	0,4	5

Inom SJ-koncernen förekommer befattningslöner och individuella löner. Befattningslöner tillämpas bland annat för lokförare och tågvärdar samt inom Sjs depåverksamhet. Individuell lönesättning tillämpas för administrativa roller och chefer. Vd och ledande befattningshavare har inte rätt till någon rörlig ersättning eller ersättning i form av finansiella instrument.

Ersättningar ovan har beräknats exklusive sociala avgifter och löneskatt och har tagits fram i enlighet med de krav som finns för upprättande av Ersättningsrapport. Ersättning till genomsnittlig medarbetare har beräknats genom att total ersättning (grundlön, övertidsersättning, semesterersättning och liknande) till personer som ej ingår i koncernledningen dividerats med medelantal anställda (FTE) inom moderbolaget SJ AB.

Under 2021 ökade ersättningen till vd väsentligt jämfört med året innan, då SJ under delar av 2020 hade en tillförordnad vd.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-information

Granskningsrapport

Intressentdialog och väsentlighetsanalys

> **Noter – hållbarhet**

GRI-index

Index för hållbarhetsrapport

Taxonomi-tabeller

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

H5 Nya medarbetare och omsättning av medarbetare

	2023		2022		2021	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sverige						
Antal nyrekryteringar	339	448	295	378	118	181
< 30 år	144	150	88	121	39	49
30–50 år	141	235	141	208	58	109
> 50 år	54	63	66	49	21	23
Antal avgångar	238	275	297	412	179	226
< 30 år	47	35	53	55	43	29
30–50 år	113	153	154	205	89	103
> 50 år	78	87	90	152	47	94
Norge						
Antal nyrekryteringar	22	27	4	33	Systemstöd saknades ¹	
< 30 år	10	5	–	11		
30–50 år	11	12	2	12		
> 50 år	1	10	2	10	Systemstöd saknades ¹	
Antal avgångar	6	33	13	41		
< 30 år	–	2	–	2		
30–50 år	2	8	5	11		
> 50 år	4	23	8	28		

Nyrekryteringar och avgångar räknas endast på tillsvidareanställda medarbetare. Koncerninterna förflyttningar liksom övergångar av medarbetare i samband med att avtal för upphandlad trafik inleds eller avslutas har exkluderats. Även medarbetare som rekryterats innan trafikstart för att bemanna det nya trafikuppdraget har exkluderats.

Under pandemiåren 2020–2021 var personalomsättningen i SJ-koncernen relativt låg. Nyrekryteringar var i de flesta fall ersättningsrekryteringar och genomfördes i begränsad omfattning.

Under 2023 har antalet medarbetare i Sverige ökat, bland annat då elever i Sjs egen, nya lokförarskola är anställda av SJ redan under sin utbildning.

	2023		2022		2021	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sverige						
Andel nyrekryteringar, %	18,0	16,9	16,1	14,5	2,4	3,6
< 30 år	7,6	5,6	4,8	4,6	0,8	1,0
30–50 år	7,5	8,9	7,7	8,0	1,2	2,2
> 50 år	2,9	2,4	3,6	1,9	0,4	0,5
Andel avgångar, %	12,6	10,4	16,2	15,8	3,6	4,5
< 30 år	2,5	1,3	2,9	2,1	0,9	0,6
30–50 år	6,0	5,8	8,4	7,9	1,8	2,1
> 50 år	4,1	3,3	4,9	5,8	0,9	1,9
Norge						
Andel nyrekryteringar, %	19,3	8,9	4,0	10,4	Systemstöd saknades ¹	
< 30 år	8,8	1,6	–	3,5		
30–50 år	9,6	3,9	2,0	3,8		
> 50 år	0,9	3,3	2,0	3,2	Systemstöd saknades ¹	
Andel avgångar, %	5,3	10,8	13,0	13,0		
< 30 år	–	0,7	–	0,6		
30–50 år	1,8	2,6	5,0	3,5		
> 50 år	3,5	7,5	8,0	8,9		

¹⁾ Systemstöd saknades för att följa detta 2021 inom Sjs norska verksamhet. Från 2022 finns ett systemstöd på plats.

H6 Hantering av personuppgifter

Skyddet för den personliga integriteten är viktigt för oss och SJ följer tillämplig dataskyddslagstiftning. Det innebär bland annat att Sjs kunder informeras om hur SJ behandlar deras personuppgifter, att personuppgifterna endast behandlas för tillåtna ändamål och uppgifterna skyddas genom lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder. SJ tillgodoser även kundernas rättigheter enligt dataskyddslagstiftningen.

SJ behandlar i första hand kunders personuppgifter för att kunna tillhandahålla tjänster. Vidare behandlas personuppgifterna bland annat för att utveckla Sjs verksamhet och erbjudande, för att förbättra kundupplevelsen samt för att marknadsföra våra tjänster. Ytterligare information om Sjs personuppgiftsbehandling återfinns på www.sj.se/dataskydd.

SJ har utsett ett dataskyddsombud för koncernen. Dataskyddsombudet lämnar råd till organisationen, övervakar efterlevnaden av dataskyddslagstiftningen och fungerar som kontaktperson i förhållande till tillsynsmyndigheter i enlighet med GDPR. Registrerade har även möjlighet att vända sig till dataskyddsombudet med synpunkter och frågor.

Under 2023 anmälde SJ AB tre personuppgiftsincidenter till den svenska tillsynsmyndigheten IMY, Integritetsskyddsmyndigheten (att jämföra med nio ärenden under 2022 och sju under 2021). Under 2023 lämnade även sex privatpersoner in klagomål till IMY angående Sjs hantering av personuppgifter (att jämföra med sex klagomål under 2022 och tre under 2021).

Under 2023 inledde IMY två tillsynsärenden mot SJ AB avseende SJ ABs efterlevnad av GDPR. Det första tillsynsärendet avsåg dataskyddsombudets roll och ställning inom SJ AB. Detta ärende inleddes efter att IMY gjort ett urval av myndigheter och privata aktörer som utsett ett dataskyddsombud. Ärendet har avskrivits utan åtgärd mot SJ AB. Det andra tillsynsärendet avsåg SJ ABs tillmötesgående av rätten till radering av personuppgifter enligt GDPR och inleddes efter att IMY mottagit ett klagomål om detta från en individ. SJ AB har yttrat sig i ärendet men det befinner sig ännu under handläggning av IMY.

IMY har under 2023 fattat beslut i ett tillsynsärende som inleddes mot SJ AB under 2022. I beslutet tilldelades SJ AB en reprimand för att inte till fullo ha tillgodosett en individs rätt till registerutdrag enligt dataskyddsförordningen och förelades även att göra det, vilket SJ AB har gjort.

I Norge har under 2023 inga personuppgiftsincidenter (inga under 2022 eller 2021) inom SJ Norge AS anmälts till Datatilsynet. Datatilsynet har inte heller inlett tillsyn av SJ Norge AS under 2023.

SJ AB är certifierat enligt Payment Card Industry Data Security Standard (PCI DSS), vilket innebär att hanteringen av kredit- och betalkort håller hög säkerhetsnivå.

Inom SJ har Koncernsäkerhetsrådet särskilt ansvar för säkerhetsrisker i verksamheten, inklusive risker relaterade till informationssäkerhet. Koncernsäkerhetsrådet ställer regelbundet samman informations-säkerhetsrapporter och baserat på dessa vidtas förebyggande åtgärder. Se avsnittet Risker och riskhantering.

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-information

Granskningsrapport

Intressentdialog och väsentlighetsanalys

> **Noter – hållbarhet**

GRI-index

Index för hållbarhetsrapport

Taxonomi-tabeller

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

H7 Mångfald bland beslutsfattare och medarbetare

Fördelning på kön och ålder utifrån för SJ relevanta personalkategorier per den 31 december.

%	2023						2022						2021					
	Kvinnor			Män			Kvinnor			Män			Kvinnor			Män		
	<30	30–50	>50	<30	30–50	>50	<30	30–50	>50	<30	30–50	>50	<30	30–50	>50	<30	30–50	>50
Individuellt avlönade	4	23	15	6	31	22	3	24	15	5	31	22	4	25	15	3	32	22
Befattningsavlönade	8	19	13	9	33	19	7	18	13	9	33	20	7	19	12	8	32	21
– Lokförare	2	12	4	9	48	25	2	11	4	8	48	27	2	11	4	8	46	29
– Tågvärd	13	25	22	6	18	16	12	26	22	6	17	17	11	27	20	7	19	17
Chefer ¹	0	31	20	1	33	15	1	28	22	1	29	19	2	28	21	–	30	19
Ledningsgrupp för bolag	–	9	39	–	26	26	–	10	21	–	32	37	–	13	33	–	27	27
Styrelse ²	–	–	29	–	14	57	–	–	43	–	14	43	–	14	29	–	–	57

¹Med underställd personal men ej med i ledningsgrupp för bolag eller i koncernledningen.

²Avser stämموvalda styrelseledamöter.

H10 Riskidentifiering, riskbedömning och olycksundersökningar

SJs systematiska arbetsmiljöarbete bedrivs inom ramen för Arbetsmiljölagen, med skyddsorganisation, skyddsombud och skyddskommittéer. SJs Hållbarhetspolicy är utgångspunkten för hur vi ska agera.

Skyddskommittéer finns såväl centralt för SJ som på divisionsnivå och lokalt i verksamheten. För att få grundläggande kunskaper och för att hålla sig uppdaterade utbildas skyddsombud och ledare om lagar och regler kring arbetsmiljö och säkerhet. Chefer och ledare i SJ genomför en årlig lagefterlevnadskontroll där de bekräftar kännedom om lagar inom arbetsmiljöområdet.

Rapportering av arbetsmiljöobservationer, tillbud och arbetsskador är väsentligt för att strukturerat arbeta med förbättringar av arbetsmiljö och säkerhet. Medarbetare i produktionen rapporterar in arbetsmiljöhändelser via en app medan administrativ personal kan rapportera via dator. Lämnade observationer och händelser går till ansvarig chef för åtgärd.

Vid skyddskommitté på olika nivåer redovisas vad som inträffat under en period liksom vidtagna åtgärder. Allvarliga avvikelser kan även anmälas till SJs visseblåsarfunktion, med garanterad anonymitet.

Skyddsronder genomförs minst en gång per år eller vid behov för att säkerställa att våra medarbetare har en trygg och säker arbetsplats. Efter genomförd skyddsronde skrivs ett skyddsrondeprotokoll där observationer noteras. Riskanalyser genomförs tillsammans med skyddsombud inför ändringar i verksamheten eller vid införande av ny teknik. Resultat från skyddsronder och riskanalyser följs upp vid skyddskommitté.

Vid större akuta risker i arbetsmiljön som kan leda till allvarlig fara för liv eller hälsa kan skyddsombud med stöd av lagen avbryta arbetet i avvaktan på uttalande av Arbetsmiljöverket. Även den enskilde medarbetaren kan med stöd av lagen avbryta sitt pågående arbete om det finns påtaglig risk för liv eller hälsa, i avvaktan på besked från ansvarig chef.

H11 Medarbetares trygghet och säkerhet

	2023	2022	2021
Antal anmälda olyckor (exkl. sjukdom, färdolycksfall), Sverige	926	924	893
Anmälda olyckor per totalt arbetade timmar, Sverige, %	0,015	0,014	0,016
Antal anmälda olyckor (exkl. sjukdom, färdolycksfall), Norge	7	9	6
Anmälda olyckor per totalt arbetade timmar, Norge, %	0,0010	0,0012	0,0008
Antal anmälda tillbud (exkl. trafiksäkerhetstillbud), Sverige	1 126	1 239	1 341
Anmälda tillbud per totalt arbetade timmar, Sverige, %	0,018	0,018	0,024
Antal anmälda tillbud (inkl. trafiksäkerhetstillbud), Norge	2 559	2 636	2 444
Anmälda tillbud per totalt arbetade timmar, Norge, %	0,35	0,36	0,33
Antal dödsolyckor, koncern	0	0	0
Anmälda arbetssjukdomar ¹ , Sverige	3	1	4
Anmälda arbetssjukdomar ¹ , Norge	0	0	0
Sjukfrånvaro ¹ , Sverige, %	6,2	7,1	6,9
Antal sjukfrånvarodagar ¹ , Sverige	5 2052	68 339	59 902
Sjukfrånvaro ¹ , Norge, %	5,7	6,2	6,2

¹Särredovisas på grund av olika regler och lagar i Sverige och Norge.

H8 Kollektivavtal

Samtliga medarbetare i Sverige omfattas av kollektivavtal.

I Norge tecknas kollektivavtal mellan arbetstagare och arbetsgivare, till skillnad från i Sverige där kollektivavtal tecknas mellan arbetstagarorganisationen (för alla medarbetare) och arbetsgivare. För de medarbetare som så önskar erbjuder SJ Norge kollektivavtal. Alla tågvärder, lokförare och övriga skiftesarbetare inom SJ Norge har kollektivavtal.

H9 Diskrimineringsfall och vidtagna åtgärder

Under åren 2021–2023 har inga fall av diskriminering inom SJ-koncernen blivit rättsligt prövade.

Utfallet påverkas av vilka avtal inom upphandlad trafik som SJ ansvarar för då det bland annat påverkar hur många medarbetare som finns inom koncernen. Trafikstart för Krösatågen var den 11 december 2021. SJs ansvar för Öresundstågstrafiken upphörde den 11 december 2022. SJs ansvar för Tåg i Bergslagen (TiB) upphörde den 9 december 2023.

Inom SJ betonas vikten av att händelser och iakttagelser rapporteras in som en viktig del i det förebyggande säkerhetsarbetet. En stark rapporteringskultur tillsammans med ökat antal händelser avseende bland annat hot och våld från resenärer kan vara förklaringar till att antalet anmälda olyckor och antalet anmälda tillbud i Sverige under 2023 är relativt opåverkade av att SJ inte längre ansvarar för Öresundstågstrafiken.

Arbetsolyckor, tillbud och arbetssjukdomar avser det som inträffat under angivet år. Det finns ett fåtal händelser som rapporterats av SJs medarbetare efter SJs brytdatum för uttag av utdata för angivet år, och vilka därför inte framgår i SJs hållbarhetsredovisning. SJ kartlägger årligen hur många händelser som därmed inte redovisas, vilket är ett fåtal då SJs medarbetare oftast rapporterar en händelse i nära anslutning till att den inträffat.

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet

Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhetsinformation

Granskningsrapport
Intressentdialog och väsentlighetsanalys

> **Noter – hållbarhet**

GRI-index
Index för hållbarhetsrapport
Taxonomi-tabeller
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

H12 Trafiksäkerhet

SJ AB erhöll under 2023 nytt trafiktillstånd för att bedriva persontrafik på järnväg i Sverige, Norge och Danmark. Sedan den 1 juni 2022 är SJ AB certifierat som underhållsansvarig enhet (ECM).

SJs medarbetare rapporterar avvikelser, tillbud och olyckor. Rapporteringen ligger till grund för SJs trafiksäkerhetsindex, vilket mäter hur väl SJ levererar en trygg och säker resa i förhållande till utförd trafik. (Det omfattar dock inte SJ Norge AS som utvärderar resultatet enligt norsk praxis). SJ driver på förbättringar genom deltagande i olika branschgrupperingar.

Utfallet för 2023 har påverkats av några större händelser och mängd-händelser såsom träd som faller över spår och kontaktledning på icke-trädsäkrade banor. Antalet djurpåkörningar var också relativt stort. Sabotage är ett fortsatt problem även om det minskade under 2023. Antalet personpåkörningar, främst suicid, minskade för Sjs del.

I maj spårade ett SJ-tåg ur efter att ha kört på 13 förrymda kor, inga personskador uppstod. I augusti spårade ett SJ-tåg ur efter att banvallen skadats kraftigt till följd av stora regnmängder under ovädret Hans. Skador uppstod på infrastruktur och fordon, ett fåtal resenärer skadades lindrigt.

Efter att ett X 2000-tåg fått en allvarlig hjulskada genomgick delar av X 2000-flottan i december en extra besiktning. En olycka där ett tåg under växling kolliderade med ett uppställt tåg medförde kostsamma skador på fordonens koppel och räknas därmed som en allvarlig olycka.

Trafiksäkerhetsindex, Sverige

Index	2023	2022	2021
Trafiksäkerhetsindex, Sverige	95,8	96,7	97,3

H13 Punktlighet

Punktlighet är en av de viktigaste frågorna för SJ då pålitlig trafik är avgörande för att fler ska välja tåget för sina resor. Punktligheten speglas direkt i utfallet för SJ ABs Nöjd kundindex, NKI.

SJs punktlighet följs noggrant upp och analyseras av kvalitetscontroller och punktlighetsanalytiker. Punktlighetsarbetet pågår ständigt i alla delar av Sjs operativa verksamhet. En tvåfunktionell arbetsgrupp beslutar och leder särskilda insatser för förbättrad punktlighet.

För analys av punktligheten under 2023, se avsnittet Kundupplevelse.

Punktlighet, Sverige

%	2023	2022	2021
Långdistanståg	72	82 ¹	87
Medeldistanståg	91	91 ¹	92
Kortdistanståg	93	93 ¹	94

¹Avser perioden 1 januari - 11 december. Till följd av Trafikverkets införande av MPK saknades användbar data för resterande dagar av året.

H14 Regularitet

Regularitet är andra sidan av punktlighetsmyntet, regulariteten anger andelen av tåg som avgår från utgångsstation och kommer fram till slutstation enligt den plan som gäller två dygn innan trafikdygn. Till följd av Trafikverkets införande av MPK förlorades data kring datum för inställelser vilket krävs för att beräkna kundkritisk regularitet. Utfall saknas därför för 2023 och SJ arbetar på en lösning.

Regulariteten utvecklades dock negativt under 2023, främst till följd av extremväder och fordonsbrist som medfört att SJ behövt ställa in avgångar, helt eller på delar av sträckan. Fordonsbristen accelererade i december.

SJs regularitet följs noggrant och analyseras av kvalitetscontroller och punktlighetsanalytiker.

Regularitet, Sverige

%	2023	2022	2021
Långdistanståg	— ¹	96 ²	97
Medeldistanståg	— ¹	94 ²	95
Kortdistanståg	— ¹	98 ²	97

¹Till följd av Trafikverkets införande av MPK förlorades data kring datum för inställelser vilket krävs för kundkritisk regularitet. SJ arbetar på en lösning.

²Avser perioden 1 januari – 11 december. Till följd av Trafikverkets införande av MPK saknades användbar data för resterande dagar av året.

Punktlighet, Norge

%	2023	2022	2021
Långdistanståg	82	83	86
Medeldistanståg (lokaltog)	83	75	89

SJs andel av den totala mängden störningar i det svenska järnvägsnätet var något lägre under 2022 än tidigare år till följd av att den totala mängden störningar ökat.

Störningstiden som direkt orsakades av SJ i relation till utförd trafik ökade under 2023 främst på grund av fordonsbrist. Utfallet kan ha påverkats något av delvis ändrad definition till följd av att Trafikverket justerat koderna för störningsorsaker.

Störningstid i relation till utförd trafik, Sverige

Antal störningstimmars/tusen tågkilometer	2023	2022	2021
Störningstid som SJ direkt påverkat i relation till utförd trafik	0,15 ¹	0,12 ²	0,12

¹Definitionen har delvis ändrats till följd av att Trafikverket justerat koderna för störningsorsaker.

²Avser perioden 1 januari – 11 december. Till följd av Trafikverkets införande av MPK saknades användbar data för resterande dagar av året.

H15 Information vid försening

De resenärer som rest med ett försenat tåg får frågor i NKI-undersökningen kring hur de upplevt informationen om förseningen. Utfallet presenteras i nyckeltalet information vid försening.

Utfallet minskade under 2023, främst till följd av förseningar och sent inställda avgångar.

Information vid försening

Index	2023	2022	2021
Information vid försening, SJ AB	64	67	66

H16 Efterlevnad av lagar och regler

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har under 2023 gett SJ AB en reprimand för överträdelse av bestämmelser rörande begäran av registerutdrag enligt dataskyddsförordningen. IMY gav SJ AB ett föreläggande om att tillmötesgå klagandes begäran. Inga böter har erlagts under 2023.

SJ har under 2022 betalat en sanktionsavgift om 120 000 kr för överträdelse av incidentrapporteringsplikten enligt lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.

Sammanställningen har gjorts dels genom utdrag från konto för sanktionsavgifter som inte är skattemässigt avdragsgilla, dels genom förfrågan till Sjs chefsjurist, kundombudsman, SJ Privacy Office samt andra nyckelfunktioner.

H17 Medlemskap i organisationer

SJ arbetar för att öka samarbetet mellan aktörer på den inhemska och europeiska järnvägen liksom med viktiga intressenter. I följande organisationer deltar SJ aktivt:

- Bransch- och arbetsgivarförbundet Tågforetagen, www.tagforetagen.se
- The International Rail Transport Committee (CIT), www.cit-rail.org/en/
- Community of European Railway and Infrastructure Companies (CER), www.cer.be, medlem via Tågforetagen
- Eurail, www.eurail.com
- International Union of Railways (UIC), www.uic.org
- Jernbaneverksamhetenes Sikkerhetsforening (JVSF)
- Järnvägsbranschens Samverkansforum (JBS), www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/samarbete-med-branschen/jarnvagsbranschens-samverkansforum/
- Samtrafiken, www.samtrafiken.se

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhets-information

Granskningsrapport

Intressentdialog och väsentlighetsanalys

> **Noter – hållbarhet**

GRI-index

Index för hållbarhetsrapport

Taxonomi-tabeller

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

H18 Energiförbrukning

Energiförbrukning vid tågdrift påverkas främst av tågets hastighet, fordonstyp samt utomhustemperatur. SJ har gjort detaljerad energikartläggning och har handlingsprogram på kort och lång sikt. Alla tåg som SJ äger är eldrivna. SJ använder eco-driving och återmatning av el vid inbromsning är en väsentlig del i SJs energieffektivisering. Höga krav på energieffektivitet ställs vid inköp av nya tåg. Interna experter följer energiförbrukningen varje månad.

Inom upphandlad trafik kör SJ dieseltåg på sträckor som ännu inte elektrifierats. SJ Götalandståg trafikerar Kinnekullebanan med dieseltåg. SJ Norge kör dieseltåg och hybridtåg, som kan köras både med diesel och el. SJ AB (Krösatågen) utför delar av trafiken med dieseltåg.

Minskningen av elförbrukning och total energiförbrukning under 2023 förklaras främst av att SJs ansvar för Öresundstågstrafiken upphörde den 11 december 2022.

Energiförbrukning, tågdrift

GWh	2023	2022	2021
Elförbrukning			
SJ AB	460	455	466 ¹
SJ Götalandståg	103	108	104
SJ Norge	27	24	18
SJ Öresund	–	127	125
Total elförbrukning	591	713	713¹

Dieselförbrukning (GWh, för omvandlingsfaktorer, se avsnittet Definitioner och ordlista)			
SJ AB (Krösatågen), diesel MK1 (ej förnybar)	21,3	25,7	– ¹
SJ AB (Krösatågen), biodrivmedel (förnybar)	5,1	6,1	– ¹
SJ Götalandståg, diesel MK1 (ej förnybar)	8,6	8,3	8,2
SJ Götalandståg, biodrivmedel (förnybar)	2,1	2,0	1,4 ²
SJ Norge, diesel MK1 (ej förnybar)	108,9	100,3	83,0
Total dieselförbrukning (GWh)	146	142,4	92,7¹
Summa energiförbrukning (tågdrift)	737	855	806¹

¹Krösatågen ingick inte då trafikstarten var den 12 december 2021.

²Inblandning av biodrivmedel återupptogs i maj 2021 efter att ett tidigare problem med igensatta bränslefilter till motorerna på vissa fordon på Kinnekullebanan lösts.

H19 Utsläpp av växthusgaser

Eldrivna tåg ger upphov till mycket låga utsläpp av växthusgaser jämfört med andra trafikslag tack vare att all el som används för tågdrift i Sverige och Norge är förnybar. Ersättningstrafik, läckage av klimatpåverkande köldmedier samt de dieseltåg som SJ kör på uppdrag är betydande källor till utsläpp av växthusgaser för SJ.

Förbättrad punktlighet och att minimera antalet inställda tåg är viktiga åtgärder för att minska behovet av ersättningstrafik. Under 2023 minskade utsläppen av växthusgaser från ersättningstrafik inom SJ AB (exkl. Krösatågen) jämfört med året innan, bland annat tack vare att den använt ökad andel fossilfritt bränsle.

Förbättrat fordonsunderhåll minskar risken för läckage av köldmedier. Hybridtåg som kan köras både med diesel och el minimerar utsläppen av växthusgaser från tåg som går både på banor som är elektrifierade och de som ännu inte elektrifierats.

Minskningen av växthusgasutsläpp per personkilometer från 2021 till 2022 förklaras huvudsakligen av ökat resande under 2022. Under 2021 fanns begränsningar kring resande på grund av coronapandemin.

SJ säljer inte energi men SJs tåg, med undantag av loktågen, återmatar el vid bromsning. Denna återmatning är avdragen i den kostnad SJ betalar för elförbrukning.

Interna experter sammanställer och analyserar utsläpp av växthusgaser. SJ rapporterar årligen hantering av köldmedier till Stockholms Stad i enlighet med Förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser.

SJ tillämpar ISO-standard 14083:2023 vid beräkning av utsläpp från persontransporter. Den nya standarden inkluderar mer av energins livscykel (både produktion och distribution av el) samt köldmedieläckage. En beskrivning av vilka antaganden och källor som ligger till grund för beräkningarna finns i avsnittet Definitioner och ordlista. Aktuell beräkning finns på sj.se/klimatsmart.

Utsläpp av växthusgaser, tågdrift inkl. köldmedieläckage

Gram koldioxidekvivalenter/ personkilometer	2023	2022	2021
SJs egna tåg	0,40	0,42 ¹	0,62 ¹

¹SJ tillämpar sedan 2023 ISO-standard 14083:2023 vid beräkning av utsläpp från transporter. Utfallen för 2022 och 2021 har räknats om i enlighet med standarden samt för att möjliggöra jämförelse.

H20 Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde

MSEK	2023	2022	2021
Nettoomsättning	10 549	10 403	7 287
Intäkter från finansiella investeringar	9	1	19
Realisationsvinster	0	–	1
Skapat ekonomiskt värde	10 558	10 404	7 307
Operativa kostnader	-5 837	-5 673	-4 854
Löner och andra ersättningar till anställda	-3 498	-3 552	-3 375
Utdelning till aktieägare	–	–	–
Räntekostnader	-4	-53	-26
Betalningar av skatter och avgifter	-22	–	-1
Samhällsinvesteringar	-1	0,9	-2
Levererat ekonomiskt värde	-9 364	-9 277	-8 258
Totalt ekonomisk värde	1 195	1 127	-952

H21 Marknadsandel jämfört med flyg

SJ följer sin marknadsandel jämfört med flyg på tre sträckor, Stockholm-Malmö/Köpenhamn, Stockholm-Göteborg samt Stockholm-Sundsvall. Redovisning sker för dessa tre sträckor sammanslaget.

Något lägre marknadsandel under 2023 förklaras i hög utsträckning av fordonsbrist under delar av året.

En beskrivning av vilka antaganden och källor som ligger till grund för beräkningarna finns i avsnittet Definitioner och ordlista.

Marknadsandel jämfört med flyg			
%	2023	2022	2021
Marknadsandel jämfört med flyg	58	60	70

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet

Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhets-
information
Granskningsrapport
Intressentdialog och
väsentlighetsanalys
Noter – hållbarhet

> **GRI-index**
Index för
hållbarhetsrapport
Taxonomi-tabeller
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

GRI-index

Generella upplysningar

Uttalande om tillämpning	SJ har rapporterat i enlighet med GRI Standards för perioden den 1 januari 2023 till och med den 31 december 2023
Tillämpad GRI 1	GRI 1: Grunder 2021
Tillämpad GRI branschstandard	Ej tillämpligt

GRI Standard	Upplysning	Sidhänvisning	Redovisning/Kommentar
GRI 2: Generella upplysningar 2021	2-1 Om organisationen	22	
	2-2 Enheter som inkluderats i organisationens hållbarhetsrapportering	80, 91	
	2-3 Rapporteringsperiod, frekvens och kontaktperson	91	
	2-4 Förändringar av tidigare lämnad information		305-4: SJ tillämpar ISO-standard 14083:2023 vid beräkning av utsläpp från transporter. Utfallen för 2022 och 2021 har räknats om i enlighet med standarden samt för att möjliggöra jämförelse.
	2-5 Extern revision	3, 89	
	2-6 Aktiviteter, värdekedja och andra affärsrelationer	22-23, 43, 47	
	2-7 Medarbetare	91	
	2-8 Medarbetare som inte är anställda	91	
	2-9 Styrningsstruktur och sammansättning	27-30, 32	
	2-10 Nominering och utnämning av styrelse	28	
	2-11 Styrelsens ordförande	29	
	2-12 Styrelsens roll i hantering av påverkan	29, 36	
	2-13 Delegering av ansvar för hantering av påverkan	36-37	
	2-14 Styrelsens roll i hållbarhetsrapportering	30, 36	
	2-15 Intressekonflikter	28	
	2-16 Kommunikation av väsentliga hållbarhetsrisker till styrelsen	29, 36-37	SJ definierar väsentliga hållbarhetsrisker (critical concerns) som väsentliga risker som rapporteras till styrelsen i den återkommande riskrapporteringen samt anmälningar som inkommit till koncernens funktion för visslingsärenden.
	2-17 Kompetensutveckling inom hållbarhet för styrelsen	28, 36	
	2-18 Utvärdering av styrelsens prestation	30	
	2-19 Ersättningspolicy	29, 31	
	2-20 Process för att fastställa ersättning	29-30	
	2-21 Förhållande mellan ersättning till vd och genomsnittlig medarbetare	91	
	2-22 Uttalande om hållbar utvecklingsstrategi	5-6, 21	
	2-23 Policyåtaganden	27, 37	
	2-24 Efterlevnad av policyåtaganden	36-37, 41, 47	
	2-25 Process för att avhjälpa negativ påverkan	36-37, 39-42, 45, 90, 93-95	
	2-26 Möjlighet att diskutera ansvarsfullt agerande eller påtala avsteg	37	
	2-27 Efterlevnad av lagar och regler	94	SJ har valt att redovisa ärenden där sanktionsavgifterna inte är skattemässigt avdragsgilla samt ej finansiella ålägganden av större vikt.
	2-28 Medlemskap i organisationer	94	
	2-29 Ansats för att involvera intressenter	36, 90	
	2-30 Kollektivavtal	93	

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
- Övrig hållbarhets-information
- Granskningsrapport
- Intressentdialog och väsentlighetsanalys
- Noter – hållbarhet
- > GRI-index
- Index för hållbarhetsrapport
- Taxonomi-tabeller
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Väsentliga upplysningar

GRI standard	Upplysning	Sidhänvisning	Redovisning/Kommentar
GRI 3: Väsentliga områden 2021	3-1 Process för att fastställa väsentliga områden	36, 90	
	3-2 Lista över väsentliga områden	90	
Trafiksäkerhet och säkerhet			
GRI 3: Väsentliga områden 2021	3-3 Styrning av väsentligt område	36-37, 41, 46, 93-94	
Trafiksäkerhet och säkerhet (SJ specifik)	SJ 1 Trafiksäkerhetsindex	94, 106	
GRI 403: Arbetsrelaterad hälsa och säkerhet 2018	403-2 Riskidentifiering, riskbedömning och olycksundersökningar	93	
	SJ2 Medarbetares trygghet och säkerhet	93	
Punktlighet och regularitet			
GRI 3: Väsentliga områden 2021	3-3 Styrning av väsentligt område	24-25, 43, 45, 94	
Punktlighet (SJ specifik)	SJ3 Punktlighet, Sverige	45, 94, 105	
	SJ4 Regularitet, Sverige	45, 94, 105	Till följd av Trafikverkets införande av MPK förlorades data kring datum för inställelser vilket krävs för kundkritisk regularitet. SJ arbetar på en lösning.
	SJ5 Störningstid i relation till utförd trafik, Sverige	45, 94, 106	
Trafik- och störningsinformation			
GRI 3: Väsentliga områden 2021	3-3 Styrning av väsentligt område	36-37, 45	
Störningsinformation (SJ specifik)	SJ6 Information vid försening	94	
Samhällsansvar			
GRI 3: Väsentliga områden 2021	3-3 Styrning av väsentligt område	24, 34, 36-37, 39-40, 46-47, 93-94	
GRI 203: Indirekt ekonomisk påverkan 2016	203-2 Väsentlig indirekt ekonomisk påverkan	39, 42-43	
GRI 201: Ekonomiskt resultat 2016	201-1 Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde	95	
Arbetsmiljö och hälsa			
GRI 3: Väsentliga områden 2021	3-3 Styrning av väsentligt område	36-37, 41-42	
GRI 401: Anställningsförhållanden 2016	401-1 Nya medarbetare och omsättning av medarbetare	92	Systemstöd saknades för att följa detta 2021 inom SJs norska verksamhet. Sedan 2022 finns ett systemstöd på plats.
Kundupplevelse			
GRI 3: Väsentliga områden 2021	3-3 Styrning av väsentligt område	36-37, 43-45	
Kundupplevelse (SJ specifik)	SJ7 Nöjd kundindex (NKI)	35, 105	
GRI 418: Kunders integritet 2016	418-1 Substantiella klagomål på intrång mot kunders integritet och förluster av kunddata	92	SJ utgår från EU:s dataskyddsförordning (GDPR) vid definition av intrång mot kunders integritet eller förlust av kunddata.

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
- Övrig hållbarhetsinformation
- Granskningsrapport
- Intressentdialog och väsentlighetsanalys
- Noter – hållbarhet
- > GRI-index
- Index för hållbarhetsrapport
- Taxonomi-tabeller
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

GRI standard	Upplysning	Sidhänvisning	Redovisning/Kommentar
Mångfald och jämställdhet			
GRI 3: Väsentliga områden 2021	3-3 Styrning av väsentligt område	36-37, 42	
GRI 405: Mångfald och lika möjligheter 2016	405-1 Mångfald bland beslutsfattare och medarbetare	42, 93	
GRI 406: Icke-diskriminering 2016	406-1 Diskrimineringsfall och vidtagna åtgärder	93	SJ utgår från svenska Diskrimineringslagen vid defintion av diskrimineringsgrunder i Sverige.
Klimatpåverkan			
GRI 3: Väsentliga områden 2021	3-3 Styrning av väsentligt område	36-37, 39-40, 95	
GRI 302: Energi 2016	302-1 Energiförbrukning inom organisationen	95, 105	SJ köper inte värme, kyla eller ånga.
GRI 305: Utsläpp 2016	305-4 Utsläppsintensitet av växthusgaser	95, 105	SJ tillämpar sedan 2023 ISO-standarden 14083:2023 vid beräkning av utsläpp från transporter. Utfallen för 2022 och 2021 har räknats om i enlighet med standarden samt för att möjliggöra jämförelse.
	SJ8 Marknadsandel jämfört med flyg	95, 105	

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhetsinformation

Granskningsrapport

Intressentdialog och väsentlighetsanalys

Noter – hållbarhet

GRI-index

> **Index för hållbarhetsrapport**

Taxonomi-tabeller

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Index för hållbarhetsrapport

SJs hållbarhetsrapport för 2023 enligt Årsredovisningslagen omfattar sidorna 22–26, 35–49 samt 90–103.

Område	Beskrivning	Policy	Resultat av policy	Identifierade risker	Hantering av risker	Resultatindikatorer
SJs affärsmodell	sidan 22-23					
Miljö	Sidan 37, 39-40, 47	• Hållbarhetspolicy • Intern uppförandekod • SJs uppförandekod för leverantörer • Miljölagstiftning	• Strukturerat miljö- och klimatarbete • Hållbarhetsrevisioner • Intern revision • Visselblåsarfunktion	25	25	• Genomförda hållbarhetsrevisioner, sidan 47 • Energiförbrukning, sidan 95 • Utsläppsintensitet av växthusgaser, sidan 95
Sociala förhållanden och personal	Sidan 27, 37, 41-42	• Hållbarhetspolicy • Intern uppförandekod • Ägarpolicy • Arbetsmiljölagstiftning	• Utvecklingssamtal • Medåkning • Medarbetarundersökning • Visselblåsarfunktion	24	24	• Tillbud, olyckor, sjukfrånvaro, sidan 93 • Personalomsättning, sidan 92 • Fördelning män/kvinnor, sidorna 42, 93
Mänskliga rättigheter	Sidan 27, 37, 41-42, 47	• Hållbarhetspolicy • Intern uppförandekod • SJs uppförandekod för leverantörer • Ägarpolicy	• Medarbetarundersökning • Hållbarhetsrevisioner • Visselblåsarfunktion	24	24	• Andel medarbetare med kollektivavtal, sidan 93 • Antal diskrimineringsärenden som blivit rättsligt prövade, sidan 93 • Genomförda hållbarhetsrevisioner, sidan 47
Anti-korruption	Sidan 27, 37, 47	• Hållbarhetspolicy • Intern uppförandekod • SJs uppförandekod för leverantörer • Ägarpolicy	• Inköpsprocess med hållbarhetsutvärdering och beslutshandling • Hållbarhetsrevisioner • Visselblåsarfunktion	25	25	• Genomförda hållbarhetsrevisioner, sidan 47 • Antal visslingsärenden, sidan 37

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
- Övrig hållbarhets-information
- Granskningsrapport
- Intressentdialog och väsentlighetsanalys
- Noter – hållbarhet
- GRI-index
- Index för hållbarhetsrapport
- > Taxonomi-tabeller
- Flerårsöversikt
- Definitioner och ordlista

Taxonomi-tabeller

Redovisningsprinciper och antaganden återfinns i avsnittet Redovisning enligt EU-taxonomin.

	Kod	Absolut omsättning, MSEK	Andel av omsättning, %	Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)						Minimiskydds-åtgärder	Andel förenlig med taxonomi-kraven (A1) eller som omfattas av taxonomikraven (A2), omsättning, 2022, %	Kategori, möjliggörande verksamhet	Kategori, omställningsverksamhet		
				Begränsning av klimatförändringar, ja/nej	Anpassning till klimatförändringar, ja/nej	Vatten och marina resurser, ja/nej	Cirkulär ekonomi, ja/nej	Föreningar, ja/nej	Biologisk mångfald och ekosystem, ja/nej	Begränsning av klimatförändringar, ja/nej	Anpassning till klimatförändringar, ja/nej	Vatten och marina resurser, ja/nej	Cirkulär ekonomi, ja/nej	Föreningar, ja/nej	Biologisk mångfald och ekosystem, ja/nej						
Nyckeltal: Omsättning																					
A. VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV TAXONOMIN																					
A1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																					
Persontransport mellan städer på järnväg (eltåg)	CCM 6.1	9 077	86	Ja	–	–	–	–	–	–	Ja	–	Ja	Ja	–	Ja	87	–	–		
Persontransport mellan städer på järnväg (hybridtåg)	CCM 6.1	387	4	Ja	–	–	–	–	–	–	Ja	–	Ja	Ja	–	Ja	1	–	O		
A1. De miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheternas omsättning		9 464	90	90	–	–	–	–	–	–	Ja	–	Ja	Ja	–	Ja	89				
varav möjliggörande		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–		–	–			
varav omställning		387	4	4							–	Ja	–	Ja	Ja	–	Ja	1	4		
A 2. Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)				EL, N/EL	EL, N/EL	EL, N/EL	EL, N/EL	EL, N/EL	EL, N/EL												
Persontransport mellan städer på järnväg (dieseltåg)	CCM 6.1	633	6	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL									8			
A2. Omsättning hos de verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)		633	6	6	–	–	–	–	–									8			
Totalt (A1+A2)		10 097	96	96	–	–	–	–	–									96			
B. VERKSAMHETER SOM INTE OMFATTAS AV TAXONOMIN																					
B. Omsättning hos de verksamheter som inte omfattas av taxonomin																					
Totalt (A+B)		10 549	100																		

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhets-
information
Granskningsrapport
Intressentdialog och
väsentlighetsanalys
Noter – hållbarhet
GRI-index
Index för
hållbarhetsrapport
> **Taxonomi-tabeller**
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Nyckeltal: Kapitalutgifter	Kod	Absoluta kapitalutgifter, MSEK	Andel av kapitalutgifter, %	Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)						Minimiskydds-åtgärder	Andel förenlig med taxonomi-kraven (A1) eller som omfattas av taxonomikraven (A2), kapitalutgifter, 2022, %	Kategori, möjliggörande verksamhet	Kategori, omställningsverksamhet	
				Begränsning av klimatförändringar, ja/nej	Anpassning till klimatförändringar, ja/nej	Vatten och marina resurser, ja/nej	Cirkulärekonomi, ja/nej	Föreningar, ja/nej	Biologisk mångfald och ekosystem, ja/nej	Begränsning av klimatförändringar, ja/nej	Anpassning till klimatförändringar, ja/nej	Vatten och marina resurser, ja/nej	Cirkulär ekonomi, ja/nej	Föreningar, ja/nej	Biologisk mångfald och ekosystem, ja/nej					
A. VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV TAXONOMIN																				
A1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																				
Persontransport mellan städer på järnväg	CCM 6.1	1 949	99	Ja	–	–	–	–	–	–	Ja	–	Ja	Ja	–	Ja	98	–	–	
A1. De miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheternas kapitalutgifter		1 949	99	99	–	–	–	–	–	–	Ja	–	Ja	Ja	–	Ja	98			
varav möjliggörande		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Ja	–	–		
varav omställning		–	–	–											Ja	–		–		
A2. Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)																				
A2. Kapitalutgifter hos de verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)		–	–	–	–	–	–	–	–									–		
Totalt (A1+A2)		1 949	99	99	–	–	–	–	–									98		
B. VERKSAMHETER SOM INTE OMFATTAS AV TAXONOMIN																				
B. Kapitalutgifter hos de verksamheter som inte omfattas av taxonomin		29	1																	
Totalt (A+B)		1 978	100																	

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet

Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhets-
information

Granskningsrapport
Intressentdialog och
väsentlighetsanalys
Noter – hållbarhet
GRI-index
Index för
hållbarhetsrapport
> **Taxonomi-tabeller**
Flerårsöversikt
Definitioner och ordlista

Nyckeltal: Driftsutgifter	Kod	Absoluta driftsutgifter, MSEK	Andel av driftsutgifter, %	Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)						Minimiskydds-åtgärder	Andel förenlig med taxonomi-kraven (A1) eller som omfattas av taxonomikraven (A2), driftsutgifter, 2022, %	Kategori, möjliggörande verksamhet	Kategori, omställningsverksamhet		
				Begränsning av klimatförändringar, %	Anpassning till klimatförändringar, %	Vatten och marina resurser, ja/nej	Cirkulärekonomi, ja/nej	Föroreningar, ja/nej	Biologisk mångfald och ekosystem, ja/nej	Begränsning av klimatförändringar, ja/nej	Anpassning till klimatförändringar, ja/nej	Vatten och marina resurser, ja/nej	Cirkulärekonomi, ja/nej	Föroreningar, ja/nej	Biologisk mångfald och ekosystem, ja/nej						
A. VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV TAXONOMIN																					
A1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																					
Persontransport mellan städer på järnväg	CCM 6.1	968	100	Ja	–	–	–	–	–	–	Ja	–	Ja	Ja	–	Ja	100	–	–		
A1. De miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheternas driftsutgifter		968	100	100	–	–	–	–	–	–	Ja	–	Ja	Ja	–	Ja	100				
varav möjliggörande		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Ja	–	–			
varav omställning		–	–	–						–	Ja	–	Ja	Ja	–	Ja	–		–		
A2. Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)																					
A2. Driftsutgifter hos de verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)		–	–	–	–	–	–	–	–									–			
Totalt (A1+A2)		968	100	100	–	–	–	–	–									100			
B. VERKSAMHETER SOM INTE OMFATTAS AV TAXONOMIN																					
B. Driftsutgifter hos de verksamheter som inte omfattas av taxonomin		–	–																		
Totalt (A+B)		968	100																		

Viktiga händelser

Vd har ordet

Om SJ

Omtag Svensk Järnväg

Ordförande har ordet

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Hållbarhetsrapport

Finansiell information

Övrig hållbarhetsinformation

Granskningsrapport

Intressentdialog och väsentlighetsanalys

Noter – hållbarhet

GRI-index

Index för hållbarhetsrapport

> Taxonomi-tabeller

Flerårsöversikt

Definitioner och ordlista

Kärnenergi- och fossilgasrelaterade verksamheter

KÄRNENERGIRELATERADE VERKSAMHETER		
1	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot forskning, utveckling, demonstration och utbyggnad av innovativa elproduktionsanläggningar som producerar energi från kärnenergiprocesser med minimalt avfall från bränslecykeln.	Nej
2	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande och säker drift av nya kärntekniska anläggningar för produktion av el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion, samt för säkerhetsuppgaderingar av dessa, med hjälp av bästa tillgängliga teknik	Nej
3	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot säker drift av befintliga kärntekniska anläggningar som producerar el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion från kärnenergi, samt säkerhetsuppgaderingar av dessa.	Nej
FOSSILGASRELATERADE VERKSAMHETER		
4	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande eller drift av elproduktionsanläggningar som producerar el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	Nej
5	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av anläggningar för kombinerad produktion av värme/kyla och el med hjälp av fossila gasformiga bränslen	Nej
6	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av värmeproduktionsanläggningar som producerar värme/kyla med hjälp av fossila gasformiga bränslen	Nej

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet
Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhets-
information
Granskningsrapport
Intressentdialog och
väsentlighetsanalys
Noter – hållbarhet
GRI-index
Index för
hållbarhetsrapport
Taxonomi-tabeller
> **Flerårsöversikt**
Definitioner och ordlista

Flerårsöversikt

Koncernen	2023	2022	2021	2020	2019
Rapport över totalresultatet i sammandrag, MSEK					
Rörelsens intäkter	10 641	10 657	8 065	5 931	8 609
– varav nettoomsättning	10 549	10 403	7 287	5 529	8 602
Rörelsens kostnader	-10 107	-10 208	-9 171	-7 799	-7 898
Resultat från andelar i intressebolag	-0	1	0	0	61
Rörelseresultat	534	449	-1 106	-1 867	772
Rörelsemarginal ¹ , %	5,0	4,2	-13,7	-31,5	9,0
Resultat före skatt	538	398	-1 113	-1 875	776
Skatt på årets resultat	-116	-84	148	384	-157
Årets resultat	422	314	-965	-1 491	619
Resultat per aktie (före och efter utspädning), SEK	105,5	78,4	-241,2	-372,7	154,7
Rapport över finansiell ställning i sammandrag, MSEK					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	6 195	5 690	4 908	4 956	5 020
Nyttjanderättstillgångar	1 221	536	557	726	1 016
Immateriella tillgångar	204	188	287	343	239
Övriga långfristiga tillgångar	123	141	174	143	106
Omsättningstillgångar					
Varulager	75	68	6	8	9
Kortfristiga fordringar	1 010	1 063	1 214	711	653
Kortfristiga placeringar	178	484	259	773	2 483
Kassa och bank	199	418	1 064	1 622	204
Summa tillgångar	9 204	8 588	8 470	9 282	9 729
Eget kapital	3 450	3 049	2 715	3 652	5 170
Leasingskulder	1 237	568	582	740	987
Övriga räntebärande skulder	1 646	1 788	2 160	2 283	867
Avsättningar	761	889	953	810	536
Uppskjutna skatteskulder	106	20	–	69	462
Övriga kortfristiga skulder	2 002	2 274	2 061	1 728	1 707
Summa eget kapital och skulder	9 204	8 588	8 470	9 282	9 729
Kassaflöde i sammandrag, MSEK					
Kassaflöde från den löpande verksamheten	918	1 652	-146	-675	2 167
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-722	-1 692	-84	994	-1 512
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-414	-606	-329	1 099	-642
Årets kassaflöde	-218	-646	-558	1 418	13
Investeringar	-1 032	-1 421	-602	-673	-649

Koncernen	2023	2022	2021	2020	2019
Utfall finansiella mål					
Avkastning på operativt kapital ¹ , % (mål >7%)	10,1	10,2	-24,6	-41,5	16,2
Nettoskuldsättningsgrad ¹ , ggr (mål 0,5-1,0 ggr)	0,73	0,47	0,54	0,19	-0,14
Av styrelsen föreslagen utdelning avseende årets resultat, % (mål 30-50%)	–	–	–	–	–
Kapitalstruktur vid periodens utgång					
Genomsnittligt operativt kapital ¹ , MSEK	5 307	4 404	4 491	4 503	4 765
Nettoskuld (+)/nettokassa ¹ (-), MSEK	2 519	1 447	1 467	703	-747
Icke-finansiella nyckeltal					
Medelantal anställda	4 336	4 710	4 532	3 940	3 794
varav i moderbolaget	3 073	2 885	2 842	2 847	2 970

¹⁾ SJs alternativa nyckeltal se definitioner och hänvisningar till avstämningar på följande sida.

Viktiga händelser
Vd har ordet
Om SJ
Omtag Svensk Järnväg
Ordförande har ordet

Årsredovisning
Förvaltningsberättelse
Hållbarhetsrapport
Finansiell information
Övrig hållbarhets-
information
Granskningsrapport
Intressentdialog och
väsentlighetsanalys
Noter – hållbarhet
GRI-index
Index för
hållbarhetsrapport
Taxonomi-tabeller
Flerårsöversikt

> **Definitioner och ordlista**

Definitioner och ordlista

Definitioner av SJs alternativa finansiella nyckeltal

Denna rapport innehåller finansiella nyckeltal i enlighet med det ramverk som SJ tillämpar, vilket baseras på IFRS. Därutöver finns andra nyckeltal (alternativa nyckeltal) som används av företagsledningen och andra intressenter för att analysera trender och utvecklingen av koncernens verksamhet som inte direkt kan utläsas eller härledas ur de finansiella rapporterna. SJs intressenter bör inte betrakta dessa alternativa nyckeltal som substitut, utan snarare som komplement till den finansiella rapportering som upprättats i enlighet med IFRS. Observera att de alternativa nyckeltal som SJ definierat kan skilja sig från andra företags definitioner av samma begrepp.

Nyckeltal definierade enligt IFRS

Nyckeltal definierade enligt IFRS är: årets/periodens resultat och resultat per aktie.

Alternativa finansiella nyckeltal

Avkastning på operativt kapital

Genomsnittligt rörelseresultat i förhållande till genomsnittligt operativt kapital. Ett av ägarens mål är en genomsnittlig avkastning på operativt kapital på >7,0%. Avkastning på operativt kapital mäter avkastningen på det kapital som binds i verksamheten. För avstämning se sidan 100.

Genomsnittligt operativt kapital

Genomsnittligt eget kapital och genomsnittlig nettoskuld/nettokassa. För avstämning se sidan 100.

Likvida medel

Likvida medel består av kassa och bank.

Nettoskulsättningsgrad

Nettoskulsättningsgraden är nettoskuld/nettokassa i förhållande till eget kapital. Används för att analysera SJs skulsättningsnivå och säkerställa att SJ har en effektiv kapitalstruktur. Ett av ägarens mål är en netto-skulsättningsgrad på 0,5-1,0 gånger på sikt. För avstämning se sidan 100.

Nettoskuld/Nettokassa

Nettoskulden definieras som totala räntebärande skulder inklusive räntebärande avsättningar (avsättningar för skadelivräntor), minus likvida medel och övriga räntebärande tillgångar. Nettoskulden är ett mått som beskriver koncernens skulsättning och dess förmåga att återbetala sina skulder om samtliga skulder förföll idag. Det används också för att analysera huruvida koncernen är över- eller underfinansierad och hur framtida räntekostnader netto kommer att påverka resultatet. För avstämning se sidan 100.

Räntebärande skulder

Summan av upplåning, leasingskuld och verkligt värde avseende derivatinstrument.

Räntebärande tillgångar

Summan av långfristiga och kortfristiga placeringar, likvida medel samt verkligt värde avseende derivatinstrument.

Rörelsemarginal

Årets rörelseresultat i procent av årets intäkter.

Rörelseresultat

Skillnaden mellan rörelsens intäkter och rörelsens kostnader, inklusive resultat från andelar i intressebolag.

Definitioner av SJs icke-finansiella nyckeltal

Antal resor

Antal sålda delresor.

Antal trafikerade stationer

Antal stationer där SJ gjort uppehåll under perioden, inom såväl kommersiell som upphandlad trafik.

Beläggningsgrad

Personkilometer under perioden delat med platskilometer under samma period.

Energiförbrukning

Elförbrukning: Förbrukad mängd el

Dieselförbrukning i Sverige: Uppmätt antal liter förbrukad diesel (diesel Miljöklass 1 x 9,81 kWh/l) + (biodrivmedel HVO x 9,44 kWh/l).

Källa: Energimyndigheten.

Dieselförbrukning i Norge: Uppmätt antal liter förbrukad diesel (diesel EN 590/Miljöklass 3 x 9,86 kWh/l). Källa: Energimyndigheten.

Hållbarhetsrevisioner

Fördjupade leverantörskontroller ur ett hållbarhetsperspektiv.

Information vid försening

Nyckeltal som anger hur nöjd en resenär var med informationen under sin senaste resa med SJ AB. Endast svaren från de resenärer som angett att deras tåg var mer än 5 minuter försenat vid ankomst inkluderas.

Kundetilfredshetsindex (KTI)

Index som anger hur nöjda resenärerna är utifrån sex områden: Städning, information på tåget, ombordpersonal, information vid störning, upplevd punktlighet samt övergripande nöjdhet. Undersökningen utförs av Jernbanedirektoratet fyra gånger årligen och möjliggör jämförelse mellan de tågoperatörer som utför trafik på uppdrag av Jernbanedirektoratet.

Marknadsandel jämfört med flyg

SJs marknadsandel, mätt i procent, på sträckorna Stockholm-Malmö/Köpenhamn, Stockholm-Göteborg och Stockholm-Sundsvall. *SJ-resor*, mäts som delresor som börjar och slutar vid tågstation nära ändpunkt. *Flygresor*, mäts som antal resor (inkl. transfer) som börjar och slutar vid ändpunkt.

Medarbetare

Fysiska personer anställda av SJ. Se även årsanställda.

Nöjd kundindex (NKI)

Nyckeltal som anger hur nöjd en resenär är som kund hos SJ AB med hän syn till sina samlade reseupplevelser med SJ de senaste 12 månaderna.

Nöjd medarbetarindex (NMI)

En sammanvägning av nio områden som tillsammans skapar förutsättningar för medarbetarengagemang. Svaret ”ingen åsikt” räknas inte med i index. Utfallet vid årets sista mätning anges som helårsutfall.

Utsläpp av växthusgaser

Beräknas i enlighet med internationell standard ISO 14083:2023 som anger hur utsläpp från persontransporter ska redovisas. *Tågdrift, el* (Sverige, Norge, Danmark): Elförbrukningen i respektive land (kWh) x utsläpp från vattenkraft. Emissionsfaktorn för elförbrukningen för tågdrift inkluderar samtliga livscykelfaser enligt EPD 2021 Vattenfall förutom downstream infrastructure (5,073 g CO₂e/kWh inkl förlustpåslag i både allmänna elnätet och i bannätet). *Köldmedier:* Uppmätt läckage kg köldmedier x GWP per typ av köldmedium. GWP = Global Warming Potential. Uppmätt läckage för kylaggregat (AC) större än 14 ton CO₂e, i enlighet med gällande lagstiftning för rapportering till myndighet, inhämtas från SJs underhållsleverantörer.

Personkilometer

Antal resenärer gånger antal kilometer som de reser.

Platskilometer

Offererade platskilometer utbudna till försäljning, det vill säga antalet tillgängliga platser multiplicerat med tågets sträcka.

Punktlighet

Nyckeltalet anger andelen tåg som ankommer platser med planerat uppehåll enligt gällande tidtabell. Punktlighet är definierad som rätt tid +5 minuter för lång- och medeldistanståg och som rätt tid +3 minuter för kortdistanståg.

Regularitet, Sverige

Nyckeltal som anger andel tåg som avgår från utgångsstation och kommer fram till slutstation enligt den plan som gäller två dygn före trafikdygn.

- Viktiga händelser
- Vd har ordet
- Om SJ
- Omtag Svensk Järnväg
- Ordförande har ordet
- Årsredovisning
- Förvaltningsberättelse
- Hållbarhetsrapport
- Finansiell information
- Övrig hållbarhets-information
- Granskningsrapport
- Intressentdialog och väsentlighetsanalys
- Noter – hållbarhet
- GRI-index
- Index för hållbarhetsrapport
- Taxonomi-tabeller
- Flerårsöversikt
- > Definitioner och ordlista

Resande	Mäts i personkilometer.
Resandeutveckling	Resande i procent av resande samma period föregående år.
Sjukfrånvaro	Nyckeltal som anger antal sjukskrivna mätt i tid för sjukskrivning delat med antal årsanställda. Sjukersättning tills vidare ingår inte i statistiken för sjukfrånvaro.
Störningstid i relation till utförd trafik	Störningstimmar under perioden för händelser registrerade av Trafikverket med SJ som orsakande operatör och kodad med orsak som SJ direkt påverkar, i relation till SJs utförda tågkilometer under samma period enligt Trafikverket.
Trafiksäkerhetsindex	Nyckeltal som definieras som en värdering av inträffade trafiksäkerhetsrelaterade skadehändelser (järnvägsolyckor, resandeolyckor, djurpåkörningar och uppsåtliga händelser såsom sabotage och anlagd brand) satt i relation till produktionsvolymen.
Tågkilometer	Summan av alla tågs körsträckor.
Utbud	Mäts i platskilometer.
Yield	Biljettpris inklusive bokningsavgift per personkilometer.

Ordlista

Beställare
Den enhet som upphandlar kollektivtrafik utifrån beslut om allmän trafikplikt. Beställaren kan vara en regional myndighet eller en nationell myndighet:
Regionala kollektivtrafikmyndigheter (RKM) har i uppdrag att upphandla trafik utifrån ett politiskt beslutat trafikförsörjningsprogram för respektive län. Utifrån programmet tas beslut om allmän trafikplikt för enskilda linjer eller trafiksystem, vilket betyder att myndigheten åtar sig att försörja samhället med en viss trafik under en period. Trafikförsörjningen ska i första hand ske med hjälp av kommersiella aktörer, men om det inte finns, genom upphandling eller i egen regi. RKM kan överlämna rätten att upphandla till ett bolag som ägs av Regionen eller av fler Regioner tillsammans, till exempel Norrtåg AB.
Nationella myndigheter upphandlar trafik på uppdrag av regeringen. I Sverige har Trafikverket detta uppdrag, i Norge Jernbanedirektoratet och i Danmark Transportministeriet.

Biodrivmedel
Flytande drivmedel som framställs av förnybar råvara.

Bra Miljöval	Resor med SJ AB är märkta med Naturskyddsföreningens miljömärkning Bra Miljöval. En miljömärkt resa ger liten klimatpåverkan, är energieffektiv och ger låga utsläpp. Ett av kraven är att köpa in 50 procent miljömärkt el. En årlig tredjepartsgranskning säkerställer att SJ uppfyller kraven.
Chef	Person med underställd personal men ej med i ledningsgrupp.
CO₂e	Koldioxidekvivalenter.
Ersättningstrafik (buss och taxi)	Buss och taxi används som ersättningstrafik vid planerade underhållsarbeten och oplanerade störningar i tågtrafiken. Ersättningstrafik beställs av tågtrafikledningen.
Ersättning vid försening (EVF)	SJs åtagande avseende ersättning vid försening. Se aktuell information och villkor på www.sj.se .
Global Compact	FN:s principer kring mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och korruption. Principerna baseras på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet, Riodeklarationen samt FN:s konvention mot korruption.
Global Reporting Initiative (GRI)	GRI är en oberoende internationell organisation som utfärdar riktlinjer för hållbarhetsrapportering (www.globalreporting.org).
ISO 9001	Internationell standard för kvalitetsledningssystem.
ISO 14001	Internationell standard för miljöledningssystem.
ISO 14083:2023	Internationell standard för beräkning av växthusgasutsläpp från transporter.
Kommersiell trafik	Trafik som SJ bedriver på kommersiella grunder eller upphandlad trafik som helt eller delvis finansieras av biljettintäkter.
Kortdistanståg	Resandetåg som avser att transportera resenärer lokalt, annonseras normalt som pendel- eller flygtåg.
Köldmedier	Köldmedier används i luftkonditioneringsanläggningar och kylskåp ombord på tåg. Dagens köldmedier är starka växthusgaser och bidrar vid läckage till klimatförändringarna.
Långdistanståg	Resandetåg som avser att transportera resenärer interregionalt, annonseras normalt som fjärr- (InterCity), natt- eller snabbtåg.

Medeldistanståg	Resandetåg som avser att transportera resenärer regionalt, annonseras normalt som regionalståg. I Norge annonseras dessa tåg som lokaltog.
Tillgänglighet	Hur väl anpassad miljön i och i direkt anslutning till SJs tåg är för personer med funktionsnedsättning.
Tågläge	Tidsfönster/kanal där tågoperatören önskar trafikera en sträcka under en viss tid och med en viss avgångstid/ankomsttid.
Tågplan	Tidtabell för alla tåg under ett år. Trafikverket ansvarar för att en tågplan tas fram varje år.
Upphandlad trafik	Trafik som bedrivs på uppdrag av regionala och nationella trafikmyndigheter.
Åkstation	En fysisk lokal i anslutning till en tågstation, där SJs tågvärdar och lokförare är stationerade.

Produktion: SJ med stöd av Narva
Foto: Vibeke Aronsson, Karin Boo, Patrik Engström, Jonas Forslin, David Gubler, Peter Ljungwall, Nathalie Loveless, Stefan Nilsson, Morgan Norman, Alexander Pihl, Daniel Roos, Anna Rut Fridholm, SJ

Rapporten "Järnvägslyftet" är författad av Fredrik Bergström, ek.dr. och Tore Englén, senior rådgivare WSP. Rapporten finns i sin helhet på www.omtagsvenskjarnvag.se

SJs års- och hållbarhetsredovisning är i första hand en digital produkt. Tänk gärna på miljön innan du skriver ut.

SJ är ett svenskt reseföretag som erbjuder hållbara tågresor i egen regi och i samarbete med andra. SJ är ett av Sveriges grönaste varumärken och en del av lösningen för att klimatmålen ska nås. Koncernens nästan 5 000 medarbetare i Sverige och Norge bidrar alla till ökat tågresande – framtidens sätt att resa.

